

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANA BİLİM DALI

UZAKTAN EĞİTİM KALİTE STANDARTLARININ BELİRLENMESİ
VE
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN
İNCELENMESİ

DOKTORA TEZİ

Hazırlayan
Abdullatif KABAN

Ankara
Ekim, 2013

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANA BİLİM DALI

UZAKTAN EĞİTİM KALİTE STANDARTLARININ BELİRLENMESİ
VE
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN
İNCELENMESİ

DOKTORA TEZİ

Abdullatif KABAN

Danışman: Doç. Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK

Ankara
Ekim, 2013

Abdullatif KABAN'ın UZAKTAN EĞİTİM KALİTE STANDARTLARININ BELİRLENMESİ VE ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN İNCELENMESİ başlıklı tezi 21.10.2013 tarihinde, jürimiz tarafından Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalında Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan : Prof. Dr. Ahmet MAHİROĞLU

Üye : Prof. Dr. Deniz DERYAKULU

Üye (Danışman) : Doç. Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK

Üye : Doç. Dr. Selçuk ÖZDEMİR

Üye : Doç. Dr. Serçin KARATAŞ

ÖNSÖZ

Uzaktan eğitimin kalite standartlarının belirlenmesine ve bir uzaktan eğitim uygulamasının değerlendirilmesine odaklanan bu çalışmanın yürütülmesinde gösterdiği yol gösterici katkılarından dolayı Sayın Doç. Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK'a en içten teşekkürlerimi sunarım.

Uzun ve oldukça yorucu geçen bu yolculukta manevî destekleri ile bana güç katan sevgili anneme ve babama, gösterdikleri sabırla sürekli yanımda olan sevgili eşime ve kızıma en derin teşekkürlerimi sunarım. İhtiyaç duyduğum her anda çalışmama gösterdikleri katkılardan dolayı Sayın Prof. Dr. Üstün ÖZEN'e, Sayın Doç. Dr. Selçuk KARAMAN'a, Sayın Doç. Dr. Kürşat AKBULUT'a ve Sayın Arş. Gör. Embiya ÇELİK'e çok teşekkür ederim. Değerli katkılarından dolayı Sayın Yrd. Doç. Dr. Serkan YILDIRIM'a, Sayın Arş. Gör. Ömer ARPACIK'a, Sayın Okt. Nihal KARABACAK'a ve bu çalışmanın yürütülmesinde emeği geçen herkese içtenlikle teşekkür eder, sevgi ve saygılarımı sunarım.

Doktora süresi boyunca gösterdiği misafirperverlikle maddî ve manevî desteğini esirgemeyen sevgili yeğenim Muhammet KIRKINCI'ya ayrıca teşekkür ederim.

Abdullatif KABAN

ÖZET

UZAKTAN EĞİTİM KALİTE STANDARTLARININ BELİRLENMESİ VE ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN İNCELENMESİ

KABAN, Abdullatif

Doktora, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK

Ekim – 2013, 194 Sayfa

Bu araştırmada, detaylı bir alanyazın taraması ve belge incelemesi ile elde edilen veriler temel alınarak uzman görüşleri doğrultusunda Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarının belirlenmesi, belirlenen standartların önemine ve kullanılabilirliğine yönelik uzaktan eğitim çalışanlarının görüşlerinin ortaya konulması ve belirlenen standartlar çerçevesinde Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmada nitel yöntemlerle başlayıp nicel yöntemlerle devam edilen keşfedici desen kullanılmıştır. Araştırmanın nitel kısmında, uluslararası uzaktan eğitim kurumlarının belirlediği uzaktan eğitim standartları üzerinde belge incelemesi yapılmıştır. Seçilen standart maddelerinin tamamı iki tur (N=9, N=14) uzman görüşü alma aşaması ile değerlendirilip, Uzaktan Eğitim Kalite Standartları olarak belirlenmiştir. Araştırmanın nicel kısmında ise Uzaktan Eğitim Standartları Belirleme Envanteri ile, belirlenen standartların önemine ve kullanılabilirliğine ilişkin uzaktan eğitim çalışanlarının görüşleri alınmıştır. Uygulamaya en az dört yıllık uzaktan eğitim deneyimi olan üniversiteler arasından uygun örnekleme yöntemi ile seçilen Ankara Üniversitesinin, Gazi Üniversitesinin, İstanbul Üniversitesinin ve Sakarya Üniversitesinin uzaktan eğitim çalışanları (N=56) katılmıştır. Katılımcılar arasında yöneticiler, öğretim elemanları, teknik personel ve içerik geliştirme gibi farklı rollere sahip çalışanlar yer almaktadır. Çalışmada son olarak Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Envanteri kullanılarak ATAUZEM'in belirlenen standartları %79 oranında karşıladığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim kalite standartları, uzaktan eğitim, kalite güvencesi, akreditasyon, standart belirleme.

ABSTRACT

DETERMINING DISTANCE EDUCATION QUALITY STANDARDS AND ANALYSIS OF ATATURK UNIVERSITY DISTANCE EDUCATION SYSTEM

KABAN, Abdullatif

PhD, Department of Computer Education and Instructional Technology

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK

October – 2013, 194 Pages

In this research, it is aimed to determine the Distance Education Quality Standards based on data obtained from a detailed literature review and document analysis in accordance with the expert opinions and find out distance education professionals' views about the importance and usability of these standards and finally evaluate the Ataturk University Distance Education Application and Research Center accordance with the standards.

In this study, exploratory design was used which start from quantitative methods continues to qualitative methods. In the qualitative part of the study, a document analysis was conducted on distance education standards identified by international distance education institutions. All of the selected standard items were evaluated in two rounds by distance education experts (N=9, N=14) and finally those items were determined as Distance Education Quality Standards. In the quantitative part of the study, the opinions of distance education professionals regarding the importance and usability of the standards was taken by Inventory of Distance Education Standards. The inventory were administrated to distance education center staff (N = 56) of Ankara University, Gazi University, İstanbul University and Sakarya University which were selected through convenient sampling method from minimum four years of experience in distance education. Distance education staff has different roles such as managers, instructors, technical personnel and content developer. Lastly, results were also indicated that ATAUZEM meet 79% of the standards of Distance Learning Practices Assessment Inventory.

Keywords: Distance education quality standards, distance learning, quality assurance, accreditation, determining standards.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
GRAFİKLER LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Amaç.....	4
1.3. Önem.....	4
1.4. Varsayımlar	5
1.5. Sınırlılıklar.....	6
1.6. Tanımlar	6
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1. Uzaktan Eğitim	8
2.2. Uzaktan Eğitimde Kalite Standartları	11
2.3. Uzaktan Eğitim Standartlarının Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar	17
2.3.1. Yükseköğretimde İyi Uygulama için Yedi İlke (ABD).....	20
2.3.2. Grand Rapids Devlet Üniversitesi (ABD)	21
2.3.3. Yükseköğretim Politikaları Enstitüsü (ABD).....	24
2.3.4. Kalite Güvencesi İçin On Anahtar (ABD).....	26
2.3.5. Standart Boyutları (ABD)	27
2.3.6. Uluslararası Uzaktan Eğitim Belgelendirme Merkezi (ABD).....	28
2.3.7. Özel Okul Akreditasyonu Ulusal Konseyi (ABD)	30
2.3.8. Penn State Üniversitesi (ABD)	36
2.3.9. Kalite Konuları (ABD).....	37
2.3.10. Wisconsin Sistem Üniversitesi (UWS, ABD)	40
2.3.11. E-Öğrenme Kalite Standartları (Kanada)	44
2.3.12. Açık ve Uzaktan Öğrenme Kalite Konseyi (İngiltere).....	45
2.3.13. Edith Cowan Üniversitesi (Avustralya)	49
2.3.14. Sydney Din Üniversitesi (Avusturalya)	52

2.4. Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarının Ortak Özellikleri	57
3. YÖNTEM	59
3.1. Araştırmanın Modeli	59
3.2. Evren ve Örneklem.....	59
3.3. Verilerin Toplanması	64
3.4. Veri Toplama Aracının Hazırlanması	65
3.4.1. Standart Maddelerinin Toplanması Aşaması	66
3.4.2. Birinci Tur Uzman Görüşü Alma Aşaması.....	67
3.4.3. İkinci Tur Uzman Görüşü Alma Aşaması.....	68
3.4.4. Veri Toplama Aracına Son Şeklinin Verilmesi.....	69
3.4.5. Veri Toplama Aracının Geçerlilik ve Güvenilirliği	70
3.4.6. Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Envanterinin Geliştirilmesi.....	70
3.5. Verilerin Çözümlemesi	71
3.5.1. Birinci Tur Uzman Görüşü Verilerinin Çözümlemesi.....	72
3.5.2. İkinci Tur Uzman Görüşü Verilerinin Çözümlemesi.....	74
3.5.3. Uzaktan Eğitim Standartları Belirleme Envanteri Verilerinin Çözümlemesi	74
3.5.4. Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Envanteri Verilerinin Çözümlemesi	75
4. BULGULAR ve YORUM.....	76
4.1. Uzaktan Eğitim Kalite Standartları	76
4.2. Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarının Önemi ve Kullanılabilirliği	87
4.2.1. Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarının Önemi.....	87
4.2.2. Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarının Kullanılabilirliği	99
4.3. Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminin Değerlendirilmesi	111
5. SONUÇ ve ÖNERİLER	121
5.1. Sonuçlar.....	121
5.2. Öneriler	124
KAYNAKÇA	126
EKLER.....	138
EK - 1. Birinci Tur Uzman Görüşü Alınan Standart Maddeleri.....	138
EK - 2. İkinci Tur Uzman Görüşü Alınan Standart Maddeleri	155
EK - 3. Uzaktan Eğitim Standartları Belirleme Envanteri.....	160
EK - 4. Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Envanteri.....	169
EK - 5. Birinci Tur Uzman Değerlendirmesine İlişkin Betimsel Veriler	174
EK - 6. İkinci Tur Uzman Değerlendirmesine İlişkin Betimsel Veriler	191

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Kalite Konuları Bölüm Standartları (Puanlı 2011 - 2013 Baskısı).....	38
Tablo 2. ÖSYM YGS 2009 Tercih Kılavuzuna Göre Uzaktan Eğitim Programı Kontenjanlarına Sahip Olan Üniversiteler	60
Tablo 3. Üniversiteler ve Uzaktan Eğitim Programları	61
Tablo 4. Uygulama Yapılan Üniversitelerin ÖSYM YGS 2012 Tercih Kılavuzunda Yer Alan Uzaktan Eğitim Programı Kontenjanları.....	62
Tablo 5. Çalışma Kapsamında Veri Toplanan Üniversiteler	62
Tablo 6. Katılımcıların Görev Sürelerine Göre Dağılımları.....	64
Tablo 7. Uzaktan Eğitim Standartlarını Karşılama Düzeyleri	71
Tablo 8. Uzaktan Eğitim Standartları Kullanılan Kurumlar ve Özellikleri	76
Tablo 9. Birinci Tur Uzman Görüşü Sonrası Madde Dağılımı.....	78
Tablo 10. Çıkarılması Düşünülen Standart Maddelerinin Çıkarılma Nedenleri	79
Tablo 11. İkinci Tur Uzman Görüşü Sonrası Madde Dağılımı	80
Tablo 12. Öğretim Elemanı Boyutu ve Standart Maddeleri	81
Tablo 13. Eğitim Programları ve Öğretim Boyutu ve Standart Maddeleri.....	82
Tablo 14. Ölçme ve Değerlendirme Boyutu ve Standart Maddeleri	83
Tablo 15. Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları Boyutu ve Standart Maddeleri.....	83
Tablo 16. Öğrenci Destek Hizmetleri Boyutu ve Standart Maddeleri.....	84
Tablo 17. Kurumsal İşleyiş Boyutu ve Standart Maddeleri.....	84
Tablo 18. Ders Geliştirme Boyutu ve Standart Maddeleri	85
Tablo 19. Öğretme ve Öğrenme Süreci Boyutu ve Standart Maddeleri	86
Tablo 20. Kurumun Misyonu Boyutu ve Standart Maddeleri	86
Tablo 21. Öğrenme Hedefleri ve Çıktılar Boyutu ve Standart Maddeleri.....	87
Tablo 22. UEKS'nin Önemine İlişkin Görüşler	87
Tablo 23. UEKS'nin Önemine İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	94
Tablo 24. Standart Maddelerinin Önem Durumu Dağılımları.....	98
Tablo 25. UEKS'nin Kullanılabilirliğine İlişkin Görüşler	99
Tablo 26. UEKS'nin Kullanılabilirliğine İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	106
Tablo 27. Standart Maddelerinin Kullanılabilirlik Durumu Dağılımları.....	111
Tablo 28. ATAUZEM Değerlendirme Sonuçları	112
Tablo 29. Standart Maddelerinin Uygulanma Durumu Dağılımları.....	117

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Uzaktan Eğitimde Değişen Öğretmen Rolü	10
Şekil 2. Uzaktan Eğitimde Kalite Kavramının Çoklu Alanları (Ehlers, 2004).....	13
Şekil 3. Toplam Kalite Yönetimi Ölçüm Çerçevesi (Mergen, Grant ve Widrick, 2000)14	
Şekil 4. Kalitenin Beş Sac Ayağı (Moore J. C., 2005)	15
Şekil 5. Kalite Uyum Modeli Aşamaları	16
Şekil 6. Veri Toplama Aracının Hazırlanma Aşamaları.....	65
Şekil 7. Madde Havuzu Oluşturma Süreci.....	66
Şekil 8. Veri Toplama Aracına Son Şeklinin Verilmesi.....	70
Şekil 9. Birinci Tur Uzman Görüşü Verilerinin Çözümlemesi	73
Şekil 10. İkinci Tur Uzman Görüşü Verilerinin Çözümlemesi	74

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Katılımcıların Üniversitelere Göre Dağılımları	63
Grafik 2. Katılımcıların Pozisyonlarına Göre Dağılımları	63
Grafik 3. UEKS Maddelerinin Uygulanma Durumu Dağılımları.....	116
Grafik 4. ATAUZEM'in, UEKS'nin Her Bir Boyutunu Karşılama Oranları.....	118

KISALTMALAR LİSTESİ

ATAUZEM	: Atatürk Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
ECU	: Edith Cowan University
GRCC	: Grand Rapids Community College
IDE	: Innovations in Distance Education
IDECC	: The International Distance Education Certification Center
IHEP	: The Institute for Higher Education Policy
MOL	: Maryland Online
NCPSA	: National Council for Private School Accreditation
NEA	: National Education Association
ODLQC	: The Open & Distance Learning Quality Council
ÖSYM	: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
PSU	: Pennsylvania State University
QM	: Quality Matters
SCD	: The Sydney College of Divinity
TDK	: Türk Dil Kurumu
UEKS	: Uzaktan Eğitim Kalite Standartları
UESBE	: Uzaktan Eğitim Standartları Belirleme Envanteri
UEUDE	: Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Envanteri
UKY	: The University of Kentucky
UWS	: The University of Wisconsin System
UWSA	: The University of Wisconsin System Administration

1. GİRİŞ

1.1. Problem

Küresel bilişim teknolojilerinin yeni hizmetlerinin en önemlilerinden birisi de uzaktan eğitimidir. Ülkemizde yaklaşık otuz yıl boyunca sadece fikir düzeyinde kalan uzaktan eğitim, 1950’lerde öğrencilere gönderilen mektup ile uygulama düzeyine geçmiştir (Odabaş, 2003). Uzaktan eğitim uygulamalarının etkinlik göstermeye başladığı günden bu yana sürekli artış göstererek sayıları 150’yi aşan programlar, çevrimiçi ortamlarda eğitim-öğretim etkinliklerini sürdürmektedir (Bilgiç, Doğan ve Seferoğlu, 2011). Daha önceleri “bağımsız çalışma” olarak nitelendirilen öğrenim biçimi, teknolojinin son otuz yılda kat ettiği hızlı ilerlemenin bir sonucu olarak “uzaktan eğitim” ismini almıştır (Lionarakis, 2003).

Web tabanlı teknolojilerde yaşanan hızlı artışlar, sanal öğrenme topluluklarının çoğalmasına ve bu nedenle artan bilgi hacmine ve karmaşıklığına yol açmıştır (Yang, Chen, Kinshuk ve Chen, 2007; Schulte, 2011). Uzaktan eğitimdeki bu hızlı büyümenin verdiği zorunlulukla yükseköğretim kurumları nitelikli çevrimiçi eğitim sağlamak durumunda kalmaktadır (Darcy, 2009; Yükseltürk ve Bulut, 2007). Çevrimiçi teknolojiler sayesinde öğrenciler ‘hayat boyu öğrenen’ rolünü üstlenme olanağına sahip hale gelmişlerdir (Lee ve Dziuban, 2002). Bu yüzden üniversiteler, öğrencilerin yaşam tarzlarına uygun ihtiyaçlarının karşılanması ve kendi öğrenmelerinde etkin rol oynamaları konusunda sorumlu hale gelmiştir. Uzaktan eğitimin yaygınlaşması beklendiği gibi artmaya devam ederse, uzaktan eğitimde kaliteye olan talep de bu oranda artacaktır. Uluslararası arenada birçok yükseköğretim kurumu giderek büyüyen bir ihtiyaca cevap verebilmek için nitelikli açık dersler sunmanın gerekliliğini benimsemektedirler (Latchem, 2011).

İnternet sayesinde bilginin miktarı hızlı bir şekilde artsa da ne yazık ki bu, artan bilginin niteliğinin de arttığı anlamına gelmemektedir (van de Bunt-Kokhuis, 2003; Scull, Kendrick, Shearer, ve Offerman, 2011). Akademik çevrede, uzaktan eğitimde niteliğin nasıl oluşturulacağı ve sürdürüleceğine dair oldukça önemli tartışmalar yapılmaktadır (Stella ve Gnanam, 2004). Uzaktan eğitim uygulamalarının hızla yayılması göz önüne

alındığında, içerik türlerindeki çeşitlilik artmasına rağmen derslerin etkin tasarımının önemi üzerinde yeterince durulmamaktadır. Ehlers, Goertz, Hildebrandt ve Pawlowski (2005) Avrupa’da yapılan uzaktan eğitime yönelik kalite çalışmalarını inceleyerek e-öğrenmenin belgelendirilebilmesi için genel kabul görmüş standartların geliştirilmesi gerektiği sonucuna varmışlardır. Dünya çapında etkili uzaktan eğitim deneyimlerinin temel niteliklerini belirleyen birçok kuruluş bu anlamda standartları ve ölçütleri ortaya koymuştur.

Gelişmiş ülkeler başta olmak üzere, yükseköğretimde uzaktan eğitim veren kurumların sayısı giderek artmakta ve uzaktan eğitimde kalite standartları sorunu ortaya çıkmaktadır. Larreamendy-Joerns ve Leinhardt (2006) "öğretim kalitesi" ifadesi ile özel öğrenme hedefleri ve eğitim standartları ışığında öğretim veya öğretim ortamlarının etkinliği hakkındaki endişelerini ve düşüncelerini ifade etmişlerdir. Bir uzaktan eğitim programının bütün elemanları için kalite standartlarının belirlenmesi gerçeğini kavramak zor olsa da nitelikli uzaktan eğitim sağlama ve bu eğitimin değerlendirilmesi ihtiyacı göz ardı edilmemelidir (Shelton, 2011; Shelton ve Isernhagen, 2012). Özellikle uzaktan eğitim veren üniversitelerin, eğitimde kalitenin sağlanması için eğitim konularından ziyade teknik konulara daha çok önem verdiği görülmektedir (Ellis ve Calvo, 2007). Bir tarafta yapılan çalışmalarda sıkça rastlanan, uzaktan eğitimde öğrenme ve değerlendirme etkinlikleri arasındaki uyumsuzluktan bahsedilirken (Leacock ve Nesbit, 2007), öte tarafta uzaktan eğitimde kalite standartları gözetilmeksizin yapılan eğitimlerde yaşanan sorunların ancak süreç sonunda yapılan değerlendirmelerde ortaya çıktığı (Uysal, 2011) öne sürülmektedir. Bu anlamda ülkemizde yürütülen uzaktan eğitim uygulamaları için belirlenecek kalite standartları bu boşluğu dolduracak nitelikte olmalıdır.

Müşterilerin beklentilerinin fazlasıyla karşılanması olarak tanımlanan (Parasuraman, Zeithaml ve Berry, 1985) kalite, uzaktan eğitim için düşünüldüğünde öğrencilerin eğitim ihtiyacını her zaman her yerde karşılamak olarak nitelendirilebilir. Uzaktan eğitimde kalite standartları, uzaktan eğitimin değerlendirilebileceği birtakım kural ve gereksinim setleri halinde akreditasyon grupları, profesyonel dernekler, vakıflar ve hatta bireysel çalışmalar tarafından oluşturulmaktadır (Lockee, Burton ve Potter, 2010). Uzaktan eğitim sistemlerinin web tabanlı yürütülmesi için kullanılacak olan sistemlerin tasarım süreci öncesinde her ne kadar ihtiyaç analizi ve çalışma planlarının çıkarılması yapılsa da uygulama esnasında sorun çıkmasına engel olunamamaktadır

(Baki, Karal, Çebi, Şilbir ve Pekşen, 2009). Bu bağlamda yapılan kalite standartları çalışmaları bu problemin oluşmasının önüne geçebilir.

Ortaya çıkan nitelik sorunlarının çözülmesi için uzaktan eğitimde akreditasyon vazgeçilmez bir durum haline almıştır (Gürol ve Sevindik, 2004). Ülkemizde bu anlamda yapılan çalışmalara (Çabuk Anaper, Uluçay ve Çabuk, 2013; Çolak, Kokoç ve Karal, 2011; Koçdar, 2011) rastlamak mümkündür. Ancak akreditasyon sürecinin temel taşlarından birisi olan standartların belirlenmesi konusunda detaylı çalışmalar yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır (Aktan ve Gencel, 2007; Uysal ve Kuzu, 2011).

Yurt dışında birçok kurum ve kuruluş uzaktan eğitimin standart haline getirilmesi konusundaki araştırmalarını yıllar öncesinden yapıp, belirlenen standartları uzaktan eğitimdeki uygulamalarında hayata geçirip, sonuçlarını ölçme aşamasına geçmişken, ülkemizde henüz bu anlamda yapılmış çalışmalara pek rastlanılmamaktadır. Halbuki uzaktan eğitimde kalitenin sürdürülebilirliğinin garantilerinden birisi de e-öğrenme standartlarının geliştirilmesi (Liber ve Olivier, 2003) olarak görülmektedir. Uzaktan eğitim araştırmalarının incelendiği bir çalışmada en çok araştırılan konular olarak uzaktan eğitimin felsefesi ve kuramı, uzaktan eğitim öğrencilerinin çevreleri, durumları ve güdülenmeleri, içerik sunumu, öğrenciler ve diğer destek birimleri arasındaki etkileşim ve iletişim, yönetim ve organizasyon, maliyet, sistemler ve uzaktan eğitimin tarihi olarak sıralanmaktadır (Simonson, Schlosser ve Orellana, 2011). Uzaktan eğitimin standartlarının bu konular arasında olmayışı yine bu alandaki eksikliğin bir göstergesi olarak nitelendirilebilir.

Uzaktan eğitimin internetle bütünleşmesinin ardından insanlar her yerde ve her zaman öğrenme fırsatı bulabilmektedirler. Öğrenciler ders içeriklerine kolay bir şekilde erişebilmekte ve bu içerikleri istedikleri gibi kullanabilmektedirler. Ancak çoğu uzaktan eğitim ortamları ve ders içerikleri bireysel olarak geliştirilmekte ve tasarlanmaktadır (Reisinger ve Paramythis, 2003). Böylece aynı içerik farklı kurumlar tarafından defalarca geliştirilmekte ve geliştirilen içerikler gerektiği gibi kullanılmamaktadır. Mylonakis (2003); İngiltere, Fransa, Almanya, İspanya ve İtalya'yı kapsayan araştırmasında, uzaktan eğitim veren kurumların %40'ının içerikleri kendilerinin tasarladığı sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışma, dünya çapında önde gelen uzaktan eğitim kuruluşlarının yaptığı çalışmalar ve uzman görüşleri göz önünde bulundurularak uzaktan eğitim kalite standartlarının oluşturulmasına odaklanmıştır. Bu çalışmada kullanılan standart kavramı, bir uzaktan eğitim programının yürütülmesinde kullanılacak asgari ölçütler anlamına gelmektedir. Bu çalışmada ortaya konulan uzaktan eğitim standartları kurumların, kendi standartlarını üzerine kuracakları bir yapı sunmaktadır. Çalışma kapsamında ayrıca, belirlenen uzaktan eğitim standartları çerçevesinde Atatürk Üniversitesinin uzaktan eğitim sistemi incelenmiştir. Ortaya çıkan sonuçların uzaktan eğitim veren kuruluşlara eğitim kalitesini yükseltme ve kendi uzaktan eğitim uygulamalarını değerlendirme konusunda rehberlik etmesi beklenmektedir.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın amacı, detaylı bir alanyazın taraması ve belge incelemesi ile elde edilen veriler temel alınarak uzman görüşleri doğrultusunda Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarını (UEKS) belirlemek, belirlenen standartların önemine ve kullanılabilirliğine yönelik uzaktan eğitim çalışanlarının görüşlerini ortaya koymak ve var olan bir uzaktan eğitim programını, geliştirilen standartlara göre değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1. Uzaktan eğitim kalite standartları nelerdir?
2. Alanyazın temel alınarak oluşturulan UEKS'nin önemine ve kullanılabilirliğine yönelik uzaktan eğitim çalışanlarının görüşleri nelerdir?
 - a. Uzaktan eğitim çalışanlarının UEKS'nin önemine ilişkin görüşleri nelerdir?
 - b. Uzaktan eğitim çalışanlarının UEKS'nin ülkemiz uzaktan eğitim uygulamalarında kullanılabilirliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Atatürk Üniversitesinde yürütülen uzaktan eğitim programları, uzaktan eğitim kalite standartlarını ne derecede karşılamaktadır?

1.3. Önem

Bu çalışmada uluslararası kurum ve kuruluşların nitelikli bir uzaktan eğitim için öne sürdüğü standartlar incelenerek ülkemizde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarına

yönelik kalite standartları belirlenmiştir. Çalışma kapsamında uzaktan eğitimin standartları konusunda daha geniş bir biçimde sunulacak bilgiler, özellikle uzaktan eğitim programlarının tasarlanması sürecinin önemi konusundaki bilinç düzeyini artırmak açısından, uzaktan eğitim veren kurumlara yeni bakış açıları sağlayacaktır.

Bu kapsamda farklı yönleriyle uzaktan eğitimin niteliğini yansıtan bir çerçevenin oluşması uzaktan eğitim uygulamalarının tasarlanması, değerlendirilmesi, niteliğinin farklı boyutlara göre sayısallaştırılması ve karşılaştırılmasını sağlayacak bir yapı sunacaktır. Kurumların bu standartlara göre karşılaştırılmaları aralarında bir rekabet ortamı oluşturacak ve beraberinde kalitenin artmasına yönelik çalışmaların yapılmasını sağlayacaktır.

Çalışma kapsamında geliştirilen standartları kullanacak olan kurumların uzaktan eğitim birimlerinde yönetici, öğretim elemanı, içerik geliştirici gibi çeşitli rollerde görev alan kişilerin, bu standartları sağlama noktasındaki çabalarını artıracaktır. Ayrıca uzaktan eğitim çalışanlarının kendi eksikliklerini belirlemesi ve kişisel gelişimlerine rehberlik etmesi açısından, ortaya konulan bu standartlar bir kez daha önem kazanmaktadır.

Bu çalışmada ayrıca, güncel uygulamalardan seçilerek oluşturulan UEKS çerçevesinde Atatürk Üniversitesinin uzaktan eğitim sistemi incelenerek belirtilen ölçütlerin uygulanmasına yönelik örnek bir çalışma yürütülmüştür. Ortaya çıkacak sonuçların standartların kullanımına yönelik uygulamaların nasıl yapılacağına dair alanyazına oldukça önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

Uzaktan eğitim standartlarının belirlenmesi aşamasında madde havuzu oluşturmak için uluslararası uzaktan eğitim kurum ve kuruluşlara ait standart maddelerine ulaşmak amacıyla, internetten yapılan taramalarda Google arama motoru kullanılmıştır. Google arama motorunda yapılan arama sonucunda dünya çapında en çok aranan ve en çok rağbet gören site ve belgelerin en başta listelendiği varsayılmaktadır. Bu görüş, Google arama motorlarının siteleri veri tabanına dizin yapısı kullanarak kaydetmesine (Kiper ve Kıyıcı, 2007) dayanmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Çalışmanın standartları belirleme aşamasında toplanan veriler için örneklem, uzaktan eğitimin paydaşları olan yöneticiler, eğitmenler, içerik geliştiren ve teknik personel gibi sadece çalışanlar ile sınırlı tutulmuştur. Ayrıca, uzaktan eğitim çalışanlarından, üzerinde görüş bildirmeleri istenirken sunulan standart maddeleri, belge incelemesi sonucu elde edilen standart maddeleri ile sınırlı tutulmuştur. Bu noktada eklemek istedikleri maddelerin olup olmadığı sorulmamıştır.

Çalışmanın bir diğer sınırlılığı ise uzaktan eğitim uygulamalarının değerlendirilmesi aşamasında ATAUZEM değerlendirilirken uygulamaya katılan kişilerdir. Bunlar merkez müdürü, program sorumluları, canlı sınıf birimi ve sınav birimi personelleridir. Bu kişilerin haricinde müdür yardımcısı, öğretim elemanları, teknik destek personeli gibi diğer paydaşlar, uygulama esnasında uygun olmayışları nedeniyle katılım göstermemişlerdir.

1.6. Tanımlar

Uzaktan Eğitim: Eğitimin çoğunluğunun öğretim elemanı ile öğrenenin aynı yerde olmadan yürütüldüğü bir örgün öğretim süreci olarak tanımlanır. Eğitim eş zamanlı veya ayrı zamanlı olarak gerçekleştirilebilir. Uzaktan eğitim mektuplaşma şeklinde olabileceği gibi ses, video veya bilgisayar teknolojisi ile de gerçekleştirilebilir (Fleming ve Hiple, 2004).

Akreditasyon: Bir ürün ortaya çıkarmaya veya hizmet vermeye aday olan kurum veya kuruluşların var olan standartlara dayalı olarak yeterliliğinin belirlenmesi sürecidir. Akreditasyon süreci standartlardan oluşan bir temele dayanır. Başka bir ifadeyle, herhangi bir akreditasyon etkinliğinin temelini, önceden belirlenmiş bir standartlar dizisi oluşturur (Kavak, 1999).

Kalite Güvencesi: Yükseköğretimde kalite güvencesi, performansı izlemek ve kaliteli çıktılar sağlamak için bir yükseköğretim kurumu tarafından kabul edilen sistematik yönetim ve değerlendirme süreçleri olarak tanımlanır. Kalite güvencesi, paydaşların kalite yönetimi konusunda güvenini sağlamak ve elde edilen sonuçları paylaşmayı amaçlamaktadır (Harman ve Meek, 2000).

Standart: Alanyazında, “işinde uzman kişiler tarafından belirli bir organizasyon çerçevesinde yürütülen öğretim tasarım ve geliştirme sürecinin politikalarını, uygulamalarını ve tüm ölçütlerini veya bazı parçalarını tekdüze felsefe haline getirme çabası hakkında bir grup fikir birliğine ait yazılı belgeler” (Novak, 2002) olarak tanımlanan standart kavramı, bu çalışmada uzaktan eğitim uygulamaları kapsamında ele alınmış ve uzaktan eğitim kurumlarının sahip olması gereken asgari özellikler anlamında kullanılmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Uzaktan eğitimde kalite standartlarının belirlenmesine odaklanan çalışmanın bu kısmında ilk önce uzaktan eğitimin genel özelliklerine ve uzaktan eğitimde kalite konularına değinilmektedir. Ardından uzaktan eğitimde kalite standartlarının belirlenmesine yönelik yapılan çalışmalardan ve bu çalışmaların ortak özelliklerinden söz edilmektedir.

2.1. Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitimin geçmişine bakıldığında tüm gününü çalışarak geçiren ve farklı coğrafi merkezlerde yaşayan yetişkinlere eğitimin ulaştırılması düşüncesine odaklandığı görülmektedir (Hawkins, 1999). Zamandan ve mekândan bağımsız bir şekilde yürütülerek öğrenenle öğretim elemanının farklı zamanlarda iletişim kurmasına imkân vermesi nedeniyle uzaktan eğitime olan talep giderek artmıştır. Özellikle yetişkinler mesleki pozisyonları, kişisel yaklaşımları ve zaman darlığı nedenleri ile uzaktan eğitimi daha çok tercih etmektedirler (Lorensen, 2003). Uzaktan öğrenme ve dağıtık öğrenme gibi çeşitli isimler de alan uzaktan eğitim; farklı mekanlardaki öğretmen ve öğrencileri, çeşitli eğitim etkinlikleri ile birbirine bağlayan bilgi teknolojileri uygulamaları olarak tanımlanmaktadır (Schlosser ve Simonson, 2006).

Geleneksel sınıf ortamının bir seçeneği olarak görülen uzaktan eğitimin (Nakos, Deis ve Jourdan, 2002), uygun teknoloji ve yöntemler kullanıldığında en az geleneksel eğitim kadar etkili olduğu söylenmektedir (Hamzaee, 2005; Ward, Peters ve Shelley, 2010). Hatta geleneksel eğitimde sınıf içinde yapılan etkinliklerin neredeyse tamamı uzaktan eğitim yoluyla da yapılabilmektedir. Günümüzde web tabanlı olarak yürütülen uzaktan eğitim, zaman ve coğrafi engelleri ortadan kaldırdığı gibi çevrimiçi derslerde kullanılan tartışma tekniği gibi etkinliklerle dersleri zenginleştirmeye yardımcı olan kullanışlı bir yoldur (Park, Kier ve Jugdev, 2011). Bireysel veya işbirliğine dayalı olarak gerçekleştirilen uzaktan eğitimdeki etkinliklerin amacı, öğrenme sürecinde bir başlangıç oluşturmadan çok doğrudan bilginin oluşması ve performansa dönüştürülmesi ile sonuçlanan bir öğrenme ortamı sunmaktır (Netteland, 2003). Sunulan bu sanal öğrenme ortamlarında öğrenciler esneklik, maliyet, elektronik kaynak temini ve iyi tasarlanmış ders ara yüzlerinden memnun iken geciken dönütler, eğitmenlerden teknik destek

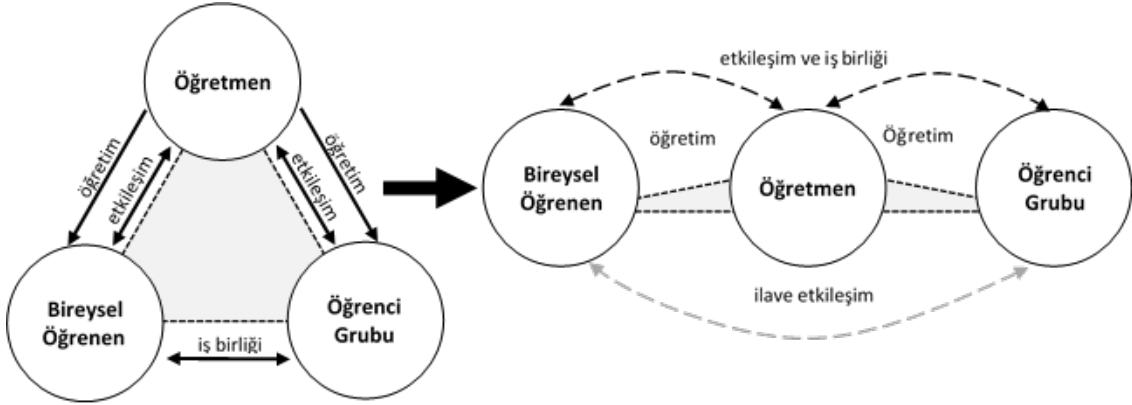
alamama, öz değerlendirme ve öz isteklendirmenin olmayışı, yalnızlık duygusu, monoton öğretim yöntemleri ve iyi tasarlanmayan ders içeriklerinden şikâyet etmektedirler (Yang ve Cornelius, 2004). Bu açıdan bakıldığında uzaktan eğitim kurumlarının öğrenciye yapılan geribildirim miktarı ve kalitesini artıracak stratejileri önemle dikkate almaları gerekmektedir (Jara ve Mellar, 2007).

Gelişen bilgi iletişim teknolojileri sayesinde hızla yayılan uzaktan eğitim, beraberinde kullanılan içerik türlerinin de artmasına sebep olmaktadır. Geleneksel eğitim ve öğretiminde kullanılan malzeme ve teknolojilerin neredeyse tamamı uzaktan eğitimde de kullanılabilir. İlk uzaktan eğitim uygulamalarında içerikler görsel öğelerle desteklenen yazılı metinlerden oluşurken (Gürses ve Demiray, 2009), günümüz uzaktan eğitiminde, etkinliği öğretim yöntemlerinin planlanması ile ders içeriklerinin planlanması arasındaki ilişkiye bağlı olarak değişebilen çok çeşitli ortam türlerine rastlamak mümkündür. Uzaktan eğitimdeki bu ortamlar basılı materyaller, görsel-işitsel materyaller, uygulama etkinlikleri ve yüz yüze yapılan etkinlikler olarak dört gruba ayrılmaktadır (Gujjar ve Malik, 2007).

Uluslararası arenada, büyük üniversitelerin rekabetçi ve ekonomik olma özelliğini sürdürebilmeleri açısından giderek daha da önemli bir hale gelen uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme etkinlikleri, eğitim sürecinin önemli bir parçası haline gelmiştir (Kerka ve Wonacott, 2000). Özellikle bilgisayar ve internet teknolojilerindeki gelişmeler sayesinde çevrimiçi değerlendirme sistemlerine olan ilgi artmaya devam etmektedir (Karaman, 2011). Bu nedenle çevrimiçi ortamlarda yapılan değerlendirme en az geleneksel sınıf içinde yapılan değerlendirme kadar önemli görülmektedir (Byrnes ve Ellis, 2006). Yeterli güvenlik önlemlerinin alınması durumunda farklı soru tiplerinin bulunduğu çevrimiçi sınavlar yapılmaya devam edecektir. Ancak uzaktan eğitimin bir parçası olarak tek bir yerde ve aynı zamanda yapılacak yüz yüze sınavlara sürekli ihtiyaç duyulacaktır (Rowe, 2004).

Geleneksel eğitimde öğretmen rolünde olan kişiler artık uzaktan eğitimde tasarlayıcı, yönetici ve motive edici gibi yeni roller üstlenmiş ve bu iş için daha fazla zaman ayırmak durumunda kalmışlardır (Claus, 2006; İşman, Altınay ve Altınay, 2004). Bodendorf ve Schertler (2003), uzaktan eğitimde değişen öğretmen rolünü Şekil 1'de özetleyerek öğretmenin merkezde olduğu ve sıkı iletişim desteği ile öğretim etkinliklerini yönettiği bir model olarak tanımlamaktadır. İyi tasarlanmış bir derste uzaktan eğitim

öğretmenin öğrencilerle birlikte hareket etmesi başarı için gereklidir (SREB, 2006a). Aynı zamanda öğretmenler yazılı iletişim ortamlarını etkili bir şekilde tasarlama becerilerine de sahip olmalıdır (SREB, 2006b). Bu kapsamda uzaktan eğitimde ders verecek öğretmenlerin eksikliklerini giderecek hizmet içi eğitimler alması faydalı olacaktır (Vistven ve Blom, 2003).

Şekil 1. Uzaktan Eğitimde Değişen Öğretmen Rolü

Uzaktan eğitimde, öğrenci ve öğretmenlerin rolleri açısından bakıldığında üç tür etkileşimden söz edilebilir. Bunlar; öğrenci – içerik etkileşimi, öğrenci – öğretmen etkileşimi ve öğrenci – öğrenci etkileşimi olarak isimlendirilmektedir (Moore M. G., 1989). Öğrencilere kendi öğrenme planlarını oluşturma, materyalleri ve sınavları seçme imkânı veren sanal öğrenme ortamları, bazı yönlendirmelerde bulunarak, öğrencilerin öğretim elemanı ile iletişime geçmesini ve gerekli sohbet mesajlarına ulaşmasını sağlamaktadır (Xu ve Wang, 2006). Öğrenciler çevrimiçi dersler sayesinde öğretmen ve diğer öğrencilerle çeşitli yollarla iletişim kurabilmekte ve dünyanın herhangi bir yerinden, kendi takvimine uygun bir zaman dilimi içerisinde derslere katılabilmektedirler (Gore, 2000). Öğrenci – öğrenci ve öğrenci – öğretim elemanı arasındaki etkileşim, sınıf içerisindeki tartışma kalitesini artırmak açısından gereklidir (Young ve Norgard, 2006).

Evlere gönderilen mektupla başlayan uzaktan eğitim yöntemi, öğrenme teknolojileri olarak bilinen bilgi iletişim sistemlerinin gelişen teknolojileri sayesinde öğrenme ve öğretme etkinliklerinin kalitesi giderek artmıştır. Günümüzde neredeyse tamamının web tabanlı olarak yürütüldüğü uzaktan eğitim uygulamalarında kullanılan bilgi iletişim teknolojilerinin temelini internete bağlanabilen bir bilgisayar, bilgisayar üzerinden görüntülü, sesli ve yazılı bir şekilde iletişim kurulmasını sağlayan yazılımlar oluşturmaktadır.

Ülkemizde ve dünyada uzaktan eğitim uygulamalarının hızlı bir şekilde yayılması, uzaktan eğitimin nitelikli bir şekilde sunulması noktasında endişeler uyandırmaya başlamıştır. Önceleri nitelikli uzaktan eğitimin göstergesi derslere katılım oranı iken, daha sonraları öğrencilerin kendi aralarındaki veya öğrencilerin öğretim elemanı ile arasındaki etkileşim, niteliğin bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır (Pond, 2002). Nitelikli uzaktan eğitim sunma noktasındaki endişeleri gidermek için uzaktan eğitimde kalite güvencesinin sağlanması ve bu bağlamda kalite standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Geleneksel sınıf içi eğitimde kullanılan öğrenme yöntemleri uzaktan eğitimde de kullanılmaya çalışılmaktadır. Uzaktan eğitimde öğrenme teknolojilerinin kullanımı ancak uzaktan eğitime geçiş sürecinin kalite standartlarını karşılaması durumunda daha etkili olacaktır (Uys, 2003). Ülkemizde uzaktan eğitimin standartlaştırılmasına yönelik çalışmalara henüz rastlanmamaktadır. Ancak dünya çapında nitelikli uzaktan eğitim sunma noktasında yürütülen çalışmalara ve bu çalışmaların ortaya koyduğu uzaktan eğitim standartlarına rastlamak mümkündür. Uzaktan eğitimde kalite standartlarına yönelik yapılan bu çalışmalardan bazılarına aşağıda değinilmektedir.

2.2. Uzaktan Eğitimde Kalite Standartları

Eğitim sistemleri gün geçtikçe yenilenmekte ve büyük değişimler geçirmektedir. Bu değişimle birlikte uzun yıllardır aynı tarzda eğitim veren yükseköğretim kurumları son birkaç yıldır yürüttükleri eğitim sistemlerini yeniden gözden geçirmekte ve hızla yayılan uzaktan eğitim uygulamalarına göre kendilerini yenilemektedirler. Programlar ve dersler yeni içerik türleri ile bu yeni eğitim türüne göre şekillendirilmektedirler (Holmberg ve Hansson, 2003).

Standartlara uygunluk, kullanıma uygunluk, maliyete uygunluk ve gizli ihtiyaçlara uygunluk olmak üzere kalitenin dört farklı seviyesinden söz etmek mümkündür (Celaro, Paladini, Rodrigues ve Assumpção, 2003). Uzaktan eğitimde kalitenin sağlanabilmesi için öncelikle belli bir standardın olması ve bu standartlara uygun hareket edilmesi gerekir. Özellikle küreselleşen yükseköğretim pazarında uzaktan eğitimin kalitesini artırmak için, ulusal ve kurumsal düzeyde, uzaktan eğitimin kalite güvencesini gözden geçirmek, gelişen uzaktan eğitim ortamlarının yeni sorunlarını tartışmak acil bir ihtiyaç haline gelmiştir (Jung, 2005). Bir başka deyişle uzaktan eğitimin yaygınlaşarak

günlük yaşamın olağan bir parçası haline gelmesi ve geleneksel eğitim veren üniversitelerde uzaktan ders veren akademisyenlerin sayısının artması ile birlikte akademik programların geliştirilmesi ihtiyacı da artmaktadır (Day, 2003).

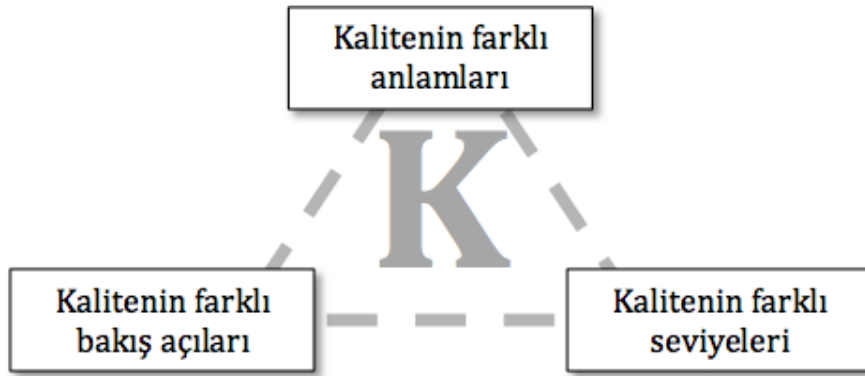
Uzaktan eğitimin niteliğini sağlayan ve değerlendiren bir kalite kontrol mekanizması için bazı geleneksel yaklaşımların yeniden düşünülmesi gerekmektedir (Heaton, Pauley ve Childress, 2003). Toplam kalite yönetimi açısından bakıldığında, kalite anlayışı müşteri ihtiyaçları doğrultusunda güvenilir ve tutarlı standartların karşılanması olarak ifade edilmektedir (Akinci Vural, 2003). Kalite ayrıca, ilgili paydaşların beklediği amaca uygunluk olarak tanımlanmaktadır (Bagley, 2003). İnsanlar değişik özelliklere sahip ürünleri farklı şekillerde değerlendirdikleri için bu ürünler hakkındaki öncelikleri de farklılaşabilmektedir. Bu farklılıklar, uzaktan eğitimde kalitenin tanımlanmasında göz önünde bulundurulması gereken önemli faktörlerdendir (Steenhaut, 2003). Uzaktan eğitimde kalite güvencesi olarak adlandırılan standart belirleme çalışmaları bir kurum veya programın alt yapı, bakım ve geliştirme işlemlerini kapsayan, kabul edilebilir uzaktan eğitim standartlarını belirlemek için planlı ve sistematik bir şekilde gözden geçirilme sürecini ifade etmektedir (CHEA, 2001).

Kurumlar artık bir şey geliştirmeden önce yapılacak ilk işin onu ölçmek olduğu görüşünü benimsemişlerdir (Widrick, Mergen ve Grant, 2002). Ayrıca ölçüm sistemlerinin çeşitli göstergelerinin, teknik özelliklerden ziyade kontrol ile ilgili olması gerektiği savunulmaktadır (Parker, 2008). Alexander ve Golja (2007), sürekli bir döngü içerisinde fırsat oluşturma ve geribildirim alma süreçlerine dayalı sistemlerin öğrencilerimiz için yüksek kaliteli e-öğrenme deneyimleri oluşturmayı sağlayacağını öne sürmektedirler. Ancak Parker (2008), son on yılda Yeni Zelanda'da (Marshall, 2006), Avustralya'da (Bridgland ve Goodacre, 2005) ve İngiltere'de (Morrison, Mayes ve Gulc, 2006) yapılan uzaktan eğitim uygulamalarının karşılaştırılmasına yönelik tekrarlı projelerle ölçüm süreçlerinin daha fazla karmaşıklık kazandığını savunmaktadır.

E-öğrenme olarak nitelendirilen bilgi ve iletişim teknolojileri kullanılarak yapılan öğrenme biçiminde ortaya çıkan son gelişmeler, bazı kesimlerde bu yaklaşımın kalite güvencesinin tamamen ayrı ve farklı biçimlerde olması gerektiği inancına yol açmıştır. Bu öğrenme yaklaşımının bazı teknik ihtiyaçları karşılamak için özel çözümler gerektirdiği bilinmesine rağmen, aynı zamanda dağıtım, destek ve değerlendirme başlıkları altında ele alınması ve diğer esnek ve uzaktan eğitim yöntemleri ile ortak

özellikleri konusunda birçok sorunun sorulması ve cevaplanması gerektiği öne sürülmektedir (QAA, 2010). Özellikle karmaşık bir kavram olan kalitenin nasıl sistematik bir şekilde kavramsallaştırılacağı sorusu ön plana çıkmaktadır (Ehlers, 2004).

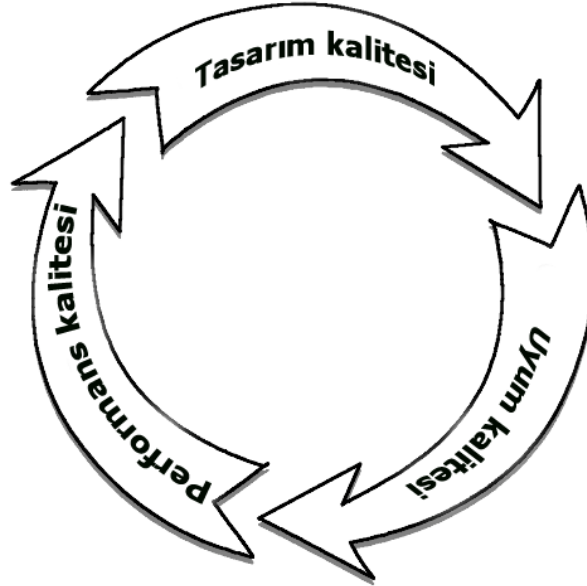
Ehlers (2004), uzaktan eğitimde kalite kavramını Şekil 2’de gösterilen kalitenin farklı anlamları, kalitenin farklı bakış açıları ve kalitenin uygulanabileceği farklı eğitim süreci seviyeleri olmak üzere üç farklı alana ayırmaktadır. Kalitenin farklı seviyelerinden bahsedilirken eğitim süreçlerinin beş alt bölüm veya sürece ayrılabilmesi öne sürülmektedir. Bunlar; kapsam kalitesi, yapı kalitesi, süreç kalitesi, çıktı kalitesi ve etki kalitesidir. Bu alt bölümlerin her birisi kaliteye farklı bir bakış açısı kazandırmaktadır. Kaliteye farklı anlamlar yüklerken gerçekte ne anlama geldiğinin önemi de unutulmamalıdır. Kalite “mükemmellik” olarak değerlendirildiğinde bu anlam parasal değer ve kullanılabilirlik anlamları dışında tutulmalıdır.

Şekil 2. Uzaktan Eğitimde Kalite Kavramının Çoklu Alanları (Ehlers, 2004)

Mergen, Grant ve Widrick (2000) ise toplam kalite yönetimini üç alana ayırmaktadır. Bunlar; tasarım kalitesi, uyum kalitesi ve performans kalitesidir. Bu üç alanın modellendiği Toplam Kalite Yönetimi Ölçüm Çerçevesi Şekil 3’te gösterilmektedir. Şekilde gösterilen oklar sürekli geliştirilmeyi ve bir döngü mekanizmasını temsil etmektedir. Tasarım kalitesi, belirli bir ücret karşılığında, belirli bir piyasa kesiminde sunulan bir ürün veya sürecin özelliklerini ifade etmektedir. Bu özelliklere bakılarak çeşitli tahminlerde bulunulmaktadır. Uyum kalitesi ise firmaların sundukları hizmetin tasarım gereksinimlerini ne derece karşıladığını ortaya koymaktadır. İstatistiksel kalite kontrol teknikleri kullanılarak tekdüzelik, güvenilirlik ve maliyet gereksinimleri hesaplanabilmektedir. Performans kalitesi ise ürünün piyasada ne kadar iyi performans gösterdiği ve müşteriler tarafından ne kadar iyi algılandığı ve kabul

edildiğini ifade etmektedir. Müşteri memnuniyeti, satış çözümlenmeleri, maliyetlerin karşılaştırılması gibi yaklaşımlar kullanılarak performans kalitesi tespit edilebilmektedir.

Şekil 3. Toplam Kalite Yönetimi Ölçüm Çerçevesi (Mergen, Grant ve Widrick, 2000)

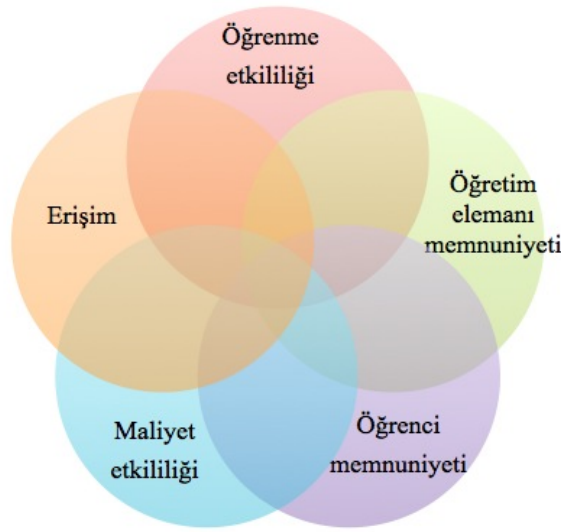
Günlük hayatta karşılaştığımız her şeyde olduğu gibi uzaktan eğitimde de standartlara ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle belli standartlara göre geliştirilen içerikler sayesinde zaman ve emek israfı önlenebilmektedir. Svensson (2011) uzaktan eğitimde kalite standartları geliştirme ve kullanımının dört temel yararından bahsetmektedir:

1. Dayanıklılık: Sistem yazılımının sürüm değişikliği için güncellenmeye ihtiyaç duymama,
2. Birlikte çalışabilirlik: Farklı donanım, işletim sistemi, web tarayıcıları ve öğretim yönetim sistemi gibi geniş bir yelpazede çalışabilme,
3. Erişilebilirlik: İhtiyaç duyulduğunda kolayca bulunabilme,
4. Yeniden kullanılabilirlik: Farklı geliştirme araçları ile düzenleme yapılabilme.

Uluslararası uzaktan eğitim kurumlarında uzaktan eğitimde kalite güvencesinin kurumsal yapısı merkezi, ortak ve dağıtık olmak üzere üç türe ayrılmaktadır (Jung, 2005). Bazı üniversitelerin kendi bünyelerinde oluşturdukları toplam kalite yönetim sistemleri altında gerçekleştirdikleri standartlaşma, merkezi kalite güvencesi yapısı olarak isimlendirilmektedir. Birkaç üniversitenin oluşturduğu konsey ve / veya komisyon tarafından yürütülen standartlaşma çalışmaları ise ortak kalite güvencesi yapısı olarak

nitelendirilir. Dağıtık kalite güvencesi yapısı ise, ortak yapıya benzer olarak, birkaç üniversitenin görev aldığı bir yapı olarak tanımlanmaktadır. Ancak burada farklı olarak görev alan her bir üniversite sürecin belli parçalarından sorumlu olarak standartlaşma çalışmalarını yürütmektedir.

J. C. Moore (2005), uzaktan eğitimde kalite standartlarını beş temel sac ayağına dayandırmaktadır. Öğrenme etkililiği, öğretim elemanı memnuniyeti, öğrenci memnuniyeti, maliyet etkililiği ve erişim olan kalite çatısını oluşturan beş temel sac ayağı Şekil 4’te gösterilmektedir.

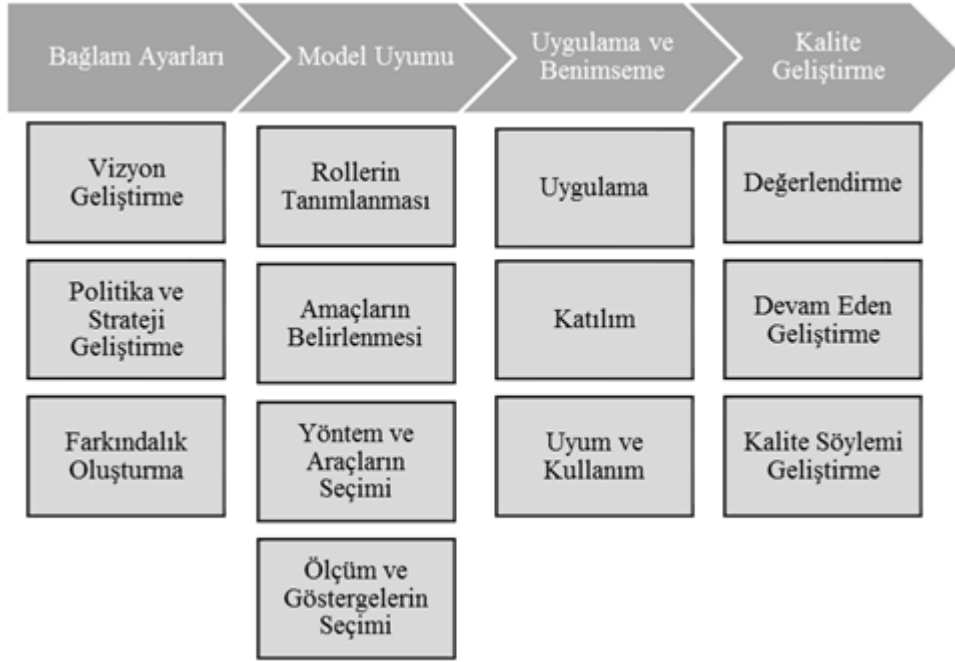

Şekil 4. Kalitenin Beş Sac Ayağı (Moore J. C., 2005)

McNaught (2001) standart maddelerinin planlama, altyapı, destek hizmetleri, iletişim kanalları, geribildirimler, içerik standartları ve değerlendirme süreçleri ile güçlü bir bağlantısı olduğunu öne sürmektedir. Bununla birlikte yapılan her yeni kalite standartlarını belirleme çalışmaları beraberinde yeni endişelere sebep olmaktadır. Örneğin; yeni standart çerçevelerinin pratikte güvenilir ve tutarlı sonuçlar üretmek için ne kadar karmaşık ve kullanılabilir olduğu ve öngörülen uygulamalardaki artan çeşitliliği ne ölçüde karşılayacağı iki temel şüphe olarak karşımıza çıkmaktadır (Brown, 2000). Bu anlamda Pawlowski'nin (2007) Kalite Uyum Modeli (Şekil 5) eğitim kurumlarına yol gösterici olabilir.

Kalite uyum modeli dört aşama sürecini takip eder. Bu aşamalar tekrarlanarak gerçekleştirilmez ancak ayrı ayrı uygulanabilir. Bağlam ayarları aşaması uyum süreci için

gereken tüm hazırlık aşamalarını kapsar. Model uyumu süreci ise bir örgütün ihtiyaç ve gereksinimlerine göre şekillenen referans modelini uygulamak için gereken etkinlikleri içerir. Uygulama ve benimseme süreci, kalite sisteminin geniş kullanımı ve hayata geçirilmesi işlemlerini kapsar. Kalite geliştirme aşaması, kalite sisteminin sürekli geliştirilmesini ve devam eden iyileştirmelerini barındırır.

Şekil 5. Kalite Uyum Modeli Aşamaları

Alanyazın incelendiğinde uzaktan eğitimin kalitesini değerlendiren birçok yaklaşımın araştırmacılar ve uygulayıcılar tarafından tartışıldığı görülmektedir (Alexander ve Golja, 2007; Alley ve Jansak, 2001; Bridgland ve Goodacre, 2005; Brown, 2000; Grabowska, 2003; Hopkins, Jackson ve Webb, 2003; Poumay, 2003; Rathsman ve Sjölund, 2003). Kalite kontrol kavramı (Juran ve Godfrey, 1999) ve toplam kalite yönetimi (Deming, 1982), eğitim kalitesinin değerlendirilmesinde temel ölçekler olarak kullanılmaktadır (Pawlowski, Barker ve Okamoto, 2007). Ayrıca; uzaktan eğitimin genel başarısının büyük ölçüde program ile bütünleşik kalite değerlendirme stratejilerine bağlı olduğu (Lee ve Dziuban, 2002) düşünülmektedir. Öte yandan kalitenin bireysel öğrenmeler gibi mikro seviyesinden, program ve bölümler için karar alma ve strateji belirleme gibi orta seviyesine ve bütün bir kurumun politika ve uygulamaları gibi makro seviyesine kadar, bir uzaktan eğitim kurumunun her düzeyinde geçerli olduğu görüşü savunulmaktadır (Deepwell, 2007).

2.3. Uzaktan Eğitim Standartlarının Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar

Fransızca kökenli standart kavramını Türk Dil Kurumu (TDK) sıfat anlamıyla “belirli bir tipe göre yapılmış veya ayrılmış”; “belirli ölçülere, yasaya, kullanıma uygun olan”; “örnek veya temel olarak alınabilen, ölçün, ölçünlü” olarak tanımlarken, isim anlamıyla “bir işletmede, bir ürünü, bir çalışma yöntemini, üretilecek miktarı, bütçenin para miktarını belirlemek için konulmuş kural” olarak tanımlamaktadır (TDK, 2012). Uzaktan eğitim kapsamında standart kavramı düşünüldüğünde “işinde uzman kişiler tarafından belirli bir organizasyon çerçevesinde yürütülen öğretim tasarım ve geliştirme sürecinin politikalarını, uygulamalarını ve tüm ölçütlerini veya bazı parçalarını tekdüze felsefe haline getirme çabası hakkında bir grup fikir birliğine ait yazılı belgeler” olarak ifade edilmektedir (Novak, 2002). Uzaktan eğitimde belirli bağlamlarda kaynak sağlamakla alakalı belirli sorunların çözümünde ihtiyaç duyulan standartlar, kaynakların önemli bir yatırımını temsil etmektedir (Marshall, 2004). Ayrıca standartlar, kılavuzlar ve kurallar; uzaktan eğitim programlarını geliştirmek için kullanılan ölçütlerdir (Seok, 2007). Bu çalışmada ise standartlar, bir uzaktan eğitim kurumunun sahip olması gereken asgari ölçütleri ifade etmektedir.

Alanyazında özellikle çevrimiçi ve uzaktan eğitim açısından etkili öğrenmenin özellikleri üzerine yapılan birçok çalışmaya (Burbules ve Callister, 2000; Carr-Chellman ve Philip, 2000; Cavanaugh, 2001; Reeves, 1997) rastlamak mümkündür. Etkili öğrenme ve öğretmenin yolları nitelikli uzaktan eğitimden geçmektedir. Uzaktan eğitimde niteliğin sağlanması çeşitli boyutlarının ele alındığı belli standartların temel alınması ile gerçekleşmektedir. Uzaktan eğitim standartlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar genellikle benzer süreçleri takip etmektedirler. Bu süreçler alanyazın incelemesi veya uzman görüşü ile örnek maddelerin belirlenmesi, belirlenen maddelerin birkaç tur uzman görüşüne sunulması ve son şeklinin verilmesi şeklinde özetlenebilir. Örneğin; Lee, Thurab-Nkhosi ve Giannini-Gachago (2005), bir proje kapsamında daha önce yapılan çalışmaları inceleyerek belirledikleri standart maddeleri üzerinde 10 kişilik bir uzman ile yapılan odak grup görüşmesi ile bir taslak hazırlamış ve bu taslağı, uzaktan eğitim merkezinde uygulamışlardır.

Uzaktan eğitimde kalite standartlarına yönelik bireysel çalışmaların yanı sıra kurumsal çalışmaların ön plana çıktığı görülmektedir. Örneğin; Pennsylvania Eyalet Üniversitesi, Lincoln Üniversitesi ve Cheyney Üniversitesi öğretim üyeleri “Innovations

in Distance Education (IDE)” projesinde bir araya gelerek “Yol Gösterici İlkeler” başlıklı uzaktan eğitime yönelik ilkeleri geliştirmişlerdir. Ragan (1999) yaptığı çalışmada bu ilkelerin belirlenmesi aşamalarını şöyle sıralamaktadır:

- Tartışmanın çerçevesini belirlemek için başlangıç kategorilerinin belirlenmesi,
- Her bir kategorinin derinliğini ve genişliğini tanımlamaya odaklanmış ve IDE öğretim üyeleri ve personelinden oluşan “Kategori Takımları”nın kurulması,
- “Kategori Takımları”nın ortaya çıkardığı ilk sonuçları sunmak için öğretim üyeleri tarafından yönetilen bir dizi IDE Yol Gösterici İlke ve Uygulamaları seminerlerinin tertiplenmesi,
- Öğretim üyelerinin ve personelin her bir kategori üzerinde iyice düşünmeleri ve fikirlerini zenginleştirmeleri için bir müddet bekleme süresinin verilmesi,
- Yeniden gözden geçirilmesi için Yol Gösterici İlke ve Uygulamaların bir taslağının geliştirilmesi ve sınırlı sayıda çoğaltılması,
- Devam eden tartışma, sunum ve konferanslarda taslağın düzeltilmesine yönelik öneriler istenmesi,
- Yol Gösterici İlke ve Uygulamalar projesi çerçevesinde üç yıllık bir uygulama projesinin yapılandırılması,
- Belgenin “nihai” sürümünün üretilmesi.

IDE projesinde geliştirilen nitelikli bir uzaktan eğitim için yol gösterici ilke ve uygulamalar 5 kategoride ele alınmıştır. Bu kategoriler şunlardır (Ragan, 1999):

Öğrenme hedefleri ve içerik sunumu: Bu boyut, bir eğitim faaliyetinin öğretim tasarımı aşamasından geliştirme ve değerlendirme aşamasına kadar geçen bütün aşamalara ait amaç ve hedeflerin tanımlanması için bir temel oluşturmaktadır.

Etkileşimler: Etkileşim boyutu, öğrencilerin diğer öğrenci ve öğretim elemanları ile nasıl etkileşeceğini belirler. Öğrenci kendisini toplumun bir bireyi olduğunu ne kadar hissederse o derece başarılı olur.

Ölçme ve değerlendirme: Ölçme ve değerlendirme boyutu, öğrenme sürecinin ilerleyişi hakkında bilgi sağlaması, öğrenme hedeflerine ulaşma seviyesini belirlemesi, öğrencilere kendi gelişimleri hakkında bilgi vermesi ve kendi öğrenme yöntemlerini

belirlemesi açısından hem öğretim elemanları hem de öğrenciler için oldukça önemli amaçlara hizmet etmektedir.

Öğretim ortam ve gereçleri: Öğretim ortam ve gereçleri boyutu uzaktan eğitim ortamlarının sahip olması gereken standartlara odaklanmıştır. Öğretim ortamları ve destekleyici yazılım gereçleri, uzaktan eğitim öğrencilerinin ne hissettiğini bilmek ve bir öğretimi gerçekleştirmek için gereken zamana sahip olmak gibi uzaktan eğitimin iki önemli engelini aşmada öğretim elemanlarına kolaylık sağlamaktadır. Her ne kadar gelişen teknolojinin sunduğu imkanlar artsa da öğretim tasarımlarının asıl odaklanması gereken şey, öğretim sürecidir.

Öğrenci destek ve hizmetleri: Öğrenci destek ve hizmetleri boyutu eğitim öğretim faaliyetleri haricinde öğrencilerin diğer ihtiyaçlarının karşılanması işlemlerine odaklanmıştır. Etkili bir uzaktan eğitim deneyimi oluşturmak ve sürdürmek için öğrenci destek hizmetleri sunarken uzaktan eğitim öğrencilerine, örgün öğrencilere davranıldığı gibi, müşteri odaklı, tam ve duyarlı bir tavır takınılmalıdır.

Uzaktan eğitim standartları belirlenirken kurumun özel durumları dikkate alınmalı ve dikkatli bir şekilde analiz edilmelidir (Yeung, 2002). Planlama, öğretim üyeleri ile tutarlı etkileşimler, yeterli personel ve destek ile birden fazla yol kullanılarak uzaktan eğitim programlarında başarılı olmak mümkündür (Zyl ve Powell, 2012). Clark (2003) kaliteyi “bir ürün veya sürecin amaca uygun olduğunu garanti eden niteliği” şeklinde tanımlarken standardı ise “belirli bir ders veya çalışma programına kayıtlı başarılı bir öğrencinin beklenen başarı düzeyini belirleyen ölçütler” şeklinde tanımlamıştır. Bu tanımlardan hareketle uzaktan eğitimde kaliteyi sağlamanın bir gereği olarak uzaktan eğitimin bütün boyutlarını kapsayan bir standart listesine ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. Marshall (2004), açıkça ölçülebilen bir özelliğe sahip olan standartların, uzaktan eğitim için yararlı ve gerekli olduğunu öne sürmektedir. Benzer şekilde K. A. Meyer (2002), uzaktan eğitimde kalitenin öğrenci, müfredat, öğretim tasarımı, kullanılan teknoloji ve öğretim elemanı özelliklerinden kaynaklanan bir dizi faktöre bağlı olan karmaşık ve zor bir kavram olduğunu vurgulamıştır.

Benson (2003) bir uzaktan eğitim programı planlanırken tüm paydaşların bir masaya oturması gerektiğini söylemektedir. Bu anlamda belirlenecek standartlar program yöneticileri, öğretim üyeleri, personel ve diğer önemli paydaşların çabalarına birçok

açından katkıda bulunacaktır (Olson ve Shershneva, 2004). Ehlers (2007) ise kalite geliştirme ile ilgili paydaşların, başarılı geçecek bir öğrenme süreci geliştirmek amacıyla kalite okuryazarlığı adı verilen becerilere ihtiyaç duyduklarını öne sürmektedir. Ayrıca kalitenin, uzaktan eğitimdeki sorunlarla başa çıkma, akreditasyon, etkili ve verimli içerik geliştirme süreci ve etkili pedagoji olduğu belirtilmektedir (Benson, 2003).

Uzaktan eğitimin standartlaştırılması adına yapılan çalışmalar incelendiğinde ABD’de yapılan araştırmalar ön plana çıkmaktadır. Bireysel yapılan uygulamalardan ziyade eğitim toplulukları ve kuruluşlar tarafından yapılan standartlaştırma çalışmalarına daha çok rastlanmaktadır. Araştırma kapsamında incelenen çalışmalarda standart grupları için kategori, boyut, başlık ve kısım ifadelerinin kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca standartlar için ise ölçüt, madde ve gösterge ifadelerinin kullanıldığı çalışmalara da rastlamak mümkündür. Bu çalışmada ise standartlar için madde ve madde grupları için boyut ifadeleri kullanılmıştır.

Aşağıda, alanyazında yer alan standart geliştirme çalışmalarından ve uzaktan eğitim kurumlarına ait standart listelerinden örnekler verilmiştir.

2.3.1. Yükseköğretimde İyi Uygulama için Yedi İlke (ABD)

Yükseköğretim için uzaktan eğitimin kalite standartlarını belirlemeye yönelik yapılan ilk çalışma Chickering ve Gamson (1987) tarafından yapılmış ve “Yükseköğretimde İyi Uygulama için 7 İlke” başlıklı yayın ile duyurulmuştur. Çalışmada belirtilen ilkeler şunlardır:

1. Öğrenci ve öğretim elemanı iletişimini cesaretlendirin.
2. Öğrenciler arası işbirliğini cesaretlendirin.
3. Etkin öğrenme tekniklerini güçlendirin.
4. Anında geribildirim verin.
5. Görev süresini vurgulayın.
6. Yüksek beklentileri bildirin.
7. Farklı öğrenme yollarına ve yeteneklere saygı gösterin.

Chickering ve Ehrmann (1996) ise bu ilkelerin nasıl uygulandığını gösteren bir başka çalışma yürütmüşlerdir. Çalışmada yedi ilkenin uygun ve etkili bir yolla

yürütülmesi için bilgisayar, video ve iletişim teknolojilerinin kullanımı açıklanmıştır. Bu ilkeler, özellikle 1990'lı yıllarda, akademisyenler ve ders tasarımcıları için önemli bir rehber haline gelmiştir (Chao, Saj ve Tessier, 2006).

2.3.2. Grand Rapids Devlet Üniversitesi (ABD)

Chickering ve Gamson tarafından geliştirilen ilkeler daha sonra Grand Rapids Devlet Üniversitesi (GRCC: Grand Rapids Community College) tarafından benimsenerek "GRCC Uzaktan Eğitim Standartlarının" iki bölümünden birisi olan öğretim elemanı odaklı standartlar olarak kullanılmıştır. Uzaktan eğitim de dâhil olmak üzere esnek ders biçimleri sunan GRCC, standartlarının ikinci kısmını oluşturan kurum odaklı standartları ise "İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitimde Başarı için Gereken Ölçütler: Çevrimiçinde Kalite" başlıklı yayından esinlenerek oluşturmuştur. Ulusal Eğitim Derneği (NEA: National Education Association) tarafından desteklenen ve Yükseköğretim Politikaları Enstitüsü (IHEP: Institute for Higher Education Policy) tarafından geliştirilen standartlar GRCC tarafından yeniden düzenlenerek 5 boyut altında toplanmıştır. GRCC Uzaktan Eğitim Standartları (GRCC, 2012) aşağıda verilmektedir.

İyi Uygulamanın Yedi İlkesi (Öğretim Elemanı Odaklı)

1. Öğrenci ve öğretim elemanı iletişimini cesaretlendirin
 - i. Öğretim elemanı, öğrencilere 24 saat içinde kişisel e-posta ile yanıt verir.
 - ii. Öğretim elemanı, öğrencilerle iletişim kurmak için çoklu forum uygulamaları oluşturur.
 - iii. Öğretim elemanı, öğrencileri bilgilendirmek için sürekli erişilebilir durumdadır.
2. Öğrenciler arası işbirliğini teşvik edin
 - i. Öğretim elemanı çalışma grupları, işbirlikçi öğrenme ve problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçlarını kullanır.
 - ii. Öğretim elemanı, tartışma konuları yoluyla ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılmaları için fırsat oluşturur.
3. Etkin öğrenme tekniklerini güçlendirin
 - i. Öğretim elemanı, gerçek zamanlı sohbet araçlarını etkili kullanır.
 - ii. Öğretim elemanı olay, araştırma ve simülasyon gibi farklı teknikler kullanarak dersleri tasarlar.

4. Anında geribildirim verin
 - i. Öğretim elemanı, e-posta (veya gizliliği korunmak suretiyle başka bir kanal) yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.
 - ii. Öğretim elemanı, öğrencilerin yaşadığı problemlerin doğru yere ulaştığından emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.
5. Görev süresini vurgulayın
 - i. Öğretim elemanı, çevrimiçi modülleri tamamlamak için uygun miktarda zaman ayırır.
 - ii. Öğretim elemanı, öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.
 - iii. Öğretim elemanı, öğrencilerin zamanlarını esnek kullanabilecekleri şekilde dersleri tasarlar.
6. Yüksek beklentileri bildirin
 - i. Öğretim elemanı, ürün ve performansı değerlendirmek için açıkça ifade edilmiş hatta öğrencilerle birlikte oluşturulmuş ölçütler kullanır.
 - ii. Öğretim elemanı mükemmel, orta düzeyde ve hatalı çalışmalardan örnekler vererek standartları belirler.
7. Farklı öğrenme yollarına ve yeteneklere saygı gösterin
 - i. Öğretim elemanı güçlü görseller, iyi organize edilmiş yazılar; doğrudan, dolaylı ve görsel deneyimler; analiz, sentez ve değerlendirme gerektiren görevler yoluyla, gerçek hayat durumlarına uyarlanabilen farklı öğretim yöntemlerini kullanır.
 - ii. Öğretim elemanı öz eleştiri ve değerlendirmeyi teşvik eder.
 - iii. Öğretim elemanı, öğrenci öğrenme stillerini değerlendirir ve çevrimiçi deneyimleri uyarlar.
 - iv. Öğretim elemanı grup işbirliğini ve problem çözme etkinliklerini yönetir.

NCA Uzaktan Eğitim Yönergeleri (Kurum Odaklı)

1. Eğitim programları ve öğretim
 - i. Program, öğrencilerin diğer öğrenciler ve öğretim üyeleri ile zamanında ve uygun etkileşim kurmalarını sağlar.
 - ii. Öğretim elemanları, programlarda sunulan içeriklerin doğruluğunu ve öğretimin kalitesini garanti altına almak için uzaktan eğitim üzerindeki denetim sorumluluğunu üstlenir.

- iii. Kurum, kullanılan teknolojinin programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.
 - iv. Kurumun uzaktan eğitim politikaları; materyallerin sahipliğini, telif hakları konusunu, öğretim elemanlarının ödeneklerini ve yazılım, canlı sınıf ve diğer materyallerin üretimlerinden elde edilen gelirin kullanımını net bir şekilde ortaya koyar.
 - v. Kurum, özellikle uzaktan eğitime ilişkin uygun öğretim destek hizmetleri sağlar.
 - vi. Kurum, uzaktan ders verecek öğretim üyelerine uygun hizmet içi eğitimler sağlar.
2. Ölçme ve Değerlendirme
- i. Kurum, öğrencinin uzaktan eğitim programlarındaki başarı düzeylerini ölçer ve elde edilen sonuçları başvuru ve kabul politikalarını belirlerken kullanır.
 - ii. Kurum, uzaktan eğitim programlarının (öğrenci öğrenim çıktıları, kalma kararı ve memnuniyeti dahil) örgün eğitim dersleri ile karşılaştırılabilir olduğundan emin olmak için eğitimsel verimliliğini değerlendirir.
3. Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları
- i. Kurum, öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişmesini ve etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.
 - ii. Kurum, öğrencinin öğrenme kaynaklarını doğru bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler.
 - iii. Kurum program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.
4. Öğrenci Hizmetleri
- i. Kurum öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerin ulaştırılması gibi öğrenci hizmetlerine uygun erişim sağlar.
 - ii. Kurum, öğrenci sorunlarına uygun çözüm yolları sunar.
 - iii. Kurum var olan hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu reklam, öğrenci başvuru ve kabul bilgilerini sunar.
 - iv. Kurum, başvurusu kabul edilen öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanıma ve teknoloji yeterliliğine sahip

olduklarından emin olur ve gerekli teknolojinin kullanımında yaşanan sıkıntıları giderecek deneyimlere sahip olmalarını sağlar.

5. Tesisler ve Finans

- i. Kurum, uzaktan eğitim için gerekli olan teknik uzmanlık ve donanıma sahiptir.
- ii. Kurumun uzun vadeli planlama, bütçe ve geliştirme süreci politikaları uzaktan eğitim programlarının uygulanabilirliği ve etkililiği için gerekli tesis, personel, donanım ve diğer kaynaklara sahip olduğunu ortaya koyar.

2.3.3. Yükseköğretim Politikaları Enstitüsü (ABD)

Yükseköğretim Politikaları Enstitüsü (IHEP: Institute for Higher Education Policy), web tabanlı uzaktan eğitim için 24 maddeden oluşan bir standart listesi geliştirmiştir. IHEP tarafından geliştirilen uzaktan eğitim standartları üç aşamada oluşturulmuştur. İlk aşamada alanyazın taraması yapılarak standart maddeleri belirlenmiştir. İkinci aşamada ise uzaktan eğitimde deneyimli kurumlar belirlenmiş ve bir sonraki aşamada bu kurumlardaki uzman kişilerle görüşmeler yapılarak belirlenen standart maddelerinin önemi ve kullanılabilirliği sorulmuştur. İlk aşamada belirlenen 45 standart maddesi, uzman görüşlerine dayanarak 7 başlık altında toplanan 24 maddeye düşürülmüştür. Başlıkların 'kategori', maddelerin ise 'ölçüt' olarak isimlendirildiği uzaktan eğitim standartları aşağıda verilmektedir (IHEP, 2000):

Kurumsal Destek Ölçütleri

1. Halihazırda kullanılan şifre koruma, şifreleme, yedekleme gibi elektronik güvenlik önlemlerini içeren teknoloji planı kalite standartlarını, bilginin bütünlüğünü ve geçerliliğini garanti altına almaktadır.
2. Kullanılan teknolojiler aksamadan güvenle çalışmaktadır.
3. Merkezi bilgi işlem birimi, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlamaktadır.

Ders Geliştirme Ölçütleri

1. Ders geliştirme, tasarım ve sunum için gereken asgari standartları içeren kılavuzlar, ders içeriğinin sunumunda kullanılan teknolojileri belirlemektedir.

2. Öğretim materyalleri standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilmektedir.
3. Ders ve programlar, öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanmaktadır.

Öğretme ve Öğrenme Süreci Ölçütleri

1. Öğrencilerin öğretim elemanları ve birbirleri ile etkileşimi gerekli bir özelliktir. Bu özellik sesli mesaj ve e-posta gibi farklı yollarla sağlanmaktadır.
2. Ödev ve sorulara verilen geribildirim, yapıcı ve güncel olarak zamanında verilmektedir.
3. Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilmektedir.

Ders Yapısı Ölçütleri

1. Çevrimiçi program başlamadan önce öğrencilerin uzaktan öğrenme sorumluluğunu taşıma ve gerekli erişim kaynaklarına sahip olma durumları belirlenmektedir.
2. Öğrenciler, dersin amaçları, derse ilişkin kavramlar, dersin öğrenme çıktıları gibi derslere ilişkin konularda bilgilendirilmektedir ve her dersin öğrenme çıktıları açıkça, yazılı olarak, anlaşılır bir şekilde özetlenir.
3. Öğrenciler, sanal kütüphane gibi çevrimiçi öğrenme kaynaklarına web üzerinden erişebilmektedir.
4. Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim tarihleri ve ödev sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar vermektedirler.

Öğrenciye Destek Ölçütleri

1. Öğrenciler kabul şartları, okul harcı, ders kitapları, teknik donanım, disiplin şartları ve öğrenciye destek hizmetleri ve program hakkındaki diğer konularda bilgilendirilmektedir.
2. Öğrencilerin elektronik veri tabanları, kütüphaneler, hükümet arşivleri, haber servisleri ve diğer bilgi kaynaklarından güvenilir ve geçerli bilgilere ulaşmalarını sağlayacak, uygulamalı eğitim verilmektedir.

3. Program veya dersin devam süresi boyunca öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergeler, ders başlangıcından önceki uygulamalar ve gerekli teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda teknik destek alma fırsatına sahiptir.
4. Öğrenci şikâyetlerini içeren sorular, öğrenci destek personeli tarafından hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanmaktadır.

Öğretim Elemanına Destek Ölçütleri

1. Öğretim elemanlarına çevrimiçi ders geliştirme konusunda teknik destek hizmeti verilmektedir.
2. Öğretim elemanları, sınıf öğretiminden çevrimiçi öğretime geçiş sürecinde desteklenmekte ve süreç içerisinde değerlendirilmektedirler.
3. Öğretim elemanlarına verilen destek, akran danışmanlığını da içerecek şekilde yürütülen çevrimiçi ders boyunca devam etmektedir.
4. Öğretim elemanlarına, öğrencilerin elektronik ortamlardan eriştikleri verileri kullanmalarından kaynaklanan sorunlarla ilgili kaynaklar temin edilmektedir.

Ölçme ve Değerlendirme Ölçütleri

1. Programın etkililiği ve öğretme-öğrenme süreci, farklı yöntemlerin kullanıldığı bir ölçme süreci içinde değerlendirilmektedir.
2. Katılım sayıları, ücretler ve başarılı/yenilikçi teknoloji kullanımına ilişkin veriler, program etkililiğinin ölçülmesi için kullanılmaktadır.
3. Öğrenme çıktıları anlaşılır, yararlı ve uygun olması için düzenli olarak gözden geçirilmektedir.

2.3.4. Kalite Güvencesi İçin On Anahtar (ABD)

Alley ve Jansak (2001), tamamen eğitim amaçlı bir tasarıma odaklanarak hazırlanan etkili çevrimiçi öğrenme için 10 kritik unsurun yer aldığı bir çalışma yapmışlardır. Çalışmada öğrenme bilimini, öğretim sanatını ve sistem uygulamalarını bütünleştirerek daha kaliteli çevrimiçi dersler geliştirmeye yardımcı olması amaçlanmıştır. Belirlenen standartlar, kanıtlanmış nitelikli ders tasarımı uygulamaları ve

temel ilkeler üzerinde yapılan incelemeler sonucu ortaya çıkmıştır. Çalışma kapsamında sunulan çevrimiçi öğrenmenin 10 anahtarı şunlardır (Alley ve Jansak, 2001):

1. Bilgi oluşturulmuştur.
2. Eğer bir öğrenci kendi öğrenmesindeki sorumluluğu üstlenirse, öğrenme daha etkili olur.
3. Öğrenci motivasyonu öğrenmenin başarısı ve çıktılarının güçlü bir belirleyicisidir.
4. Yüksek dereceli öğrenme, yansıma gerektirir.
5. Öğrenme bireye özgüdür.
6. Öğrenme tecrübeye dayalıdır.
7. Öğrenme hem sosyal hem de özeldir.
8. Bilgi kuramı ile ilgili sürekli değişen varsayımlar yüksek dereceli öğrenmeyi engelleyebilir.
9. Öğrenme sarmaldır.
10. Öğrenme dağıtıktır.

2.3.5. Standart Boyutları (ABD)

Frydenberg (2002) yaptığı çalışmada ABD’de mesleki öğretim dernekleri, bölgesel akreditasyon kurumları ve üniversite yönetici ve öğretim üyeleri tarafından belirlendiğini öne sürdüğü, uzaktan eğitimin kalite standartlarını aşağıdaki boyutlarda ele almıştır:

1. Yönetimsel sorumluluk
2. Teknolojik alt yapı
3. Öğrenci hizmetleri
4. Öğretim tasarımı ve geliştirme
5. Öğretim ve öğretim elemanı hizmetleri
6. Program içeriğinin ulaştırılması
7. Finans yönetimi
8. Mevzuat ve yasal uygunluk
9. Program değerlendirme

2.3.6. Uluslararası Uzaktan Eğitim Belgelendirme Merkezi (ABD)

Kâr amacı gütmeyen kuruluşlardan birisi olan Uluslararası Uzaktan Eğitim Belgelendirme Merkezi (IDECC: The International Distance Education Certification Center), 2000 yılından beri hizmet verdiği eğitim kurumları için sunduğu uzaktan eğitime yönelik standartları 8 boyut altında toplamıştır. Bu boyutlar ve altında yer alan standartlar şunlardır (IDECC, 2005):

Misyon İfadesi

1. Ders veya program kariyer eğitimi, toplumun çıkarları ve var olan kaynaklar için uygun açık bir misyon ile yönlendirilir. Misyon ifadesi açıkça belirtilmeli ve halka açık olmalıdır.
2. Misyon ifadesinin düzenli olarak gözden geçirilmesini sağlayan yapılar kurulur.

Ders Tasarımı

1. Konu içeriği ve öğrenci etkinlikleri programın misyonu ile tutarlı olup, performansa dayalı özel ders hedefleri belirtilmiştir.
2. Ders tasarımı açıkça tanımlanmıştır. Dersler uzmanlık temelli öğrenme gibi sağlam öğrenme yaklaşımlarına dayandırılmıştır.
3. Uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri, dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygundur.
4. Uzaktan eğitim derslerinin tasarım ve planlaması için nitelikli bireyler gerekmektedir.
5. Öğrencinin derse uygun kaynak materyalleri temin etmesi sağlanır.
6. Ders içerikleri doğru ve zamanındadır.
7. Önemli ders içeriklerinin belgelenmesi ve IDECC'e rapor edilmesi gerekir. Görevlerde düzenleme yapılması durumunda, bu değişiklikler belgelenmeli ve uygun düzenleme birimine rapor edilmelidir.
8. Bir dizi ders bir müfredat içerisinde sunulduğunda, müfredat sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.
9. Bir komisyon veya düzenleyici birim tarafından yönetilen her bir ders, birimin bütün özel şartlarını karşılar.

Etkileşim

1. Etkileşim, özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.
2. Etkileşim, uygun mekanizmalarla değerlendirilir.

Ders Sunumu

1. Uzaktan eğitim derslerinin sunumunda, teknolojiler nitelikli bireyler tarafından desteklenmiştir.
2. Dersin hedeflerine ulaşmak için derse atanan sorumlulukları yerine getirebilecek, yeterli zamana sahip, yeterli sayıda öğretim elemanı gerekir.
3. Öğretim elemanlarının seçimi ve görevlendirilmesinde etik ve adil bir şekilde yönetilen işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.

Donanım ve Öğrenme Ortamı

1. Ders seçim ölçütleri ve dersin uzaktan sunulabilmesi için gereken güvenilir donanım özellikleri belirtilmiştir.
2. Kullanılan uzaktan öğrenme yaklaşımlarını destekleyecek uygun öğrenme ortamları sağlanmıştır.

Öğrenci Destek Hizmetleri

1. Müfredat veya öğrenci kılavuzları bütün ders ve programlar için yazılı bir biçimde sunulmuştur. Bu; kabul, ilerleme, mezuniyet şartları, ilişik kesme ve herhangi bir lisanslama gereksinimleri hakkında doğru ve açık ifade edilmiş bilgiler içerir.
2. Öğrenciler, ders için atanmış danışman veya öğretim görevlisi ile tanışma fırsatına sahiptir. Yeni öğrencilerin, ders içi tartışmalara hızlı bir şekilde uyum sağlayacağı açıklamalara kolay bir şekilde ulaşması sağlanır.
3. Öğrenciler kendi öğrenmelerini destekleyecek uygun hizmet yelpazesine erişim hakkına sahiptirler.

Ölçme ve Değerlendirme

1. Öğretim etkililiğini ölçmek için dersin öğrenme çıktılarının, öğrenci bilgi seviyelerinin ve öğretim elemanı ve öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesi yapılır.

2. Program, öğrenci kimliğinin güvenli ve doğru belgelenmesini sağlar.
3. Değerlendirme verileri, öğretim elemanlarının ve hatta öğrencilerin rahatça kullanabileceği bir biçimde sunulur.
4. Uzaktan eğitim derslerinin öğretimdeki etkililiğinin değerlendirilmesi için tarafsız ölçütler oluşturulmuştur.

Sorumluluk

1. Eğitim başka bir kurum tarafından sağlandığında, bu kurum uzaktan eğitim derslerinin süreç içerisinde desteklenmesinden sorumlu olur. Bu destek mali ve teknik konuları kapsar ve öğrencinin ihtiyaç duyduğu bir sertifikayı alması ve öğrenimini devam ettirmesi için gereken süre boyunca devam eder.
2. Program eğitim sağlayan kurum dışında herhangi bir organizasyonla ilişki içeriyorsa bu ilişki öğrenme etkinlikleri ve sorumluluklarının tanımlandığı yazılı bir anlaşma kapsamına alınır. Bu ilişki okulun veya programın misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.

2.3.7. Özel Okul Akreditasyonu Ulusal Konseyi (ABD)

1993 yılında benzer amaçlara sahip 16 eğitim ve akreditasyon kuruluşu bir araya gelerek Özel Okul Akreditasyonu Ulusal Konseyi (NCPSA: National Council for Private School Accreditation) isimli konseyi oluşturmuştur. Bu konsey, 6 temel standarda dayalı, çevrimiçi ortamlarda yürütülen öğrenme – öğretme etkinliklerinin en iyi şekilde uygulanmasına hizmet edecek, uzaktan eğitime yönelik göstergeler belirlemiştir. Uzaktan eğitim kurumlarının etkililiğini artıracak olan standartlar ve göstergeleri aşağıda verilmektedir (NCPSA, 2010):

Amaç, Vizyon ve Misyon

Nitelikli okullar açıkça ifade edilmiş amaç, vizyon ve misyona sahiptir.

1. Okul, kendi etkililiği ve öğrenci performansının gelişimi için açıkça ifade edilmiş paylaşılan amaç ve hedefi bildiren bir misyona sahiptir.
2. Okulun misyonu, müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.
3. Uzaktan eğitim programı, okulun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.
4. Okulun misyon ve hedefleri taraflara açıkça ifade edilir.

5. Okulun yönetim yapısı, bütçesi, politikaları ve prosedürleri okulun misyonunu yansıtır ve hedeflerini destekler.
6. Okul, kendi misyonunu düzenli bir şekilde inceler ve değerlendirir.
7. Okul, kendi misyonu ile ilişkili olan öğrenci öğrenme çıktılarını düzenli incelemek için belirli işlemlere sahiptir.

Yönetim

Okul, misyonunu yerine getirmek için okulu destekleyen organizasyon ve yönetim yapısı sağlar.

1. Okul, misyon ve hedeflerini desteklemek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkanları ve bütçe sağlar.
2. Okul, misyonunu destekleyen ve onunla tutarlı bir yönetim yapısı kurar.
3. Okul yönetim kurulu yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.
4. Okul, yürürlükteki bütün yerel, eyalet ve federal güvenlik ve sağlık standartları ve yönetmeliklerine uyum sağlar.
5. Okul, bütün müfredat düzeyleri ve öğretim elemanlarının seçilmesi ve görevlendirilmesi için açık ve iyi anlaşılabilir süreçler kurar ve uygular.
6. Bütün çevrimiçi / uzaktan dersler geleneksel yüz yüze sınıflarda sunulan aynı derslerle kıyaslandığında, aynı akademik titizliğe sahiptir.
7. Ders kredisi ve kredi transferi için açıkça tanımlanmış, belirtilmiş süreçler kurar.
8. Kişisel bilgilerin güvenliğini içeren hizmetlerde gizliliğin korunması için hükümler konulur.

Müfredat: Öğrenme ve Öğretme

Nitelikli çevrimiçi eğitim aşağıdaki gibi birçok gerekli faktöre dayanır:

- i. Nitelikli müfredat tasarımı
 - ii. Hayal gücü kuvvetli, ilgili, bağlı ve kalifiye personel
 - iii. Kapsamlı bir dağıtım sistemi temsilcisi
1. Okul açıkça tanımlanmış, beklentilere dayalı bir müfredat geliştirir ve uygular.
 2. Uygulama içerisinde araştırma fırsatı verilerek öğrencinin öğrenme sürecine etkin bir şekilde katılımı sağlanır.

3. Öğretim stratejileri, yenilik ve araştırma tabanlı ve iyi uygulamayı gösteren etkinlikleri tasarlar ve kullanır.
4. Her bir öğrencinin üstün olmasına çalışan, eşitlik için taahhüt veren ve çeşitlilik sağlayan bir müfredat sunar.
5. Öğrenci öğrenmesini en üst düzeye çıkarması için öğretmenlere yeterince zaman tanır.
6. Öğrencilerin kendi eğitim hedeflerine ulaşabilmeleri için girişimlerde bulunur.
7. İstekli bir öğrenme ortamı sunar.
8. Bütün çevrimiçi / uzaktan dersler geleneksel yüz yüze sınıflarda sunulan aynı derslerle kıyaslandığında aynı akademik titizliğe sahiptir.
9. Programlar ve dersler müfredat geliştirmekten sorumlu nitelikli akademik personel tarafından geliştirilir.
10. Program ve dersler bütün ve ilişkili olacak şekilde geliştirilir, dağıtılır ve değerlendirilir.
11. Eğer yardımcı personel kullanılacaksa, öğrenme sürecini desteklemek ve öğrencilere faydalı olmak için akademik olarak hazırlanmış ve yeterince eğitilmişlerdir.
12. Okul, elektronik olarak sunulan müfredatın tasarımında öğrencilerin programı tamamlayacakları bütün gerekli derslere erişimleri için bir plan sunar.
13. Öğrenciler kendilerini başarılı kılacak bütün destekleyici materyallere, araştırma materyallerine, teknoloji ve hizmetlere erişim hakkına sahiptirler.
14. Özel bir sınıf / ders öğrencileri sınıf takvimi, kısıtlamalar ve zaman yapıları ile karşılaşabilirler.
15. Danışman ve öğretim elemanları öğrenci farkındalığı, anlayışı ve ders için değerlendirme ölçütlerini karşılayabilecek kapasiteden emin olur.
16. Öğrencilerin soru sormasına izin veren ve öğrenmelerini en üst düzeye çıkaran yeterli ve uygun öğrenci-öğretmen etkileşimini (eşzamanlı ve eşzamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.
17. Öğrencilerin etkinliklerine, sınavlarına ve sorularına öğretmen yanıtları zamanlı ve yeterlidir.
18. Akademik ve finansal öğrenci kayıtları güvenli, doğru ve bütüncül bir sistem tarafından, eyalet ve federal yönetmeliklere uygun olarak korunur.
19. Bütün öğrenciler için güvenli, istikrarlı ve kapsamlı bir öğretim yönetim sistemi vardır.

Öğretim Elemanı Desteği

Nitelikli çevrimiçi eğitimde öğretim elemanı gerekli olduğu için, insan kaynaklarına yatırım ve öğretim elemanı desteği, nitelikli öğrenci öğrenmesinin hedeflenmesinde temel olmuştur.

1. Elektronik ortamda dağıtılan derslerin geliştirilmesi ve uygulanmasında öğretim elemanının iş yükü, tazminat, fikri mülkiyet ve öğretim elemanının değerlendirilmesi gibi konular, karşılıklı kabul edilen politikalara dayandırılır.
2. Kurum, öğretim elemanları ve destek personeli için uygun eğitim, teknolojik destek ve mesleki gelişim imkânı sunar.
3. Kurum özellikle uzaktan eğitimle ilişkili uygun destek hizmetleri sağlar.
4. Kurum programın bütün yönleri ile kalite güvencesinden sorumludur. Örneğin, kurum “üçüncü parti” ürünleri, duruma özel eğitmenler, satın alınmış parçalar, özelleştirilmiş yazılım veya programın kaynak dışı yönlerini kullanıyorsa “taşeron” birimlerin veya ürünlerin performansından ve programın uyumundan emin olmak zorundadır.
5. Ders mimarisi, öğrenme imkânlarını genişletmek için çevrimiçi ders veren öğretmene içerik, etkinlik ve değerlendirme eklemesine izin verir.
6. Öğretmen, dernek veya devlet lisanslama birimi tarafından oluşturulan profesyonel öğretme standartlarını karşılar veya öğretim alanında akademik kimliğe sahiptir ve çevrimiçi öğretim konusunda eğitim almıştır.
7. Kurum tarafından desteklenen veya sunulan uzun vadeli planlama, bütçeleme ve gelişim süreci politikaları, uzaktan eğitim programlarının etkililiği ve uygulanabilirliği için gerekli olan tesis, kadro, mesleki gelişim, donanım ve diğer gerekli kaynakları yansıtır.
8. Öğretim üyeleri sınıf içi öğretimden çevrimiçi öğretime geçişte desteklenir ve süreç boyunca değerlendirilir.
9. Bütün personel, eğitmen ve yardımcı personel konumları için uygundur ve uygun niteliklere ve deneyimlere sahiptirler.
10. Okulun program, öğretim ve personel gelişimini değerlendireceği açık bir şekilde ifade edilen adil bir yöntemi vardır.

Öğrenci Hizmetleri

Okul, öğrencinin bir uzaktan eğitim ortamında başarılı olmasına yardımcı olacak gerekli kaynaklara ve hizmetlere sahiptir.

1. Okul, öğrencinin uygun altyapı, beceri, teknolojik uzmanlık ve uygun teknolojiye sahip olduğundan emin olur.
2. Yeterli yardım masası ve eğitim hizmetleri vardır.
3. Okul beklentileri, teknolojileri, destek hizmetlerini (kütüphane hizmetleri, eğitim, yardım masası vs.) ve dersin bitmesi için öngörülen zamanı öğrencilere ve / veya ailelerine bildirir.
4. Programın teknolojik ortamında sunulan öğrenmedeki doğal ve potansiyel tehditlerin yanı sıra bağımsız öğrenmeyi anlamasında, işbirlikçi deneyimlerde öğrencileri destekler.
5. Öğrencilere nasıl kayıt olacakları, hangi derslerin olduğuna dair sunulan bilgiler rahatça ulaşılabilir ve bütün bu bilgiler yeterli, açık ve doğrudur.
6. Okulun ön kayıt, kabul, mali yardım vs. için prosedür ve politikaları vardır ve bu bilgiler kolayca erişilebilir ve açıkça ifade edilmiştir.
7. Kurum, uzaktan eğitim programlarının ve derslerinin dağıtımında ve planlamasında engelli bireylerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalıdır.
8. Uzaktaki öğrencilerle ilişkili bütün politika, prosedür ve maliyet bilgilerine çevrimiçi olarak erişilebilir ve açıkça ifade edilmiştir.
9. Kurum danışmanlık, test, sosyal ve misyon odaklı hizmetler, yani ruhsal veya bütün öğrencilerin öğrenmesi hizmeti gibi hizmetler sunarak akademik toplumun bir parçası olarak uzaktaki öğrencilerin yeterli katılımını sağlar.
10. Öğrencilerin programı, dağıtımı ve ders ve / veya programın yapısını değerlendireceği yöntemler sunulur ve kurum, öğrenci sorunlarının giderilmesi için yeterli araç sağlar.
11. Bütün ders ve programlar için bir öğrenci kılavuzu ve okul kataloğu vardır. Bunlar kabul, ilerleme, başarı değerlendirme, çıkarma, şikayet prosedürleri ve yürürlükteki lisanslama gereksinimleri hakkında doğru ve açıkça ifade edilmiş bilgiler içerir.
12. Uzaktan eğitim programına ve çevrimiçi öğrenmeye öğrenci uyumu sağlanır.

13. Her bir ders için öğrencilerin ihtiyaç duyduğu özel ders bilgisini içeren tam bir müfredat vardır.

Ölçme ve Değerlendirme

Okul, öğrencinin başarı ve öğrenmesine odaklanan sürekli gelişen bir süreci kurar, uygular ve izler.

1. Kurum, öğrencinin bilgi seviyesi hakkında geçerli, güvenilir ve önyargısız verim bilgileri sunan performans ölçümleri geliştirir.
2. Okul, öğrenci öğrenmesi için beklenenlerin karşılandığına dair sürecin değerlendirilmesi için kapsamlı bir değerlendirme sistemi geliştirir ve uygular.
3. Öğrenci değerlendirme verileri öğretme ve öğrenme sürecinin sürekli geliştirilmesinde karar vermek için kullanılır.
4. Eğitsel ve kurumsal etkililiklerin sistematik bir analizi yapılır ve bu bilgi öğrenci performansını artırmak için kullanılır.
5. Öğrenci kimliğinin oluşturulması, test araçlarının güvenliğinin sağlanması, sınavların yönetimi, güvenli ve hızlı değerlendirmelerin yapılması ve öğrenci çalışmalarının bütünlüğü için prosedürler ve politikalar vardır.
6. Değerlendirme sonuçları açıklanırken öğrencilerin kişisel bilgileri korunur.
7. Genel olarak program / ders etkililiğinin sağlanması için aşağıdaki ölçümler belirlenir:
 - i. Öğrenci öğrenmesinin amaçlanan çıktıları ne ölçüde karşıladığı
 - ii. Öğrenci hatırlama / tamamlamalarının zamanla değişim oranları
 - iii. Öğrenci, veli ve öğretim elemanı memnuniyetlerinin resmi ve gayri resmi değerlendirme süreçleriyle ve düzenli anket / değerlendirmelerle ölçülmesi
 - iv. İletişim, anlama ve çözümlenme gibi temel becerilerde öğrencilerin yeterlilikleri
 - v. Programın kendi öğrencilerinin maliyet etkililiğinin örgün seçenekleri ile kıyaslanması
 - vi. Uzaktan eğitim öğrencileri ve örgün öğrenciler arasında eşit ilişkiler ve değerlendirme sonuçları

2.3.8. Penn State Üniversitesi (ABD)

Penn State Üniversitesi (PSU) öğrencilerinin e-öğrenme ihtiyaçlarına cevap verebilmek için yürütülen çevrimiçi derslerin niteliğini güvence altına almak amacıyla “e-Öğrenme Tasarım Standartları Kalite Güvencesi” başlıklı yayınında, uzaktan eğitim standartlarını 12 boyut altında toplamıştır. Kalite güvencesi standartları, boyutları ile birlikte aşağıda verilmektedir (PSU, 2008):

1. Gezinme

Ders, öğrencilerin ders bilgisi ve materyallerine hızlı bir şekilde erişebileceklerine imkân veren, tutarlı ve kolay kullanımı olan gezinme sistemine sahiptir.

2. Öğrenci Uyumu

Ders uyum süreci öğrencinin derse aşına olmasını sağlar.

3. İzlenme

Öğrenciler ders başlamadan önce derse ait bilmeleri gereken kritik bilgi ve gereksinimleri içeren ders izlencesine kolay erişime sahiptirler.

4. Öğretim Elemanı Yanıtları ve Uygunluğu

Öğretim elemanının ne zaman yanıt verdiği ve uygunluğu açık bir şekilde öğrenciye iletilir.

5. Ders Kaynak Gereksinimleri

Donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye iletilir.

6. Teknik Destek

Teknik desteğe erişime ilişkin bilgiler açık bir şekilde öğrenciye iletilir.

7. Erişim Gereksinimleri

Derste sunulan içeriklerin erişilebilirliği konusunda üniversitenin hangi içerik türlerine ne düzeyde erişilebileceğine ilişkin rehberlik ve politikalarına uygun hareket edilir.

8. Öğrenme Hedefleri

Ders, öğrenme amaç ve hedeflerine sahiptir.

9. Öğrenme Etkinlikleri ve Değerlendirme

Öğrenme etkinlikleri ve değerlendirme, öğrencileri ders içerikleri ile etkileşime girmeye teşvik eder ve iyi öğrenci performansının, dersin amaç ve öğrenme hedeflerine ne kadar ulaştığını belirlemeye hizmet eder.

10. Telif Gereksinimleri

Çevrimiçi ders, telif hakkı saklı olan üçüncü parti materyallerin kullanımına ilişkin var olan üniversite politikalarına bağlı kalır veya uygun telif hakkı izni olduğuna dair delil sunar.

11. Dersin İşlevselliği

Ders, tüm yönleriyle uygun bir şekilde işler ve öğrenci ilerlemesini destekler.

12. Ders Geliştirilmesi İçin Kullanılan Öğrenci Girdileri

Dersin geliştirilmesini sağlayacak sürekli bir şekilde öğrencilerden girdi elde edecek fırsatlar sunulur.

2.3.9. Kalite Konuları (ABD)

Kalite Konuları (QM: Quality Matters) çevrimiçi ve harmanlanmış derslerin niteliğini belgelemek için tasarlanmış, öğretim elemanı merkezli bir akran değerlendirme sürecidir. 20 farklı üniversite ve kolejdten oluşan bir şirketler birliği olan Maryland Online (MOL) tarafından başlatılan QM, ABD’de birçok üniversite tarafından kullanılmaktadır. Daha iyi ders tasarımları kullanarak öğrencilerin çevrimiçi derslere katılımını,

öğrenmelerini ve memnuniyetlerini artırmak amaçlanmıştır (Parscal ve Riemer, 2010). QM programının 3 ana bileşeninden biri olan kalite standartları 8 boyut altında toplanmıştır. Bu boyutlar ve bazı standart maddeler temel alınarak Kentucky Üniversitesi tarafından oluşturulan standartlar, ders geliştirme standartları olarak kullanılmaktadır (UKY, 2011). QM standartlarını oluşturan bölümler Tablo 1’de verilmektedir (QM, 2011):

Tablo 1. Kalite Konuları Bölüm Standartları (Puanlı 2011 - 2013 Baskısı)

Boyutlar	Standartlar	Puan
Derse Genel Bakış ve Giriş	1.1. Kurumlar, çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve derse nasıl başlanacağını açıkça belirtir.	3
	1.2. Öğrenciler dersin amacı ve yapısı hakkında bilgilendirilir.	3
	1.3. Çevrimiçi tartışma, eposta ve diğer iletişim biçimleri konuları için görgü kuralları (bazen “netiquette: ağ görgü kuralı” olarak bilinir) açıkça belirtilir.	2
	1.4. Öğrencilerden beklenen ders ve / veya kurum politikaları açıkça belirtilir veya var olan politikalara erişim sağlanır.	2
	1.5. Disiplin ve / veya gerekli yeterliliklerin önkoşul bilgileri açıkça belirtilir.	1
	1.6. Öğrencilerden beklenen asgari teknik beceriler açıkça belirtilir.	1
	1.7. Öğretim elemanı, çevrimiçi ortamda uygun bir şekilde kendini tanıtır.	1
	1.8. Öğrencilerden kendilerini sınıfa tanıtmaları istenir.	1
Öğrenme Hedefleri (Yeterlilikler)	2.1. Ders öğrenme hedefleri, ölçülebilen çıktıları ifade eder.	3
	2.2. Parça / birim öğrenme hedefleri ölçülebilen ve ders düzeyindeki hedeflerle tutarlı çıktıları gösterir.	3
	2.3. Bütün öğrenme hedefleri açıkça belirtilir ve öğrencilerin bakış açısıyla yazılır.	3
	2.4. Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme yeterli miktarda ve açıkça ifade edilmiştir.	3
	2.5. Öğrenme hedefleri dersin seviyesine uygun olarak tasarlanır.	3
Ölçme ve Değerlendirme	3.1. Seçilen ölçme şekilleri belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer ve ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlıdır.	3
	3.2. Ders puanlama ilkeleri açıkça belirtilir.	3

Boyutlar	Standartlar	Puan
	3.3. Öğrencilerin katılım ve çalışmalarını değerlendirmek için sağlanan özel ve tanımlayıcı ölçütler ders puanlama ilkelerine bağlıdır.	3
	3.4. Seçilen ölçme araçları değerlendirilen öğrenci çalışmalarına uygun, çeşitli ve sıralıdır.	2
	3.5. Öğrenciler kendi öğrenmelerindeki ilerlemeleri ölçmek için çoklu fırsatlara sahiptirler.	2
Öğretim Materyalleri	4.1. Öğretim materyalleri, belirtilen ders ve parça / birim öğrenme hedeflerine ulaşılmasına katkıda bulunur.	3
	4.2. Öğretim materyallerinin amacı ve öğrenme etkinlikleri için nasıl kullanılacakları açıkça ifade edilir.	3
	4.3. Ders içinde kullanılan bütün kaynaklar ve materyaller için uygun referanslar kullanılır.	2
	4.4. Öğretim materyalleri günceldir.	2
	4.5. Öğretim materyalleri ders içeriklerinin çeşitli bakış açılarını gösterir.	1
	4.6. Gerekli ve isteğe bağlı olan materyaller arasındaki ayırım açıkça belirtilir.	1
Öğrenci Etkileşimi ve Derse Kayıt	5.1. Öğrenme etkinlikleri belirtilen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.	3
	5.2. Öğrenme etkinlikleri etkin öğrenmeyi destekleyen etkileşim için imkân sunar.	3
	5.3. Öğretim elemanlarının sınıf içi cevaplama süresi ve katılımlara geribildirimlerine dair planları açıkça belirtilmiştir.	3
	5.4. Öğrenci etkileşim gereksinimleri açıkça belirtilir.	2
Ders Teknolojisi	6.1. Araçlar ve ortam ders öğrenme hedeflerini destekler.	3
	6.2. Ders araçları ve ortam öğrenci katılımını destekler ve öğrencilere etkin öğrenen olmaları konusunda rehberlik eder.	3
	6.3. Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme mantıklı, tutarlı ve etkilidir.	3
	6.4. Öğrenci ders içerisinde gereken teknolojilere kolayca erişebilir.	2
	6.5. Ders teknolojileri günceldir.	1
Öğrenci Destekleri	7.1. Her bir dersin yürütülmesi için ihtiyaç duyulan talimatlara ve sunulan teknik destek hizmetine nasıl erişileceği açıkça belirtilir.	3
	7.2. Ders talimatları açıkça ifade edilir veya kurumun erişilebilirlik politika ve hizmetlerine bağlantı içerir.	3

Boyutlar	Standartlar	Puan
	7.3. Kurumların akademik destek hizmetlerinin ve kaynakların öğrencilerin ders içi başarılarına nasıl yardım ettiği ve öğrencilerin bu hizmetlere nasıl eriştiğine dair açıklamalar kolayca erişilebilir bir yerde bulundurulur.	2
	7.4. Kurumun öğrenci destek hizmetlerinin öğrencilerin ders içi başarılarına nasıl yardım ettiği ve öğrencilerin bu hizmetlere nasıl eriştiğine dair açıklamalar kolayca erişilebilir bir yerde bulundurulur.	1
Erişilebilirlik	8.1. Ders, erişilebilir teknolojiler kullanır ve öğrencilere kalacak yer edinme konusunda rehberlik sağlar.	3
	8.2. Ders, görsel ve işitsel içeriklerin eşdeğer seçeneklerini içerir.	2
	8.3. Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.	2
	8.4. Ders tasarımı, yardımcı teknolojilerin kullanımını barındırmaktadır.	2

2.3.10. Wisconsin Sistem Üniversitesi (UWS, ABD)

Yılda 181.000 öğrenciye hizmet veren Wisconsin Sistemi Üniversitesi (UWS: University of Wisconsin System), yükseköğretim seviyesinde eğitim veren ABD'nin en büyük kamu sistemlerinden biridir. UWS, uzaktan eğitim dersleri ve programlarının yürütülmesinde kullanılması amacıyla belirlediği standartları 5 boyut altında toplamıştır. Bu boyutlar ve altında yer alan standartlar şunlardır (UWSA, 2000):

Müfredat ve Öğretim

1. Kurumun öğretim elemanları, programlarda sunulan içeriklerin doğruluğunu ve öğretimin kalitesini garanti altına almak için uzaktan eğitim üzerindeki denetim sorumluluğunu üstlenir. Geleneksel eğitim müfredatı ile olduğu gibi öğretimin ve müfredatın kalitesi uzaktan eğitim ile sağlanacaktır. Öğretim üyeleri, bölüm, okul / kolej ve sonuçta kurumun kendisi aşağıda belirtilen alanlarda kalite bakımından sorumludurlar.
2. Kurum, içeriklerin, programların ve derslerin güncel olduğundan emin olur.

3. Kurum, kullanılan teknolojinin programın hedeflerine ve doğasına uygun olduğundan emin olur. Programlar kullanılan teknolojiye uygun öğretim tasarımı sağlamaktadır.
4. Kurum, uzaktan eğitim programlarında ders veren öğretim elemanları için uygun eğitim sağlar.
5. Kurum, özellikle uzaktan eğitimle ilgili uygun öğretim elemanı destek hizmetleri sağlar.
6. Programlar, öğrencilerin öğretim elemanları ve diğer öğrencilerle uygun ve zamanında etkileşim kurmalarını sağlarlar.
7. Kurum, programın tüm yönleriyle kalite güvencesinden sorumludur. Eğer kurum “üçüncü parti” ürünleri, duruma özel öğretim elemanları, satın alınmış ürünler, özelleştirilmiş yazılım veya programın kaynak dışı yönlerini kullanıyorsa “taşeron” birimlerin veya ürünlerin performansından ve programın uyumundan emin olmak zorundadır.
8. Kurumun materyallerin telif hakları, öğretim elemanlarının maaşı ve yazılımların, televizyonla öğretim veya diğer ortam ürünlerinin oluşturulması ve üretiminden elde edilen gelirin kullanımına ilişkin uzaktan eğitim politikaları netleştirilmelidir.
9. Kurum, hangi derslerin ne zaman alınacağına dair öğrencilere bir açıklama sunar. Öğrenciler programa kabul edildikleri zaman, programda önerilen derslere ilişkin hangi hükümlerin veya durumların var olduğunu bilmeye ihtiyaç duyar, böylece onlar kayıt konusunda bilinçli bir karar verebilirler.
10. Kurum, uzaktan eğitim programı veya dersleri geliştirirken veya planlarken engelli bireylerin ihtiyaçlarını karşılayabilmelidir.

Ölçme ve Değerlendirme

1. Kurum, programın beklentileri konusunda öğrencilere bilgi sağlayacaktır. Öğrencilere uzaktan eğitim dersi veya programı için hazır olduklarına dair kendilerini denemeye yardımcı olacak bir uyum süreci sunulur. Bu tutum, motivasyon ve zaman yönetimi becerileri gibi özelliklerin ölçüldüğü bir değerlendirmeyi içerebilir. Program gereksinimleri hakkındaki bilgilendirme aynı zamanda öğrencilerin kursa katılırken ve hizmetlere

- erişirken karşılaştıkları teknik gereksinimleri de içermelidir. Kurum, her bir öğrenciye destek etkenlerinin başlıklarına dair bir açıklama sunacaktır.
2. Kurum, kendi uzaktan eğitim programlarının örgün eğitim programları ile kıyaslanabildiğinden emin olmak için eğitsel etkililiğini (öğrenci öğrenme çıktıları, öğrenci hatırlamaları ve öğrenci memnuniyeti gibi) ölçer. Ders ölçümleri; kütüphane hizmetleri, bilgi işlem hizmetleri, danışmanlık erişimi, öğretim elemanı ile iletişim gibi şeylerle birlikte öğrenci memnuniyetine ilişkin soruları içerir. Bazı uzaktan eğitim öğrencileri için “kampüsü ile bağlantılı olma” ve / veya bir “öğrenci topluluğunun parçası olma” duygusu kendi başarıları için önemlidir. Kampüsler, kendi ölçme araçlarını bu yönüyle ele almayı isterler.
 3. Kurum öğrenci çalışmalarının bütünlüğünü, derecelerin ödüllendirilmesini ve kredilerin güvenilirliğini garanti eder. Uzaktan eğitim programları geleneksel eğitim programlarına benzer bir biçimde gözden geçirilir. Bu, UW meslektaşları veya uzmanlar tarafından yapılacak harici bir gözlemi içerebilir. Geleneksel programın bir parçası olarak uzaktan eğitimle sunulan dersler geleneksel yöntemle sunulan müfredatın dersleri gibi aynı yöntemle ölçülür.
 4. Kurum bütün uzaktan eğitim program ve derslerinin UW standartlarını karşıladığından emin olma noktasında sorumludur.

Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları

1. Kurum, öğrencilerin uygun kütüphane kaynaklarına eriştiğinden ve onları etkili kullandığından emin olur. Şartlar, bunlarla sınırlı kalmaksızın aşağıdakileri de kapsar:
 - a. Doğrulama ve tanımlama için kimlik doğrulama işlemi
 - b. Kütüphane içi ödünç ve belge dağıtım hizmeti
 - c. Kütüphane derlemelerindeki elektronik kaynaklara erişim
 - d. Elektronik referans hizmetleri, e-posta ve telefon yoluyla yapılan doğrudan referans hizmeti
 - e. Uzaktan eğitim web sayfasının ana sayfasında yer alan kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı, kendi kendine yardım bölümleri ve uygun elektronik istek formları

- f. Öğrencilerin bilgi arama becerilerini geliştirebilmelerini kolaylaştıran öğretim. Kütüphane hizmetleri için “800” numaralı telefonun sağlanması.
2. Kurum, öğrencilerin kütüphane kaynaklarını uygun bir şekilde kullanıp kullanmadığını takip eder.
 3. Kurum, derslerle veya programlarla uygun donanım, tesis ve laboratuvar imkânı sağlar.

Öğrenci Hizmetleri

1. Kurum, programın desteklenmesine uygun kabul, finansal yardım, akademik danışmanlık, ders içeriklerinin dağıtımını ve yerleştirme ile rehberlikleri de içeren öğrenci hizmetleri yelpazesine yeterli erişim sağlar.
2. Kurum, öğrenci şikâyetlerini çözmek için yeterli bir araç sağlar.
3. Kurum, programları yeterli ve doğru bir şekilde temsil eden reklamlarla öğrencilere var olan hizmetler, gereksinimler, kayıt ve kabul bilgileri sunar.
4. Kurum, öğrenciler için programda kullanılan teknolojinin kullanımı için gereken bilgi ve donanım hakkında zamanında ve eksiksiz bilgi sağlar.
5. Kurum, programdaki öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak “yardım masası” hizmeti sunar. Teknik sorunlar, akademik sorular, faturalandırma soruları, kütüphane araştırması, basılı materyaller ve derece hesaplamaları için zamanında yardım etmeye özen gösterilir. Birçok program haftada yedi gün, yirmi dört saat hizmet gerektirmezken, özellikle farklı zaman dilimlerinde yaşayan uluslararası öğrenciler veya yurtdışında yaşayan birçok öğrenci için akşam ve / veya hafta sonu hizmetleri gerekmektedir. Kampüs öğrenci sorunlarına yanıt için tepki süresi standardı belirler ve bu standartları öğrencilere bildirir.

Tesisler ve Finans

1. Kurum, var olan programın tasarlanması ve belli zaman dilimlerinde sürdürülebilirliğinin sağlanması için yeterince donanım, tesis, teknik uzmanlık ve finansal planlama olduğundan emin olur. Kampüsler başarı sağlamak için programın sürekliliğini devam ettirecek yeterli sayıda ve

özellikte öğretim elemanı desteğine sahip olmalıdır. Uzaktan eğitim programlarında ders veren öğretim elemanları öğrencilere nitelikli öğrenme deneyimi kazandıracak öğretim tasarımı konusunda desteğe ihtiyaç duymaktadır.

2. Kurumların uzun vadeli planlama, bütçeleme ve gelişim süreci politikaları uzaktan eğitim programının etkililiği ve canlılığı için gerekli olan tesis, kadro, donanım ve diğer kaynakları yansıtır.
3. Uzaktan Eğitim Kredi Dersleri, Derece ve Sertifika Programları için Akademik ve Öğrenci Destek Hizmetleri Standartlarının karşılanmasından sorumludur.

2.3.11. E-Öğrenme Kalite Standartları (Kanada)

Barker (2001) standart geliştirme çalışmaları kapsamında Toplum Eğitimi için Toplum Derneği (Community Association for Community Education) için 15 sayfalık bir kalite rehberi yayımlamıştır. Bu rehberle uzaktan eğitimin kalitesi içerik, teknoloji kullanımı ve pedagoji gibi çeşitli açılardan ölçülmektedir. Barker (2007), daha sonra yaptığı çalışmada Kanada'da uygulanan uzaktan eğitim standartlarını derlemiş ve üç başlık altında toplamıştır. Bu başlıklar ve standartlar şunlardır:

Ürünler ve Çıktılar

1. Beceri ve bilgi sahibi olma
2. Öğrenme becerilerine sahip olma
3. Kredi ve referans verme
4. Yatırımın geri dönüşü

Süreçler ve Uygulamalar

1. Öğrencilerin yönetimi
2. Öğrenmenin yönetilmesi ve ulaştırılması
3. Kullanılan uygun teknolojiler
4. İletişimler

Girdiler ve Kaynaklar

1. Amaçlanan öğrenme çıktıları
2. Müfredat içeriği
3. Öğrenme / öğretme materyalleri
4. Ürün / hizmet bilgisi
5. Uygun öğrenme teknolojileri
6. Güvenilir teknik tasarım
7. Personel
8. Öğrenme kaynakları
9. Komple eğitim paketi
10. Kapsamlı ders paketi
11. Düzenli inceleme ve değerlendirme
12. Program planları ve bütçe
13. Reklam ve başvuru bilgileri

2.3.12. Açık ve Uzaktan Öğrenme Kalite Konseyi (İngiltere)

1969'da akreditasyon kurumu olarak kurulan Haberleşme Kolejlerinin Akreditasyon Konseyi (Council for the Accreditation of Correspondence Colleges), 1995 yılında Açık ve Uzaktan Öğrenme Kalite Konseyi (ODLQC: The Open & Distance Learning Quality Council) ismini alarak açık ve uzaktan eğitim için kalite standartlarını belirleyen bir kuruluş haline gelmiştir. Eğitim ve öğretim için kalite standartlarını belirlemek ve geliştirmek, ayrıca öğrenci çıkarlarını korumak amacıyla kurulan konsey, içinde Açık Üniversitesinin de bulunduğu 4 farklı eğitim kuruluşu ile işbirliği yapmıştır. Halen 16 destekçisine akreditasyon hizmeti veren ODLQC, açık ve uzaktan eğitim standartlarını 6 bölüme ayırmıştır. Bu bölümler ve standartlar şunlardır (ODLQC, 2006):

Çıktılar

1. Her bir ders, öğrencilerin başarıyla tamamlaması için kendilerinden ne beklendiğine dair açık ifadeler içerir.
2. Ders tarafından sunulan yöntemler, materyaller ve destekler belirlenen çıktıları elde etmek için yeterlidir.

3. Her bir ders açıkça belirlenmiş bir beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır.
4. Çıktılarda yer alan, beceri seviyesinde olan ifadeler uygun bulgularla desteklenmiş, ulusal kabul görmüş kalite seviyesi ile karşılaştırılabilir. Dersler, aşamalara yol gösterdiğinde bu aşamalar uygun bir şekilde doğrulanır.
5. Eğer sağlayıcı tarafından ders bitirme süre sınırı konulacaksa maliyet etkileri ile ilişkilendirilen ve muhtemel gecikmeleri içeren bilgilerle açıkça ifade edilir.
6. Öğrencinin güncel başarısını ve becerilerini doğru bir şekilde değerlendirmek için sağlayıcı tarafından ders süresince veya bitiminde belirlenen her bir değerlendirme, uygun ve yeterli miktarda olur ve sonuçlar öğrenciye bildirilir.
7. Çıktıların belgesel onayı tüm öğrencilerin dersi tamamlaması için uygun bir yerdedir.
8. Ölçme ve değerlendirme sürecinin başka bir kurum tarafından yapılacağı ve öğrencilerin hangi sorumlulukları üstleneceği derse ait açıklamalarda açıkça belirtilir ve öğrenciler derse kaydolmadan önce bilgilendirilir.
9. Dersler ve hedefleri geniş bir şekilde eğitsel, mesleki ve profesyonel bir içeriğe yerleştirilir.

Kaynaklar

1. Verilen bütün kaynaklar belirtilen öğrenen gruplarının ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygundur.
2. Sağlayıcı ders içeriklerinin etkili olduğundan, önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermediğinden emin olmak için sorumlu adımlar atar.
3. Ders içerikleri özel ve açıkça ifade edilmiş öğrenci destek seviyesine göre tasarlanır ve bu destekler için içeriğe yerleştirilmiş uygun fırsatlar sunulur.
4. Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.

Destek

1. Sağlayıcı, öğrencilerin eğitsel hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olacak açık bir bilgilendirme yapar ve bunu sürdürür.

2. Öğrenciler kendi öğrenmelerinde bütün sorumluluğu üstlenirler ve sağlayıcının desteği konusunda bilgilendirilirler.
3. Sunulan destek, öğrencilerin makul ihtiyaçlarını karşılamak, öğrenme sürecinde teşvik edilmeleri ve başarı ile tamamlamalarını kolaylaştırmak için yeterlidir.
4. Sunulan destek kişisel bazda hemen, zamanında ve mümkün olan her yerdedir.
5. Sunulan destek dersin seviyesine uygundur.
6. Sağlayıcının, öğrenci ile arasındaki zorluklarla başa çıkabilecek ve öğrencilerin bu zorlukları çözebilmesi için tüm yolları açacak prosedürleri vardır.
7. Öğrenciler kursu bitirmeleri için teşvik edilir. Süreç izlenir ve öğrenenler hedeflerle ve öğrenme beklentileri ile ilgili ilerlemeleri hakkında anında ve yardımcı dönütlerle desteklenir.

Satış

1. Sağlayıcı kendi personeli, temsilcileri ve acenteleri toplumca kabul görmüş en iyi örnekleri takip ederek ve ilgili bütün mevzuata uygun, adil ve etik bir şekilde bütün tanıtım etkinliklerini yürütür.
2. Bütün reklam ve tanıtım ürünleri sağlayıcı, kendi personeli, kendi koşulları, kendi hedefleri ve koşulların çıktıkları veya elde edebilecekleri kolaylıkları hakkında açık, doğru ve dengeli bir bakış sunar. Sunulan bütün bilgiler gerçek, güncel ve doğrulanabilirdir.
3. Potansiyel katılımcılardan gelen sorunlar anında, uygun ve sempatik bir şekilde halledilir. Yetkili biri yapmadıkça promosyondan sorumlu bir personel eğitsel önerilerde bulunmaz.
4. Sağlayıcı ev ziyaretleri yoluyla yaptığı satışlarda kayıp yaşama ihtimaline karşı özel dikkat gösterir.
5. Katılımcıların kayıt öncesinde kendi ihtiyaçları, nitelikleri, yetenekleri ve beklentileriyle dersin uygunluğunu değerlendirme sorumluluğunun farkında olması sağlanır.
6. Sağlayıcılar, kayıt öncesi her bir öğrencinin bir derse uygunluğunu tam anlamıyla değerlendirebileceği ve bunu sağlayıcı ile tartışabilme olanağını da içeren yeterli bilgi sunar.

7. Belli bir derse kayıt yaptırmadan önce, muhtemel öğrenciler bu kurs ile ilişkili durum ve terimlerden ya yazışma yoluyla iletilen bir açıklama veya benzeri bir materyalle ya da sağlayıcıyla yapılan bir tartışma ile haberdar edilir.
8. Sağlayıcı tarafından dayatılan herhangi bir derse erişim gereksinimleri asgari ihtiyaçları koruyan, yeterli miktarda belirlenir ve yayımlanır.
9. Tamamlanmış bir kayıt sonrasında, daha önce tanımlanmış zaman aralığında dersten ayrılabilceği öğrenciye doğrulattır.

Sağlayıcılar

1. Sağlayıcı, eğitsel değerlere karşı güçlü bir sorumluluk gösterir ve sürdürür.
2. Sağlayıcı, masraflardan sorumludur ve öğrencilere karşı yükümlülüklerini karşılayabilir.
3. Sağlayıcı, yaygın olarak kabul görmüş istihdam uygulamaları ve iyi, etik iş normlarını benimser.
4. Tedariklerin başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı, ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.
5. Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygundur ve uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.
6. Bütün öğretim elemanı desteği yüksek kalitededir. Bir sağlayıcının birden fazla öğretim elemanı istihdam ettiği yerde öğretim elemanı desteği sağlanma süreci boyunca atılan adımlar tutarlıdır.
7. Öğrenci kayıtları yeterli, güncel ve doğru bir şekilde muhafaza edilir. Öğrencilerin kendi kayıtlarının gizliliğine dair endişelerine saygı duyulur.
8. Her bir öğrencinin bireysel hizmetlerden yeterince faydalanması için yeterli miktarda kaynak vardır.
9. Sağlayıcı, konsey tarafından yapılan tüm makul taleplerle uyumlu bir şekilde açık ve uzaktan eğitimde, ODLQC standartlarına bağlı kalır.
10. Sağlayıcı, sürekli gelişimi taahhüt eder.

İşbirliği Koşulları

1. İki veya daha fazla organizasyon tarafından sağlanan herhangi bir koşul taraflar arasındaki sorumluluk paylaşımlarının ve herkesin kendi haklarının açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamına alınır.

2. Bir kuruluş (“ana sağlayıcı”) koşulların teslimatı için yasal sorumluluklara sahiptir ve öğrencilerin bu konudaki farkındalığı sağlar.
3. Ana sağlayıcı bir koşulun tüm yönleriyle ODLQC standartlarını karşılmasını sağlayacak, gerekli prosedürlere sahiptir.
4. ODLQC Akreditasyon, koşulların belirli bir isme sahip belirli bir hizmetine özgü bir yönüdür. Sağlayıcı kendi akreditasyonunu genişleten kapsam içerisinde olduğu açıkça belirtilmeyen hizmetler anlamına gelen ifadelerden kaçınmalıdır.
5. Sağlayıcı sahip olmadıkları dersleri kendilerininmiş gibi göstermemelidir.

2.3.13. Edith Cowan Üniversitesi (Avustralya)

Avustralya’da uzaktan eğitim standartlarının geliştirilmesine yönelik yürütülen kurumsal çalışmalardan biri Edith Cowan Üniversitesinde (ECU) gerçekleştirilmiştir. Belirlenen standartlar, etkili öğrenme ortamlarının kritik unsurları olarak kabul edilen bir kontrol listesi şeklinde tasarlanmıştır. Tamamlanmış bir kontrol listesi, bir çevrimiçi birimin güçlü ve zayıf yönleri hakkında kullanıcıya ayrıntılı bir açıklama sağlayacaktır. Çevrimiçi öğrenme materyallerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde kullanılacak bir araç olması nedeniyle geliştirilen standartlar, bütün çevrimiçi özellikleri barındıran üç temel boyut altında toplanmıştır. Pedagojiler, kaynaklar ve dağıtma stratejileri olmak üzere belirlenen boyutlar ve maddeleri aşağıdaki gibidir (Herrington, Herrington, Oliver, Stoney ve Willis, 2001):

Kaliteli Öğrenme Materyallerinde Kullanılan Pedagojiler

1. Gerçek görevler: Öğrenme etkinlikleri gerçek yaşam ayarında kullanılacak bilgiyi yansıtan görevleri kapsar.
 - i. Gerçek yaşam içerikleri kullanan problem tabanlı öğrenme etkinlikleri yapılır.
 - ii. İşyeri düzeyinde gerçekleşen öğrenme görevleri verilir.
 - iii. Karmaşık ve süreklilik gösteren görevler verilir.
2. İşbirliği için fırsatlar: Öğrenciler bireysel çalışmayla üretilmeyecek ürünleri ortaya koymak için işbirliği yapar.
 - i. Öğrencilerin anlamlı bir şekilde işbirliğini sağlayacak şekilde ayarlanan görevler verilir.
 - ii. Akran değerlendirme, sektör danışmanları hizmeti verilir.

- iii. Öğrencileri bir araya getirmek için kullanılan arkadaşlık sistemleri kurulur.
3. Öğrenci merkezli ortamlar: Öğretmekten ziyade öğrenci öğrenmesine odaklanma vardır.
 - i. Çalıştırıcı ve kolaylaştırıcı öğretmen rolleri atanır.
 - ii. Sorgulama ve soruna dayalı öğrenme görevleri verilir.
 - iii. Öğrencilerin üst bilişsel becerilerini geliştiren ve destekleyen etkinlikler yapılır.
 4. Katılım: Öğrenme ortamları ve görevleri öğrencileri teşvik ve motive eder.
 - i. Anlamsal ilişkiden ayrılmış teoriden ziyade karmaşık ve ilgi çekici sorun ve etkinlikler yapılır.
 - ii. Öğrencilerin merak ve ilgisini uyandıran etkinlikler yapılır.
 - iii. Öğrencilerin kendi deneyimleri ile ilişkili etkinlikler ve değerlendirmeler yapılır.
 5. Anlamlı değerlendirmeler: Öğrencilerin başarılarını değerlendirmek için gerçek ve bütünleşmiş değerlendirmeler kullanılır.
 - i. Öğrencilerin etkinlikleri ile bütünleşik yapılan ölçme işlemleri yapılır.
 - ii. Basit çizimler yerine gösterişli ürünlere yer verilir.
 - iii. Öğrencilere ve öğretmenlerine akademik çalışmalarını destekleyecek fırsatlar sunulur.

Kaliteli Öğrenme Materyallerinde Kullanılan Kaynaklar

1. Erişilebilirlik: Kaynaklar onları kolayca yerleştirilebilecek ve onlara kolayca erişilebilecek şekilde düzenlenir.
 - i. Kaynaklar öğrenme görevlerinden ayrılır.
 - ii. Sezgisel ve açıkça organize edilmiş stratejiler sunulur.
 - iii. Kaynaklar doğrusal olmayan bir biçimde erişilebilir.
2. Para: Kaynakların seviyesi konu ile uyumludur.
 - i. Kaynaklar mümkün olduğunca güncel ve alanyazın incelemelerine dayalı olmalıdır.
 - ii. Çağdaş görevlerde yaş temel alınmalıdır.
 - iii. Temel kaynakların kullanımını her yerde mümkün olmalıdır.
3. Zenginlik: Kaynaklar zengin bir bakış açısı çeşitliliği yansıtır.

- i. Kaynaklar öğrenciye değişkenlerin değerini ölçebileceği (karşıt görüşler de dâhil olmak üzere) çeşitli bakış açıları sunmalıdır.
 - ii. Kaynaklar bir dizi bakış açısı sağlar.
 - iii. Veri kaynaklarını zenginleştirmek için ortam kullanılır.
4. Ortamın amaçlı kullanımı: Ortamlar öngörülen amaçlara uygundur.
- i. Uygun ortam çeşitliliği kullanılır.
 - ii. Ekranda kitap yaklaşımından kaçınılmalıdır.
 - iii. Basit bir şema uygun olduğunda ayrıntılı ortamlardan kaçınılmalıdır.
 - iv. Kaynaklar çeşitli kültürel bakış açılarını içermelidir.
 - v. Kaynaklarda cinsiyete ve kültüre özel terimlerden kaçınılmalıdır.
 - vi. Özelleştirme ve uyumu kolaylaştırmak için genel ve özel içerikler ayrılmalıdır.

Kaliteli Öğrenme Materyallerinde Kullanılan Dağıtım Stratejileri

1. Güvenilir ve sağlam ara yüz: Materyaller doğru ve hatasız bir şekilde çalışır.
 - i. Siteye güvenilir bir şekilde erişim imkanı sunulur.
 - ii. Sorunsuz çalışan yönlendirmeler yapılır.
 - iii. Öğrenciler için çeşitli destek hizmetleri sunulur.
2. Açık hedefler, yönlendirmeler ve öğrenme planları: Öğrenci rolleri için birimin bilgi ve beklentileri açıktır.
 - i. Öğrenciler birim ve beklentileri hakkındaki bilgilere web sayfası üzerinden erişebilir.
 - ii. Birim yapısı öğrenme çıktıları, kaynaklar, etkinlikler ve değerlendirmeler için belirgin ilişkiler kurar.
 - iii. Eğitimler her zaman erişilebilir bir yerdedir.
3. İletişim: Birim öğrencilerin kendi aralarında ve öğretmenleri ile iletişim kuracağı fırsatlar sunar.
 - i. Bilgi ve iletişim kanalları öğrencileri davet edecek şekilde sürekli açıktır.
 - ii. Öğrenciler öğretmen ve diğer sınıf üyeleri ile iletişim kurması için cesaretlendirilir.
4. Uygun bant genişliği: Uzun bekleme olmaksızın erişilebilen içerikler sunulur.
 - i. Resim ve diğer birimler indirme zamanı açısından test edilir.

- ii. İndirme süresinin optimize edilebileceği farklı indirme biçimleri kullanılır.
5. Eşitlik ve erişilebilirlik: Birim malzeme ve etkinlikleri tüm öğrenciler için erişilebilir ve kullanılabilir.
- i. Pasif öğrencilerin erişebileceği web sayfaları bulundurulur.
 - ii. Ders öncesinde gereksinimler ve kaynaklar öğrencilere bildirilir.
 - iii. Öğrenciler güvenlik duvarı veya coğrafi kısıtlamalara maruz kalmamalıdır.
6. Uygun kurum tarzı: Kurumlar kalite göstergesi olarak web sitelerinde kurumsal bir standart sergilemelidir.
- i. Düzen ve sunumlar kurumun tarzını yansıtacak şekilde ortak öğeler içermelidir.
 - ii. Pedagojik bir yaklaşımı direktmekten ziyade kurumsal tarzı artırmak gerekir.
 - iii. Fontlar, çözünürlük vs. kurumun tarzına uydurulmalı ve gerektiğinde farklı tasarım seçenekleri kullanılabilir.

2.3.14. Sydney Din Üniversitesi (Avustralya)

Sydney Din Üniversitesi (SCD: The Sydney College of Divinity), din bilimleri alanında kaliteli yükseköğretim ödülleri veren okulların oluşturduğu bir şirketler birliğidir. SCD kendi uzaktan eğitim programlarının kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi için gereken sorumlulukları, kalite standartlarını ve performans göstergelerini ortaya koymak amacıyla ‘Uzaktan Eğitimde Öğrenme ve Öğretme Standartları’ başlıklı bir belge yayımlamıştır. Belgede kullanılan uzaktan eğitime yönelik standartlar oluşturulurken Avusturya Yükseköğretim Standartları Çerçevesinden (Australian Government, 2011) faydalanılmıştır. Belgede yer alan uzaktan eğitim standartları aşağıdaki gibidir (SCD, 2012).

Kurumsal Destek Standartları

Uzaktan eğitime rehberlik eden SCD genel standartları

1. Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlıdır.

2. Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.
3. Uzaktan eğitimin standartları, politikaları, prosedürleri ve uygulama ve gözden geçirmeyi izleme sistemleri düzenli olarak değerlendirilir.
4. Uzaktan eğitim veren ana kuruluş üye kuruluşlardan haberdar olur ve onlara bu konuda destek verir.
5. Bir uzaktan eğitim politikası, uzaktan eğitime destek veren iletişim teknolojileri ve etkili bilgi kullanımına ve prosedürlere rehberlik eder.
6. Uzaktan eğitim uygulamalarının takip edilmesine yönelik süreçler nettir.
7. SCD destek sistemleri uzaktan eğitim için uygun ve üstün nitelikli altyapı ve öğrenme ortamları sağlamak ve sürdürmek amacıyla üye kuruluşlara yardımcı olur.
8. Uzaktan eğitim standartları, politikaları ve prosedürleri TEQSA standartları ve çalışma şartlarına uyumludur.

Bireysel Üye Kuruluşlar için standartlar

9. Uzaktan eğitim programlarının sürekli geliştirilmeleri bütün Üye Kuruluşlar tarafından takip edilir.
10. Yeni uzaktan eğitim programlarının geliştirilmesi ya da yeni öğrenme ve öğretim teknolojilerinin tanıtımı için yapılan planlar, kurumun politika çerçevesi ve stratejik ve işlevsel planları ile uyumludur.
11. Uzaktan eğitim programlarının Üye Kuruluşlar tarafından sağlanan kaynakları Ders Sağlayıcısı Akreditasyon Standartları 2.1 ile uyumludur.
12. Üye kuruluşların uzaktan eğitim akademik ve destek personeli Yüksek Öğretim Standartları Çerçevesi, 2011, 4.1 ile uyumludur.
13. Her bir Üye kuruluşun bilgi teknolojileri altyapı kalitesi şartlara uygun ve kurumun öğrenme hedefleri ile uyumludur.
14. Bilgi teknolojileri altyapısı etkili bir şekilde uygulanır, sürdürülür, yönetilir ve desteklenir.
15. Üçüncü parti, temsilci ve / veya ortak düzenlemeler uzaktan eğitim programlarının kalitesinin korunduğunu garanti eder.
16. Bütün uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasında telif ve lisanslama gereksinimleri gözetilir ve onurlandırılır.

Pedagoji, tasarım ve dağıtım standartları

1. Uzaktan eğitim birim ve programları, “bir öğrencinin çalışma yeri ve şekli ne olursa olsun, öğrenme çıktılarının eşitliğinden emin olmak” için tasarlanır.
2. Uzaktan eğitim için uygun öğretme yaklaşım ve pedagojileri kullanılır.
3. Uzaktan eğitim programlarını tasarlayan ve dağıtan akademik personel, uygun niteliktedir.
4. Öğrenenler için nitelikli öğrenme deneyimi sağlamak için personel – öğrenci oranları yeterlidir ve PCAS 4.1’e uygundur.
5. Öğrenmeyi değerlendirmek için kullanılan araç ve yöntemler öğrenme çıktıları, içerik, öğrenci ve öğrenme ortamı ile ilgili özelliklere uygundur.
6. Öğrenme çıktıları, içerik, öğrenci ve öğrenme ortamı ile ilgili özelliklere uygun teknolojiler kullanılır.
7. Öğrencilerin öğretmenlerle ve kendi aralarında uygun ve zamanında etkileşim kurulması tavsiye edilir ve kolaylaştırılır.
8. Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi garanti etmeyi kolaylaştırır.
9. Uzaktan eğitim birim ve programları derin (dönüştürücü) öğrenmeyi kolaylaştırır.
10. Uzaktan eğitim birim ve programları artan öğrenci katılımını kolaylaştırır.
11. a. Yüz yüze bileşen gerektiren uzaktan eğitim birimleri için ödev materyalleri bu bileşene katılımın zorunlu olduğunu tartışmasız ve tutarlı bir şekilde belirtir. b. Uzaktan eğitim birimleri öğrenenlerin yüz yüze bileşene katılmadıklarında eksiklik yaşamamasını sağlayacak, isteğe bağlı, yüz yüze bileşenler içerir.

Öğrenci Destek Standartları

Kadro

1. Üye Kuruluşlar uzaktan öğrenenlerin ihtiyaçlarına cevap vermek ve desteklemek için yeterince nitelikli, yetkin akademik, idari ve teknik personel sağlar.

2. Akademik personel, uzaktan öğrenenlere akademik yardım sağlamak için mümkün oldukça zaman ayırırlar.

Öğrenci Destek Sistemleri

3. Uzaktaki öğrencilere kapsamlı, erişilebilir ve zamanında akademik destek sağlanır.
4. Öğrenciler kişisel ve öğrenme ile ilgili konularda destek hizmetlerine erişime sahiptirler ve bu konuda bilgilendirilirler.
5. Öğrenciler etkili sorun giderme süreçlerine erişim hakkına sahiptir.
6. Öğrencilerin değerlendirilen çalışmalarına zamanında geribildirim sağlanır.

Bilgi ve Eğitim

7. Öğrencilere, açılan uzaktan eğitim birim ve programları hakkında kapsamlı ve doğru bilgilendirme sağlanır.
8. Öğrencilere, uygun ve yeterli miktarda kütüphane ve öğrenme kaynakları, hizmetleri ve destekleri sağlanır.
9. Uzaktan eğitim ortamlarında etkili öğrenmeye dair öğrencilere aşağıdaki bilgiler sağlanır:
 - i. Kaynakların doğruluğunu değerlendirme dâhil etkili araştırma yöntemleri
 - ii. Özel öğrenme ortamları için uygun çalışma becerileri
 - iii. Öğrenci ve personel iletişimi için uygun yollar (örn. Çevrimiçi iletişim rehberi)
 - iv. Sayısal ve bilgi okuryazarlığı

Adil Şekilde Yararlanma ve Muamele

10. Tüm öğrenciler uzaktan eğitim olanaklarından eşit erişim hakkına sahiptir.
11. Ders, engelli öğrencilerin özel ihtiyaçlarını, seçmeli öğretim yöntemleriyle ve / veya onları özel öğretim kaynaklarına yönlendirerek giderir.

Teknik Destek Standartları

1. Uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve dağıtımını için gereken veya seçilen teknolojiler ve teknik altyapılar içeriğe uygun ve öğretim hedefleri ile uyumludur.
2. Teknolojiler ve teknik altyapı, programların planlanan elektronik dağıtımını desteklemek için yeterlidir.
3. Her yeni teknolojinin veya teknik altyapının uygulanması iyi planlanır ve bu iş için kaynak sağlanır.
4. Kullanılan teknolojiler ve teknik altyapı akademik ve idari personelin öğrenme ve öğretme ihtiyaçlarını desteklemek için yeterlidir.
5. Üye Kuruluşlar kişisel bilgilerin güvenliği ve ders içeriklerinin doğruluğunu korumak için etkili güvenlik ölçümleri sağlar.
6. Öğrenciler ders için gereken teknolojilere kolayca erişebilirler.

Öğretim Elemanı ve Personel Destek Standartları

1. Öğretme ve destek personel üyeleri uzaktan öğrenenler için nitelikli uzaktan eğitim ortamı ve deneyimi sağlayacak donanıma sahiptirler.
2. Öğretme personeli öğretim ve öğrenmeyi değerlendirme ve performansın devamlı gelişimi ile ilgilenirler.
3. Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımını dahil öğretim personelinin pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.
4. Öğretim ve destek personelinin değerlendirilen ihtiyaçlarına yönelik ilgili eğitim ve mesleki gelişim imkânı sunulur. Öğretim personeli için beklenen yetkinlikler şunlardır:
 - i. Uzaktan eğitime özel eğitim felsefesi
 - ii. Uzaktan eğitime uygun iletişim becerileri
 - iii. Disiplinle ilgili derinlemesine bilgi
 - iv. Uzaktan eğitimde var olan eğilimler ve kolaylıklara dair bilgi
 - v. Kullanılan teknoloji / öğrenme yöntemleri ile ilişkili özel öğretim tasarımı
 - vi. Bir sınıfta fiziksel olarak bulunmayan öğrencilerle iletişim becerisi
 - vii. Kullanılan teknolojiler için uygun teknik kapasite

Destek personeli için beklenen yetkinlikler şunlardır:

- viii. İdari kapasite
- ix. Kullanılan teknolojiler için uygun teknik kapasite
- x. Öğrenenle ilişkili politikalar, prosedürler, yasal gereksinimler hakkında bilgi

Değerlendirme ve Gözden Geçirme Standartları

1. Uzaktan eğitim programlarının etkililiği düzenli ve sistematik bir şekilde değerlendirilir.
2. SCD öğrenci performans verilerini izler ve ona göre davranır.
3. Uzaktan eğitim programlarının düzenli, resmî ve bağımsız değerlendirmeleri yapılır.
4. Öğretimin kalitesi ve birim kalitesi hakkında geribildirim toplayarak her dönem öğrenci değerlendirmesi yapılır, sonuçlar incelenir ve sürekli program geliştirmek için kullanılır.
5. Öğrenci hizmetleri sürekli değerlendirilir ve geribildirimler, sürekli gelişim planları ile bütünleştirilir.
6. Öğretim elemanı memnuniyet seviyeleri izlenir ve geribildirimler sürekli gelişim planları ile bütünleştirilir.

2.4. Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarının Ortak Özellikleri

Çalışma kapsamında incelen ve özelliklerinden bahsedilen çalışmaların tamamı göz önüne alındığında ortak noktalarının olduğu göze çarpmaktadır. Özellikle uzaktan eğitime yönelik standart belirleme görevini çeşitli özelliklerde birkaç eğitim kurumunun oluşturdukları konseylerin üstlendiği görülmektedir. Uzaktan eğitimin yürütülmesi ile ilgili boyutların tamamını kapsayan standart boyutlarını bazı çalışmalar (Frydenberg, 2002; GRCC, 2012; IDECC, 2005; PSU, 2008; QM, 2011) detaylı olarak ele alırken bazıları (Barker, 2007; NCPSA, 2010; ODLQC, 2006; UWSA, 2000) ise temel boyutlar üzerinde durmaktadır. Uzaktan eğitime yönelik çok çeşitli kalite standartları listesi geliştirilmiş ve bu standartların geliştirilmesi için değişik süreçler izlenmiştir. Bu, web tabanlı uzaktan eğitimde kalitenin sağlanmasına yönelik endişelerin hâlâ var olduğunu göstermektedir (Endean, Bai ve Du, 2010).

Uzaktan eğitimin kalite standartlarını ortaya çıkaran çalışmalar incelendiğinde uzaktan eğitimin birçok boyutuna değinildiği görülmektedir. Farklı şekillerde gruplandırılan boyutlardan en çok karşılaşılanları aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür (Alley ve Jansak, 2001; Barker, 2007; Chickering ve Gamson, 1987; Frydenberg, 2002; GRCC, 2012; Herrington ve diğerleri, 2001; IDECC, 2005; IHEP, 2000; NCPSA, 2010; ODLQC, 2006):

1. Öğretim elemanı
2. Eğitim programları ve öğretim
3. Ölçme ve değerlendirme
4. Kütüphane ve öğrenme kaynakları
5. Öğrenci destek hizmetleri
6. Kurumsal işleyiş
7. Ders geliştirme
8. Öğretme ve öğrenme süreci
9. Kurumun misyonu
10. Öğrenme hedefleri ve çıktılar

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel yöntemlerle başlayıp nicel yöntemlerle devam edilen keşfedici desen kullanılmıştır. Keşfedici desen, nitel yöntemlerle elde edilen verilerin nicel veri toplama aşamasına yön vermesinde kullanıldığı, nitel ve nicel yöntemleri birleştiren bir araştırma modelidir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2009). Bu tür desenler genellikle bir anket veya değerlendirme ölçeği geliştirilmesinde ve denenmesinde kullanılmaktadır (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012).

Araştırmanın nitel kısmında uzaktan eğitim standartlarının belirlenmesi için belge incelemesi yapılmıştır. Bu aşamada uzaktan eğitimde deneyim sahibi eğitim kurumu ve kuruluşlarının belirlediği uzaktan eğitim standartları incelenerek bir standart havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra oluşturulan standart havuzunda bulunan maddelerin tamamını içeren bir envanterle birbirini kapsayan ve birbirine benzeyen maddeler ayıklanmıştır. Ayıklama sonucunda geriye kalan maddeler üzerinde likert soruların bulunduğu bir envanter ile uzman görüşleri alınmıştır.

Çalışmanın nicel kısmında ise bir tarama çalışması yapılarak uzman görüşleri doğrultusunda belirlenen, ülkemiz uzaktan eğitim kurumlarında UEKS'nin nasıl uygulandığına dair örnek bir çalışma yapılmıştır. Bu aşamada var olan bir durumun olduğu gibi betimlenmesi (Fraenkel ve diğerleri, 2012) yapıldığı için tarama modeli kullanılmıştır. Bu amaçla Atatürk Üniversitesinin uzaktan eğitim sisteminin alanyazın temel alınarak oluşturulan standartları ne ölçüde karşıladığı tespit edilmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

En az dört yıl deneyim sahibi olması nedeniyle en geç 2009'da uzaktan eğitim uygulamalarına başlayan üniversiteler çalışmanın evreni olarak seçilmiştir. Bu üniversiteleri tespit etmek için 2009-ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu (ÖSYM, 2009a) ile 2009-ÖSYS Yükseköğretim Programlarına Ek Yerleştirme Kılavuzu (ÖSYM, 2009b) incelenmiştir. Bu kılavuzlarda yer alan ve uzaktan eğitim programlarında kontenjanları olan üniversiteler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. ÖSYM YGS 2009 Tercih Kılavuzuna Göre Uzaktan Eğitim Programı Kontenjanlarına Sahip Olan Üniversiteler

Üniversite	Programlar	Kontenjan
1. Afyon Kocatepe	2	400
2. Anadolu	7	1100
3. Ankara	5	1050
4. Balıkesir	3	750
5. Çukurova	2	450
6. Gazi	7	2100
7. Hoca Ahmet Yesevi	3	210
8. İstanbul	7	850
9. Karabük	1	50
10. Kırıkkale	1	50
11. Kocaeli	1	200
12. Mersin	6	2650
13. Sakarya	11	3450
14. Süleyman Demirel	4	900
15. Trakya	2	450
16. Uşak	1	200

Tablo 2’de verilen üniversitelerin internet sayfalarında sundukları programlar incelenerek uzaktan eğitim yapıları çıkarılmıştır. 2009’da faaliyete geçen üniversitelerin uzaktan eğitim yapılanmaları incelendiğinde enstitü, fakülte, meslek yüksekokulu ve araştırma merkezi olmak üzere dört farklı yapının olduğu görülmüştür. Gazi Üniversitesi, lisans üstü programlarını Bilişim Enstitüsü (BE), önlisans programlarını ise Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu (UEMYO) bünyesinde yürütmektedir. Fakülte bünyesinde uzaktan eğitim hizmeti veren Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesinde (AÖF) bu hizmeti sunarken Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Üniversitesi ise Uzaktan Eğitim Fakültesinde (UEF) sunmaktadır. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi UEMYO bünyesinde programlarını yürütürken geriye kalan üniversiteler ise Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezleri (UZEM) bünyesinde uzaktan eğitim hizmeti sunmaktadır. Türkiye’de yürütülen uzaktan eğitim programlarının haricinde sertifika programları kapsamında da eğitim verilmektedir. Bu uygulamalara son yıllarda eklenen, ortak derslerin uzaktan eğitim yoluyla verilmesi ile, üniversitelerin hemen hemen örgün eğitim müfredatlarının tamamında yer alan Türk Dili, Yabancı Dil ve Atatürk İlkeleri ve İnkılapları Tarihi dersleri ile bir çok programda verilen Temel Bilgi Teknolojileri ve Hukukun Temel Kavramları dersleri de sanal ortamlara taşınmıştır. Diğer

üniversitelerden farklı olarak Sakarya Üniversitesi lisans programlarını karma eğitim şeklinde yürütmektedir. Karma eğitimin %30'u örgün, %70'i ise uzaktan yürütülmektedir. Çalışma kapsamında uzaktan eğitim uygulamalarının incelendiği Atatürk Üniversitesinde ise önlisans, lisans tamamlama ve tezsiz yüksek lisans programlarının yürütüldüğü Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi bulunmaktadır.

Çalışmanın evreni olarak belirlenen üniversitelerin uzaktan eğitimi hangi birim altında sundukları ve açtıkları yüksek lisans (YL), lisans (L), lisans tamamlama (LT), önlisans (ÖL) ve sertifika (S) programları ile üniversitede yürütülen ortak derslere (OD) ait veriler 2013-2014 eğitim öğretim yılı için güncellenerek Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Üniversiteler ve Uzaktan Eğitim Programları

Üniversite	Birim	YL	L	LT	ÖL	S	OD
Afyon Kocatepe	UEMYO	2	1	-	5	-	3
Anadolu	AÖF	-	-	-	7	-	-
Ankara	UZEM	4	-	1	5	6	-
Atatürk	UZEM	13	-	2	1	-	4
Balıkesir	UZEM	-	-	-	-	1	-
Çukurova	UEMYO	6	-	-	4	-	-
Gazi	BE, UEMYO	11	-	-	7	4	-
Hoca Ahmet Yesevi	UEF	10	4	-	1	-	-
İstanbul	UZEM	5	10	1	3	2	-
Karabük	UZEM	3	10	-	9	1	-
Kırıkkale	UZEM	-	-	-	6	13	-
Kocaeli	UZEM	2	-	-	2	-	-
Mersin	UEMYO	-	-	-	12	-	-
Sakarya	UZEM	18	10	-	7	14	3
Süleyman Demirel	UEMYO	-	-	-	6	-	-
Trakya	UZEM	1	-	-	-	-	-
Uşak	UEMYO	-	-	-	6	-	4

Çalışmada bu evrenden uygun örnekleme yöntemiyle belirlenen 4 üniversitenin uzaktan eğitim merkezleri ve bu merkezlerde farklı pozisyonlarda çalışan kişiler çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Uzaktan eğitim konusunda deneyim sahibi olması ve önlisans, lisans, lisans tamamlama ve yüksek lisans programlarına sahip olması gibi özellikleri nedeniyle Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi uzaktan eğitim birimi çalışanları örnekleme olarak belirlenmiştir. Bu

üniversitelerin 2012-2013 eğitim öğretim yılı için açtıkları uzaktan eğitim kontenjanları için 2012 ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu (ÖSYM, 2012a) ve 2012-ÖSYS Ek Yerleştirme Kılavuzu (ÖSYM, 2012b) incelenmiştir. Belirtilen üniversitelerin ön lisans ve lisans program sayıları ve toplam kontenjanları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Uygulama Yapılan Üniversitelerin ÖSYM YGS 2012 Tercih Kılavuzunda Yer Alan Uzaktan Eğitim Programı Kontenjanları

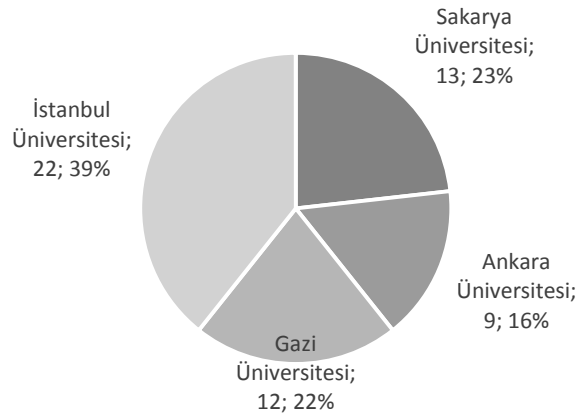
Üniversite	Kontenjan	Programlar
Ankara	650	5
Gazi	810	7
İstanbul	1090	12
Sakarya	1280	12

Çalışma kapsamında veri toplanan üniversitelerin lisans tamamlama ve lisans üstü programlarda da uzaktan eğitim hizmeti vermeleri ve bu bilgilerin ÖSYM kılavuzlarında olmaması nedeniyle web sayfaları incelenerek ve kurumun yetkili kişileri ile görüşülerek, uzaktan eğitime başlama yılları, 2012-2013 eğitim öğretim yılındaki toplam öğrenci ve program sayıları tespit edilmiştir. Bu sayılar Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Çalışma Kapsamında Veri Toplanan Üniversiteler

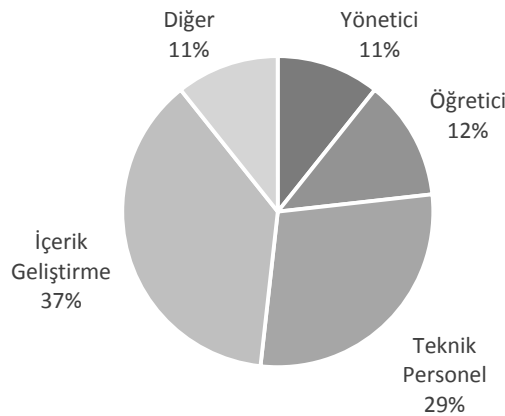
Üniversite	Başlama Yılı	Öğrenci Sayısı	Programlar
Ankara	2002	3500	10
Gazi	2006	2150	18
İstanbul	2009	4700	18
Sakarya	2000	8750	22

Araştırmaya katılan uzaktan eğitim çalışanlarının UESBE’nin kişisel bilgiler kısmında yer alan betimleyici verilere göre dağılımları Grafik 1’de verilmiştir. Grafik 1’de verilen katılımcıların üniversitelere göre dağılımları incelendiğinde %39.3 ile en fazla katılım İstanbul Üniversitesi’nden gerçekleşirken, sırasıyla %23.2 katılım oranı ile Sakarya Üniversitesi, %21.4 katılım oranı ile Gazi Üniversitesi ve %16.1 katılım oranı ile Ankara Üniversitesi takip etmektedir.

Grafik 1. Katılımcıların Üniversitelere Göre Dağılımları

Katılımcıların uzaktan eğitim birimindeki pozisyonlarına göre dağılımları Grafik 2’de verilmiştir. Buna göre birden fazla pozisyonda görev yaptıklarını sözel beyanları ile belirten katılımcılardan asıl iş yaptıkları pozisyonları işaretlemeleri istenmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu %37.5’lik bir oranla içerik geliştirme ve %28.6’lık bir oranla teknik işlerde çalışmaktadırlar. Katılımcıların %12.5’ini öğretim elemanları oluştururken, %10.7’lik kısmını, eşit katılım oranı ile, yönetici ve diğer personeller oluşturmaktadır.

Grafik 2. Katılımcıların Pozisyonlarına Göre Dağılımları

Tablo 6’da katılımcıların uzaktan eğitim birimindeki görev sürelerine göre dağılımları verilmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunu %64.2’lik bir katılım oranı ile 1-3 yıldır çalışan grup oluşturmaktadır. 4-8 yıldır çalışan katılımcılar örneklemin %21.5’ini oluştururken, 9-14 yıldır çalışan katılımcılar ise %14.3’ünü oluşturmaktadır.

Tablo 6. Katılımcıların Görev Sürelerine Göre Dağılımları

Görev Süresi (Yıl)	Sayı (n)	Yüzde (%)
1	12	21.4
2	18	32.1
3	6	10.7
4	5	8.9
5	3	5.4
6	3	5.4
8	1	1.8
10	1	1.8
11	2	3.6
12	2	3.6
13	2	3.6
14	1	1.7
Toplam	56	100

Çalışmanın ikinci basamağı olan Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme çalışması kapsamında Atatürk Üniversitesinin uzaktan eğitim merkezinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Atatürk Üniversitesi, uzaktan eğitim uygulamalarını Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde yürütmektedir. Kurum, 13 yüksek lisans, 2 lisans tamamlama ve 1 önlisans programı ile uzaktan eğitim hizmetini sürdürmektedir. Ayrıca 2012-2013 eğitim-öğretim döneminde üniversitenin örgün öğretimlerinde yürütülen ortak dersler, uzaktan eğitim yöntemi ile yürütülmeye başlanmıştır. Bu dersler Atatürk İlkeleri ve İnkılapları Tarihi, Türk Dili, Yabancı Dil ve Hukukun Temel Kavramlarıdır. Atatürk Üniversitesinde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarının belirlenen standartları ne ölçüde karşıladığını belirlemek amacıyla geliştirilen envanterin doldurulması için kurum çalışanlarından uygulamaya katılmaları istenmiştir. Uygulama merkez müdürü, sınav koordinatörü, canlı sınıf koordinatörü ve 3 program sorumlusunun katılımı ile gerçekleşmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında ihtiyaç duyulan veriler nitel ve nicel araçlar kullanılarak toplanmıştır. Bu bağlamda belge incelemesi ve çeşitli formlardan yararlanılmıştır.

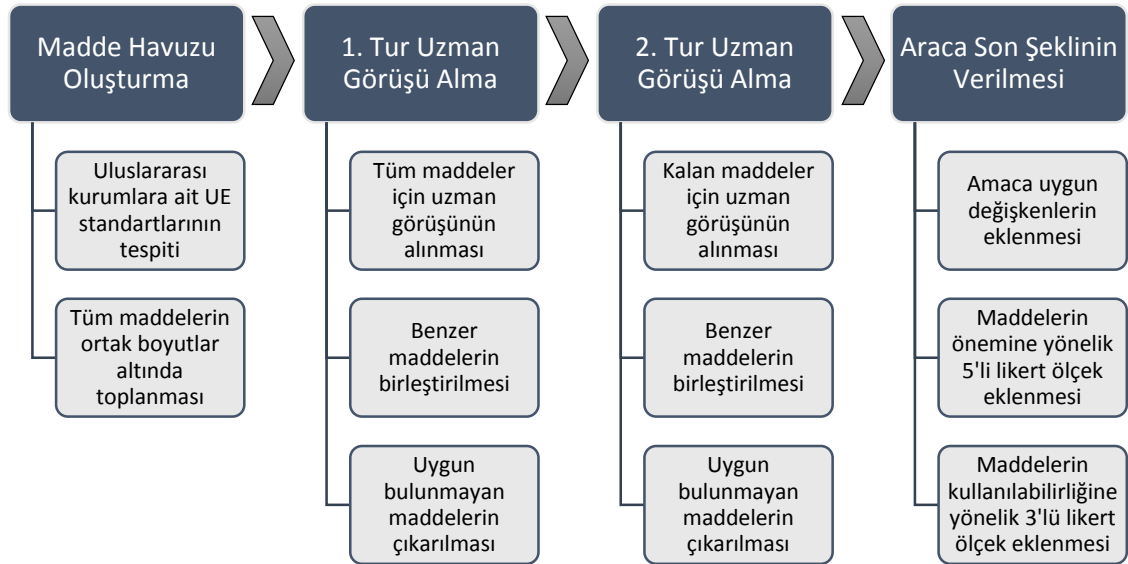
Uzaktan eğitim alanında deneyim sahibi uluslararası kurum ve kuruluşların uzaktan eğitim standartlarına yönelik yayımladıkları çalışma ve raporlar üzerinde belge incelemesi yapılarak standart havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan bu maddeler,

uygulamaya gönüllü bir şekilde katılan birinci turda 9, ikinci turda 14 uzmanın görüşü alınarak uzaktan eğitim standartları olarak belirlenmiştir. Anket formları, belirlenen standartları içeren envanterler şeklinde tasarlanmıştır.

Çalışmada son olarak bir envanter daha geliştirilerek belirlenen standartların var olan bir uzaktan eğitim programına uygulanabilirliği araştırılmıştır. Bu aşamada hazırlanan envanter Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinde uygulanmıştır.

3.4. Veri Toplama Aracının Hazırlanması

Araştırmada, veri toplama aracı olarak kullanılan Uzaktan Eğitim Standartları Belirleme Envanteri (UESBE) bazı aşamalardan geçerek geliştirilmiştir. Geliştirilen envanter alanyazında uzaktan eğitim standardı olarak belirtilen maddeler hakkında görüş toplamak amacıyla kullanılmıştır. Ölçekte yer alan maddelerin tamamından elde edilen puanlar değil de her bir standart maddesine verilen puanların çözümlenmesi yapılarak bu standart maddelerinin değerini ortaya koyduğu için, veri toplama aracına envanter ismi verilmiştir.

Şekil 6. Veri Toplama Aracının Hazırlanma Aşamaları

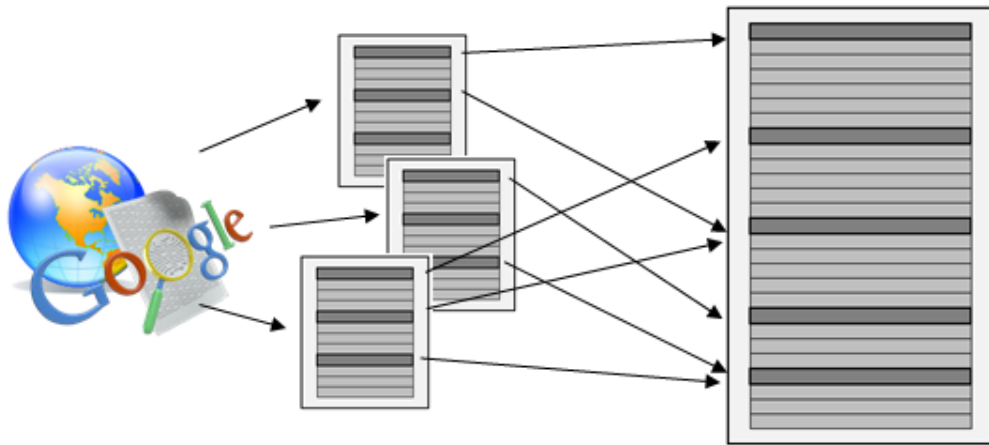
Geliştirilen envanter iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların çalıştıkları kuruma ilişkin bilgileri istenirken ikinci bölümde ise belirlenen standart

maddeleri hakkındaki görüşleri istenmiştir. Şekil 6’da özetlenen veri toplama aracının hazırlanma aşamaları aşağıda daha detaylı bir şekilde anlatılmıştır.

3.4.1. Standart Maddelerinin Toplanması Aşaması

UESBE’yi geliştirmek amacıyla, belirli anahtar kelimeleriyle yapılan arama sonucunda ulaşılan kurumların yayımladıkları uzaktan eğitim standartları bir havuzda toplanarak ham veriler elde edilmiştir.

Veri toplama aracı hazırlama sürecinin ilk aşamasında belirlenen maddelerin tamamı Türkçe’ye çevrilerek yabancı dil uzmanı denetiminden geçirilmiştir. Burada standart maddelerinde, çeviri aşamasında yaşanabilecek anlam kaybının önlenmesi amaçlanmıştır. Yabancı dil uzmanının görüşleri doğrultusunda yapılan düzeltmelerin ardından, toplanan standart maddeleri ortak boyutlar altında bir araya getirilerek tek bir liste elde edilmiştir. Elde edilen standart maddeleri üzerinde herhangi bir ekleme, çıkarma, değiştirme işlemi yapılmaksızın madde havuzunda bulunan standart maddelerinin tamamı uzman görüşüne sunulmuştur. Şekil 7’de anlatılan madde havuzu oluşturma süreci ile elde edilen ve uzman görüşüne sunulan standart maddesi listesi 25 boyut, 337 maddeden oluşmaktadır.

Şekil 7. Madde Havuzu Oluşturma Süreci

3.4.2. Birinci Tur Uzman Görüşü Alma Aşaması

Uzman görüşü almak amacıyla oluşturulan madde listesi bu maddelerin tamamı kullanılarak oluşturulmuştur. EK - 1’de bütün maddelerine yer verilen bu liste farklı çalışmalardan toplanan standart maddelerinden, birbirine benzeyen veya birbirini kapsayan maddelerin birleştirilmesi ve ülkemizde uygulanan uzaktan eğitim uygulamalarında kullanılabilirliği olmayan maddelerin çıkarılması amacıyla kullanılmıştır.

Bu aşamada bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi alanında doktora yapmış ve içlerinde uzaktan eğitim birimlerinde görev yapmış kişilerin de bulunduğu uzmanlardan bu liste üzerinde görüşlerini bildirmeleri istenmiştir. Gazi Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesinden 9 gönüllü katılımcı birinci turda görüş bildirmiştir. Uzmanlardan liste üzerinde görüş bildirirken her bir standart maddesine puan vermeleri istenmiştir. Verilen puanlar 1 ile 5 arasında değişen bir puanlama ölçeğine dayanarak verilmiştir. Ölçekte verilen puanların anlamları aşağıdaki gibidir:

1. Kesinlikle çıkarılmalı
2. Çıkarılabilir
3. Kararsızım
4. Kalabilir
5. Kesinlikle kalmalı

Uzmanlar uzaktan eğitim standardı olarak kullanılmasını istedikleri maddeler için 4 veya 5 puanını, kullanılmamasını istedikleri maddeler için ise 1 veya 2 puanını vererek görüşlerini belirtmişlerdir. Uzmanlardan ayrıca çıkarılmasını istedikleri maddeler için gerekçe anlamını taşıyan ikinci bir alanı doldurmaları istenmiştir. “Çıkarılma Nedeni” ismi verilen bu alan için uzmanlardan yine aşağıda verilen ve 1 ile 3 arasında değişen değerlere göre bir puan vermeleri istenmiştir.

1. Uygun değil
2. Benzeri var
3. Diğer

Uzmanlar çıkarılması gereken maddeler için “Çıkarılma Nedeni” alanında 1 değerini vererek bu maddenin uzaktan eğitim standardı olarak kullanılmayacağını

belirtmişlerdir. Liste, farklı çalışmalardan alınan standart maddelerinin tamamından oluştuğu için birbirine benzeyen maddelere çokça rastlanmaktadır. Bu anlamda benzeri olan maddelerin çıkarılması gerektiğini düşünen uzmanlar “Çıkarılma Nedeni” alanına 2 puanını vermişlerdir. Uzmanlar farklı sebeplerden dolayı çıkarılmasını istedikleri maddeler için 3 puanını vererek görüşlerini belirtmişlerdir. Diğer çıkarılma nedenleri arasında maddelerin ölçülebilir olmadığı ve ifadenin anlaşılmadığı gibi görüşler yer almaktadır. Birinci tur uzman görüşlerine dayanarak yapılan işlemler sonrasında 11 boyut altında toplanan 105 standart maddesi elde edilmiştir.

3.4.3. İkinci Tur Uzman Görüşü Alma Aşaması

UESBE'nin geliştirilmesi sürecinde birinci tur uzman görüşleri ile gelen cevaplar çözümlenerek ikinci tur uzman görüşüne sunulacak standart maddeleri belirlenmiştir.

Birinci tur uzman görüşünü toplamak amacıyla oluşturulan listede yer alan maddeler, çalışmalardan birebir çeviri yapılarak kullanılmıştır. Bu yüzden bazı ifadelerde, anlaşılabilirliğine rağmen, cümle düşüklükleri belirlenmiştir. Bunu gidermek için kalan maddeler yeniden gözden geçirilerek ifadeler üzerinde dil düzeltmeleri yapılmıştır. İfade kontrolü aşamasından sonra EK - 2’de boyutları ve standart maddeleri verilen envantere son şekli verilerek ikinci tur uzman görüşüne sunulmuştur.

Bu aşamada Atatürk Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi öğretim üyelerinden oluşan uzman kadrosundan, belirlenen standart maddeleri üzerinde görüş belirtmeleri istenmiştir. Uzmanlardan standart maddeleri için görüş bildirirken yine her bir standart maddesine 1 ile 5 arasında değişen bir puanlama ölçeğine göre puan vermeleri istenmiştir. Ölçekte verilen puanların anlamları aşağıdaki gibidir:

1. Kesinlikle çıkarılmalı
2. Çıkarılabilir
3. Kararsızım
4. Kalabilir
5. Kesinlikle kalmalı

İkinci tur uzman görüşü aşamasında 14 uzman görüş bildirmiştir. Uzmanlardan her bir standart maddesi için hem puan vermeleri hem de madde üzerinde yapılabilecek

ifade düzeltmesi için görüş bildirmeleri istenmiştir. Bildirilen görüşler doğrultusunda ifadeler düzeltilerek kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Yine verilen puanlar ve sunulan görüşler doğrultusunda yapılan çözümlene sonrasında listeden 9 madde çıkarılmış, 1 madde eklenmiş ve 12 madde başka boyutlara taşınmıştır. İkinci tur uzman görüşü alma aşamasında 10 boyut altında 97 standart maddesi elde edilmiştir.

3.4.4. Veri Toplama Aracına Son Şeklinin Verilmesi

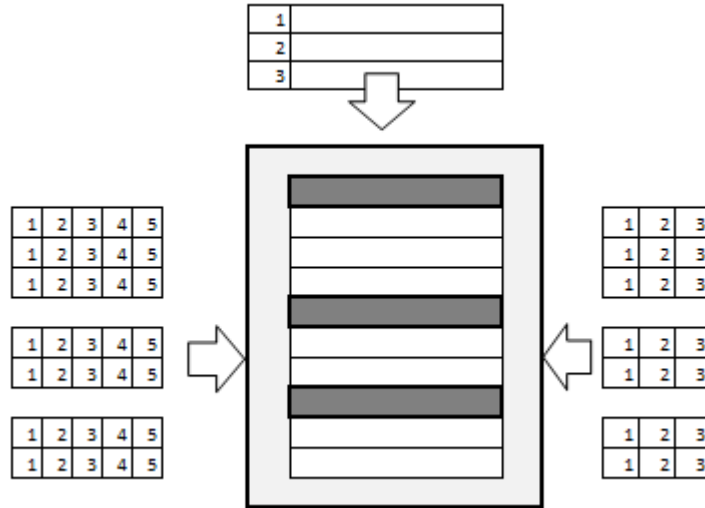
İkinci tur uzman görüşü verilerinin çözümlenmesi aşamasından sonra elde edilen 97 standart maddesinin yer aldığı bir envanter tasarlanmıştır. Standart maddelerinin uzaktan eğitim süreçlerinde kullanılabilirlik ve önemine ilişkin uzaktan eğitim merkezlerinde çalışan katılımcıların görüşlerini almak amacıyla maddelerin her iki tarafına likert ölçekler yerleştirilmiştir. Öneme ilişkin görüşleri belirlemek amacıyla kullanılan ölçek envanterin sol tarafına 5'li likert şeklinde yerleştirilmiştir. Yerleştirilen bu ölçek aşağıdaki ifadelerle sahiptir:

1. Çok Önemsiz
2. Önemsiz
3. Fikrim Yok
4. Önemli
5. Çok Önemli

Standart maddelerinin kullanılabilirliğine ilişkin görüşleri belirlemek amacıyla kullanılan ölçek envanterin sağ tarafına 3'lü likert şeklinde yerleştirilmiştir. Yerleştirilen bu ölçek aşağıdaki ifadelerle sahiptir:

1. Kullanılamaz
2. Kararsızım
3. Kullanılabilir

Bu envantere ayrıca araştırma sorularına cevap oluşturacak kişisel bilgiler eklenmiştir. Bu bilgiler arasında katılımcının çalıştığı kurum (üniversite), kurumdaki pozisyonu ve kaç yıl çalıştığı gibi bilgiler yer almaktadır.

Şekil 8. Veri Toplama Aracına Son Şeklinin Verilmesi

Şekil 8’de gösterildiği gibi oluşturulan veri toplama aracı “Uzaktan Eğitim Standartları Belirleme Envanteri” adıyla EK - 3’te verilmiştir.

3.4.5. Veri Toplama Aracının Geçerlilik ve Güvenilirliği

Alanyazın temel alınarak elde edilen belgelerin incelenmesi ve elde edilen standart maddeleri ile oluşturulan veri toplama aracının geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak için uzman görüşü almak yeterli görülmüştür. Çünkü hazırlanan veri toplama aracında maddelere verilen puanın toplamı değil her bir maddesinin kendi ağırlığının ölçülmesi ve elde edilen sonuçlarla her bir maddenin önemini ve kullanılabilirliğini tespit etmek amaçlanmıştır.

3.4.6. Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Envanterinin Geliştirilmesi

Alanyazın temel alınarak belirlenen ve uzman görüşleri doğrultusunda şekillenen Uzaktan Eğitim Standartları kullanılarak bir kurumun uzaktan eğitim uygulamalarının değerlendirilebilmesi için her bir standart maddesinin ne derece uygulandığını ölçen bir puanlama ölçeği geliştirilmiştir. Geliştirilen bu ölçek SLOAN-C’nin çevrimiçi eğitim programlarının yönetiminde kullanılmak üzere geliştirdiği kalite envanteri (Lorenzetti, 2011) örnek alınarak tasarlanmıştır. Bu ölçek her bir standart maddesinin ne ölçüde uygulandığını belirtecek şekilde aşağıdaki puanlama sistemine sahiptir:

- 0: Uygulanmıyor. Standardın uygulandığına dair herhangi bir belirtiye rastlanmamıştır.
- 1: Az uygulanıyor. Standardın çok zayıf uygulandığına dair belirtiler vardır. Önemli iyileştirmeler gerekir.
- 2: Kısmen uygulanıyor. Standardın orta derecede uygulandığı görülür. Bazı iyileştirmeler gerekir.
- 3: Uygulanıyor. Standart tamamen uygulanmaktadır. Herhangi bir iyileştirmeye gerek yoktur.

Her bir maddenin 3 puan alması sonucu elde edilen en yüksek puan 288 olarak hesaplanmış ve bu değer mükemmel sonuç olarak nitelendirilmiştir. Bu puanın %50'den aşağısı "standartları karşılamıyor" olarak değerlendirilmiş, %50 ve yukarısı ise %10'luk dilimlere ayrılarak standartları karşılama düzeyleri oluşturulmuştur. Oluşturulan derecelendirme sistemi Tablo 7'de verilmektedir.

Tablo 7. Uzaktan Eğitim Standartlarını Karşılama Düzeyleri

Aralıklar	Yorum
% 100 = 288	Mükemmel
% 90-99 = 259-287	Çok İyi (birkaç iyileştirme yeterli)
% 80-89 = 230-258	İyi (küçük iyileştirmeler gerekir)
% 70-79 = 201-229	Orta (birkaç maddede iyileştirmeler gerekir)
% 60-69 = 172-200	Az (birçok maddede iyileştirmeler gerekir)
% 50-59 = 143-171	Çok Az (birçok boyutta önemli iyileştirmeler gerekir)
% 00-49 = 000-142	Standartları Karşılamıyor

Katılımcıların UEKS'nin önemine ve kullanılabilirliğine yönelik görüşleri sonucu önemli ve kullanılabilir görülmeyen tek madde olan 79. madde listeden çıkarılınca geriye 10 boyut altında 96 madde kalmıştır. Belirlenen 96 maddelik UEKS'ler, bir uzaktan eğitim birimini değerlendirmek üzere yukarıdaki puan aralıkları ve gerekli açıklamalar eklenerek EK - 4'te yer alan Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Envanteri (UEUDE) oluşturulmuştur.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler üzerinde nitel ve nicel çözümleme yöntemleri kullanılmıştır. Çözümleme yapılırken Microsoft Excel ve SPSS 20.0 programlarından faydalanılmıştır. Alanyazında öne sürülen standartları belirlemek amacıyla yapılan çalışmalar taranarak elde edilen belgeler içerik çözümlemesi

yöntemiyle incelenip, elde edilen kodlamaların çözümlenmesi için betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Birinci ve ikinci tur uzman görüşlerinin alınması ile elde edilen veriler yine nicel ve nitel yöntemlerle çözümlenmiştir. UESBE ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde ise nicel yöntemler kullanılmıştır.

Birinci araştırma sorusunun yanıtı için alanyazın temel alınarak oluşturulan ve uluslararası uzaktan eğitim kurumlarının sunduğu uzaktan eğitim standartları, belge incelemesi yöntemiyle çözümlenerek madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan madde havuzu için birinci ve ikinci tur uzman görüşlerinden elde edilen veriler incelenmiştir. Bu aşamalarda elde edilen veriler üzerinde Microsoft Excel programı kullanılarak ilk önce ortalama hesaplamaları daha sonra da betimsel çözümlenmeler yapılmıştır.

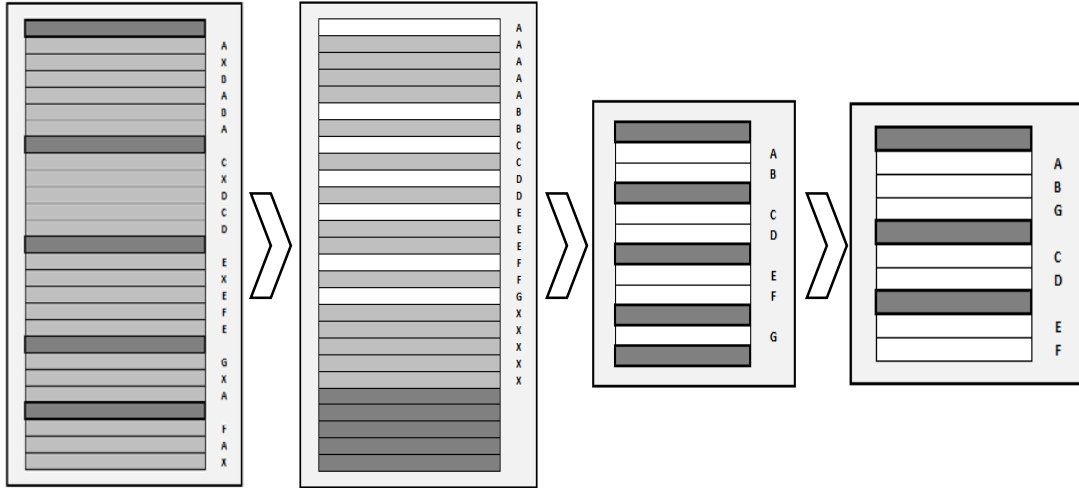
İkinci ve üçüncü araştırma sorularına UESBE'den elde edilen veriler çözümlenerek cevap aranmıştır. Bu aşamada elde edilen veriler SPSS 20.0 programı kullanılarak betimsel istatistiklerden faydalanılarak nicel çözümlenme yöntemleri uygulanmıştır.

Atatürk Üniversitesinde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarının değerlendirilmesi için geliştirilen Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Envanterine verilen puanlar yorumlanarak dördüncü araştırma sorusunun yanıtı verilmeye çalışılmıştır.

Aşağıda her bir aşamada kullanılan nitel ve nicel yöntemlerden detaylıca bahsedilmektedir.

3.5.1. Birinci Tur Uzman Görüşü Verilerinin Çözümlenmesi

Alanyazında yer alan çalışmalardan derlenen standart maddeleri birinci tur uzman görüşüne sunulduktan sonra gelen cevaplar üzerinde betimsel çözümlenme yapılmıştır. Yapılan çözümlenmeler görüş bildiren 9 katılımcıdan alınan veriler üzerinden yapılmıştır. Birinci tur uzman görüşü verilerinin çözümlenmesi aşamasında Microsoft Excel programı kullanılmış olup aşağıda verilen adımlar takip edilmiştir.

Şekil 9. Birinci Tur Uzman Görüşü Verilerinin Çözümlemesi

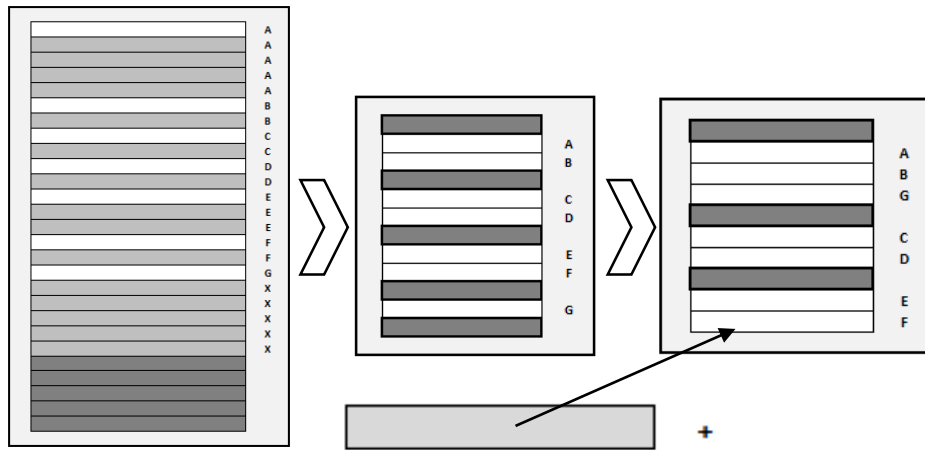
Şekil 9’da anlatılan çözümleme sürecinde, ilk etapta birbirine benzeyen maddelerin tespit edilmesi ve bu maddelerin birleştirilerek tek bir madde haline getirilmesi adımı yer almaktadır. Bunun için Microsoft Excel programında tabloya yeni bir alan eklenerek her bir standart maddesinin ana fikrini oluşturacak birer anahtar kelime belirlenmiştir. Daha sonra bu anahtar kelime alanına göre alfabetik sıralama yapılmış içerik açısından birbirine benzeyen maddelerin bir araya gelmesi sağlanmıştır. Ayrıca her bir maddeye verilen puanların ortalaması hesaplanarak en çok puana sahip maddeler ana madde olarak belirlenmiştir.

Ana maddelerin belirlenmesi adımından sonra bu maddelere benzeyen maddeler belirlenerek, aynı anlamı taşıdıkları için, listeden çıkarılmıştır. Listedен çıkarılan maddelerin hangi çalışmadan alındığına dair bilgiler ana madde üzerine işlenmiştir. Böylece birbirine benzeyen maddeler birleştirilerek tek bir madde haline getirilmiş ve bu maddenin hangi çalışmalardan alındığı belirlenmiştir.

Benzer maddelerin belirlenmesi adımından sonra ülkemizde yürütülen uzaktan eğitim programları için uygun olmayan maddelerin çıkarılması adımına geçilmiştir. Bu amaçla uzmanlardan alınan görüşler doğrultusunda silinmesi öngörülen maddeler belirlenerek listeden çıkarılmıştır. Ayrıca yine uzman görüşleri doğrultusunda ölçülebilir olmayan, ifadesi anlaşılmayan ve kuruma özel maddeler de listeden çıkarılmıştır.

3.5.2. İkinci Tur Uzman Görüşü Verilerinin Çözümlemesi

İkinci tur uzman görüşü verileri görüş bildiren 14 katılımcıdan elde edilmiştir. Alınan veriler üzerinde, birinci turdaki süreç takip edilerek çözümleme yapılmıştır. Şekil 10'da gösterilen çözümleme sürecinde yine Microsoft Excel programı kullanılarak her bir standart maddesine verilen puanların ortalamaları hesaplanmış ve bu maddeler için birer anahtar kelime belirlenmiştir. Belirlenen anahtar kelimelere göre yapılan alfabetik sıralama sonucunda alt alta gelen benzer maddeler ortak anlamı taşıdıkları için birleştirilmiş ve en yüksek puan alan madde dışındaki benzer maddeler listeden çıkarılmıştır. Benzer maddelerin çıkarılmasında maddelerin ortalama puanları göz önünde bulundurulmuştur. Benzer maddelerden ortalama puanı en büyük olan madde asıl madde olarak seçilmiş ve diğer maddelerdeki ifadelerle göre bu maddeler üzerinde gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Birinci tur uzman görüşü alma sürecinden farklı olarak bu aşamada uzman görüşü ile yeni bir madde listeye eklenmiştir.

Şekil 10. İkinci Tur Uzman Görüşü Verilerinin Çözümlemesi

3.5.3. Uzaktan Eğitim Standartları Belirleme Envanteri Verilerinin Çözümlemesi

Uzaktan Eğitim Standartları Belirleme Envanteri, belirlenen standartların ne derece önemli ve kullanılabilir olduğunu ortaya koymak üzere uzaktan eğitim çalışanlarının görüşünü almak amacıyla kullanılmıştır. Elde edilen önem ve kullanılabilirlik puanları üzerinde SPSS 20.0 programı kullanılarak ayrı ayrı betimsel istatistikleri çıkarılmış ve ANOVA testleri uygulanmıştır.

Standart maddelerinin önemini belirlemek amacıyla 5'li likert ölçek kullanılmıştır. Elde edilen verilerin ortalamaları hesaplandıktan sonra $(n-1)/n$ kuralına göre 1 ile 5 arasında bir değerlendirme aralığı belirlenmiştir. Her bir standart maddesi değerlendirilirken bu kurala göre oluşturulan aşağıdaki ölçek kullanılmıştır:

- 1.00 – 1.80 : Çok Önemsiz
- 1.81 – 2.60 : Önemsiz
- 2.61 – 3.40 : Fikrim Yok
- 3.41 – 4.20 : Önemli
- 4.21 – 5.00 : Çok Önemli

Standart maddelerinin kullanılabilirliğini belirlemek amacıyla 3'lü likert ölçek kullanılmıştır. Elde edilen verilerin ortalamaları hesaplandıktan sonra $(n-1)/n$ kuralına göre 1 ile 3 arasında bir değerlendirme aralığı belirlenmiştir. Her bir standart maddesi değerlendirilirken bu kurala göre oluşturulan aşağıdaki ölçek kullanılmıştır:

- 1.00 – 1.66 : Kullanılamaz
- 1.67 – 2.32 : Kararsızım
- 2.33 – 3.00 : Kullanılabilir

3.5.4. Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Envanteri Verilerinin Çözümlemesi

Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Envanteri, Atatürk Üniversitesinde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarını değerlendirmek üzere merkez müdürü, sınav koordinatörü, canlı sınıf koordinatörü ve 3 program sorumlusunun katılımıyla gerçekleşen bir değerlendirmede kullanılmıştır. Katılımcılardan elde edilen veriler üzerinde Microsoft Excel programı kullanılarak sadece ortalama hesaplamaları yapılmıştır. Ortaya çıkan sonuç Tablo 7'de belirtilen puan aralıklarına göre değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmanın amacı doğrultusunda toplanan veriler üzerinde yapılan istatistiksel ve betimsel çözümlenmeler sonrasında elde edilen bulgulara ve bu bulgular üzerinde yapılan yorumlara yer verilmiştir. Bulguların ve yorumlarının sunulmasında her bir araştırma sorusuna sıra ile yanıt aranırken nitel ve nicel sonuçlar bir arada verilmiştir.

4.1. Uzaktan Eğitim Kalite Standartları

Birinci araştırma sorusu olan “Uzaktan eğitim kalite standartları nelerdir?” sorusunun cevabını araştırırken uluslararası uzaktan eğitim kurumlarının standartlarını içeren belgeler incelenmek üzere toplanmıştır. Bu amaçla yapılan aramalar sonucunda ulaşılan ve bu çalışmada uzaktan eğitim standartlarından faydalanılan kurumlar şunlardır:

1. ODLQC: Açık ve Uzaktan Eğitim Kalite Konseyi
2. GRCC: Grand Rapids Devlet Üniversitesi
3. IDECC: Uluslararası Uzaktan Eğitim Belgelendirme Merkezi
4. UWSA: Wisconsin Sistem Üniversitesi Yönetimi
5. NCPSA: Özel Okul Akreditasyonu Ulusal Konseyi
6. UKY: Kentucky Üniversitesi
7. IHEP: Yükseköğretim Politikaları Enstitüsü
8. MOL: Maryland Online
9. PSU: Penn State Üniversitesi
10. SCD: Sydney Din Üniversitesi

Bu kurumlar özellikleri ile birlikte Tablo 8’de verilmektedir.

Tablo 8. Uzaktan Eğitim Standartları Kullanılan Kurumlar ve Özellikleri

No	Kurum	Hizmete Başlama	Kurum Türü	Üyeler
1	ODLQC	1995	Bağımsız bir akreditasyon konseyi	23 Kurum
2	GRCC	1964	Eğitim kurumu	18.142 Öğrenci
3	IDECC	2000	Kâr amacı gütmeyen kuruluş	-
4	UWSA	1971	Eğitim kurumu	181.000 Öğrenci
5	NCPSA	1993	Bağımsız bir akreditasyon konseyi	16 Kurum
6	UKY	1865	Eğitim kurumu	19.526 Öğrenci
7	IHEP	1993	Kâr amacı gütmeyen kuruluş	16 Kurum
8	MOL	1999	Eğitim kurumları konseyi	20 Kurum
9	PSU	1855	Eğitim kurumu	45.628 Öğrenci
10	SCD	1982	Eğitim kurumları konseyi	6 Kurum

Bu kurumlar, çalışma kapsamında belirlenen anahtar kelimeleri ile yapılan aramalarda gelen sonuçlardan ilk 50'şer kayıt incelenerek belirlenmiştir. Kurumların özellikleri incelendiğinde ya oldukça büyük öğrenci kitlesine hizmet veren ya da sayıları 6 ila 23 arasında değişen birkaç uzaktan eğitim kurumunun oluşturduğu konseyler olduğu görülmektedir. Kurumlar içerisinde hizmete en erken başlayanı 1855 ile Pennsylvania Eyalet Üniversitesi (PSU) iken, en geç başlayanı yaklaşık 13 yıllık geçmişe sahip olan Uluslararası Uzaktan Eğitim Sertifika Merkezi (IDECC) olmaktadır.

Tablo 8'de verilen kurumların uzaktan eğitim standartları incelenmiş ve kullandıkları bütün standart maddeleri ile bir havuz oluşturulmuştur. Bu havuzda aynı boyut altında yer alan maddeler birleştirilerek uzaktan eğitim standartları listesi oluşturulmuştur. EK - 1'de tamamı verilen listenin kullanılabilirliğine yönelik alınan birinci tur uzman görüşleri doğrultusunda elde edilen veriler Microsoft Excel programı kullanılarak çözümlenmiştir. Bu aşamada her bir madde üzerinde betimsel çözümlene ve ortalama hesaplamaları yapılmıştır.

Tamamı 337 maddeden oluşan standart havuzu üzerinde birinci tur uzman görüşü alındıktan sonra, SPSS 20.0 programı ile betimleyici istatistik analizi yapılarak ortalama ve standart sapma değerleri elde edilmiştir. Bu değerler Microsoft Excel programı ile yapılan içerik çözümlemesinde kullanılmıştır. Alanyazın temel alınarak uzman görüşleri doğrultusunda belirlenen UEKS üzerinde birinci tur uzman görüşlerine ilişkin betimsel veriler EK - 5'te verilmektedir. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde her bir standart maddesine verilen puanların ortalamalarının 1.88 ile 4.89 arasında, her bir standart maddesinin standart sapmasının ise 0.333 ile 2.041 arasında değiştiği görülmektedir.

Birinci tur uzman görüşleri doğrultusunda çıkarılan maddelerden biri olan "Öğretme ve destek personel üyeleri uzaktan öğrenenler için kaliteli uzaktan eğitim ortamı ve deneyimi sağlayacak donanıma sahiptirler." ifadesi hakkında yapılan örnek uzman görüşleri şu şekildedir:

"yukarıda öğretim elemanları ile ilgili donanım desteği var, sadece destek personeli ifade edilmeli ya da madde çıkarılmalı."

"Madde dil yönü ile düzeltilmeli"

"benzeri vardı"

Katılımcıların bu madde ile ilgili görüşleri doğrultusunda çıkarılmasının nedeni benzeri olan başka bir madde olması, bu maddeye göre daha iyi ifade edilmiş olması ve bu maddeden daha fazla puan almasıdır. Maddeler üzerinde yapılan görüşlerin yanı sıra boyutlar ile ilgili görüşler de beyan eden katılımcılar bazı boyutların birleştirilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Boyutların birleştirilmesiyle ilgili örnek uzman görüşleri şu şekildedir:

“Bundan sonraki iki başlıkla birlikte ders yapısı, içeriği ya da organizasyonu olarak adlandırılıp, birlikte ele alınıp tek bir başlıkta birleştirilebilir.”

“destek olarak tek bir başlıkta tutulması daha iyi olabilir”

Uzmanların görüş belirttikleri boyutların altında yer alan maddeler bir araya getirilerek tek bir boyut altında toplanmıştır. Ayrıca uzmanlar, bazı boyut altında yer alan maddelerin başka boyut altında daha anlamlı olacağını ileri sürmüşlerdir. Bu görüşler doğrultusunda yeri değiştirilen maddeler ile ilgili örnek uzman ifadeleri şu şekildedir:

“madde gerekli ancak tasarımla ilgili bir maddeye daha uygun”

“bu madde sunumla çok ilişkili değil. Kurumsal yapı ya da yöneticiler başlıkları altında olması daha uygun”

“bu çıktılarda ve hedeflerde var ve bu boyutla çok ilgili değil”

“Bu madde öğretim elemanı kısmında da ye alıyor. İkisinden birinin kullanılması daha iyi olur.”

Birinci tur uzman görüşü verilerinin çözümlenmesinin ardından elde edilen standart maddelerine ilişkin sonuçlar Tablo 9’da verilmektedir. Uzmanlardan alınan görüşler doğrultusunda yapılan çözümlene sonucunda 25 boyut altında listelenen 337 standart maddesinin 105 tanesi kullanılabilir madde olarak belirlenmiştir. 152 madde belirlenen 105 maddeye benzer ifadeler içerdiği için bu maddelerle eşleştirilip, listeden çıkarılmıştır.

Tablo 9. Birinci Tur Uzman Görüşü Sonrası Madde Dağılımı

Standart Maddeleri	N
Onaylanan standart maddeleri	105
Benzer ifadeleri içeren standart maddeleri	152
Çıkarılması önerilen standart maddeleri	80
Toplam	337

Yapılan çözümlenme sonrasında 80 maddenin kullanılamaz olduğu görüşüne dayanarak doğrudan çıkarılmasına karar verilmiştir. Çıkarılması düşünülen standart maddelerinin çıkarılma nedenleri Tablo 10'da verilmektedir. Maddelerden 15 tanesinin ifadesi anlaşılmadığı için, 11 tanesi standartları yayımlayan kuruma özel maddeler oldukları için, 54 tanesi ise ölçülebilen standart maddeleri olmadıkları için, uzmanların belirttikleri görüşler doğrultusunda çıkarılmalarına karar verilmiştir.

Tablo 10. Çıkarılması Düşünülen Standart Maddelerinin Çıkarılma Nedenleri

Çıkarılma nedenleri	N
İfade anlaşılır değil	15
Kuruma özel madde	11
Ölçülebilir değil	54
Toplam	80

Birinci tur uzman görüşü verilerinin çözümlenmesinin ardından 3 boyut altında madde kalmadığı için doğrudan listeden çıkarılmıştır. Daha sonra 6 boyut altında kalan 1 veya 2 madde ise içerik açısından en uygun boyut altına taşınmış ve altında madde bulunmayan 6 boyut yine listeden çıkarılmıştır. Boyutlar hakkında uzmanlardan gelen görüşler doğrultusunda yapılan güncellemeler sonrasında 5 boyut, diğer boyutlarla birleştirilmiştir. Yapılan çözümlenme sonrasında 11 boyut altında toplam 105 standart maddesi elde edilmiştir.

Kalan 105 madde üzerinde ikinci tur uzman görüşü alındıktan ve Microsoft Excel programı ile yeniden içerik çözümlenmesi yapıldıktan sonra, yine benzer ve çıkarılması gereken maddeler tespit edilmiştir. Daha sonra tüm maddeler üzerinde ayrıca SPSS programı kullanılarak betimsel istatistikleri çıkarılmıştır. Birinci tur uzman görüşleri sonrasında belirlenen UEKS üzerinde verilen ikinci tur uzman görüşlerine ilişkin betimsel veriler EK - 6'da verilmektedir. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde her bir standart maddesine verilen puanların ortalamalarının 3.43 ile 4.79 arasında, her bir standart maddesinin standart sapmasının ise 0.426 ile 1.598 arasında değiştiği görülmektedir. Birinci tur uzman görüşü sonuçları ile kıyaslandığında ortalama puanları arasındaki farkın azalmış olması, standart maddelerine verilen görüşlerin birbirine yaklaştığı anlamına gelebilir.

Uzmanların, belirlenen UEKS için belirttikleri görüşler doğrultusunda yapılan düzenlemeler yine benzer ifadelerin tespit edilmesi, başka bir boyut altına taşınması ve kullanılabilir olmayan maddelerin çıkarılması şeklinde olmaktadır. Genel anlamda maddeler için belirtilen örnek uzman görüşleri aşağıdaki şekilde sıralanabilir.

“her zaman uygulanabilir değil..”

“ön koşullar gerekli yeterlidir, bu cümle ‘Disiplin ve / veya programa yönelik ön koşul bilgileri açıkça belirtilir’ Olabilir”

“burada kaynak isimlerini spesifik olarak vermeye gerek yok daha genel bir ifade kullanılabilir”

“Öğrencinin ilerleyişi, öğretim elemanın sorumluluğudur. Bu maddenin yeri tekrar değerlendirilmeli. Ya da öğretim elemanı tarafından yapılması gerektiği yazılmalı.”

“Bu maddenin yeri burası değil gibi? B. Başlığına daha uygun.”

Yukarıda örnekleri verilen uzman görüşleri doğrultusunda uygulanabilir olmayan maddeler çıkarılmış, ifadesi düzgün olmayan maddeler düzeltilmiş ve yeri uygun olmayan maddeler ise başka boyutlara taşınmıştır.

Kalan maddeler için alınan ikinci tur uzman görüşü verilerinin içerik çözümlenmesinin ardından elde edilen standart maddelerine ilişkin madde dağılımları Tablo 11’de verilmektedir. Uzmanlardan alınan görüşler doğrultusunda yapılan çözümlene sonucu 105 standart maddesinin 96 tanesi kullanılabilir madde olarak belirlenirken 1 adet standart maddesi çıkarılmıştır. 8 madde bir başka maddeye benzer ifadeler içerdiği için bu maddelerle eşleştirilip, listeden çıkarılmıştır.

Tablo 11. İkinci Tur Uzman Görüşü Sonrası Madde Dağılımı

Standart Maddeleri	N
Doğrudan onaylanan standart maddeleri	84
Başka boyuta taşınan ve onaylanan standart maddeleri	12
Benzer ifadeleri içeren standart maddeleri	8
Çıkarılması önerilen standart maddeleri	1
Toplam	105

Onaylanan 96 adet standart maddesinin 12 tanesi başka boyutlara taşındığı için boyutlardan bir tanesinin altında hiç madde kalmamıştır. İkinci tur uzman görüşü verilerinin çözümlenmesinde çıkarılan maddelerin yanı sıra bir adet standart maddesinin

eklenmesi önerilmiştir. Eklenen bu madde ile birlikte 10 boyut altında toplam 97 standart maddesi UEKS olarak belirlenmiştir. Belirlenen UEKS boyutları şunlardır:

1. Öğretim Elemanı
2. Eğitim Programları ve Öğretim
3. Ölçme ve Değerlendirme
4. Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları
5. Öğrenci Destek Hizmetleri
6. Kurumsal İşleyiş
7. Ders Geliştirme
8. Öğretme ve Öğrenme Süreci
9. Kurumun Misyonu
10. Öğrenme Hedefleri ve Çıktılar

UEKS olarak belirlenen maddeler son olarak alan uzmanları tarafından dil ve anlam kontrolünden geçirilerek ifadeler üzerindeki imlâ ve anlatım bozuklukları giderilmiştir. Veri toplama aracında kullanılan ve uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulan boyutlar, her bir boyut içerisinde yer alan standart maddeleri ve her bir standart maddesinin hangi kuruma ait çalışmadan alındığı Tablo 12, Tablo 13, Tablo 14, Tablo 15, Tablo 16, Tablo 17, Tablo 18, Tablo 19, Tablo 20 ve Tablo 21’de verilmektedir.

Tablo 12. Öğretim Elemanı Boyutu ve Standart Maddeleri

A. ÖĞRETİM ELEMANI	KURUM
1. Öğretim elemanı, çevrimiçi ortamda derse başlamadan önce kendini tanıtır.	MOL
2. Öğretim elemanı, öğrencinin öğrenme kaynaklarını etkili bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler.	GRCC, UWSA
3. Öğretim elemanı, izlence hazırlar ve ders başlamadan önce öğrencilere iletir.	ODLQC, PSU, UWSA
4. Öğretim elemanı, ders içi soruları cevaplama süresi ve katılımcılara geribildirimde bulunmasına dair ölçütleri açıkça belirtir.	PSU, MOL, UKY
5. Öğretim elemanı, çevrimiçi derslerdeki görevlerini tamamlamak için yeterli miktarda zaman ayırır.	GRCC
6. Öğretim elemanı, öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.	GRCC
7. Öğretim elemanı, ürün ve performans değerlendirmesi için, açıkça ifade edilmiş ve öğrencilere ilan edilmiş ölçütler kullanır.	GRCC, IDECC, MOL, UKY

A. ÖĞRETİM ELEMANI	KURUM
8. Öğretim elemanı, çalışma, iş birlikçi öğrenme veya problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçlarını kullanır.	GRCC, NCPSA
9. Öğretim elemanı, ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılması için sınıf içi tartışma konuları belirler.	GRCC
10. Öğretim elemanı, sohbet araçlarını (eş zamanlı ve eş zamansız) etkin bir biçimde kullanır.	GRCC
11. Öğretim elemanı, dersleri tasarlarlarken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemlerden faydalanır.	GRCC
12. Öğretim elemanı, e-posta gibi bireysel bir kanal yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.	GRCC, IHEP, NCPSA, ODLQC, SCD

Tablo 13. Eğitim Programları ve Öğretim Boyutu ve Standart Maddeleri

B. EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM	KURUM
1. Ders içerikleri müfredat içerisinde sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.	IDECC, NCPSA
2. Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir.	MOL
3. Etkileşim için öğrenciden beklenen gereksinimler açıkça belirtilir.	MOL, ODLQC
4. Kurum, çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve öğretime nasıl başlanacağını açıkça belirtir.	MOL, UKY
5. Çevrimiçi tartışmalar, e-posta ve diğer iletişim biçimlerinin kullanımında uyulacak kurallar açıkça belirtilir.	MOL
6. Kurum, kullanılan teknolojinin, programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.	GRCC, IHEP, SCD
7. Kurum, öğretim elemanlarına ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sunar.	GRCC, NCPSA
8. Kurum, uzaktan ders verecek öğretim elamanlarına uygun hizmet içi eğitimler sağlar.	GRCC, IHEP, IDECC, NCPSA, UWSA
9. Kurum, içeriklerin, programların ve derslerin güncelliğinden sorumludur.	UWSA, MOL
10. Kurum, uzaktan eğitim programını planlarken veya ders içeriklerini geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alır.	NCPSA, SCD, UWSA
11. Kurum, disiplin ve / veya programa yönelik ön koşul bilgilerini açıkça belirtir.	MOL

Tablo 14. Ölçme ve Değerlendirme Boyutu ve Standart Maddeleri

C. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	KURUM
1. Tüm öğrenciler, uzaktan eğitim olanaklarına eşit erişim hakkına sahiptir.	NCPSA, SCD
2. Öğrenci ile etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.	IDECC
3. Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dâhil öğretim elemanlarının pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.	NCPSA, SCD
4. Kurum, öğrenme çıktıları ve memnuniyet açısından uzaktan eğitim programlarını örgün öğretim ile karşılaştırır.	GRCC, IDECC, NCPSA
5. Öğretme-öğrenme süreci ve programın etkililiği çeşitli yöntemler kullanılarak değerlendirilir.	IHEP, SCD
6. Öğrenci ve öğretim elemanı memnuniyetleri, değerlendirme süreçleriyle düzenli olarak ölçülür.	NCPSA, SCD
7. Ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlı bir şekilde seçilen ölçme araçları, belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer.	MOL, UKY
8. Başarıyı değerlendirme ilkeleri açıkça belirtilir.	MOL, UKY, IDECC, NCPSA, SCD
9. Öğrencinin başarısı ve becerileri değerlendirilir ve sonuçlar öğrenciye bildirilir.	ODLQC
10. Değerlendirme sonuçları, öğretme ve öğrenme sürecinin geliştirilmesinde ve karar verme sürecinde kullanılır.	NCPSA, GRCC, IHEP, IDECC, PSU, SCD
11. Kurumda öğrenci, öğretim elemanı ve genel olarak sistemin değerlendirilmesinden sorumlu bir ölçme değerlendirme birimi bulunur.	Uzman görüşü ile eklendi.

Tablo 15. Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları Boyutu ve Standart Maddeleri

D. KÜTÜPHANE VE ÖĞRENME KAYNAKLARI	KURUM
1. Kurum, öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişmesini ve bunları etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.	GRCC, IHEP, IDECC, NCPSA, ODLQC, SCD, UWSA
2. Öğrencinin ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygun kaynaklar verilir.	ODLQC, MOL, SCD, UWSA
3. İçerik, harici bir kurumdan sağlandığında sağlayıcı kurum, ders içeriklerinin etkili olmasından ve önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermemesinden sorumludur.	ODLQC
4. Uzaktan eğitim için gerekli olan donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye bildirilir.	PSU, NCPSA
5. Ödünç kitap ve belge dağıtım gibi kütüphane hizmetleri sağlanır.	UWSA

D. KÜTÜPHANE VE ÖĞRENME KAYNAKLARI	KURUM
6. Öğretim Yönetim Sisteminin ana sayfasında, kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı ve uygun elektronik istek formları yer alır.	UWSA, MOL

Tablo 16. Öğrenci Destek Hizmetleri Boyutu ve Standart Maddeleri

E. ÖĞRENCİ DESTEK HİZMETLERİ	KURUM
1. Kurum, program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.	GRCC, SCD, UWSA
2. Kurum, öğrenciye kayıt olduğu bir dersi ne zamana kadar bırakabileceğini bildirir.	ODLQC
3. Öğrencilere teknik desteğe nasıl erişeceklerine ilişkin bilgiler verilir.	PSU, MOL, SCD
4. Destek hizmetleri kişiye en kısa sürede, zamanında ve mümkün olan her yerde verilir.	ODLQC, SCD, UWSA
5. Kurumun, öğrencinin yaşayabileceği problemleri çözebilecek politikaları vardır.	ODLQC
6. Kurum, öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerinin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişim sağlar.	GRCC, IDECC, NCPSA, ODLQC, MOL, UWSA
7. Kurum, mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu tanıtımlar yapar ve program başvuru ve kabul bilgilerini sunar.	GRCC, UWSA
8. Kurum, yeni öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanıma ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur.	GRCC, IHEP, NCPSA, ODLQC, PSU
9. Öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergeler ve teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda bilgilendirilir.	IHEP, ODLQC, MOL, UKY, SCD
10. Öğrenci şikâyetleri hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanır.	GRCC, IHEP

Tablo 17. Kurumsal İşleyiş Boyutu ve Standart Maddeleri

F. KURUMSAL İŞLEYİŞ	KURUM
1. Kurum, öğrencilerin çevrimiçi derslerde yaşadıkları sıkıntıların ilgili birimlere iletildiğinden emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.	GRCC
2. Öğretim elemanlarına çevrimiçi derslerini yönetmeleri için teknik destek hizmeti verilir.	IHEP, NCPSA, UWSA
3. Öğretim elemanının seçiminde adil bir şekilde uygulanan işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.	IDECC
4. Kurum, öğrenci, ders, personel ve ödeme bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir.	IHEP, IDECC, NCPSA, ODLQC, SCD

F. KURUMSAL İŞLEYİŞ	KURUM
5. Merkezî bilgi işlem birimi, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlar.	IHEP
6. Okul yönetim kurulu yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.	NCPSA
7. Kurumun, geçiş yapan öğrencilerin kredi transferi için açıkça tanımlanmış prosedürleri vardır.	NCPSA
8. Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlı bir şekilde belirlenmiştir.	SCD
9. Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.	SCD
10. Yeni uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve öğretim teknolojilerinin kullanımı için yapılan planlar kurumun politikaları ile uyumludur.	SCD
11. Uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısı etkili bir şekilde yönetilir ve desteklenir.	SCD, NCPSA
12. Kurum, uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasına yönelik telif hakları politikasına sahiptir.	SCD, GRCC, NCPSA, PSU, UWSA
13. İki veya daha fazla kurum tarafından sağlanan hizmetler, taraflar arasındaki sorumluluk ve hakların açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamında değerlendirilir.	ODLQC
14. İhtiyaçların başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı kurum ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.	ODLQC
15. Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.	ODLQC, IDECC, NCPSA, SCD
16. Teknoloji ve teknik altyapıda gerçekleştirilecek yenilikler iyi bir şekilde planlanır, bu işlemler ve sürdürülebilirliği için gerekli kaynaklar sağlanır.	SCD, MOL

Tablo 18. Ders Geliştirme Boyutu ve Standart Maddeleri

G. DERS GELİŞTİRME	KURUM
1. Öğrenci ile etkileşim, özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.	IDECC, MOL, UKY
2. Ders, görsel ve işitsel içeriklerin eş değer seçeneklerini içerir.	MOL
3. Ders içeriğinin tasarımı, bu içeriğin sunulmasında ihtiyaç duyulan teknolojileri barındırır.	MOL
4. Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.	MOL
5. Ders içinde kullanılan konu ve materyallere yönelik kaynak verilir.	MOL
6. Öğrencinin tamamlaması gereken materyallerin mecburi veya isteğe bağlı olduğu açıkça belirtilir.	MOL
7. Ders içeriğinin tasarımında ve sunumunda kullanılacak teknolojiler için, minimum standartları içeren kılavuzlar oluşturulur.	IHEP, IDECC, ODLQC

G. DERS GELİŞTİRME	KURUM
8. Öğretim materyalleri, standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilir.	IHEP
9. Dersler; öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır.	IHEP, NCPSA, MOL, SCD
10. Dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygun uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri kullanılır.	IDECC, SCD
11. Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.	ODLQC, GRCC
12. Öğrenci-öğretmen etkileşimini (eş zamanlı ve eş zamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.	NCPSA, GRCC, IHEP, SCD, UWSA

Tablo 19. Öğretme ve Öğrenme Süreci Boyutu ve Standart Maddeleri

H. ÖĞRETME VE ÖĞRENME SÜRECİ	KURUM
1. Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim ve sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar verirler.	IHEP, GRCC
2. Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilir.	IHEP, GRCC
3. Kurum, istekli bir öğrenme ortamı sunar.	NCPSA
4. Program ve dersler bir bütün olarak ve birbiri ile ilişkili olacak şekilde geliştirilir, yayımlanır ve değerlendirilir.	NCPSA, MOL
5. Öğretim yönetim sistemi düzenli ve kapsamlı bir şekilde yönetilir.	NCPSA, IDECC, PSU, MOL, UKY
6. Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi kolaylaştırır.	SCD

Tablo 20. Kurumun Misyonu Boyutu ve Standart Maddeleri

İ. KURUMUN MİSYONU	KURUM
1. Kurumun misyonu düzenli olarak gözden geçirilir.	IDECC
2. Kurum, kendi etkinliği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti içeren iyi tanımlanmış bir misyona sahiptir.	NCPSA, IDECC
3. Kurumun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.	NCPSA
4. Uzaktan eğitim programı, kurumun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.	NCPSA, IDECC
5. Kurum, misyon ve hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkânları ve bütçe sağlar.	NCPSA
6. Kurum, misyonunu destekleyen ve misyonu ile tutarlı bir yönetim yapısı kurar.	NCPSA

Tablo 21. Öğrenme Hedefleri ve Çıktılar Boyutu ve Standart Maddeleri

J. ÖĞRENME HEDEFLERİ VE ÇIKTILAR	KURUM
1. Ders, öğrenme amaç ve/veya hedeflerine sahiptir.	PSU
2. Öğrenme etkinlikleri belirlenen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.	MOL, UKY
3. Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktıları tanımlar.	MOL, UKY, IHEP, ODLQC
4. Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme, yeterli düzeyde ve açıkça ifade edilmiştir.	MOL
5. Ders kapsamında kullanılan yöntemler, materyaller ve sunulan destekler belirlenen çıktıları elde etmek için yeterlidir.	ODLQC
6. Her bir ders açıkça belirlenmiş beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır.	ODLQC
7. Programları başarı ile tamamlayan tüm öğrencilere, sertifika ve diploma gibi başarı durumunu gösteren onaylı bir belge verilir.	ODLQC

4.2. Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarının Önemi ve Kullanılabilirliği

İkinci araştırma sorusu kapsamında araştırılan UEKS'nin önemine ve kullanılabilirliğine yönelik elde edilen uzman görüşleri bulguları önemi ve kullanılabilirliği olarak iki alt başlıkta ele alınmıştır.

4.2.1. Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarının Önemi

Alanyazın temel alınarak uzman görüşleri doğrultusunda belirlenen UEKS'nin önemine ilişkin, belirlenen uzaktan eğitim kurumu çalışanlarının verdiği yanıtlar frekans ve yüzde şeklinde Tablo 22'de verilmektedir.

Tablo 22. UEKS'nin Öneme İlişkin Görüşler

Kalite Standartları		f	Çok	Önemsiz	Önemsiz	Fikrim	Önemli	Çok
			Önemsiz	Önemsiz	Yok	Önemli	Önemli	
1. Öğretim elemanı, çevrimiçi ortamda derse başlamadan önce kendini tanıtır.	f	0	1	5	31	17		
	%	0.0	1.9	9.3	57.4	31.5		
	f	0	1	5	28	20		

Kalite Standartları		Cok Önemsiz	Önemsiz	Fikrim Yok	Önemli	Cok Önemli
2. Öğretim elemanı, öğrencinin öğrenme kaynaklarını etkili bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler.	%	0.0	1.9	9.3	51.9	37.0
3. Öğretim elemanı, izlenince hazırlar ve ders başlamadan önce öğrencilere iletir.	f	0	2	8	15	29
	%	0.0	3.7	14.8	27.8	53.7
4. Öğretim elemanı, ders içi soruları cevaplama süresi ve katılımcılara geribildirimde bulunmasına dair ölçütleri açıkça belirtir.	f	1	1	5	32	15
	%	1.9	1.9	9.3	59.3	27.8
5. Öğretim elemanı, çevrimiçi derslerdeki görevlerini tamamlamak için yeterli miktarda zaman ayırır.	f	0	1	4	24	25
	%	0.0	1.9	7.4	44.4	46.3
6. Öğretim elemanı, öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.	f	0	1	1	20	32
	%	0.0	1.9	1.9	37.0	59.3
7. Öğretim elemanı, ürün ve performans değerlendirmesi için, açıkça ifade edilmiş ve öğrencilere ilan edilmiş ölçütler kullanır.	f	0	1	8	23	22
	%	0.0	1.9	14.8	42.6	40.7
8. Öğretim elemanı, çalışma, iş birlikçi öğrenme veya problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçlarını kullanır.	f	0	3	8	26	17
	%	0.0	5.6	14.8	48.1	31.5
9. Öğretim elemanı, ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılması için sınıf içi tartışma konuları belirler.	f	0	5	9	28	12
	%	0.0	9.3	16.7	51.9	22.2
10. Öğretim elemanı, sohbet araçlarını (eş zamanlı ve eş zamansız) etkin bir biçimde kullanır.	f	1	2	2	20	29
	%	1.9	3.7	3.7	37.0	53.7
11. Öğretim elemanı, dersleri tasarlarken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemlerden faydalanır.	f	0	0	2	26	26
	%	0.0	0.0	3.7	48.1	48.1
12. Öğretim elemanı, e-posta gibi bireysel bir kanal yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.	f	1	2	0	22	29
	%	1.9	3.7	0.0	40.7	53.7
13. Ders içerikleri müfredat içerisinde sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.	f	0	1	2	18	33
	%	0.0	1.9	3.7	33.3	61.1
14. Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir.	f	0	0	0	23	31
	%	0.0	0.0	0.0	42.6	57.4
15. Etkileşim için öğrenciden beklenen gereksinimler açıkça belirtilir.	f	0	1	6	22	25
	%	0.0	1.9	11.1	40.7	46.3
16. Kurum, çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve öğretime nasıl başlanacağını açıkça belirtir.	f	0	1	4	15	34
	%	0.0	1.9	7.4	27.8	63.0
17. Çevrimiçi tartışmalar, e-posta ve diğer iletişim biçimlerinin kullanımında uyulacak kurallar açıkça belirtilir.	f	0	6	3	19	26
	%	0.0	11.1	5.6	35.2	48.1
18. Kurum kullanılan teknolojinin, programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.	f	0	0	2	24	28
	%	0.0	0.0	3.7	44.4	51.9
19. Kurum, öğretim elemanlarına ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sunar.	f	0	0	1	19	34
	%	0.0	0.0	1.9	35.2	63.0
20. Kurum, uzaktan ders verecek öğretim elamanlarına uygun hizmet içi eğitimler sağlar.	f	0	0	6	13	35
	%	0.0	0.0	11.1	24.1	64.8
	f	0	2	5	14	33

Kalite Standartları		Cok Önemsiz	Önemsiz	Fikirim Yok	Önemli	Cok Önemli
21. Kurum içeriklerin, programların ve derslerin güncelliğinden sorumludur.	%	0.0	3.7	9.3	25.9	61.1
22. Kurum, uzaktan eğitim programını planlarken veya ders içeriklerini geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alır.	f	0	0	5	8	41
	%	0.0	0.0	9.3	14.8	75.9
23. Kurum, disiplin ve / veya programa yönelik ön koşul bilgilerini açıkça belirtir.	f	1	0	4	18	31
	%	1.9	0.0	7.4	33.3	57.4
24. Tüm öğrenciler, uzaktan eğitim olanaklarına eşit erişim hakkına sahiptir.	f	0	1	4	10	39
	%	0.0	1.9	7.4	18.5	72.2
25. Öğrenci ile etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.	f	1	0	8	23	22
	%	1.9	0.0	14.8	42.6	40.7
26. Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dâhil öğretim elemanlarının pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.	f	0	1	8	18	27
	%	0.0	1.9	14.8	33.3	50.0
27. Kurum öğrenme çıktıları ve memnuniyet açısından uzaktan eğitim programlarını örgün öğretim ile karşılaştırır.	f	0	3	12	26	13
	%	0.0	5.6	22.2	48.1	24.1
28. Öğretme-öğrenme süreci ve programın etkililiği çeşitli yöntemler kullanılarak değerlendirilir.	f	0	1	5	23	25
	%	0.0	1.9	9.3	42.6	46.3
29. Öğrenci ve öğretim elemanı memnuniyetleri, değerlendirme süreçleriyle düzenli olarak ölçülür.	f	0	0	8	22	24
	%	0.0	0.0	14.8	40.7	44.4
30. Ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlı bir şekilde seçilen ölçme araçları, belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer.	f	0	2	9	19	24
	%	0.0	3.7	16.7	35.2	44.4
31. Başarıyı değerlendirme ilkeleri açıkça belirtilir.	f	1	0	2	15	36
	%	1.9	0.0	3.7	27.8	66.7
32. Öğrencinin başarısı ve becerileri değerlendirilir ve sonuçlar öğrenciye bildirilir.	f	0	1	3	11	39
	%	0.0	1.9	5.6	20.4	72.2
33. Değerlendirme sonuçları, öğretme ve öğrenme sürecinin geliştirilmesinde ve karar verme sürecinde kullanılır.	f	0	0	2	19	33
	%	0.0	0.0	3.7	35.2	61.1
34. Kurumda öğrenci, öğretim elemanı ve genel olarak sistemin değerlendirilmesinden sorumlu bir ölçme değerlendirme birimi bulunur.	f	0	1	7	19	27
	%	0.0	1.9	13.0	35.2	50.0
35. Kurum, öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişmesini ve bunları etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.	f	1	5	5	16	27
	%	1.9	9.3	9.3	29.6	50.0
36. Öğrencinin ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygun kaynaklar verilir.	f	1	1	10	18	24
	%	1.9	1.9	18.5	33.3	44.4
37. İçerik, harici bir kurumdan sağlandığında sağlayıcı kurum, ders içeriklerinin etkili olmasından ve önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermemesinden sorumludur.	f	1	1	9	13	30
	%	1.9	1.9	16.7	24.1	55.6
38. Uzaktan eğitim için gerekli olan donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye bildirilir.	f	1	0	2	13	38
	%	1.9	0.0	3.7	24.1	70.4

Kalite Standartları		f	Çok Önemsiz	Önemsiz	Fikrim Yok	Önemli	Çok Önemli
39. Ödünç kitap ve belge dağıtım gibi kütüphane hizmetleri sağlanır.	f	4	7	13	11	19	
	%	7.4	13.0	24.1	20.4	35.2	
40. Öğretim Yönetim Sisteminin ana sayfasında, kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı ve uygun elektronik istek formları yer alır.	f	2	8	5	16	23	
	%	3.7	14.8	9.3	29.6	42.6	
41. Kurum, program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.	f	2	3	9	15	25	
	%	3.7	5.6	16.7	27.8	46.3	
42. Kurum, öğrenciye kayıt olduğu bir dersi ne zamana kadar bırakabileceğini bildirir.	f	0	2	7	18	27	
	%	0.0	3.7	13.0	33.3	50.0	
43. Öğrencilere teknik desteğe nasıl erişeceklerine ilişkin bilgiler verilir.	f	0	0	4	19	31	
	%	0.0	0.0	7.4	35.2	57.4	
44. Destek hizmetleri kişiye en kısa sürede, zamanında ve mümkün olan her yerde verilir.	f	0	2	3	16	33	
	%	0.0	3.7	5.6	29.6	61.1	
45. Kurumun, öğrencinin yaşayabileceği problemleri çözebilecek politikaları vardır.	f	0	0	4	18	32	
	%	0.0	0.0	7.4	33.3	59.3	
46. Kurum öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerinin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişim sağlar.	f	0	2	4	21	27	
	%	0.0	3.7	7.4	38.9	50.0	
47. Kurum mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu tanıtımlar yapar ve program başvuru ve kabul bilgilerini sunar.	f	0	1	2	25	26	
	%	0.0	1.9	3.7	46.3	48.1	
48. Kurum, yeni öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanıma ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur.	f	0	5	7	21	21	
	%	0.0	9.3	13.0	38.9	38.9	
49. Öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergeler ve teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda bilgilendirilir.	f	0	1	3	22	28	
	%	0.0	1.9	5.6	40.7	51.9	
50. Öğrenci şikâyetleri hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanır.	f	0	0	5	17	32	
	%	0.0	0.0	9.3	31.5	59.3	
51. Kurum, öğrencilerin çevrimiçi derslerde yaşadıkları sıkıntıların ilgili birimlere iletiğinden emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.	f	0	6	1	20	26	
	%	0.0	11.3	1.9	37.7	49.1	
52. Öğretim elemanlarına çevrimiçi derslerini yönetmeleri için teknik destek hizmeti verilir.	f	0	1	4	14	34	
	%	0.0	1.9	7.5	26.4	64.2	
53. Öğretim elemanının seçiminde adil bir şekilde uygulanan işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.	f	0	0	11	15	27	
	%	0.0	0.0	20.8	28.3	50.9	
54. Kurum öğrenci, ders, personel ve ödeme bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir.	f	0	1	2	11	39	
	%	0.0	1.9	3.8	20.8	73.6	
55. Merkezî bilgi işlem birimi, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlar.	f	1	0	4	14	34	
	%	1.9	0.0	7.5	26.4	64.2	
56. Okul yönetim kurulu yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.	f	0	0	7	24	22	
	%	0.0	0.0	13.2	45.3	41.5	
	f	0	0	14	17	22	

Kalite Standartları		Cok Önemsiz	Önemsiz	Fikrim Yok	Önemli	Cok Önemli
57. Kurumun, geçiş yapan öğrencilerin kredi transferi için açıkça tanımlanmış prosedürleri vardır.	%	0.0	0.0	26.4	32.1	41.5
58. Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlı bir şekilde belirlenmiştir.	f	1	0	7	16	29
	%	1.9	0.0	13.2	30.2	54.7
59. Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.	f	0	1	4	21	27
	%	0.0	1.9	7.5	39.6	50.9
60. Yeni uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve öğretim teknolojilerinin kullanımı için yapılan planlar kurumun politikaları ile uyumludur.	f	0	0	3	24	26
	%	0.0	0.0	5.7	45.3	49.1
61. Uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısı etkili bir şekilde yönetilir ve desteklenir.	f	0	0	0	17	36
	%	0.0	0.0	0.0	32.1	67.9
62. Kurum, uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasına yönelik telif hakları politikasına sahiptir.	f	0	0	4	12	37
	%	0.0	0.0	7.5	22.6	69.8
63. İki veya daha fazla kurum tarafından sağlanan hizmetler, taraflar arasındaki sorumluluk ve hakların açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamında değerlendirilir.	f	0	0	8	14	31
	%	0.0	0.0	15.1	26.4	58.5
64. İhtiyaçların başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı kurum ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.	f	0	1	16	13	23
	%	0.0	1.9	30.2	24.5	43.4
65. Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.	f	0	0	7	22	24
	%	0.0	0.0	13.2	41.5	45.3
66. Teknoloji ve teknik altyapıda gerçekleştirilecek yenilikler iyi bir şekilde planlanır, bu işlemler ve sürdürülebilirliği için gerekli kaynaklar sağlanır.	f	0	0	3	16	34
	%	0.0	0.0	5.7	30.2	64.2
67. Öğrenci ile etkileşim, özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.	f	0	1	6	24	22
	%	0.0	1.9	11.3	45.3	41.5
68. Ders, görsel ve işitsel içeriklerin eş değer seçeneklerini içerir.	f	0	1	6	21	25
	%	0.0	1.9	11.3	39.6	47.2
69. Ders içeriğinin tasarımı, bu içeriğin sunulmasında ihtiyaç duyulan teknolojileri barındırır.	f	0	0	0	21	32
	%	0.0	0.0	0.0	39.6	60.4
70. Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.	f	0	0	1	16	36
	%	0.0	0.0	1.9	30.2	67.9
71. Ders içinde kullanılan konu ve materyallere yönelik kaynak verilir.	f	0	1	7	19	26
	%	0.0	1.9	13.2	35.8	49.1
72. Öğrencinin tamamlaması gereken materyallerin mecburi veya isteğe bağlı olduğu açıkça belirtilir.	f	0	4	7	22	20
	%	0.0	7.5	13.2	41.5	37.7
73. Ders içeriğinin tasarımında ve sunumunda kullanılacak teknolojiler için, minimum standartları içeren kılavuzlar oluşturulur.	f	1	2	4	22	24
	%	1.9	3.8	7.5	41.5	45.3
74. Öğretim materyalleri, standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilir.	f	0	1	3	18	31
	%	0.0	1.9	5.7	34.0	58.5
75. Dersler öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır.	f	0	1	0	27	25
	%	0.0	1.9	0.0	50.9	47.2

Kalite Standartları		Çok Önemsiz	Önemsiz	Fikirim Yok	Önemli	Çok Önemli
76. Dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygun uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri kullanılır.	f	0	0	0	23	30
	%	0.0	0.0	0.0	43.4	56.6
77. Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.	f	0	1	3	19	30
	%	0.0	1.9	5.7	35.8	56.6
78. Öğrenci-öğretmen etkileşimini (eş zamanlı ve eş zamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.	f	0	1	3	13	36
	%	0.0	1.9	5.7	24.5	67.9
79. Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim ve sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar verirler	f	4	15	10	16	8
	%	7.5	28.3	18.9	30.2	15.1
80. Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilir.	f	0	9	7	20	17
	%	0.0	17.0	13.2	37.7	32.1
81. Kurum, istekli bir öğrenme ortamı sunar.	f	0	0	8	20	25
	%	0.0	0.0	15.1	37.7	47.2
82. Program ve dersler bir bütün olarak ve birbiri ile ilişkili olacak şekilde geliştirilir, yayımlanır ve değerlendirilir.	f	0	1	5	23	24
	%	0.0	1.9	9.4	43.4	45.3
83. Öğretim yönetim sistemi düzenli ve kapsamlı bir şekilde yönetilir.	f	0	0	0	19	34
	%	0.0	0.0	0.0	35.8	64.2
84. Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi kolaylaştırır.	f	0	1	5	18	29
	%	0.0	1.9	9.4	34.0	54.7
85. Kurumun misyonu düzenli olarak gözden geçirilir.	f	0	2	7	16	28
	%	0.0	3.8	13.2	30.2	52.8
86. Kurum, kendi etkinliği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti içeren iyi tanımlanmış bir misyona sahiptir.	f	0	0	4	17	32
	%	0.0	0.0	7.5	32.1	60.4
87. Kurumun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.	f	0	2	7	20	24
	%	0.0	3.8	13.2	37.7	45.3
88. Uzaktan eğitim programı, kurumun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.	f	0	0	5	17	31
	%	0.0	0.0	9.4	32.1	58.5
89. Kurum, misyon ve hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkânları ve bütçe sağlar.	f	0	0	2	17	34
	%	0.0	0.0	3.8	32.1	64.2
90. Kurum, misyonunu destekleyen ve misyonu ile tutarlı bir yönetim yapısı kurar.	f	0	0	2	23	28
	%	0.0	0.0	3.8	43.4	52.8
91. Ders, öğrenme amaç ve/veya hedeflerine sahiptir.	f	0	0	2	16	35
	%	0.0	0.0	3.8	30.2	66.0
92. Öğrenme etkinlikleri belirlenen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.	f	0	0	0	22	31
	%	0.0	0.0	0.0	41.5	58.5
93. Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktıları tanımlar.	f	0	1	5	21	26
	%	0.0	1.9	9.4	39.6	49.1
	f	0	1	4	22	26

Kalite Standartları		Çok Önemsiz	Önemsiz	Fikrim Yok	Önemli	Çok Önemli
94. Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme, yeterli düzeyde ve açıkça ifade edilmiştir.	%	0.0	1.9	7.5	41.5	49.1
95. Ders kapsamında kullanılan yöntemler, materyaller ve sunulan destekler belirlenen çıktıları elde etmek için yeterlidir.	f	0	1	6	22	24
	%	0.0	1.9	11.3	41.5	45.3
96. Her bir ders açıkça belirlenmiş beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır.	f	0	0	3	23	27
	%	0.0	0.0	5.7	43.4	50.9
97. Programları başarı ile tamamlayan tüm öğrencilere, sertifika ve diploma gibi başarı durumunu gösteren onaylı bir belge verilir.	f	1	1	3	15	33
	%	1.9	1.9	5.7	28.3	62.3

Tablo 22’de verilen, uzaktan eğitim kurumu çalışanlarının UEKS’nin önemine ilişkin görüşlerinin frekans dağılımları incelendiğinde standart maddelerinin çoğunlukla “Önemli” ve “Çok Önemli” görüşüne sahip olduğu görülmektedir. “Önemli” ve “Çok Önemli” görüşleri birlikte değerlendirildiğinde, standart maddelerinin tamamının %88’in üzerinde bir katılım oranı ile önemli olduğu görüşü ortaya çıkmaktadır. Bu sonuç, uzaktan eğitim çalışanlarının büyük bir çoğunluğu, alanyazın temel alınarak uzman görüşü doğrultusunda belirlenen UEKS’nin önemli olduğunu düşünmektedir, şeklinde yorumlanabilir.

Belirlenen standart maddelerinin önemine yönelik ortalama puanlarını, envanterde “Fikrim Yok” ifadesine karşılık gelen 3 değeri ile karşılaştırıp, anlamlı bir fark olup olmadığını görmek için her bir standart maddesini kapsayan tek örneklem t testi uygulanmıştır. Test sonuçlarının Tablo 23’te verildiği tek örneklem t testi için test değeri 3 olarak belirlenmiştir. Test sonuçları incelendiğinde standart maddelerinin neredeyse tamamı için ($p < .05$) anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Sonuçlarda 3.17 ortalama ile 79. madde dikkat çeken madde olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu maddenin ortalama puanı ile 3 arasında anlamlı bir farklılığın ($p > .05$) olmayışı, bu madde için katılımcıların önemli veya önemsiz şeklinde her hangi bir fikir birliğinin olmadığı şeklinde yorumlanabilir. Bu madde dışında kalan maddelerin ortalama puanları 3.63 ile 4.68 arasında değişmektedir.

Tablo 23. UEKS'nin Öneme İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

Kalite Standartları	\bar{X}	SS	t	p<
1. Öğretim elemanı, çevrimiçi ortamda derse başlamadan önce kendini tanıtır.	4.19	.68	12.90	.00
2. Öğretim elemanı, öğrencinin öğrenme kaynaklarını etkili bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler.	4.24	.70	13.05	.00
3. Öğretim elemanı, izlenice hazırlar ve ders başlamadan önce öğrencilere iletir.	4.31	.87	11.17	.00
4. Öğretim elemanı, ders içi soruları cevaplama süresi ve katılımcılara geribildirimde bulunmasına dair ölçütleri açıkça belirtir.	4.09	.78	10.25	.00
5. Öğretim elemanı, çevrimiçi derslerdeki görevlerini tamamlamak için yeterli miktarda zaman ayırır.	4.35	.71	14.10	.00
6. Öğretim elemanı, öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.	4.54	.64	17.76	.00
7. Öğretim elemanı, ürün ve performans değerlendirmesi için, açıkça ifade edilmiş ve öğrencilere ilan edilmiş ölçütler kullanır.	4.22	.77	11.68	.00
8. Öğretim elemanı, çalışma, iş birliği öğrenme veya problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçlarını kullanır.	4.06	.83	9.31	.00
9. Öğretim elemanı, ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılması için sınıf içi tartışma konuları belirler.	3.87	.87	7.35	.00
10. Öğretim elemanı, sohbet araçlarını (eş zamanlı ve eş zamansız) etkin bir biçimde kullanır.	4.37	.88	11.51	.00
11. Öğretim elemanı, dersleri tasarlarırken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemlerden faydalanır.	4.44	.57	18.56	.00
12. Öğretim elemanı, e-posta gibi bireysel bir kanal yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.	4.41	.84	12.37	.00
13. Ders içerikleri müfredat içerisinde sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.	4.54	.67	16.99	.00
14. Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir.	4.57	.50	23.18	.00
15. Etkileşim için öğrenciden beklenen gereksinimler açıkça belirtilir.	4.31	.75	12.92	.00
16. Kurum, çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve öğretime nasıl başlanacağını açıkça belirtir.	4.52	.72	15.50	.00
17. Çevrimiçi tartışmalar, e-posta ve diğer iletişim biçimlerinin kullanımında uyulacak kurallar açıkça belirtilir.	4.20	.98	9.04	.00
18. Kurum kullanılan teknolojinin, programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.	4.48	.57	18.96	.00
19. Kurum, öğretim elemanlarına ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sunar.	4.61	.53	22.38	.00
20. Kurum, uzaktan ders verecek öğretim elemanlarına uygun hizmet içi eğitimler sağlar.	4.54	.69	16.31	.00
21. Kurum içeriklerin, programların ve derslerin güncelliğinden sorumludur.	4.44	.82	13.00	.00
22. Kurum, uzaktan eğitim programını planlarken veya ders içeriklerini geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alır.	4.67	.64	19.01	.00
23. Kurum, disiplin ve / veya programa yönelik ön koşul bilgilerini açıkça belirtir.	4.44	.79	13.38	.00
24. Tüm öğrenciler, uzaktan eğitim olanaklarına eşit erişim hakkına sahiptir.	4.61	.71	16.64	.00
25. Öğrenci ile etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.	4.20	.83	10.62	.00

Kalite Standartları	\bar{X}	SS	t	p<
26. Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dâhil öğretim elemanlarının pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.	4.31	.80	12.13	.00
27. Kurum öğrenme çıktıları ve memnuniyet açısından uzaktan eğitim programlarını örgün öğretim ile karşılaştırır.	3.91	.83	8.03	.00
28. Öğretme-öğrenme süreci ve programın etkililiği çeşitli yöntemler kullanılarak değerlendirilir.	4.33	.73	13.48	.00
29. Öğrenci ve öğretim elemanı memnuniyetleri, değerlendirme süreçleriyle düzenli olarak ölçülür.	4.30	.72	13.28	.00
30. Ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlı bir şekilde seçilen ölçme araçları, belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer.	4.20	.86	10.34	.00
31. Başarıyı değerlendirme ilkeleri açıkça belirtilir.	4.57	.74	15.58	.00
32. Öğrencinin başarısı ve becerileri değerlendirilir ve sonuçlar öğrenciye bildirilir.	4.63	.68	17.58	.00
33. Değerlendirme sonuçları, öğretme ve öğrenme sürecinin geliştirilmesinde ve karar verme sürecinde kullanılır.	4.57	.57	20.30	.00
34. Kurumda öğrenci, öğretim elemanı ve genel olarak sistemin değerlendirilmesinden sorumlu bir ölçme değerlendirme birimi bulunur.	4.33	.78	12.61	.00
35. Kurum, öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişmesini ve bunları etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.	4.17	1.06	8.09	.00
36. Öğrencinin ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygun kaynaklar verilir.	4.17	.93	9.25	.00
37. İçerik, harici bir kurumdan sağlandığında sağlayıcı kurum, ders içeriklerinin etkili olmasından ve önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermemesinden sorumludur.	4.30	.94	10.09	.00
38. Uzaktan eğitim için gerekli olan donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye bildirilir.	4.61	.74	16.05	.00
39. Ödünç kitap ve belge dağıtım gibi kütüphane hizmetleri sağlanır.	3.63	1.29	3.58	.00
40. Öğretim Yönetim Sisteminin ana sayfasında, kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı ve uygun elektronik istek formları yer alır.	3.93	1.21	5.62	.00
41. Kurum, program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.	4.07	1.10	7.20	.00
42. Kurum, öğrenciye kayıt olduğu bir dersi ne zamana kadar bırakabileceğini bildirir.	4.30	.84	11.36	.00
43. Öğrencilere teknik desteğe nasıl erişeceklerine ilişkin bilgiler verilir.	4.50	.64	17.31	.00
44. Destek hizmetleri kişiye en kısa sürede, zamanında ve mümkün olan her yerde verilir.	4.48	.77	14.13	.00
45. Kurumun, öğrencinin yaşayabileceği problemleri çözebilecek politikaları vardır.	4.52	.64	17.53	.00
46. Kurum öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerinin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişim sağlar.	4.35	.78	12.72	.00
47. Kurum mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu tanıtımlar yapar ve program başvuru ve kabul bilgilerini sunar.	4.41	.66	15.69	.00

Kalite Standartları	\bar{X}	SS	t	p<
48. Kurum, yeni öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanım ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur.	4.07	.95	8.32	.00
49. Öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergelere ve teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda bilgilendirilir.	4.43	.69	15.20	.00
50. Öğrenci şikâyetleri hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanır.	4.50	.67	16.55	.00
51. Kurum, öğrencilerin çevrimiçi derslerde yaşadıkları sıkıntıların ilgili birimlere iletiğinden emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.	4.25	.96	9.46	.00
52. Öğretim elemanlarına çevrimiçi derslerini yönetmeleri için teknik destek hizmeti verilir.	4.53	.72	15.38	.00
53. Öğretim elemanının seçiminde adil bir şekilde uygulanan işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.	4.30	.80	11.87	.00
54. Kurum öğrenci, ders, personel ve ödeme bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir.	4.66	.65	18.63	.00
55. Merkezî bilgi işlem birimi, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlar.	4.51	.80	13.74	.00
56. Okul yönetim kurulu yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.	4.28	.69	13.54	.00
57. Kurumun, geçiş yapan öğrencilerin kredi transferi için açıkça tanımlanmış prosedürleri vardır.	4.15	.82	10.24	.00
58. Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlı bir şekilde belirlenmiştir.	4.36	.86	11.54	.00
59. Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.	4.40	.72	14.19	.00
60. Yeni uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve öğretim teknolojilerinin kullanımı için yapılan planlar kurumun politikaları ile uyumludur.	4.43	.61	17.26	.00
61. Uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısı etkili bir şekilde yönetilir ve desteklenir.	4.68	.47	25.94	.00
62. Kurum, uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasına yönelik telif hakları politikasına sahiptir.	4.62	.63	18.84	.00
63. İki veya daha fazla kurum tarafından sağlanan hizmetler, taraflar arasındaki sorumluluk ve hakların açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamında değerlendirilir.	4.43	.75	13.98	.00
64. İhtiyaçların başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı kurum ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.	4.09	.90	8.81	.00
65. Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.	4.32	.70	13.72	.00
66. Teknoloji ve teknik altyapıda gerçekleştirilecek yenilikler iyi bir şekilde planlanır, bu işlemler ve sürdürülebilirliği için gerekli kaynaklar sağlanır.	4.58	.60	19.16	.00
67. Öğrenci ile etkileşim, özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.	4.26	.74	12.48	.00
68. Ders, görsel ve işitsel içeriklerin eş değer seçeneklerini içerir.	4.32	.75	12.76	.00
69. Ders içeriğinin tasarımı, bu içeriğin sunulmasında ihtiyaç duyulan teknolojileri barındırır.	4.60	.49	23.65	.00
70. Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.	4.66	.52	23.39	.00

Kalite Standartları	\bar{X}	SS	t	p<
71. Ders içinde kullanılan konu ve materyallere yönelik kaynak verilir.	4.32	.78	12.35	.00
72. Öğrencinin tamamlaması gereken materyallerin mecburi veya isteğe bağlı olduğu açıkça belirtilir.	4.09	.90	8.81	.00
73. Ders içeriğinin tasarımında ve sunumunda kullanılacak teknolojiler için, minimum standartları içeren kılavuzlar oluşturulur.	4.25	.90	10.11	.00
74. Öğretim materyalleri, standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilir.	4.49	.70	15.57	.00
75. Dersler öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır.	4.43	.61	17.26	.00
76. Dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygun uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri kullanılır.	4.57	.50	22.79	.00
77. Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.	4.47	.70	15.39	.00
78. Öğrenci-öğretmen etkileşimini (eş zamanlı ve eş zamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.	4.58	.69	16.69	.00
79. Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim ve sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar verirler.	3.17	1.22	1.01	.32
80. Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilir.	3.85	1.06	5.81	.00
81. Kurum, istekli bir öğrenme ortamı sunar.	4.32	.73	13.21	.00
82. Program ve dersler bir bütün olarak ve birbiri ile ilişkili olacak şekilde geliştirilir, yayımlanır ve değerlendirilir.	4.32	.73	13.21	.00
83. Öğretim yönetim sistemi düzenli ve kapsamlı bir şekilde yönetilir.	4.64	.48	24.68	.00
84. Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi kolaylaştırır.	4.42	.75	13.83	.00
85. Kurumun misyonu düzenli olarak gözden geçirilir.	4.32	.85	11.32	.00
86. Kurum, kendi etkinliği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti içeren iyi tanımlanmış bir misyona sahiptir.	4.53	.64	17.42	.00
87. Kurumun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.	4.25	.83	10.92	.00
88. Uzaktan eğitim programı, kurumun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.	4.49	.67	16.23	.00
89. Kurum, misyon ve hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkânları ve bütçe sağlar.	4.60	.57	20.62	.00
90. Kurum, misyonunu destekleyen ve misyonu ile tutarlı bir yönetim yapısı kurar.	4.49	.58	18.84	.00
91. Ders, öğrenme amaç ve/veya hedeflerine sahiptir.	4.62	.56	21.00	.00
92. Öğrenme etkinlikleri belirlenen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.	4.58	.50	23.20	.00
93. Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktıları tanımlar.	4.36	.74	13.43	.00
94. Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme, yeterli düzeyde ve açıkça ifade edilmiştir.	4.38	.71	14.06	.00
95. Ders kapsamında kullanılan yöntemler, materyaller ve sunulan destekler belirlenen çıktıları elde etmek için yeterlidir.	4.30	.75	12.66	.00
96. Her bir ders açıkça belirlenmiş beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır.	4.45	.61	17.44	.00

Kalite Standartları	\bar{X}	SS	t	p<
97. Programları başarı ile tamamlayan tüm öğrencilere, sertifika ve diploma gibi başarı durumunu gösteren onaylı bir belge verilir.	4.47	.85	12.67	.00

Tablo 23'teki ortalama değerleri incelendiğinde standart maddelerinin büyük bir çoğunluğunun (n=78, %80) "Çok Önemli" değer aralığına (4.21 – 5.00) karşılık geldiği görülmektedir. Bunun yanı sıra maddelerin %19'u (n=18) "Önemli" değer aralığına (3.41 – 4.20) karşılık gelmektedir. Sadece 79. Madde 3.17'lik ortalama ile "Fikrim Yok" değer aralığına (2.61 – 3.40) girerken, "Önemsiz" ve "Çok Önemsiz" değer aralığına (1.00 – 2.60) giren standart maddesine rastlanmamıştır. UEKS'nin önemine yönelik sunulan görüşler incelendiğinde "Önemsiz" ve "Çok Önemsiz" değer aralığına giren standart maddesinin olmaması, uzaktan eğitim çalışanlarının, alanyazın temel alınarak uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulan uzaktan eğitim standartlarının önemi konusunda görüş birliğine sahip olduğunu göstermektedir. Standart maddelerinin hangi değer aralığına girdiğine dair detaylı liste Tablo 24'te verilmektedir.

Tablo 24. Standart Maddelerinin Önem Durumu Dağılımları

Önem Durumu	Standart Maddeleri
Çok Önemli	2, 3, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97
Önemli	1, 4, 8, 9, 17, 25, 27, 30, 35, 36, 39, 40, 41, 48, 57, 64, 72, 80
Fikrim Yok	79
Önemsiz	---
Çok Önemsiz	---

En yüksek ortalama puanına sahip olan "61. Uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısı etkili bir şekilde yönetilir ve desteklenir" (\bar{X} =4.68) maddesi ile "22. Kurum, uzaktan eğitim programını planlarken veya ders içeriklerini geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alır" (\bar{X} =4.67) maddesi en çok önem verilen maddeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Eşit ortalama puanlarına (\bar{X} =4.66) sahip olan "54. Kurum, öğrenci, ders, personel ve ödeme bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir" maddesi ile "70. Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir" maddeleri 3. sırayı paylaşmaktadır. Buradan hareketle uzaktan eğitim çalışanlarının en

çok alt yapı, engelli bireylerin ihtiyaçları, güvenlik ve ders tasarımına önem verdikleri söylenebilir.

UEKS'nin önemine ilişkin ortaya çıkan ortalama puanlarına göre sırayı takip eden “83. Öğretim yönetim sistemi düzenli ve kapsamlı bir şekilde yönetilir” (\bar{X} =4.64), “32. Öğrencinin başarısı ve becerileri değerlendirilir ve sonuçlar öğrenciye bildirilir” (\bar{X} =4.63), “62. Kurum, uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasına yönelik telif hakları politikasına sahiptir” (\bar{X} =4.62) ve “91. Ders, öğrenme amaç ve/veya hedeflerine sahiptir” (\bar{X} =4.62), maddeleri yine en çok önemli görülen maddeler olarak sırayı takip etmektedir. Bu veriler uzaktan eğitim çalışanlarının öğretim yönetim sisteminin yönetimi ve yapısı, ölçme ve sonuçların ilanı, telif hakları ve dersin hedefleri konularına önem verdiği ve bu konularda standartların oluşturulması gerektiği düşüncesini desteklemektedir.

Ortalama puanı “Fikrim Yok” (2.61 – 3.40) kategorisine giren “79. Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim ve sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar verirler” maddesinin önemli olup olmadığı konusunda fikir ayrılığına düşen uzaktan eğitim çalışanları bu maddeyi küçük sınıflar için önemli, büyük sınıflar için önemsiz görmektedirler. Madde içerisinde sınıf ile ilgili bilgi olmadığı için fikir ayrılığı oluşmakta ve bu madde “Fikrim Yok” kategorisinde değerlendirilmektedir.

4.2.2. Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarının Kullanılabilirliği

Alanyazın temel alınarak uzman görüşleri doğrultusunda belirlenen UEKS'nin kullanılabilirliğine ilişkin, belirlenen uzaktan eğitim kurumu çalışanlarının verdiği yanıtlar frekans ve yüzde şeklinde Tablo 25'te verilmektedir.

Tablo 25. UEKS'nin Kullanılabilirliğine İlişkin Görüşler

Kalite Standartları	f	Kullanlamaz	Kararsızım	Kullanılabilir
		4	8	44
1. Öğretim elemanı, çevrimiçi ortamda derse başlamadan önce kendini tanıtır.	%	7.1	14.3	78.6

Kalite Standartları		Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir	
		f	%	f	%
2. Öğretim elemanı, öğrencinin öğrenme kaynaklarını etkili bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler.	f	5	10	41	
	%	8.9	17.9	73.2	
3. Öğretim elemanı, izlenince hazırlar ve ders başlamadan önce öğrencilere iletir.	f	4	7	45	
	%	7.1	12.5	80.4	
4. Öğretim elemanı, ders içi soruları cevaplama süresi ve katılımcılara geribildirimde bulunmasına dair ölçütleri açıkça belirtir.	f	4	14	38	
	%	7.1	25.0	67.9	
5. Öğretim elemanı, çevrimiçi derslerdeki görevlerini tamamlamak için yeterli miktarda zaman ayırır.	f	5	17	34	
	%	8.9	30.4	60.7	
6. Öğretim elemanı, öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.	f	2	9	45	
	%	3.6	16.1	80.4	
7. Öğretim elemanı, ürün ve performans değerlendirmesi için, açıkça ifade edilmiş ve öğrencilere ilan edilmiş ölçütler kullanır.	f	2	16	38	
	%	3.6	28.6	67.9	
8. Öğretim elemanı, çalışma, iş birlikçi öğrenme veya problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçlarını kullanır.	f	8	14	34	
	%	14.3	25.0	60.7	
9. Öğretim elemanı, ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılması için sınıf içi tartışma konuları belirler.	f	7	15	34	
	%	12.5	26.8	60.7	
10. Öğretim elemanı, sohbet araçlarını (eş zamanlı ve eş zamansız) etkin bir biçimde kullanır.	f	1	10	45	
	%	1.8	17.9	80.4	
11. Öğretim elemanı, dersleri tasarlarlarken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemlerden faydalanır.	f	3	12	41	
	%	5.4	21.4	73.2	
12. Öğretim elemanı, e-posta gibi bireysel bir kanal yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.	f	6	8	42	
	%	10.7	14.3	75.0	
13. Ders içerikleri müfredat içerisinde sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.	f	1	9	46	
	%	1.8	16.1	82.1	
14. Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir.	f	1	5	50	
	%	1.8	8.9	89.3	
15. Etkileşim için öğrenciden beklenen gereksinimler açıkça belirtilir.	f	3	12	41	
	%	5.4	21.4	73.2	
16. Kurum, çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve öğretime nasıl başlanacağını açıkça belirtir.	f	3	8	45	
	%	5.4	14.3	80.4	
17. Çevrimiçi tartışmalar, e-posta ve diğer iletişim biçimlerinin kullanımında uyulacak kurallar açıkça belirtilir.	f	4	11	41	
	%	7.1	19.6	73.2	
18. Kurum kullanılan teknolojinin, programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.	f	4	9	43	
	%	7.1	16.1	76.8	
19. Kurum, öğretim elemanlarına ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sunar.	f	4	10	42	
	%	7.1	17.9	75.0	
20. Kurum, uzaktan ders verecek öğretim elamanlarına uygun hizmet içi eğitimler sağlar.	f	1	13	42	
	%	1.8	23.2	75.0	

Kalite Standartları		Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
21. Kurum içeriklerin, programların ve derslerin güncelliğinden sorumludur.	f	4	9	43
	%	7.1	16.1	76.8
22. Kurum, uzaktan eğitim programını planlarken veya ders içeriklerini geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alır.	f	3	14	39
	%	5.4	25.0	69.6
23. Kurum, disiplin ve / veya programa yönelik ön koşul bilgilerini açıkça belirtir.	f	3	8	45
	%	5.4	14.3	80.4
24. Tüm öğrenciler, uzaktan eğitim olanaklarına eşit erişim hakkına sahiptir.	f	6	10	40
	%	10.7	17.9	71.4
25. Öğrenci ile etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.	f	5	12	39
	%	8.9	21.4	69.6
26. Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dâhil öğretim elemanlarının pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.	f	6	15	35
	%	10.7	26.8	62.5
27. Kurum öğrenme çıktıları ve memnuniyet açısından uzaktan eğitim programlarını örgün öğretim ile karşılaştırır.	f	6	18	32
	%	10.7	32.1	57.1
28. Öğretme-öğrenme süreci ve programın etkililiği çeşitli yöntemler kullanılarak değerlendirilir.	f	2	12	42
	%	3.6	21.4	75.0
29. Öğrenci ve öğretim elemanı memnuniyetleri, değerlendirme süreçleriyle düzenli olarak ölçülür.	f	4	14	38
	%	7.1	25.0	67.9
30. Ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlı bir şekilde seçilen ölçme araçları, belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer.	f	6	10	40
	%	10.7	17.9	71.4
31. Başarıyı değerlendirme ilkeleri açıkça belirtilir.	f	1	5	50
	%	1.8	8.9	89.3
32. Öğrencinin başarısı ve becerileri değerlendirilir ve sonuçlar öğrenciye bildirilir.	f	4	4	48
	%	7.1	7.1	85.7
33. Değerlendirme sonuçları, öğretme ve öğrenme sürecinin geliştirilmesinde ve karar verme sürecinde kullanılır.	f	7	5	44
	%	12.5	8.9	78.6
34. Kurumda öğrenci, öğretim elemanı ve genel olarak sistemin değerlendirilmesinden sorumlu bir ölçme değerlendirme birimi bulunur.	f	3	13	40
	%	5.4	23.2	71.4
35. Kurum, öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişmesini ve bunları etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.	f	6	15	35
	%	10.7	26.8	62.5
36. Öğrencinin ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygun kaynaklar verilir.	f	9	16	31
	%	16.1	28.6	55.4
37. İçerik, harici bir kurumdan sağlandığında sağlayıcı kurum, ders içeriklerinin etkili olmasından ve önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermemesinden sorumludur.	f	9	13	34
	%	16.1	23.2	60.7
38. Uzaktan eğitim için gerekli olan donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye bildirilir.	f	1	3	52
	%	1.8	5.4	92.9
	f	10	18	28

Kalite Standartları		Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
39. Ödünç kitap ve belge dağıtım gibi kütüphane hizmetleri sağlanır.	%	17.9	32.1	50.0
40. Öğretim Yönetim Sisteminin ana sayfasında, kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı ve uygun elektronik istek formları yer alır.	f	7	16	33
	%	12.5	28.6	58.9
41. Kurum, program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.	f	6	16	34
	%	10.7	28.6	60.7
42. Kurum, öğrenciye kayıt olduğu bir dersi ne zamana kadar bırakabileceğini bildirir.	f	4	11	41
	%	7.1	19.6	73.2
43. Öğrencilere teknik desteğe nasıl erişeceklerine ilişkin bilgiler verilir.	f	2	6	48
	%	3.6	10.7	85.7
44. Destek hizmetleri kişiye en kısa sürede, zamanında ve mümkün olan her yerde verilir.	f	5	9	42
	%	8.9	16.1	75.0
45. Kurumun, öğrencinin yaşayabileceği problemleri çözebilecek politikaları vardır.	f	4	8	44
	%	7.1	14.3	78.6
46. Kurum öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerinin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişim sağlar.	f	4	13	39
	%	7.1	23.2	69.6
47. Kurum mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu tanıtımlar yapar ve program başvuru ve kabul bilgilerini sunar.	f	2	13	41
	%	3.6	23.2	73.2
48. Kurum, yeni öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanıma ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur.	f	8	14	34
	%	14.3	25.0	60.7
49. Öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergeler ve teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda bilgilendirilir.	f	2	9	45
	%	3.6	16.1	80.4
50. Öğrenci şikâyetleri hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanır.	f	2	13	41
	%	3.6	23.2	73.2
51. Kurum, öğrencilerin çevrimiçi derslerde yaşadıkları sıkıntıların ilgili birimlere iletildiğinden emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.	f	6	9	40
	%	10.9	16.4	72.7
52. Öğretim elemanlarına çevrimiçi derslerini yönetmeleri için teknik destek hizmeti verilir.	f	1	7	47
	%	1.8	12.7	85.5
53. Öğretim elemanının seçiminde adil bir şekilde uygulanan işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.	f	7	15	33
	%	12.7	27.3	60.0
54. Kurum öğrenci, ders, personel ve ödeme bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir.	f	5	5	45
	%	9.1	9.1	81.8
55. Merkezî bilgi işlem birimi, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlar.	f	6	15	34
	%	10.9	27.3	61.8
56. Okul yönetim kurulu yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.	f	8	9	38
	%	14.5	16.4	69.1

Kalite Standartları		Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
57. Kurumun, geçiş yapan öğrencilerin kredi transferi için açıkça tanımlanmış prosedürleri vardır.	f	4	16	35
	%	7.3	29.1	63.6
58. Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlı bir şekilde belirlenmiştir.	f	7	8	40
	%	12.7	14.5	72.7
59. Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.	f	6	6	43
	%	10.9	10.9	78.2
60. Yeni uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve öğretim teknolojilerinin kullanımı için yapılan planlar kurumun politikaları ile uyumludur.	f	7	6	42
	%	12.7	10.9	76.4
61. Uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısı etkili bir şekilde yönetilir ve desteklenir.	f	4	3	48
	%	7.3	5.5	87.3
62. Kurum, uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasına yönelik telif hakları politikasına sahiptir.	f	1	10	44
	%	1.8	18.2	80.0
63. İki veya daha fazla kurum tarafından sağlanan hizmetler, taraflar arasındaki sorumluluk ve hakların açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamında değerlendirilir.	f	4	17	34
	%	7.3	30.9	61.8
64. İhtiyaçların başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı kurum ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.	f	7	17	31
	%	12.7	30.9	56.4
65. Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.	f	7	10	38
	%	12.7	18.2	69.1
66. Teknoloji ve teknik altyapıda gerçekleştirilecek yenilikler iyi bir şekilde planlanır, bu işlemler ve sürdürülebilirliği için gerekli kaynaklar sağlanır.	f	4	6	45
	%	7.3	10.9	81.8
67. Öğrenci ile etkileşim, özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.	f	5	8	42
	%	9.1	14.5	76.4
68. Ders, görsel ve işitsel içeriklerin eş değer seçeneklerini içerir.	f	2	14	39
	%	3.6	25.5	70.9
69. Ders içeriğinin tasarımı, bu içeriğin sunulmasında ihtiyaç duyulan teknolojileri barındırır.	f	1	6	48
	%	1.8	10.9	87.3
70. Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.	f	3	4	48
	%	5.5	7.3	87.3
71. Ders içinde kullanılan konu ve materyallere yönelik kaynak verilir.	f	4	13	38
	%	7.3	23.6	69.1
72. Öğrencinin tamamlaması gereken materyallerin mecburi veya isteğe bağlı olduğu açıkça belirtilir.	f	4	12	39
	%	7.3	21.8	70.9
73. Ders içeriğinin tasarımında ve sunumunda kullanılacak teknolojiler için, minimum standartları içeren kılavuzlar oluşturulur.	f	2	14	39
	%	3.6	25.5	70.9
74. Öğretim materyalleri, standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilir.	f	2	10	43
	%	3.6	18.2	78.2
	f	6	8	41

Kalite Standartları		Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
75. Dersler öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır.	%	10.9	14.5	74.5
76. Dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygun uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri kullanılır.	f	3	8	44
	%	5.5	14.5	80.0
77. Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.	f	3	9	43
	%	5.5	16.4	78.2
78. Öğrenci-öğretmen etkileşimini (eş zamanlı ve eş zamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.	f	2	6	47
	%	3.6	10.9	85.5
79. Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim ve sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar verirler.	f	18	21	16
	%	32.7	38.2	29.1
80. Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilir.	f	6	16	33
	%	10.9	29.1	60.0
81. Kurum, istekli bir öğrenme ortamı sunar.	f	6	17	32
	%	10.9	30.9	58.2
82. Program ve dersler bir bütün olarak ve birbiri ile ilişkili olacak şekilde geliştirilir, yayımlanır ve değerlendirilir.	f	5	8	42
	%	9.1	14.5	76.4
83. Öğretim yönetim sistemi düzenli ve kapsamlı bir şekilde yönetilir.	f	1	9	45
	%	1.8	16.4	81.8
84. Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi kolaylaştırır.	f	4	12	39
	%	7.3	21.8	70.9
85. Kurumun misyonu düzenli olarak gözden geçirilir.	f	7	14	34
	%	12.7	25.5	61.8
86. Kurum, kendi etkinliği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti içeren iyi tanımlanmış bir misyona sahiptir.	f	5	11	39
	%	9.1	20.0	70.9
87. Kurumun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.	f	4	13	38
	%	7.3	23.6	69.1
88. Uzaktan eğitim programı, kurumun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.	f	3	11	41
	%	5.5	20.0	74.5
89. Kurum, misyon ve hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkânları ve bütçe sağlar.	f	5	11	39
	%	9.1	20.0	70.9
90. Kurum, misyonunu destekleyen ve misyonu ile tutarlı bir yönetim yapısı kurar.	f	3	9	43
	%	5.5	16.4	78.2
91. Ders, öğrenme amaç ve/veya hedeflerine sahiptir.	f	1	5	49
	%	1.8	9.1	89.1
92. Öğrenme etkinlikleri belirlenen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.	f	2	7	46
	%	3.6	12.7	83.6
93. Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktıları tanımlar.	f	3	11	41
	%	5.5	20.0	74.5

Kalite Standartları		Kullanılmaz	Kararsızım	Kullanılabilir	
		f	%	f	%
94. Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme, yeterli düzeyde ve açıkça ifade edilmiştir.	f	2	13	40	
	%	3.6	23.6	72.7	
95. Ders kapsamında kullanılan yöntemler, materyaller ve sunulan destekler belirlenen çıktıları elde etmek için yeterlidir.	f	3	17	35	
	%	5.5	30.9	63.6	
96. Her bir ders açıkça belirlenmiş beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır.	f	4	13	38	
	%	7.3	23.6	69.1	
97. Programları başarı ile tamamlayan tüm öğrencilere, sertifika ve diploma gibi başarı durumunu gösteren onaylı bir belge verilir.	f	2	5	48	
	%	3.6	9.1	87.3	

Tablo 25'te verilen, uzaktan eğitim kurumu çalışanlarının UEKS'nin kullanılabilirliğine ilişkin görüşlerinin frekans dağılımları incelendiğinde standart maddelerinin çoğunlukla "Kullanılabilir" görüşüne sahip olduğu görülmektedir. Standart maddelerinin tamamının %73'lük bir katılım oranı ile kullanılabilir olduğu görüşü ortaya çıkmaktadır. En düşük değere sahip olan 79. maddeyi katılımcılar %29.1 oranında kullanılabilir bulmuşlardır. Bu maddenin dışında kalan maddeleri kullanılabilir bulan katılımcıların yüzdeleri 50.0 ile 92.9 arasında değişmektedir. Bu sonuç, uzaktan eğitim çalışanlarının büyük bir çoğunluğu, alanyazın temel alınarak uzman görüşü doğrultusunda belirlenen UEKS'nin ülkemiz uzaktan eğitim uygulamaları için kullanılabilir olduğunu düşünmektedir, şeklinde yorumlanabilir.

Belirlenen standart maddelerinin kullanılabilirliğine yönelik ortalama puanlarını, envanterin 3'lü likert ölçeğinde "Kararsızım" ifadesine karşılık gelen 2 değeri ile karşılaştırıp, anlamlı bir fark olup olmadığını görmek için her bir standart maddesi için tek örneklem t testi yapılmıştır. Test sonuçlarının Tablo 26'da verildiği tek örneklem t testi için test değeri 2 olarak belirlenmiştir. Test sonuçları incelendiğinde standart maddelerinin neredeyse tamamı için ($p < .05$) anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Bu farklılık uzaktan eğitim çalışanlarının bu standart maddelerini kullanılabilir gördüğü şeklinde yorumlanabilir. Sonuçlarda dikkati çeken tek madde 1.96 ortalama ile yine 79. madde olmuştur. Bu maddenin ortalama puanı ile "Kararsızım" ifadesine karşılık gelen 2 değeri arasında anlamlı bir farklılığın ($p > .05$) olmaması uzaktan eğitim çalışanlarının bu

madde için kararsız kaldıkları şeklinde yorumlanabilir. Bu maddenin dışında kalan maddelerin ortalama puanları 2.36 ile 2.91 arasında değişmektedir.

Tablo 26. UEKS'nin Kullanılabilirliğine İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

Kalite Standartları	\bar{X}	SS	t	p<
1. Öğretim elemanı, çevrimiçi ortamda derse başlamadan önce kendini tanıtır.	2.71	.59	8.99	.00
2. Öğretim elemanı, öğrencinin öğrenme kaynaklarını etkili bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler.	2.64	.65	7.46	.00
3. Öğretim elemanı, izlenice hazırlar ve ders başlamadan önce öğrencilere iletir.	2.73	.59	9.33	.00
4. Öğretim elemanı, ders içi soruları cevaplama süresi ve katılımcılara geribildirimde bulunmasına dair ölçütleri açıkça belirtir.	2.61	.62	7.29	.00
5. Öğretim elemanı, çevrimiçi derslerdeki görevlerini tamamlamak için yeterli miktarda zaman ayırır.	2.52	.66	5.87	.00
6. Öğretim elemanı, öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.	2.77	.50	11.40	.00
7. Öğretim elemanı, ürün ve performans değerlendirmesi için, açıkça ifade edilmiş ve öğrencilere ilan edilmiş ölçütler kullanır.	2.64	.55	8.69	.00
8. Öğretim elemanı, çalışma, iş birlikçi öğrenme veya problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçlarını kullanır.	2.46	.74	4.71	.00
9. Öğretim elemanı, ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılması için sınıf içi tartışma konuları belirler.	2.48	.71	5.06	.00
10. Öğretim elemanı, sohbet araçlarını (eş zamanlı ve eş zamansız) etkin bir biçimde kullanır.	2.79	.46	12.90	.00
11. Öğretim elemanı, dersleri tasarlarken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemlerden faydalanır.	2.68	.58	8.82	.00
12. Öğretim elemanı, e-posta gibi bireysel bir kanal yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.	2.64	.67	7.16	.00
13. Ders içerikleri müfredat içerisinde sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.	2.80	.44	13.55	.00
14. Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir.	2.88	.38	17.04	.00
15. Etkileşim için öğrenciden beklenen gereksinimler açıkça belirtilir.	2.68	.58	8.82	.00
16. Kurum, çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve öğretime nasıl başlanacağını açıkça belirtir.	2.75	.55	10.25	.00
17. Çevrimiçi tartışmalar, e-posta ve diğer iletişim biçimlerinin kullanımında uyulacak kurallar açıkça belirtilir.	2.66	.61	8.09	.00
18. Kurum kullanılan teknolojinin, programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.	2.70	.60	8.68	.00
19. Kurum, öğretim elemanlarına ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sunar.	2.68	.61	8.38	.00
20. Kurum, uzaktan ders verecek öğretim elamanlarına uygun hizmet içi eğitimler sağlar.	2.73	.49	11.28	.00
21. Kurum içeriklerin, programların ve derslerin güncelliğinden sorumludur.	2.70	.60	8.68	.00

Kalite Standartları	\bar{X}	SS	t	p<
22. Kurum, uzaktan eğitim programını planlarken veya ders içeriklerini geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alır.	2.64	.59	8.22	.00
23. Kurum, disiplin ve / veya programa yönelik ön koşul bilgilerini açıkça belirtir.	2.75	.55	10.25	.00
24. Tüm öğrenciler, uzaktan eğitim olanaklarına eşit erişim hakkına sahiptir.	2.61	.68	6.69	.00
25. Öğrenci ile etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.	2.61	.65	6.97	.00
26. Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dâhil öğretim elemanlarının pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.	2.52	.69	5.64	.00
27. Kurum öğrenme çıktıları ve memnuniyet açısından uzaktan eğitim programlarını örgün öğretim ile karşılaştırır.	2.46	.69	5.06	.00
28. Öğretme-öğrenme süreci ve programın etkililiği çeşitli yöntemler kullanılarak değerlendirilir.	2.71	.53	10.09	.00
29. Öğrenci ve öğretim elemanı memnuniyetleri, değerlendirme süreçleriyle düzenli olarak ölçülür.	2.61	.62	7.29	.00
30. Ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlı bir şekilde seçilen ölçme araçları, belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer.	2.61	.68	6.69	.00
31. Başarıyı değerlendirme ilkeleri açıkça belirtilir.	2.88	.38	17.04	.00
32. Öğrencinin başarısı ve becerileri değerlendirilir ve sonuçlar öğrenciye bildirilir.	2.79	.56	10.45	.00
33. Değerlendirme sonuçları, öğretme ve öğrenme sürecinin geliştirilmesinde ve karar verme sürecinde kullanılır.	2.66	.70	7.12	.00
34. Kurumda öğrenci, öğretim elemanı ve genel olarak sistemin değerlendirilmesinden sorumlu bir ölçme değerlendirme birimi bulunur.	2.66	.58	8.51	.00
35. Kurum, öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişmesini ve bunları etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.	2.52	.69	5.64	.00
36. Öğrencinin ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygun kaynaklar verilir.	2.39	.76	3.89	.00
37. İçerik, harici bir kurumdan sağlandığında sağlayıcı kurum, ders içeriklerinin etkili olmasından ve önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermemesinden sorumludur.	2.45	.76	4.39	.00
38. Uzaktan eğitim için gerekli olan donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye bildirilir.	2.91	.35	19.74	.00
39. Ödünç kitap ve belge dağıtım gibi kütüphane hizmetleri sağlanır.	2.36	.75	3.57	.00
40. Öğretim Yönetim Sisteminin ana sayfasında, kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı ve uygun elektronik istek formları yer alır.	2.46	.71	4.88	.00
41. Kurum, program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.	2.50	.69	5.44	.00
42. Kurum, öğrenciye kayıt olduğu bir dersi ne zamana kadar bırakabileceğini bildirir.	2.66	.61	8.09	.00
43. Öğrencilere teknik desteğe nasıl erişeceklerine ilişkin bilgiler verilir.	2.82	.47	13.04	.00
44. Destek hizmetleri kişiye en kısa sürede, zamanında ve mümkün olan her yerde verilir.	2.66	.64	7.72	.00

Kalite Standartları	\bar{X}	SS	t	p<
45. Kurumun, öğrencinin yaşayabileceği problemleri çözebilecek politikaları vardır.	2.71	.59	8.99	.00
46. Kurum öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerinin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişim sağlar.	2.63	.62	7.55	.00
47. Kurum mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu tanıtımlar yapar ve program başvuru ve kabul bilgilerini sunar.	2.70	.54	9.71	.00
48. Kurum, yeni öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanım ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur.	2.46	.74	4.71	.00
49. Öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergeler ve teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda bilgilendirilir.	2.77	.50	11.40	.00
50. Öğrenci şikâyetleri hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanır.	2.70	.54	9.71	.00
51. Kurum, öğrencilerin çevrimiçi derslerde yaşadıkları sıkıntıların ilgili birimlere iletildiğinden emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.	2.62	.68	6.74	.00
52. Öğretim elemanlarına çevrimiçi derslerini yönetmeleri için teknik destek hizmeti verilir.	2.84	.42	14.77	.00
53. Öğretim elemanının seçiminde adil bir şekilde uygulanan işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.	2.47	.72	4.89	.00
54. Kurum öğrenci, ders, personel ve ödeme bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir.	2.73	.62	8.67	.00
55. Merkezî bilgi işlem birimi, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlar.	2.51	.69	5.47	.00
56. Okul yönetim kurulu yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.	2.55	.74	5.46	.00
57. Kurumun, geçiş yapan öğrencilerin kredi transferi için açıkça tanımlanmış prosedürleri vardır.	2.56	.63	6.62	.00
58. Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlı bir şekilde belirlenmiştir.	2.60	.71	6.27	.00
59. Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.	2.67	.67	7.47	.00
60. Yeni uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve öğretim teknolojilerinin kullanımı için yapılan planlar kurumun politikaları ile uyumludur.	2.64	.70	6.71	.00
61. Uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısı etkili bir şekilde yönetilir ve desteklenir.	2.80	.56	10.64	.00
62. Kurum, uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasına yönelik telif hakları politikasına sahiptir.	2.78	.46	12.63	.00
63. İki veya daha fazla kurum tarafından sağlanan hizmetler, taraflar arasındaki sorumluluk ve hakların açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamında değerlendirilir.	2.55	.63	6.39	.00
64. İhtiyaçların başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı kurum ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.	2.44	.71	4.53	.00
65. Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.	2.56	.71	5.86	.00

Kalite Standartları	\bar{X}	SS	t	p<
66. Teknoloji ve teknik altyapıda gerçekleştirilecek yenilikler iyi bir şekilde planlanır, bu işlemler ve sürdürülebilirliği için gerekli kaynaklar sağlanır.	2.75	.58	9.46	.00
67. Öğrenci ile etkileşim, özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.	2.67	.64	7.80	.00
68. Ders, görsel ve işitsel içeriklerin eş değer seçeneklerini içerir.	2.67	.55	9.13	.00
69. Ders içeriğinin tasarımı, bu içeriğin sunulmasında ihtiyaç duyulan teknolojileri barındırır.	2.85	.41	15.67	.00
70. Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.	2.82	.51	11.84	.00
71. Ders içinde kullanılan konu ve materyallere yönelik kaynak verilir.	2.62	.62	7.36	.00
72. Öğrencinin tamamlaması gereken materyallerin mecburi veya isteğe bağlı olduğu açıkça belirtilir.	2.64	.62	7.62	.00
73. Ders içeriğinin tasarımında ve sunumunda kullanılacak teknolojiler için, minimum standartları içeren kılavuzlar oluşturulur.	2.67	.55	9.13	.00
74. Öğretim materyalleri, standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilir.	2.75	.52	10.69	.00
75. Dersler öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır.	2.64	.68	6.97	.00
76. Dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygun uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri kullanılır.	2.75	.55	10.02	.00
77. Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.	2.73	.56	9.64	.00
78. Öğrenci-öğretmen etkileşimini (eş zamanlı ve eş zamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.	2.82	.48	12.78	.00
79. Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim ve sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar verirler.	1.96	.79	-0.34	.74
80. Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilir.	2.49	.69	5.27	.00
81. Kurum, istekli bir öğrenme ortamı sunar.	2.47	.69	5.08	.00
82. Program ve dersler bir bütün olarak ve birbiri ile ilişkili olacak şekilde geliştirilir, yayımlanır ve değerlendirilir.	2.67	.64	7.80	.00
83. Öğretim yönetim sistemi düzenli ve kapsamlı bir şekilde yönetilir.	2.80	.45	13.27	.00
84. Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi kolaylaştırır.	2.64	.62	7.62	.00
85. Kurumun misyonu düzenli olarak gözden geçirilir.	2.49	.72	5.08	.00
86. Kurum, kendi etkinliği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti içeren iyi tanımlanmış bir misyona sahiptir.	2.62	.65	7.03	.00
87. Kurumun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.	2.62	.62	7.36	.00
88. Uzaktan eğitim programı, kurumun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.	2.69	.57	8.94	.00

Kalite Standartları	\bar{X}	SS	t	p<
89. Kurum, misyon ve hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkânları ve bütçe sağlar.	2.62	.65	7.03	.00
90. Kurum, misyonunu destekleyen ve misyonu ile tutarlı bir yönetim yapısı kurar.	2.73	.56	9.64	.00
91. Ders, öğrenme amaç ve/veya hedeflerine sahiptir.	2.87	.39	16.70	.00
92. Öğrenme etkinlikleri belirlenen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.	2.80	.49	12.19	.00
93. Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktıları tanımlar.	2.69	.57	8.94	.00
94. Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme, yeterli düzeyde ve açıkça ifade edilmiştir.	2.69	.54	9.49	.00
95. Ders kapsamında kullanılan yöntemler, materyaller ve sunulan destekler belirlenen çıktıları elde etmek için yeterlidir.	2.58	.60	7.20	.00
96. Her bir ders açıkça belirlenmiş beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır.	2.62	.62	7.36	.00
97. Programları başarı ile tamamlayan tüm öğrencilere, sertifika ve diploma gibi başarı durumunu gösteren onaylı bir belge verilir.	2.84	.46	13.43	.00

Tablo 26'daki ortalama değerleri incelendiğinde standart maddelerinin neredeyse tamamı (n=96, %99) "Kullanılabilir" değer aralığına (2.33 – 3.00) karşılık gelmektedir. Sadece 79. Madde 1.96'lık ortalama ile "Kararsızım" değer aralığına (1.67 – 2.32) girerken, "Kullanılamaz" değer aralığına (1.00 – 1.66) giren standart maddesine rastlanmamıştır. UEKS'nin kullanılabilirliğine yönelik sunulan görüşler incelendiğinde "Kullanılamaz" değer aralığına giren standart maddesinin olmaması, uzaktan eğitim çalışanlarının, alanyazın temel alınarak uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulan uzaktan eğitim standartlarının uzaktan eğitim kurumlarında kullanılabilirliği konusunda görüş birliğine sahip olduklarını göstermektedir. Standart maddelerinin hangi değer aralığına girdiğine dair detaylı liste Tablo 27'de verilmektedir.

Tablo 27. Standart Maddelerinin Kullanılabilirlik Durumu Dağılımları

Kullanılabilirlik Durumu	Standart Maddeleri
Kullanılabilir	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97
Kararsızım	79
Kullanılamaz	---

En yüksek ortalama puanına sahip olan ($\bar{X}=2.91$) “38. Uzaktan eğitim için gerekli olan donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye bildirilir.” maddesi en çok kullanılabilir olduğu düşünülen madde olmaktadır. Bu bulgu, uzaktan eğitim çalışanlarının bir uzaktan eğitim kurumuna yeni kayıt yaptıran bir öğrencinin kendisinden neler beklediğini bilmesi için bir takım bilgilendirmelerin yapılabileceği konusunun en çok uygulanabilir konu olarak karşımıza çıktığı şeklinde yorumlanabilir. Özellikle öğrencilerin sıklıkla kullandığı öğretim yönetim sistemi veya öğrenci bilgi sistemi üzerinden toplu veya kişiye özel duyurular kolaylıkla yapılabilmektedir.

En çok kullanılabilir olarak görülen 38. maddeyi eşit puanlarla ($\bar{X}=2.88$) “14. Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir” ve “31. Başarıyı değerlendirme ilkeleri açıkça belirtilir” maddeleri takip etmektedir. Bu maddelerde ortamın kullanılabilir olması ve değerlendirme ölçütlerinin açık olmasının önemi vurgulanmaktadır. Genel olarak öğretim yönetim sistemi hiyerarşik bir dallanma yapısına sahip oldukları için içerikler arasında gezinme kolay bir şekilde yapılabilmektedir. Burada kurumlara düşen sadece verilen ödev etkinliklerinin yanında ayrıca bu etkinliklerin nasıl değerlendirileceğinin de açıkça belirtilmesidir.

4.3. Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sisteminin Değerlendirilmesi

Çalışmanın üçüncü ve son araştırma sorusu olan ‘Atatürk Üniversitesinde yürütülen uzaktan eğitim programları, alanyazın temel alınarak uzman görüşleri doğrultusunda belirlenen standartları ne derecede karşılamaktadır?’ sorusu, özellikle Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma merkezinin ilk kurulduğu

günden beri süreç içerisinde rol alan ve uygulamaları en iyi şekilde bilen kişiler tarafından, çalışma kapsamında hazırlanan envanterin doldurulması şeklinde cevaplanmaya çalışılmıştır. Buradan çıkacak sonucun kurum için herhangi bir yaptırım anlamını taşınamaması ve kurumun kendini değerlendirmesi ve eksikliklerini görmesi amacıyla kullanılması nedeniyle, kurumun kendi çalışanları tarafından değerlendirilmesinde bir sakınca görülmemiştir. Buna dayanarak kurum çalışanlarının oldukça titiz davrandıkları varsayılarak elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Uygulamaya yönetici olarak merkez müdürü, sınav biriminden genel sınav koordinatörü, canlı sınıf biriminden canlı sınıf koordinatörü ve 3 program sorumlusu katılmıştır. EK - 4'te tamamı sunulan envantere verilen puanların ortalamaları Tablo 28'de verilmiştir.

Tablo 28. ATAUZEM Değerlendirme Sonuçları

Uzaktan Eğitim Kalite Standartları	\bar{X}
A. ÖĞRETİM ELEMANI ODAKLI	
1. Öğretim elemanı, çevrimiçi ortamda derse başlamadan önce kendini tanıtır.	2.5
2. Öğretim elemanı, öğrencinin öğrenme kaynaklarını etkili bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler.	1.7
3. Öğretim elemanı, izlence hazırlar ve ders başlamadan önce öğrencilere iletir.	2.8
4. Öğretim elemanı, ders içi soruları cevaplama süresi ve katılımcılara geribildirimde bulunmasına dair ölçütleri açıkça belirtir.	2.0
5. Öğretim elemanı, çevrimiçi derslerdeki görevlerini tamamlamak için yeterli miktarda zaman ayırır.	2.2
6. Öğretim elemanı, öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.	2.0
7. Öğretim elemanı, ürün ve performans değerlendirmesi için, açıkça ifade edilmiş ve öğrencilere ilan edilmiş ölçütler kullanır.	2.2
8. Öğretim elemanı, çalışma, iş birlikçi öğrenme veya problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçlarını kullanır.	2.0
9. Öğretim elemanı, ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılması için sınıf içi tartışma konuları belirler.	1.8
10. Öğretim elemanı, sohbet araçlarını (eş zamanlı ve eş zamansız) etkin bir biçimde kullanır.	1.8
11. Öğretim elemanı, dersleri tasarlarken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemlerden faydalanır.	1.3
12. Öğretim elemanı, e-posta gibi bireysel bir kanal yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.	1.7
B. EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM	
1. Ders içerikleri müfredat içerisinde sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.	2.8
2. Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir.	2.8
3. Etkileşim için öğrenciden beklenen gereksinimler açıkça belirtilir.	2.0

Uzaktan Eğitim Kalite Standartları	\bar{X}
4. Kurum, çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve öğretime nasıl başlanacağını açıkça belirtir.	2.8
5. Çevrimiçi tartışmalar, e-posta ve diğer iletişim biçimlerinin kullanımında uyulacak kurallar açıkça belirtilir.	2.2
6. Kurum kullanılan teknolojinin, programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.	2.8
7. Kurum, öğretim elemanlarına ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sunar.	2.8
8. Kurum, uzaktan ders verecek öğretim elemanlarına uygun hizmet içi eğitimler sağlar.	3.0
9. Kurum içeriklerin, programların ve derslerin güncelliğinden sorumludur.	2.5
10. Kurum, uzaktan eğitim programını planlarken veya ders içeriklerini geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alır.	1.8
11. Kurum, disiplin ve / veya programa yönelik ön koşul bilgilerini açıkça belirtir.	2.3
C. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
1. Tüm öğrenciler, uzaktan eğitim olanaklarına eşit erişim hakkına sahiptir.	2.8
2. Öğrenci ile etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.	2.7
3. Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dâhil öğretim elemanlarının pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.	1.3
4. Kurum öğrenme çıktıları ve memnuniyet açısından uzaktan eğitim programlarını örgün öğretim ile karşılaştırır.	1.8
5. Öğretme-öğrenme süreci ve programın etkililiği çeşitli yöntemler kullanılarak değerlendirilir.	2.2
6. Öğrenci ve öğretim elemanı memnuniyetleri, değerlendirme süreçleriyle düzenli olarak ölçülür.	2.3
7. Ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlı bir şekilde seçilen ölçme araçları, belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer.	2.2
8. Başarıyı değerlendirme ilkeleri açıkça belirtilir.	3.0
9. Öğrencinin başarısı ve becerileri değerlendirilir ve sonuçlar öğrenciye bildirilir.	2.8
10. Değerlendirme sonuçları, öğretme ve öğrenme sürecinin geliştirilmesinde ve karar verme sürecinde kullanılır.	2.5
11. Kurumda öğrenci, öğretim elemanı ve genel olarak sistemin değerlendirilmesinden sorumlu bir ölçme değerlendirme birimi bulunur.	1.8
D. KÜTÜPHANE VE ÖĞRENME KAYNAKLARI	
1. Kurum, öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişmesini ve bunları etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.	1.8
2. Öğrencinin ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygun kaynaklar verilir.	2.7
3. İçerik, harici bir kurumdan sağlandığında sağlayıcı kurum, ders içeriklerinin etkili olmasından ve önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermemesinden sorumludur.	2.3
4. Uzaktan eğitim için gerekli olan donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye bildirilir.	2.8
5. Ödünç kitap ve belge dağıtım gibi kütüphane hizmetleri sağlanır.	1.3
6. Öğretim Yönetim Sisteminin ana sayfasında, kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı ve uygun elektronik istek formları yer alır.	1.8
E. ÖĞRENCİ DESTEK HİZMETLERİ	
1. Kurum, program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.	2.8
2. Kurum, öğrenciye kayıt olduğu bir dersi ne zamana kadar bırakabileceğini bildirir.	2.3
3. Öğrencilere teknik desteğe nasıl erişeceklerine ilişkin bilgiler verilir.	2.7

Uzaktan Eğitim Kalite Standartları	\bar{X}
4. Destek hizmetleri kişiye en kısa sürede, zamanında ve mümkün olan her yerde verilir.	2.8
5. Kurumun, öğrencinin yaşayabileceği problemleri çözebilecek politikaları vardır.	2.7
6. Kurum öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerinin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişim sağlar.	2.5
7. Kurum mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu tanıtımlar yapar ve program başvuru ve kabul bilgilerini sunar.	2.7
8. Kurum, yeni öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanım ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur.	2.0
9. Öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergeler ve teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda bilgilendirilir.	2.5
10. Öğrenci şikâyetleri hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanır.	2.5
F. KURUMSAL İŞLEYİŞ	
1. Kurum, öğrencilerin çevrimiçi derslerde yaşadıkları sıkıntıların ilgili birimlere iletiğinden emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.	2.5
2. Öğretim elemanlarına çevrimiçi derslerini yönetmeleri için teknik destek hizmeti verilir.	2.5
3. Öğretim elemanının seçiminde adil bir şekilde uygulanan işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.	2.5
4. Kurum öğrenci, ders, personel ve ödeme bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir.	3.0
5. Merkezî bilgi işlem birimi, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlar.	2.8
6. Okul yönetim kurulu yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.	2.5
7. Kurumun, geçiş yapan öğrencilerin kredi transferi için açıkça tanımlanmış prosedürleri vardır.	2.7
8. Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlı bir şekilde belirlenmiştir.	1.2
9. Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.	1.3
10. Yeni uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve öğretim teknolojilerinin kullanımı için yapılan planlar kurumun politikaları ile uyumludur.	2.7
11. Uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısı etkili bir şekilde yönetilir ve desteklenir.	2.7
12. Kurum, uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasına yönelik telif hakları politikasına sahiptir.	2.7
13. İki veya daha fazla kurum tarafından sağlanan hizmetler, taraflar arasındaki sorumluluk ve hakların açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamında değerlendirilir.	2.5
14. İhtiyaçların başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı kurum ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.	1.2
15. Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.	2.7
16. Teknoloji ve teknik altyapıda gerçekleştirilecek yenilikler iyi bir şekilde planlanır, bu işlemler ve sürdürülebilirliği için gerekli kaynaklar sağlanır.	2.2
G. DERS GELİŞTİRME	
1. Öğrenci ile etkileşim, özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.	2.2
2. Ders, görsel ve işitsel içeriklerin eş değer seçeneklerini içerir.	2.5

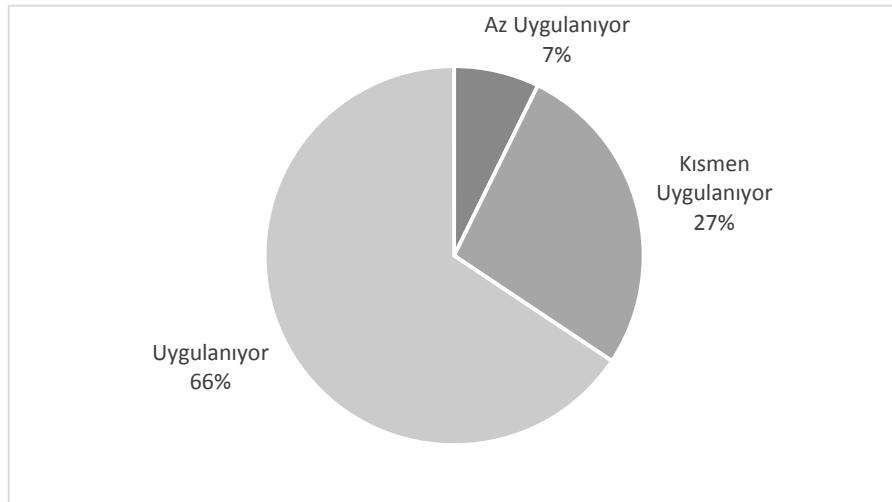
Uzaktan Eğitim Kalite Standartları	\bar{X}
3. Ders içeriğinin tasarımı, bu içeriğin sunulmasında ihtiyaç duyulan teknolojileri barındırır.	2.8
4. Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.	2.5
5. Ders içinde kullanılan konu ve materyallere yönelik kaynak verilir.	2.8
6. Öğrencinin tamamlaması gereken materyallerin mecburi veya isteğe bağlı olduğu açıkça belirtilir.	2.7
7. Ders içeriğinin tasarımında ve sunumunda kullanılacak teknolojiler için, minimum standartları içeren kılavuzlar oluşturulur.	2.3
8. Öğretim materyalleri, standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilir.	2.5
9. Dersler öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır.	2.2
10. Dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygun uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri kullanılır.	2.2
11. Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.	2.5
12. Öğrenci-öğretmen etkileşimini (eş zamanlı ve eş zamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.	2.7
H. ÖĞRETME VE ÖĞRENME SÜRECİ	
1. Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilir.	1.3
2. Kurum, istekli bir öğrenme ortamı sunar.	2.3
3. Program ve dersler bir bütün olarak ve birbiri ile ilişkili olacak şekilde geliştirilir, yayımlanır ve değerlendirilir.	2.7
4. Öğretim yönetim sistemi düzenli ve kapsamlı bir şekilde yönetilir.	2.7
5. Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi kolaylaştırır.	2.3
İ. KURUMUN MİSYONU	
1. Kurumun misyonu düzenli olarak gözden geçirilir.	1.8
2. Kurum, kendi etkinliği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti içeren iyi tanımlanmış bir misyona sahiptir.	2.7
3. Kurumun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.	2.0
4. Uzaktan eğitim programı, kurumun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.	2.7
5. Kurum, misyon ve hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkânları ve bütçe sağlar.	2.5
6. Kurum, misyonunu destekleyen ve misyonu ile tutarlı bir yönetim yapısı kurar.	2.7
J. ÖĞRENME HEDEFLERİ VE ÇIKTILAR	
1. Ders, öğrenme amaç ve/veya hedeflerine sahiptir.	2.8
2. Öğrenme etkinlikleri belirlenen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.	2.5
3. Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktılarını tanımlar.	2.5
4. Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme, yeterli düzeyde ve açıkça ifade edilmiştir.	2.2
5. Ders kapsamında kullanılan yöntemler, materyaller ve sunulan destekler belirlenen çıktılarını elde etmek için yeterlidir.	2.3
6. Her bir ders açıkça belirlenmiş beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır.	2.3

Uzaktan Eğitim Kalite Standartları	\bar{X}
7. Programları başarı ile tamamlayan tüm öğrencilere, sertifika ve diploma gibi başarı durumunu gösteren onaylı bir belge verilir.	3.0
TOPLAM	226.5

ATAUZEM çalışanları, UEUDE'ye verdikleri puanların ortalamaları toplamı 226.5 (%78.6) olarak hesaplanmıştır. Bu değer Tablo 7'de (s. 71) verilen karşılama düzeylerine göre ATAUZEM'in UEKS'yi karşılama düzeyinin (% 70-79 = 201-229) orta olduğu tespit edilmiştir.

Elde edilen bu bulguya göre bazı konularda uzaktan eğitim merkezindeki uygulamalarda bazı iyileştirmeler yapılması gerektiği önerilmektedir. Bu uygulamalara karşılık gelen standart maddelerinin tespiti için, verilen puanların alt ve üst sınırları dikkate alınarak dört eşit aralığa bölünmesiyle elde edilen ve $(n-1)/n$ kuralına göre oluşturulan aşağıdaki ölçek kullanılarak her bir maddenin durumu tespit edilmiş ve her bir aralığa düşen madde sayısına göre dağılımları Grafik 3'te verilmiştir.

- 0.00 – 0.74 : Uygulanmıyor
- 0.75 – 1.49 : Az Uygulanıyor
- 1.50 – 2.24 : Kısmen Uygulanıyor
- 2.25 – 3.00 : Uygulanıyor

Grafik 3. UEKS Maddelerinin Uygulanma Durumu Dağılımları

Grafik 3 incelendiğinde maddelerin 3'te 2'sinin (%66) uygulandığı, %27'lik kısmının kısmen uygulandığı, çok az bir kısmının (%7) ise az uygulandığı görülmektedir.

Elde edilen verilere göre uygulanmayan aralığına denk gelen (0.00 – 0.74) maddeye rastlanılmamaktadır. Uygulanan maddeler için herhangi bir iyileştirmeye gerek duyulmamaktadır. Kısmen uygulanan standart maddelerine karşılık gelen uygulamalar için bazı iyileştirmeler yeterli olurken, az uygulanan standart maddelerine karşılık gelen uygulamalar için önemli iyileştirmeler gerekmektedir. Hangi konularda ne derece iyileştirme gerektiğini ortaya koymak için her bir standart maddesinin uygulanma durumu Tablo 29’da verilmiştir.

Tablo 29. Standart Maddelerinin Uygulanma Durumu Dağılımları

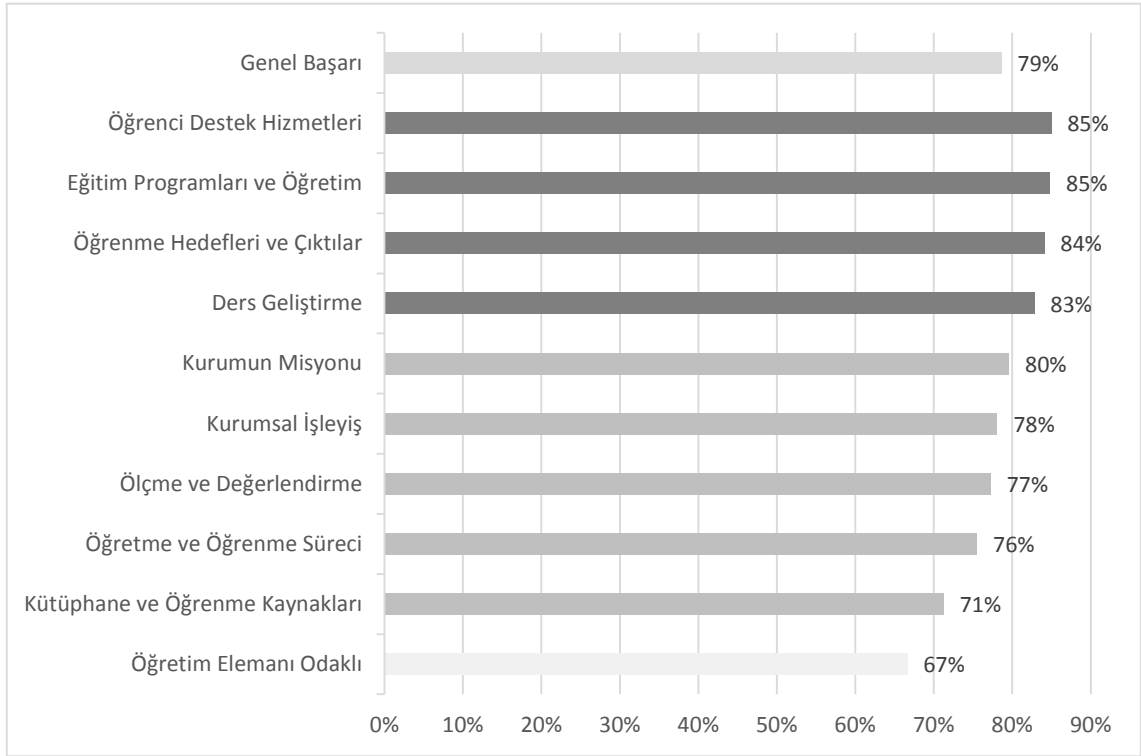
Uygulanma Durumu	Standart Maddeleri
Uygulanmıyor	---
Çok Az Uygulanıyor	A(11), C(3), D(5), F(8,9,14), H(1)
Kısmen Uygulanıyor	A(2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12), B(3, 5, 10), C(4, 5, 7, 11), D(1, 6), E(8), F(16), G(1, 9, 10), İ(1, 3), J(4)
Uygulanıyor	A(1, 3), B(1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11), C(1, 2, 6, 8, 9, 10), D(2, 3, 4), E(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10), F(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 15), G(2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12), H(2, 3, 4, 5), İ(2, 4, 5, 6), J(1, 2, 3, 5, 6, 7)

Katılımcıların verdikleri puana göre Atatürk Üniversitesinde yürütülen uzaktan eğitim uygulamaları, belirlenen kalite standartlarını yaklaşık %79 oranında karşılamaktadır. Bu değer, orta derecede karşılama düzeyinin üst sınırına yakın olması durumu da göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu sonuca göre birkaç standart maddesine karşılık gelen uygulamalarda yapılacak iyileştirmelerle Atatürk Üniversitesinde yürütülen uzaktan eğitim uygulamaları daha başarılı hale gelecektir. İyileştirilmesi gereken konulara karşılık gelen standart maddeleri, Tablo 29’da verilen çok az ve kısmen uygulanan maddeler satırında listelenmiştir. Kurum bu maddelerin uygulanmasında yapacağı iyileştirmelerle uzaktan eğitim kalitesini artırmış olacaktır.

Kurum için daha detaylı bilgi verebilmek için her bir boyuta verilen toplam puanların ortalamalarının, alınabilecek en büyük değere oranı hesaplanarak her bir boyutun standartları ne ölçüde karşıladığı tespit edilmiştir. Grafik 4’te her bir boyut altında yer alan standartların karşılanma oranları verilmiştir.

Elde edilen verilere göre ATAUZEM’in belirlenen standartları iyi derecede karşıladığı boyutlar Öğrenci Destek Hizmetleri (%85.0), Eğitim Programları ve Öğretim (%84.8), Öğrenme Hedefleri ve Çıktılar (%84.1) ve Ders Geliştirme (%82.9) boyutlarıdır.

Kurumun uzaktan eğitim kalitesini artırmak için bu boyutlarda yapacağı küçük iyileştirmeler yeterli olacaktır.

Grafik 4. ATAÜZEM'in, UEKS'nin Her Bir Boyutunu Karşılama Oranları

Grafik 4 incelendiğinde ATAÜZEM'in standartları orta derecede karşıladığı boyutlar sırası ile Kurumun Misyonu (%79.6), Kurumsal İşleyiş (%78.1), Ölçme ve Değerlendirme (%77.3), Öğretme ve Öğrenme Süreci (%75.6) ve Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları (%71.3) boyutlarıdır. Bu boyutlarda yer alan ve az uygulanan standart maddeleri için uygulamalarda küçük iyileştirmeler yapılabilir. ATAÜZEM'in standartları az karşıladığı tek boyut Öğretim Elemanı (%66.7) boyutudur. Kurumun uzaktan eğitim kalitesini artırması için bu boyuttaki birçok standart maddesinin uygulanmasında önemli iyileştirmeler yapılması gerekmektedir.

Tablo 29'da verilen standart maddelerinin ATAÜZEM bünyesinde yürütülen uzaktan eğitim programlarındaki uygulanma durumları incelendiğinde, hiç uygulanmayan standart maddesinin olmadığı görülmektedir. Buna rağmen az uygulanan standart maddelerine Öğretim Elemanı, Ölçme ve Değerlendirme, Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları, Kurumsal İşleyiş ve Öğretme ve Öğrenme Süreci boyutlarında

rastlanmaktadır. Bu boyutlar Grafik 4’te verilen ve ATAUZEM’in standartları orta derecede karşıladığı boyutlarla örtüşmektedir.

Öğretim Elemanı boyutunda yer alan “öğretim elemanı dersleri tasarlarken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemlerden faydalanır” maddesinin az uygulandığı ($\bar{X}=1.3$) görülmektedir. ATAUZEM’de dönem başlarında öğretim elemanlarına öğretim yönetim sistemi ve canlı ders sisteminin kullanımına yönelik uyum eğitimleri verilmektedir. Bu eğitimlere uzaktan eğitime yönelik ders tasarımları ile ilgili konuların eklenmesi bu eksikliğin giderilmesine yardımcı olacaktır.

Ölçme ve Değerlendirme boyutunda yer alan “uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımını dahil öğretim elemanlarının pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir” maddesinin de az uygulandığı ($\bar{X}=1.3$) görülmektedir. ATAUZEM dönem ve yıl sonunda yapılan sınavların sonuçlarını inceleyerek her bir dersin başarı durumlarını değerlendirmektedir. Bu değerlendirmelere öğretim elemanlarına, öğrencilere ve teknik destek elemanlarına uygulanacak mini anketler eklenerek bu konudaki eksiklik giderilebilir.

Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları boyutunda yer alan ve az uygulanan ($\bar{X}=1.3$) madde olarak karşımıza çıkan öğrencilere ödünç kitap ve belge dağıtım gibi kütüphane hizmetlerinin sağlanması ile ilgili yapılacak iyileştirme olarak öğrencilere üniversitenin kütüphanesinden ödünç kitap alımı ile ilgili bilgilendirilmelerin ATAUZEM tarafından yapılması olabilir. Bu konuda üniversitenin sunduğu imkanlar bulunduğu için temel problemin bilgilendirilmeden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Kurumsal İşleyiş boyutu altında yer alan ve az uygulanan maddeler olarak karşımıza “uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlı bir şekilde belirlenmiştir” ($\bar{X}=1.2$), “uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır” ($\bar{X}=1.3$) ve “ihtiyaçların başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı kurum ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır” ($\bar{X}=1.2$) maddeleri çıkmaktadır. Bu maddelerle ilgili olarak ATAUZEM’in işleyişi incelendiğinde süreç boyunca yürüyen birtakım standartların olduğu, bazı standartların ilerleyen dönemlerde artan program sayısı ve yapısı ile güncellendiği, ancak bunun yazılı bir listesinin henüz bulunmadığı gözlemlenmiştir. Bu çalışmadan ortaya çıkan standartlar ATAUZEM tarafından yazılı bir standart çerçevesi olarak kullanılarak problem giderilebilir. Bu boyutla ilgili diğer bir konu olan ihtiyaçların

başka ülkelerden temin edilmesi durumu henüz yaşanmadığı için bu konuda kuruma herhangi bir tavsiyede bulunmaya gerek duyulmamıştır.

Çok az uygulanan son madde “öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilir” ($\bar{X}=1.3$) ise Öğretme ve Öğrenme Süreci boyutunda yer almaktadır. Bu madde daha çok lisansüstü programları ilgilendirdiği için diğer programlarda uygulanmamakta ve bu yüzden puanı düşük çıkmaktadır. ATAUZEM'in lisansüstü programlarda uyguladığı yöntemleri diğer programlarda uygulaması uygun olacaktır. Programın seviyesine uygun olarak öğrencilere kazandırılan bu davranış ile uzaktan eğitimin niteliği artmış olacaktır.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Bu çalışmanın temel amaçlarından birisi alanyazın temel alınarak uzaktan eğitim kalite standartlarını belirlemektir. Ülkelerin coğrafi, kültürel, tarihi ve teknolojik farklılıklarından dolayı uzaktan eğitimin doğası ve durumu da farklılık göstermektedir (Middlehurst ve Woodfield, 2004). Bu sebeptendir ki, uluslararası uzaktan eğitim kurumlarından derlenen standartların ülkemizde uygulanan uzaktan eğitim uygulamaları için bire bir uyması beklenemez. Bu açığı kapatmak için yapılan alan uzmanı kontrolleri, dil uzmanı kontrolleri ve iki tur uzman görüşüne göre yapılan düzeltme ve eleme işlemlerinin ardından, ülkemizde uygulanabilecek uzaktan eğitim kalite standartları belirlenmiştir. Endean ve diğerleri (2010), her ne kadar uzaktan eğitim standartlarına yönelik farklı bakış açısı ve yeniliğe karşı olgunluk ve yaklaşımların farklı düzeyleri olsa da her üniversitenin kendi işleyişlerini kapsayacak şekilde standartları ve politikaları olması gerektiğini savunmaktadırlar. Bu açıdan bakıldığında ülkemizdeki uzaktan eğitim birimlerinin yazılı bir uzaktan eğitim standartlarının olmayışı, nitelikli uzaktan eğitim uygulamaları için bir eksiklik olarak görülebilir. Bu eksikliği gidermek amacıyla yapılan bu çalışma ile kurumların kendi uzaktan eğitim işleyişlerini değerlendirebilecekleri bir yapı sunulmaktadır.

Uzaktan eğitime yönelik standart belirleme çalışması kapsamında 10 farklı kurum veya kuruluşa ait uzaktan eğitim standartlarına ulaşılmıştır. Bu standartlarla oluşturulan madde havuzu 25 boyut altında toplanan 337 maddeden oluşmaktadır. Yapılan iki tur uzman görüşü alma aşaması ile Uzaktan Eğitim Kalite Standartları 10 boyut, 97 madde olarak belirlenmiştir. Öğretim Elemanı, Eğitim Programları ve Öğretim, Ölçme ve Değerlendirme, Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları, Öğrenci Destek Hizmetleri, Kurumsal İşleyiş, Ders Geliştirme, Öğretme ve Öğrenme Süreci, Kurumun Misyonu ve Öğrenme Hedefleri ve Çıktılar şeklinde sıralanan boyutlar UEKS'nin boyutlarını oluşturmaktadır. Ragan (1999), uzaktan eğitimin kalitesine yönelik yürütülen Yol Gösterici İlke ve Uygulamalar Projesi kapsamında belirlenen ilkeleri 5 boyut altında ele almıştır. Bu boyutlardan öğrenme hedefleri ve içerik sunumu, ölçme ve değerlendirme ve öğrenci destek ve hizmetleri boyutları bu çalışma sonucu belirlenen boyutlarla örtüşmektedir. Elde edilen bu sonuç, bir uzaktan eğitim programının tasarlanmasında

dikkat edilmesi gereken boyutları içermesi açısından önem taşımaktadır. Her bir boyut altında yer alan standart maddeleri, bir uzaktan eğitim programının başarı ile yürütülmesi için gereken asgari ölçütlere yol gösterici niteliktedir. Hem kurumsal düzeyde hem de kurum çalışanları düzeyinde bu standartların sağlanması sunulan uzaktan eğitimin niteliğini artıracaktır.

Uzaktan eğitimin kalitesini belirleme işi çeşitli paydaşların görüşlerini almaya ihtiyaç duyan oldukça karmaşık bir iştir (Jung, 2011). Haliyle yönetici, öğretim elemanı, teknik personel, akademik ve idari personel gibi uzaktan eğitim süreçlerinde yer alan farklı rollere sahip paydaşların, belirlenen UEKS için görüş bildirmeleri önem arz etmektedir. Belirlenen uzaktan eğitim standartlarının ne derece önemli ve kullanılabilir olduğunu belirlemek için farklı uzaktan eğitim birimlerinde, farklı pozisyonlarda görev alan uzaktan eğitim çalışanlarının görüşleri alınmıştır. Araştırma kapsamında görüş bildiren uzaktan eğitim çalışanları belirlenen uzaktan eğitim standartlarını çok önemli ve kullanılabilir bulmuşlardır. Bu sonuç iki tur uzman görüşü alınarak belirlenen UEKS'nin ülkemizde yürütülen uzaktan eğitim uygulamaları için önemli olduğunu ve bir uzaktan eğitim programının tasarlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde rahatlıkla kullanılabileceğini göstermektedir. Çalışma kapsamında belirlenen UEKS'nin, uzaktan eğitim çalışanları tarafından önemli olduğu bulgusu yöneticiler, öğretim elemanları, personel ve öğrencilerin katılımı ile gerçekleşen çalışmalarda kalite standartlarının önemli bulunduğu sonucu ile örtüşmektedir (Fountain, 2006; IHEP, 2000; Uysal, 2011; Yeung, 2002).

En çok önem verilen maddeler incelendiğinde uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısının etkili bir şekilde yönetilmesi ve desteklenmesi gerektiği öne çıkmaktadır. Ayrıca kurumun, uzaktan eğitim programını planlarken veya ders içeriklerini geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alması, öğrencilerin ve uzaktan eğitim çalışanlarının her türlü bilgilerinin güvenliğini sağlaması gerektiğini belirten maddeler de en çok önem verilenler arasında yer almaktadır. Buna ek olarak okunabilirliği kolaylaştıran ve dikkat dağılımını en aza indiren ders tasarımları yapılması gerektiği vurgulanmaktadır. Parscal ve Riemer (2010), ders tasarımlarında belirli standartların kullanılmasının ders tasarımcılarının içerik, pedagoji ve yapı konusunda doğru şeye odaklanmalarını kolaylaştıracağını öne sürmektedirler. Bu çalışmada ise uzaktan eğitim çalışanlarının en çok alt yapı, engelli bireylerin ihtiyaçları, güvenlik ve

ders tasarımına önem verdikleri söylenebilir. Uzaktan eğitim çalışanlarının önem verdiği diğer maddeler incelendiğinde öğretim yönetim sisteminin yönetimi ve yapısı, ölçme ve sonuçların ilanı, telif hakları ve dersin hedefleri konularının önemli olduğu ve bu konularda standartların oluşturulması gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

En çok kullanılabilir olarak görülen maddeler incelendiğinde, uzaktan eğitim çalışanlarının bir uzaktan eğitim kurumuna yeni kayıt yaptıran bir öğrencinin kendisinden neler beklendiğini bilmesi için bir takım bilgilendirmelerin yapılabileceği konusunun en çok uygulanabilir konu olarak karşımıza çıktığı sonucu elde edilmektedir. Ayrıca, çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı ve başarıyı değerlendirme ilkeleri ile ilgili standart maddelerinin en çok kullanılabilir olduğu görüşü ortaya çıkmaktadır. Herron, Holsombach-Ebner, Shomate ve Szathmary (2012), etkileşimli öğrenmeye olanak verecek gezinme yapısının ve hedefler, içerik ve çevrimiçi öğrenme bağlamına uygun bir değerlendirme yapılması gerektiğini vurgulamışlardır. Buradan hareketle tasarım ilkelerinin kullanılması ile ortamın kullanılabilir olması rahatlıkla sağlanabilir ve değerlendirme ölçütlerinin açık bir şekilde sunulabileceği kolaylıkla uygulanabilir maddeler olarak görülmektedir.

Çalışma kapsamında ayrıca var olan bir uzaktan eğitim programını, geliştirilen standartlara göre değerlendirerek örnek bir uygulamasını yapmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Atatürk Üniversitesinin uzaktan eğitim sistemi belirlenen standartlar çerçevesinde değerlendirilmiş ve kurumun var olan uzaktan eğitimin niteliğini daha da artıracak önerilerde bulunulmuştur. Hazırlanan envanter kullanılarak yapılan değerlendirme sonucunda Atatürk Üniversitesinde yürütülen uzaktan eğitim uygulamaları, belirlenen kalite standartlarını %79 oranında karşıladığı tespit edilmiştir. Bu sonuca göre ATAUZEM'in standartları orta derecede karşılayan bir uzaktan eğitim kurumu olduğu söylenebilir. ATAUZEM'de yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarını alt boyutları ile değerlendirmek gerekirse, standartları iyi derecede karşıladığı boyutların Öğrenci Destek Hizmetleri, Eğitim Programları ve Öğretim, Öğrenme Hedefleri ve Çıktılar ve Ders Geliştirme boyutları olduğu ifade edilebilir. ATAUZEM'in standartları orta derecede karşıladığı boyutları sırası ile Kurumun Misyonu, Kurumsal İşleyiş, Ölçme ve Değerlendirme, Öğretme ve Öğrenme Süreci ve Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları boyutları iken ATAUZEM'in standartları biraz karşılayan tek boyut Öğretim Elemanı boyutu olarak tespit edilmiştir. Öğretim Elemanı boyutunda yer alan "öğretim elemanı

dersleri tasarlarlarken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemlerden faydalanır” maddesinin az uygulandığı görülmektedir. ATAUZEM’de dönem başlarında öğretim elemanlarına verilen eğitimlere uzaktan eğitime yönelik ders tasarımları ile ilgili konuların eklenmesi bu eksikliğin giderilmesine yardımcı olacaktır.

5.2. Öneriler

Ülkemizde giderek yaygınlaşan uzaktan eğitim uygulamalarının niteliğini belirleyecek bir standarda ihtiyaç duyulmaktadır. Bu amaçla geliştirilen Uzaktan Eğitim Kalite Standartlarının, ülkemizde yürütülen uzaktan eğitim uygulamalarına yol gösterecek nitelikte olduğu, katılımcıların görüşleri ile netlik kazanmıştır. Bu anlamda uzaktan eğitim kurumları kendi eksikliklerini görme noktasında, çalışma kapsamında oluşturulan Uzaktan Eğitim Değerlendirme Envanterini kullanabilirler.

Çalışma kapsamında uzaktan eğitime yönelik geliştirilen standartlar birçok boyutu içeren genel standartlardır. Bu standartlar temel alınarak her kurum kendi standartlarını belirleyebilir ve bu standartlar ışığında kendi uygulamalarına yön verebilirler.

Çalışmanın standartları belirleme aşamasında uzaktan eğitimin paydaşlarından sadece yöneticiler, eğitmenler, içerik geliştiren ve teknik personel gibi uzaktan eğitim çalışanlarından veri elde edilmiştir. Bu noktada uzaktan eğitimin bir diğer paydaşı olan öğrencilerin de görüşleri alınabilir. Ayrıca, katılımcılardan sadece çalışma kapsamında elde edilen standart maddeleri için görüş bildirmeleri istenmiştir. Bunun yanı sıra katılımcılar ile görüşmeler yapılarak eklenmesini istedikleri standartlar sorulabilir.

Standartların belirlenmesi aşamasında dört üniversitenin uzaktan eğitim çalışanlarından bilgi alınmıştır. Daha fazla üniversite uygulamaya katılarak örneklem sayısı artırılabilir.

Uzaktan eğitim uygulamalarının değerlendirilmesi aşamasında ATAUZEM değerlendirilirken uygulama merkez müdürü, program sorumluları, canlı sınıf birimi ve sınav birimi personelinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada uygulamaya müdür yardımcıları, öğretim elemanları, içerik geliştirme birimi personeli gibi diğer rollere sahip paydaşlar da dahil edilebilir.

Elde edilen verilere göre ATAUZEM'in standartları iyi derecede karşıladığı boyutlarda yapılacak küçük iyileştirmeler yeterli olacaktır. Orta derecede karşıladığı boyutlarda yer alan ve düşük puan alan standart maddelerini içeren konularda küçük iyileştirmeler gerekmektedir. ATAUZEM'in standartları biraz karşıladığı tek boyut olan Öğretim Elemanı boyutundaki birçok standart maddesinin çok az veya kısmen uygulandığı ve bu konularda önemli iyileştirmeler yapması gerektiği önerilmektedir. Örneğin; ölçme ve değerlendirme sonuçlarının öğretim elemanları ile paylaşılması, öğrencinin öğrenme kaynaklarını etkili bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemlemesine yardım edecektir. Ayrıca öğretim elemanlarına öğrencilerden gelen taleplere hızlı ve yapıcı geri bildirimler sunabileceği ortam ve kullanım desteği hizmeti verilebilir.

Uzaktan eğitim uygulamalarının değerlendirilmesi aşamasında sadece Atatürk Üniversitesinin uzaktan eğitim uygulamaları incelenmiştir. Bu aşamada daha fazla üniversitenin uygulaması değerlendirilebilir ve üniversiteler arasında bir rekabet ortamı oluşturulabilir.

Çalışma kapsamında toplanan standart maddeleri uzaktan eğitim veren üniversitelerden daha ziyade birkaç uzaktan eğitim kurumunun bir araya getirilerek oluşturduğu kuruluşlar tarafından geliştirildiği ve uygulandığı görülmektedir. Ülkemizde de üniversiteler bir araya gelerek oluşturacakları uzaktan eğitim konsorsiyumu ile hem nitelikli uzaktan eğitim uygulamaları için ön ayak olma hem de her üniversitede ayrı ayrı geliştirilen içeriklerin depolandığı ve paylaşıldığı bir merkez olma noktasında hizmet verebilir.

KAYNAKÇA

- Akinci Vural, B. (2003). Quality Culture in Traditional Universities: A Threatening Cultural Change Process? The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 150-155). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Aktan, C. C. ve Gencil, U. (2007). Yükseköğretimde Akreditasyon. C. C. Aktan içinde, Değişim Çağında Yüksek Öğretim. İzmir: Yaşar Üniversitesi Yayını.
- Alexander, S. and Golja, T. (2007). Using Students' Experiences to Derive Quality in an e-Learning System: An Institution's Perspective. Educational Technology & Society, 10(2), 17-33.
- Alley, L. R. and Jansak, K. E. (2001). The Ten Keys to Quality Assurance and Assessment in Online Learning. Journal of Interactive Instruction Development, 13(3), 3-18.
- Australian Government. (2011). Higher Education Standards Framework (Threshold Standards) 2011 - F2012L00003. 2 26, 2013 tarihinde Australian Government ComLaw: <http://www.comlaw.gov.au/Details/F2012L00003/Download> adresinden alındı.
- Bagley, L. (2003). Pedagogical Quality in Online Learning: Improving the Quality of Learndirect Learning. The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 169-173). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Baki, A., Karal, H., Çebi, A., Şilbir, L. ve Pekşen, M. (2009). Uzaktan Eğitimde Öğretim Yönetim Sistemi ve Senkron Eğitim Platformu Tasarım Süreci: KTÜ Örneği. Turkish Journal of Computer and Mathematics Education, 1(1), 87-101.
- Barker, K. C. (2001). Quality Guidelines for Online Education and Training. Vancouver, BC: FuturEd Consulting Education Futurists.
- Barker, K. C. (2007). E-learning Quality Standards for Consumer Protection and Consumer Confidence: A Canadian Case Study in E-learning Quality Assurance. Educational Technology & Society, 10(2), 109-119.
- Benson, A. D. (2003). Dimensions of Quality in Online Degree Programs. The American Journal of Distance Education, 17(3), 145-159.
- Bilgiç, H. G., Doğan, D., & Seferoğlu, S. S. (2011). Gelişen ve Değişen Üniversiteler ve Türkiye'de Yüksek Öğretimde Çevrim-İçi Öğretimin Durumu. Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar (UYK-2011). İstanbul.

- Bodendorf, F. and Schertler, M. (2003). Improving Interactive E-Learning Frameworks by Fostering the Teacher's Role. The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 114-120). European Distance Education Network: Rhodes, Greece.
- Bridgland, A. and Goodacre, C. (2005). Benchmarking in Higher Education: a Framework for Benchmarking for Quality Improvement Purposes. In Proceedings EDUCAUSE Australasia. Auckland, New Zealand.
- Brown, R. (2000). The New UK Quality Framework. Higher Education Quarterly, 54(4), 323-342.
- Burbules, N. C. and Callister, T. A. (2000). Universities in Transition: The Promise and the Challenge of New Technologies. Teachers College Record, 102(2), 271-293.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (3. b.). Ankara: Pegem Akademi.
- Byrnes, R. and Ellis, A. (2006). The Prevalence and Characteristics of Online Assessment in Australian Universities. Australasian Journal of Educational Technology, 22(1), 104-125.
- Carr-Chellman, A. and Philip, D. (2000). The Ideal On-Line Course. British Journal of Educational Technology, 31(3), 229-241.
- Cavanaugh, C. S. (2001). The Effectiveness of Interactive Distance Education Technologies in K-12 Learning: A Meta-Analysis. International Journal of Educational Telecommunications, 7(1), 73-88.
- Celaro, M., Paladini, E. P., Rodrigues, R. and Assumpção, S. (2003). Quality and Flexibility in Higher Education. The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 35-41). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Chao, T., Saj, T. and Tessier, F. (2006). Establishing a Quality Review for Online Courses. EDUCAUSE QUARTERLY, 3, 32-39.
- CHEA. (2001, 8 5). Glossary of Key Terms in Quality Assurance and Accreditation. 4 24, 2013 tarihinde Council for Higher Education Accreditation: <http://www.uv.es/alfa-acro/documentos/documentosinteres/29.htm> adresinden alındı
- Chickering, A. W. and Gamson, Z. F. (1987). Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education. AAHE Bulletin, 3-7.
- Chickering, A. W. and Ehrmann, S. C. (1996, October). Implementing the Seven Principles: Technology as Lever. AAHE Bulletin, 3-6.

- Clark, P. M. (2003). Quality in the Digital Age. The Quality Dialogue Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 1-5). Rhodes, Greece: 2003 EDEN Annual Conference.
- Claus, E. Q. (2006). Quality in Distance Education: Exploring the Issues and Concerns. 42(3), 899-906.
- Çabuk Anaper, S. N., Uluçay, D. T. ve Çabuk, A. (2013). Accreditation of Online And Distance Learning Programs: Online GIS Education Program Experience. Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE, 14(1), 231-244.
- Çolak, C., Kokoç, M. ve Karal, H. (2011). Uzaktan Eğitimde Akreditasyon. International Educational Technology Conference IETC, (s. 2071-2079). İstanbul.
- Darcy, S. M. (2009). The Evolution of Standards for Distance Learning in Higher Education: Back to the Future. PAACE Journal of Lifelong Learning, 18, xx-xx.
- Day, D. (2003). Enhancing Quality through Integrated Educational Development: A Model. The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 101-107). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Deepwell, F. (2007). Embedding Quality in e-Learning Implementation through Evaluation. Educational Technology & Society, 10(2), 34-43.
- Deming, W. E. (1982). Out of the Crisis: Quality, Productivity and Competitive Position. Cambridge, MA: MIT Center for Advanced Engineering Study.
- Ehlers, U. D. (2004). Quality in e-Learning from a Learner's Perspective. European Journal of Open, Distance and E-Learning.
- Ehlers, U. D. (2007). Quality Literacy — Competencies for Quality Development in Education and e-Learning. Educational Technology & Society, 10(2), 96-108.
- Ehlers, U. D., Goertz, L., Hildebrandt, B. and Pawlowski, J. M. (2005). Quality in e-Learning: Use and Dissemination of Quality Approaches in European e-Learning: A study by the European Quality Observatory. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.
- Ellis, R. A. and Calvo, R. A. (2007). Minimum Indicators to Assure Quality of LMS-supported Blended Learning. Educational Technology & Society , 10(2), 60-70.
- Endean, M., Bai, B. and Du, R. (2010). Quality Standards In Online Distance Education. International Journal of Continuing Education and Lifelong Learning, 3(1), 53-71.
- Fleming, S. and Hiple, D. (2004). Distance Education to Distributed Learning: Multiple Formats and Technologies in Language Instruction. CALICO Journal, 22(1), 63-82.

- Fountain, S. (2006). An Investigation into Quality Assurance in Internet-Based Education as Defined by Higher Education Organizations. Minnesota: Published PhD thesis, Capella University.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. and Hyun, H. H. (2012). How to Design and Evaluate Research in Education (8. b.). New York, NY: McGraw-Hill.
- Frydenberg, J. (2002). Quality Standards in eLearning: A Matrix of Analysis. *The International Review Of Research In Open And Distance Learning*, 3(2).
- Gore, P. J. (2000). Developing and Teaching Online Courses in Geology at the Two-Year College Level in Georgia. *Computers & Geosciences*, 26, 641-646.
- Grabowska, A. (2003). Searching for Evaluation Procedures for Web Based Courses – Cases From EU Projects. *The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning* (s. 226-231). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- GRCC. (2012). GRCC Distance Learning Standards. 11 10, 2012 tarihinde Grand Rapids Community College: <http://cms.grcc.edu/grccdstandards> adresinden alındı
- Gujjar, A. A. and Malik, M. A. (2007). Preparation of Instructional Material for Distance Teacher Education. *Turkish Online journal of Distance Education - TOJDE*, 8(1), 55-63.
- Gürol, M. ve Sevindik, T. (2004). Uzaktan Eğitimin Teknoloji Boyutu. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı. Malatya: İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.
- Gürses, N. and Demiray, E. (2009). Organizational Commitment of Employees of TV Production Center (Educational Television ETV) for Open Education Facility, Anadolu University. *Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET*, 8(1).
- Hamzaee, R. G. (2005). A Survey and a Theoretical Model of Distance Education Programs. *International Advances in Economic Research*, 11(2), 215-229.
- Harman, G. and Meek, V. L. (2000). Repositioning Quality Assurance and Accreditation in Australian Higher Education. Canberra ACT: AusInfo.
- Hawkins, B. L. (1999). Distributed Learning and Institutional Restructuring. *Educom Review*, 34(4).
- Heaton, L. A., Pauley, R. and Childress, R. (2003). Quality Control for Online Graduate Course Delivery. *Computers in the Schools*, 19(3-4), 103-114.
- Herrington, A., Herrington, J., Oliver, R., Stoney, S. and Willis, J. (2001). Quality Guidelines for Online Courses: The Development of an Instrument to Audit Online Units. 18th Conference of the Australasian Society for Computers in Learning in Tertiary Education (s. 263-270). Melbourne: ECU Publications.

- Herron, R. I., Holsombach-Ebner, C., Shomate, A. K. and Szathmary, K. J. (2012). Large Scale Quality Engineering in Distance Learning Programs. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, 16(5), 19-35.
- Holmberg, C. and Hansson, H. (2003). Quality Ideologies – Consensus or Conflict in the Global Classroom? The Quality Dialogue Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 12-16). Rhodes, Greece: 2003 EDEN Annual Conference.
- Hopkins, P., Jackson, N. and Webb, R. (2003). Keeping it Up to Scratch Maintaining the Quality of a Large Scale CPD Project in the UK. *The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning* (s. 246-252). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- IDECC. (2005, 02 25). Distance Education Standards. 12 12, 2012 tarihinde The International Distance Education Certification Center: <https://www.idecc.org/content.cfm?page=Downloads> adresinden alındı
- IHEP. (2000). *Quality On the Line: Benchmarks for Success in Internet-Based Distance Education*. Washington, DC: The Institute for Higher Education Policy.
- İşman, A., Altınay, Z. and Altınay, F. (2004). Roles of the Students and Teachers in Distance Education. *Turkish Online Journal of Distance Education TOJDE*, 5(4), 1-9.
- Jara, M. and Mellar, H. (2007). Exploring The Mechanisms For Assuring Quality Of E-Learning Courses In UK Higher Education Institutions. *European Journal of Open and Distance Learning*.
- Jung, I. (2005). Quality Assurance Survey of Mega Universities. C. McIntosh and Z. Varoglu içinde, *Lifelong Learning & Distance Higher Education* (s. 80). Canada / France: Commonwealth of Learning / UNESCO Publishing.
- Jung, I. (2011). The Dimensions of e-Learning Quality: from the Learner's Perspective. *Educational Technology Research and Development*, 59(4), 445-464.
- Juran, J. M. and Godfrey, A. B. (1999). *Juran's Quality Handbook (5th Edition b.)*. (R. E. Hoogstoel, & E. G. Schilling, Dü) New York: McGraw-Hill.
- Karaman, S. (2011). Examining the Effects of Flexible Online Exams on Students' Engagement in e-Learning. *Educational Research and Reviews*, 6(3), 259-264.
- Kavak, Y. (1999). Öğretmen Eğitiminde Yeni Bir Yaklaşım Doğru: Standartlar ve Akreditasyon. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 19, 313-324.
- Kerka, S. and Wonacott, M. E. (2000). *Assessing Learners Online*. Practitioner File. ERIC Clearinghouse on Adult, Career, and Vocational Education, Columbus, OH.
- Kiper, A. ve Kıyıcı, M. (2007). Eğitimde İnternet Kullanımı. A. Güneş (Dü.) içinde, *Bilgisayar I-II Temel Bilgisayar Becerileri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Koçdar, S. (2011). Uzman Görüşlerine Göre Türkiye’de Uzaktan Eğitim Programlarının Akreditasyonu. Yayımlanmış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Larreamendy-Joerns, J. and Leinhardt, G. (2006). Going the Distance with Online Education. *Review of Educational Research*, 76(4), 567-605.
- Latchem, C. (2011). Quality Matters for Turkish Higher Education. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 1(1), 1-18.
- Leacock, T. L. and Nesbit, J. C. (2007). A Framework for Evaluating the Quality of Multimedia Learning Resources. *Educational Technology & Society*, 10(2), 44-59.
- Lee, J. and Dziuban, C. (2002). Using Quality Assurance Strategies for Online Programs. *Educational Technology Review*, 10(2), 69-78.
- Lee, M., Thurab-Nkhosi, D. and Giannini-Gachago, D. (2005). Using Informal Collaboration to Develop Quality Assurance Processes for eLearning in Developing Countries. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology (IJEDICT)*, 1(1), 108-127.
- Liber, O. and Olivier, B. (2003). Learning Technology Interoperability Standards. (A. Littlejohn, Dü.) *Journal of Interactive Media in Education*, 1.
- Lionarakis, A. (2003). A Preliminary Framework for a Theory of Open and Distance Learning – The Evolution of its Complexity. *The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning* (s. 42-47). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Lockee, B. B., Burton, J. K. and Potter, K. R. (2010). Examining Standards for Distance Education Systems. *New Educational Paradigm for Learning and Instruction* (s. 1-10). The 11th International Conference on Education Research.
- Lorentsen, A. (2003). Quality and Quality Culture in ODL. Defining, Assuring and Maintaining Quality in Web Based Master Programs in Continuing Education. *The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning* (s. 17-22). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Lorenzetti, J. P. (2011). A Simple Way to Score Administrative Quality. *Distance Education Report*, 15(4), 7-8. The Sloan Consortium. adresinden alındı
- Marshall, S. (2004). E-learning Standards: Open Enablers of Learning or Compliance Strait Jackets? R. Atkinson, C. McBeath, D. Jonas-Swyer, & R. Phillips (Dü.), *Beyond the comfort zone: Proceedings of the 21st ASCILITE Conference* içinde (s. 596-605). Perth, West Australia: Australasian Society for Computers in Learning in Tertiary Education.

- Marshall, S. (2006, 7). E-Learning Maturity Model (Version Two) - New Zealand Tertiary Institution e-Learning Capability: Informing and Guiding e-Learning Architectural Change and Development. 5 6, 2013 tarihinde Education Counts: <http://www.educationcounts.govt.nz/publications/ict/58139> adresinden alındı
- McNaught, C. (2001). Quality Assurance for Online Courses: From Policy to Process to Improvement? Annual Conference of the Australasian Society for Computers in Learning in Tertiary Education (ASCILITE 2001) (s. 435-442). Melbourne, Australia: In Meeting at the Crossroads.
- Mergen, E., Grant, D. and Widrick, S. M. (2000). Quality Management Applied to Higher Education. *Total Quality Management*, 11, 345- 352.
- Meyer, K. A. (2002). *Quality in Distance Education: Focus on On-Line Learning* (Cilt 29). San Francisco: Jossey- Bass.
- Middlehurst, R. and Woodfield, S. (2004). *International Quality Review and Distance Learning: Lessons from Five Countries*. Washington DC: CHEA Institute for Research and Study of Accreditation and Quality Assurance.
- Moore, J. C. (2005). *The Sloan Consortium Quality Framework And The Five Pillars*. The Sloan Consortium.
- Moore, M. G. (1989). Three Types of Interaction. *The American Journal of Distance Education*, 3(2).
- Morrison, D., Mayes, T. and Gulc, E. (2006). Benchmarking e-Learning in UK Higher Education. *Proceedings of the 23rd Annual ASCILITE Conference: Who's learning? Whose technology?* (s. 583-587). Sydney, Australia: The University of Sydney.
- Mylonakis, N. (2003). Quality Is in the Eye of the Beholder. *The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning* (s. 30-34). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Nakos, G. E., Deis, M. H. and Jourdan, L. (2002). Students' Perceptions of On-line Courses: An Exploratory Study. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 3(1), 58-66.
- NCPSA. (2010, 3 29). *Recommended Standards for Distance Education*. 12 12, 2012 tarihinde National Council for Private School Accreditation: http://www.ncpsa.org/technology/distance_education_standards adresinden alındı
- Netteland, G. (2003). Improved Quality in Large-Scale Implementations of E-Learning in the Workplace – In Search of Critical Success Factors. *The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning* (s. 108-113). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.

- Novak, D. K. (2002). Building Quality into Distance Education: Establishing Standards. Pan-Commonwealth Forum on Open Learning. Durban, South Africa.
- Odabaş, H. (2003). İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim ve Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümleri. Türk Kütüphaneciliği, 17(1), 22-36.
- ODLQC. (2006, 4 1). ODLQC Standards. 12 12, 2012 tarihinde Open and Distance Learning Quality Council: <http://odlqc.org.uk/odlqc-standards> adresinden alındı
- Olson, C. A. and Shershneva, M. B. (2004). Setting Quality Standards for Web-Based Continuing Medical Education. The Journal of Continuing Education in the Health Professions, 24, 100-111.
- ÖSYM. (2009a). 2009-ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu. 11 10, 2012 tarihinde Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi: <http://www.osym.gov.tr/belge/1-11477/2009-osys-yuksekogretim-programlari-ve-kontenjanlari-ki-.html> adresinden alındı.
- ÖSYM. (2009b). 2009-ÖSYS Yükseköğretim Programlarına Ek Yerleştirme Kılavuzu. 11 10, 2012 tarihinde Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi: <http://www.osym.gov.tr/belge/1-11561/2009-osys-ek-yerlestirme-yuksekogretim-programlarina-ek-.html> adresinden alındı.
- ÖSYM. (2012a). 2012 ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu. 11 10, 2012 tarihinde Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi: <http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2012/OSYS/2012OSYSKONTKILAVUZ.pdf> adresinden alındı.
- ÖSYM. (2012b). 2012-ÖSYS Ek Yerleştirme Kılavuzu. 11 10, 2012 tarihinde Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi: <http://www.osym.gov.tr/dosya/1-60832/h/2012-osys-ekkilavuz-27092012-2.pdf> adresinden alındı.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A. and Berry, L. L. (1985). A Conceptual Model of Service Quality and Its Implications for Future Research. Journal of Marketing, 49(4), 41,50. <http://www.jstor.org/stable/1251430> adresinden alındı.
- Park, C., Kier, C. and Jugdev, K. (2011). Debate as a Teaching Strategy in Online Education: A Case Study. Canadian Journal of Learning and Technology, 37(3).
- Parker, N. K. (2008). The Quality Dilemma in Online Education Revisited. T. Anderson içinde, The Theory and Practice of Online Learning (s. 308). Edmonton, AB: AU Press, Athabasca University.
- Parscal, T. and Riemer, D. (2010). Assuring Quality in Large-Scale Online Course Development. Online Journal of Distance Learning Administration, 13(2).
- Pawlowski, J. M. (2007). The Quality Adaptation Model: Adaptation and Adoption of the Quality Standard ISO/IEC 19796-1 for Learning, Education, and Training. Educational Technology & Society, 10(2), 3-16.

- Pawlowski, J. M., Barker, K. C. and Okamoto, T. (2007). Foreword: Quality Research for Learning, Education, and Training. *Educational Technology & Society*, 10(2), 1-2.
- Pond, W. K. (2002). Distributed Education in the 21st Century: Implications for Quality Assurance. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 5(2).
- Poumay, M. (2003). Quality Criteria as a Powerful Tool for Training, Awareness Raising and Evaluation Illustrations through Contrasted Uses. *The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning* (s. 179-182). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- PSU. (2008, 5 8). Penn State Quality Assurance e-Learning Design Standards. 12 12, 2012 tarihinde Penn State: https://elearningcoop.psu.edu/assets/PennStateQualityAssurance_Standards_8May2008.pdf adresinden alındı
- QAA. (2010). Code of practice for the assurance of academic quality and standards in higher education, Section 2: Collaborative provision and flexible and distributed learning (including e-learning). Gloucester, UK: The Quality Assurance Agency for Higher Education.
- QM. (2011). Quality Matters (TM) Rubric Standards 2011 - 2013 edition with Assigned Point Values. 12 12, 2012 tarihinde Quality Matters Program: <http://www.qmprogram.org/rubric> adresinden alındı
- Ragan, L. C. (1999). Good Teaching Is Good Teaching: An Emerging Set of Guiding Principles and Practices for the Design and Development of Distance Education. *CAUSE/EFFECT*, 22(1), 1-7.
- Rathsman, I. and Sjölund, M. (2003). The Swedish Net University, Quality Issues. *The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning* (s. 243-245). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Reeves, T. C. (1997). A Model of the Effective Dimensions of Interactive Learning on the World Wide Web. *Proceedings of Interaktiivinen Teknologia Koulutuksessa (ITK'97)*. Hameenlinna (Finland).
- Reisinger, S. L. and Paramythis, A. (2003). Distance Education – A Battlefield for Standards. *The Quality Dialogue Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning* (s. 89-94). Rhodes, Greece: 2003 EDEN Annual Conference.
- Rowe, N. C. (2004). Cheating in Online Student Assessment: Beyond Plagiarism. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 7(2).
- SCD. (2012, 6). Standards for Distance Education Teaching and Learning. 12 12, 2012 tarihinde The Sydney College of Divinity: <http://scd.edu.au/wp-content/uploads/2012/11/SCD-Standards-for-Distance-Education-Teaching-Learning-2012.pdf> adresinden alındı

- Schlosser, L. A. and Simonson, M. (2006). *Distance Education: Definition and Glossary of Terms* (2. b.). United States of America: IAP-Information Age Publishing, Inc.
- Schulte, M. (2011). The Foundations of Technology Distance Education: A Review of the Literature to 2001. *The Journal of Continuing Higher Education*, 59(1), 34-44.
- Scull, W. R., Kendrick, D., Shearer, R. and Offerman, D. (2011). The Landscape of Quality Assurance in Distance Education. *Continuing Higher Education Review*, 75, 138-149.
- Seok, S. (2007). Standards, Accreditation, Benchmarks, and Guidelines in Distance Education. *The Quarterly Review of Distance Education*, 8(4), 387-398.
- Shelton, K. (2011). A Review of Paradigms for Evaluating the Quality of Online Education Programs. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 4(1), 1-11.
- Shelton, K. and Isernhagen, J. (2012). *Examining Elements of Quality within Online Education Programs in Higher Education*. National Council of Professors of Educational Administration.
- Simonson, M., Schlosser, C. and Orellana, A. (2011). Distance Education Research: A Review of the Literature. *Journal of Computing in Higher Education*, 23(2-3), 124-142.
- SREB. (2006a). *Standards for Quality Online Courses*. Atlanta, GA: Southern Regional Education Board.
- SREB. (2006b). *Standards for Quality Online Teaching*. Atlanta, GA: Southern Regional Education Board.
- Steenhaut, K. (2003). *Quality through Standardisation: Setting Out for Back-Office Integration and Television-Based Distance Learning*. The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 79-83). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Stella, A. and Gnanam, A. (2004). Quality Assurance in Distance Education: The Challenges to be Addressed . *Higher Education*, 47, 143-160.
- Svensson, M. (2011, 11 26). *E-Learning Standards and Technical Specifications*. 4 23, 2013 tarihinde http://www.centre-inffo.fr/pdf/adapt/adapt2001_chap4_angl.pdf adresinden alındı.
- TDK. (2012). Standart. 12 02, 2012 tarihinde Türk Dil Kurumu: <http://www.tdk.gov.tr/> adresinden alındı.
- UKY. (2011). *Course Development Standards*. 12 12, 2012 tarihinde The University of Kentucky Distance Learning Programs: <http://www.uky.edu/DistanceLearning/faculty/devResources/devStandards.html> adresinden alındı.

- UWSA. (2000, 9 6). Distance Education Standards for Academic and Student Support Services. 12 12, 2012 tarihinde The University of Wisconsin System Administration : <http://www.uwsa.edu/acss/acis/destandards.pdf> adresinden alındı.
- Uys, P. M. (2003). Quality in the Management of Technological Transformation: A Framework for Developed and Developing Environments. The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 454-460). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Uysal, Ö. (2011). Meslek Yüksekokullarında Çevrimiçi Derslerin Kalite Standartlarına Yönelik Bir Araştırma. Eskişehir: Yayınlanmış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Uysal, Ö. ve Kuzu, A. (2011). Çevrimiçi Eğitimde Kalite Standartları: Amerika Örnekleri. Anadolu Journal of Educational Sciences International, 1(1), 49-74.
- van de Bunt-Kokhuis, S. (2003). e-Learning and the Quality of Knowledge in a Globalised World. The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 6-11). Rhodes, Greece: European Distance Education Network (EDEN).
- Vistven, L. and Blom, D. (2003). Training the Trainers: A Strategy for Quality Assurance. The Quality Dialogue: Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning (s. 342-346). Rhodes, Greece: European Distance Education Network.
- Ward, M. E., Peters, G. and Shelley, K. (2010). Student and Faculty Perceptions of the Quality of Online Learning Experiences. The International Review of Research in Open and Distance Learning, 11(3).
- Widrick, S. M., Mergen, E. and Grant, D. (2002). Measuring the Dimensions of Quality in Higher Education. Total Quality Management, 13(1), 123-131.
- Xu, D. and Wang, H. (2006). Intelligent Agent Supported Personalization for Virtual Learning Environments. Decision Support Systems, 42, 825– 843.
- Yang, S. J., Chen, I. Y., Kinshuk and Chen, N. -S. (2007). Enhancing the Quality of e-Learning in Virtual Learning Communities by Finding Quality Learning Content and Trustworthy Collaborators. Educational Technology & Society, 10(2), 84-95.
- Yang, Y. and Cornelius, L. F. (2004). Students' Perceptions towards the Quality of Online Education: A Qualitative Approach. Association for Educational Communications and Technology, Washington, DC.
- Yeung, D. (2002). Toward an Effective Quality Assurance Model of Web-Based Learning: The Perspective of Academic Staff. Online Journal of Distance Learning Administration, 5(2).
- Young, A. and Norgard, C. (2006). Assessing the Quality of Online Courses from the Students' Perspective. Internet and Higher Education, 9, 107-115.

- Yükseltürk, E. and Bulut, S. (2007). Predictors for Student Success in an Online Course. *Educational Technology & Society*, 10(2), 71-83.
- Zyl, H. and Powell, A. (2012). Thomas Edison State College and Colorado State University: Using Cutting-Edge Technology to Enhance CE Unit Success. *Continuing Higher Education Review*, 76, 201-207.

EKLER

EK - 1. Birinci Tur Uzman Görüşü Alınan Standart Maddeleri

Değerli Öğretim Üyesi,

Bu envanter uzaktan eğitim kalite standartlarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıda yurtdışında kullanılan uzaktan eğitim standartlarının farklı çalışmalardan derlenen boyutları ve maddeleri yer almaktadır. Dolayısıyla birbirine benzeyen ve ülkemizde uygulanan uzaktan eğitim için uygun olmayan maddelerin çıkarılabilmesi için görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Bu amaçla Kullanım alanı için aşağıda yer alan ölçeğe uygun olarak 1 ile 5 arasında bir puan vererek her bir maddeyi değerlendiriniz. Eğer bir maddenin çıkarılmasını düşünüyorsanız Çıkarılma Nedeni (ÇN) alanına yine aşağıdaki ölçeğe uygun bir değer giriniz.

Katılımınız ve içtenliğiniz için teşekkür ederiz.

SN	Kullanım: 1- Kesin çıkarılmalı, 2- Çıkarılabilir, 3- Kararsızım, 4- Kalabilir, 5- Kesin kalmalı Çıkarılma Nedeni (ÇN): 1- Uygun değil, 2- Benzeri var, 3- Her bir Standart Maddesi ve başlığı için yukarıdaki ölçeğe uygun puan veriniz.	Kullanım	ÇN
1	A. Öğretim Elemanı		
2	Öğretim elemanı ilgili bir şekilde 24 saat içinde kişisel e-posta ile yanıt verir.		
3	Öğretim elemanı öğrencilerle iletişim kurmak için çoklu forum uygulamaları oluşturur.		
4	Öğretim elemanı hazır bulunur ve öğrencileri uygun koşullar hakkında bilgilendirir.		
5	Öğretim elemanı çalışma grupları, işbirlikçi öğrenme ve problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçları kullanır.		
6	Öğretim elemanı tartışma konuları yoluyla ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılmaları için fırsat oluşturur.		
7	Öğretim elemanı gerçek zamanlı sohbet araçlarını etkili kullanır.		
8	Öğretim elemanı etkin olay, araştırma ve simülasyon kullanarak dersleri tasarlar.		
9	Öğretim elemanı e-posta (veya gizliliği korunmak suretiyle başka bir kanal) yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.		
10	Öğretim elemanı öğrencilerin sıkıntılarının doğru yere ulaştığından emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.		
11	Öğretim elemanı çevrimiçi modülleri tamamlamak için uygun miktarda zaman ayırır.		
12	Öğretim elemanı öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.		
13	Öğretim elemanı öğrencilerin zamanlarında esneklik sağlayacak şekilde dersleri tasarlar.		

14	Öğretim elemanı ürün ve performansı değerlendirmek için açıkça ifade edilmiş hatta öğrencilerle birlikte oluşturulmuş ölçütler kullanır.		
15	Öğretim elemanı mükemmel, orta düzeyde ve hatalı çalışmalardan örnekler vererek standartları belirler.		
16	Öğretim elemanı güçlü görseller, iyi organize edilmiş yazılar; direkt, dolaylı ve görsel deneyimler ve analiz, sentez ve değerlendirme gerektiren görevler yoluyla, gerçek hayat durumlarına uygulamalarla farklı öğretmen metodlarını kullanır.		
17	Öğretim elemanı öz eleştiri ve değerlendirmeyi teşvik eder.		
18	Öğretim elemanı öğrenci öğrenme stillerini değerlendirir ve çevrimiçi deneyimleri uyarlar.		
19	Öğretim elemanı grup işbirliğini ve problem çözmeyi yürütür.		
20	Öğretim elemanının ne zaman yanıt verdiği ve uygunluğu açık bir şekilde öğrenciye iletilir.		
21	B. Eğitim programları ve öğretim		
22	Program öğrenciler arasında ve öğrenci-öğretim üyeleri arasında zamanında ve uygun etkileşim sağlar.		
23	Kurum öğretim elemanları programların kesinliği ve öğretimin kalitesinden emin olmak için uzaktan eğitim üzerindeki gözetim sorumluluğunu üstlenir.		
24	Kurum kullanılan teknolojinin programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.		
25	Kurumun uzaktan eğitim politikaları materyallerin sahipliğini, telif hakları konusunu, öğretim elemanlarının ödeneklerini ve yazılım, canlı sınıf ve diğer materyalleri üretimlerinden elde edilen gelirin kullanımını net bir şekilde ortaya koyar.		
26	Kurum özellikle uzaktan eğitime ilişkin uygun öğretim destek hizmetleri sağlar.		
27	Kurum uzaktan ders verecek öğretim üyelerine uygun hizmet içi eğitimleri sağlar.		
28	Öğrenciler ders başlamadan önce bilmeleri gereken derse ait kritik bilgi ve gereksinimleri içeren ders izlenesine kolay erişime sahiptirler.		
29	Kurumun öğretim elemanları, programın titizliği ve öğretimin kalitesinden emin olmak ve uzaktan eğitim üzerinde gözetimi yerine getirme sorumluluğu üstlenir. Geleneksel eğitim müfredatı ile olduğu gibi öğretimin ve müfredatın kalitesi uzaktan eğitim ile sağlanacaktır. Öğretim üyeleri, bölüm, okul / kolej ve sonuçta kurumun kendisi aşağıda belirtilen alanlarda kalite bakımından sorumludurlar.		
30	Kurum içeriklerin, programların ve derslerin güncel olduğundan emin olur.		
31	Kurum kullanılan teknolojinin programın hedeflerine ve doğasına uygun olduğundan emin olur. Programlar kullanılan teknolojiye uygun öğretim tasarımı sağlamaktadır.		
32	Kurumu uzaktan eğitim programlarında ders veren öğretim elemanları için uygun eğitim sağlar.		
33	Kurum özellikle uzaktan eğitimle alakalı uygun öğretim elemanı destek hizmetleri sağlar.		
34	Programlar öğrencilerin öğretim elemanları ve diğer öğrencilerle uygun ve zamanında etkileşim kurmalarını sağlar.		
35	Kurum programın tüm yönleriyle kalite güvencesinden sorumludur. Eğer kurum "üçüncü parti" ürünleri, duruma özel eğitmenler, satın alınmış parçalar, özelleştirilmiş yazılım veya programın kaynak dışı		

	yönlerini kullanıyorsa “taşeron” birimlerin veya ürünlerin performansından ve programın uyumundan emin olmak zorundadır.		
36	Kurumların materyallerin sahipliği, öğretim elemanlarının maaşı, telif hakkı meseleleri ve yazılımların, televizyonla öğretim veya diğer ortam ürünlerinin oluşturulması ve üretiminden elde edilen gelirin kullanımına ilişkin uzaktan eğitim politikaları netleştirilmelidir.		
37	Kurum duyurduğu ders sıralaması önerisine bağlılığı için öğrencilere bir açıklama sunar. Öğrenciler kabul edildikleri zaman programda önerilen derslere ilişkin hangi hükümlerin veya durumların var olduğunu bilmeye ihtiyaçları var, böylece onlar kayıt konusunda bilinçli bir karar verebilirler.		
38	Kurum uzaktan eğitim programı veya dersleri geliştirirken veya planlarken engelli bireylerin ihtiyaçlarını karşılayabilmelidir.		
39	C. Ölçme ve Değerlendirme		
40	Kurum öğrencinin uzaktan eğitim programlarındaki başarı yeteneklerini ölçer ve sonuçları başvuru ve kabul politikalarını belirlerken kullanır.		
41	Kurum uzaktan eğitim programlarının (öğrenci öğrenim çıktıları, kalma kararı ve memnuniyeti dahil) kampüs dersleri ile karşılaştırılabilir olduğundan emin olmak için eğitimsel verimliliğini değerlendirir.		
42	Programın etkililiği ve öğretme-öğrenme süreci, farklı yöntemlerin kullanıldığı bir ölçme süreci içinde değerlendirilmektedir.		
43	Katılım sayıları, ücretler ve başarılı/yenilikçi teknoloji kullanımına ilişkin veriler, program etkililiğinin ölçülmesi için kullanılmaktadır.		
44	Öğrenme çıktıları anlaşılır, yararlı ve uygun olması için düzenli olarak gözden geçirilmektedir.		
45	Dersin öğrenci öğrenme çıktılarının, öğrenci hatırlamalarının ve öğretim elemanı ve öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesini içeren öğretim etkililiği değerlendirilir.		
46	Program, öğrenci kimliğinin güvenli ve doğru belgelenmesini sağlar.		
47	Değerlendirme verileri öğretim elemanları için mevcut ve belki öğrenciler için kullanılabilir hale getirilebilir.		
48	Uzaktan eğitim derslerinin öğretimindeki etkililiğin değerlendirilmesi için tarafsız ölçütler oluşturulmuştur.		
49	Kurum öğrenci öğrenmesi hakkında geçerli, güvenilir ve önyargısız verim bilgileri sunan performans ölçümleri geliştirir.		
50	Okul öğrenci öğrenmesi için beklenenlerin karşılandığına dair sürecin değerlendirilmesi için kapsamlı bir değerlendirme sistemi geliştirir ve uygular.		
51	Öğrenci değerlendirme verileri öğretme ve öğrenme sürecinin sürekli geliştirilmesinde karar vermek için kullanılır.		
52	Eğitsel ve kurumsal etkililiklerin sistematik bir analizi yapılır ve bu bilgi öğrenci performansını artırmak için kullanılır.		
53	Öğrenci kimliğinin oluşturulması, test araçlarının güvenliğinin sağlanması, sınavların yönetimi, güvenli ve hızlı değerlendirmelerin yapılması ve öğrenci çalışmalarının bütünlüğü için prosedürler ve politikalar vardır.		
54	Değerlendirme sonuçlarının uygun dağıtımı yapılırken kişisel bilgiler korunur.		
55	Genel olarak program / ders etkililiğinin değerlendirilmesi için aşağıdaki ölçümler belirlenir:		

56	Öğrenci öğrenmesinin amaçlanan çıktıları ne ölçüde karşıladığı ölçülür.		
57	Öğrenci hatırlama / tamamlamalarının zamanla değişim oranları ölçülür.		
58	Öğrenci, veli ve öğretim elemanı memnuniyetlerinin resmi ve gayri resmi değerlendirme süreçleriyle ve düzenli anket / değerlendirmelerle ölçülür.		
59	İletişim, anlama ve çözümlenme gibi temel becerilerde öğrencilerin yeterlilikleri ölçülür.		
60	Programın kendi öğrencilerinin maliyet etkililiğinin örgün seçenekleri ile kıyaslanır.		
61	Uzaktan eğitim öğrencileri ve örgün öğrenciler arasında eşit ilişkiler ve değerlendirme sonuçları ölçülür.		
62	Öğrenme etkinlikleri ve değerlendirme öğrencileri ders içerikleri ile etkileşime girmeye teşvik etmeye ve iyi öğrenci performansının dersin amaç ve öğrenme hedeflerine nasıl ulaştığını belirleye hizmet eder.		
63	Seçilen ölçme şekilleri belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer ve ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlıdır.		
64	Ders puanlama ilkeleri açıkça belirtilir.		
65	Öğrencilerin katılım ve çalışmalarını değerlendirmek için sağlanan özel ve tanımlayıcı ölçütler ders puanlama ilkelerine bağlıdır.		
66	Seçilen ölçme araçları değerlendirilen öğrenci çalışmalarına uygun, çeşitli ve sıralıdır.		
67	Öğrenciler kendi öğrenmelerindeki ilerlemeleri ölçmek için çoklu fırsatlara sahiptirler.		
68	Uzaktan eğitim programlarının etkililiği düzenli ve sistematik bir şekilde değerlendirilir.		
69	SCD öğrenci performans verilerini izler ve ona göre davranır.		
70	Uzaktan eğitim programlarının düzenli resmi bağımsız değerlendirmesi yapılır.		
71	Öğretimin kalitesi ve birim kalitesi hakkında geribildirim toplayarak her dönem öğrenci değerlendirmesi yapılır; sonuçlar incelenir ve sürekli program geliştirmek için kullanılır.		
72	Öğrenci hizmetleri sürekli değerlendirilir ve geribildirimler sürekli gelişim planlarına entegre edilir.		
73	Öğretim elemanı memnuniyet seviyeleri izlenir ve geribildirimler sürekli gelişim planlarına entegre edilir.		
74	Kurum programın beklentileri konusunda öğrencilere bilgi sağlayacaktır. Öğrencilerin uzaktan eğitim ders veya programı için hazır olduklarına dair kendilerini denemeye yardımcı olacak bir uyum süreci tercih edilir. Bu tutum, motivasyon ve zaman yönetim becerileri gibi özelliklerin ölçüldüğü bir değerlendirmeyi içerebilir. Program gereksinimleri hakkındaki bilgilendirme aynı zamanda öğrencilerin kursa katılırken ve hizmetlere erişirken karşılaşacakları teknik gereksinimleri de içermelidir. Kurum her bir öğrenciye destek etkenlerinin başlıklarına dair bir açıklama sunacaktır.		
75	Kurum kendi uzaktan eğitim programlarının örgün eğitim programları ile kıyaslanabildiğinden emin olmak için eğitsel etkililiğini (öğrenci öğrenme çıktıları, öğrenci hatırlamaları ve öğrenci memnuniyeti gibi) ölçer. Ders ölçümleri kütüphane hizmetleri, bilgi işlem hizmetleri, danışmanlık erişimi, öğretim elemanı ile iletişim gibi şeylerle birlikte öğrenci memnuniyetine ilişkin soruları içerir. Bazı uzaktan eğitim öğrencileri için kampüsü "bağımlı olma" ve / veya bir "öğrenci		

	topluluğunun” parçası olma duygusu kendi başarıları için önemlidir. Kampüsler kendi ölçme araçlarını bu yönüyle ele almayı isterler.		
76	Kurum öğrenci çalışmalarının bütünlüğünü, derecelerin ödüllendirilmesi ve kredilerin güvenilirliğini garanti eder. Uzaktan eğitim programları geleneksel eğitim programlarına benzer bir biçimde programın gözden geçirilmesine maruz kalır. Bu, UW meslektaşları veya uzmanlar tarafından yapılacak harici bir gözden geçirmeyi içerebilir. Geleneksel programın bir parçası olarak uzaktan eğitimle sunulan dersler geleneksel yöntemle sunulan müfredatın dersleri gibi aynı yöntemle ölçülür.		
77	Kurum bütün uzaktan eğitim program ve derslerinin UW standartlarını karşıladığından emin olma noktasında sorumludur.		
78	D. Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları		
79	Kurum öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişimini ve etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.		
80	Kurum öğrencinin öğrenme kaynaklarını doğru bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözler.		
81	Kurum program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.		
82	Verilen bütün kaynaklar belirtilen öğrenen gruplarının ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygundur		
83	Sağlayıcı ders içeriklerinin etkili olduğundan, önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermediğinden emin olmak için sorumlu adımlar atar		
84	Ders içerikleri özel ve açıkça ifade edilmiş öğrenci destek seviyesine göre tasarlanır ve bu destekler için içeriğe yerleştirilmiş uygun fırsatlar sunar		
85	Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır		
86	Donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye iletilir.		
87	Kurum öğrencilerin uygun kütüphane kaynaklarına erişimi ve etkili kullanımından emin olur.		
88	Doğrulama ve tanımlama için kimlik doğrulama işlemi bulundurur.		
89	Kütüphane içi ödünç ve belge dağıtım hizmeti sunar.		
90	Kütüphane derlemelerindeki elektronik kaynaklara erişim sağlar.		
91	Elektronik referans hizmetleri, eposta ve telefon yoluyla yapılan doğrudan referans hizmeti sunar.		
92	Uzaktan eğitim web sayfasının ana sayfasında yer alan kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı, kendi kendine yardım bölümleri ve uygun elektronik istek formları sağlar.		
93	Öğrencilerin bilgi arama becerilerini geliştirebilmeleri için kolaylaştırılmış öğretim sunar. Kütüphane hizmetleri için “800” numaralı telefonun sağlanması.		
94	Kurum öğrencilerin kütüphane kaynaklarını uygun bir şekilde kullanıp kullanmadığını izler.		
95	Kurum derslerle veya programlarla uygun donanım, tesis ve laboratuvar imkanı sağlar.		

96	E. Öğrenci Destek Hizmetleri		
97	Kurum öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişimi sağlar.		
98	Kurum öğrenci sorunlarına uygun çözüm yolları sunar.		
99	Kurum mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu reklam, öğrenci başvuru ve kabul bilgileri sağlar.		
100	Kurum başvurusu kabul edilen öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanım ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur ve gerekli teknolojinin kullanımında yaşanan sıkıntıları giderecek deneyimlere sahip olmalarının sağlar.		
101	Öğrenciler, kabul şartları, okul harcı, ders kitapları, teknik donanım, disiplin şartları ve öğrenciye destek hizmetleri vb. program hakkında bilgilendirilmektedir.		
102	Öğrencilerin, elektronik veri tabanları, kütüphaneler, hükümet arşivleri, haber servisleri ve diğer bilgi kaynaklardan güvenilir ve geçerli bilgilere ulaşmalarını sağlayacak uygulamalı eğitim verilmektedir.		
103	Program veya dersin devam süresi boyunca öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergeler, ders başlangıcından önceki uygulamalar ve gerekli teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda teknik destek alma fırsatına sahiptir.		
104	Öğrenci şikâyetlerini gösteren sorular, öğrenci hizmet personeli tarafından hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanmaktadır.		
105	Eksiksiz bir müfredat veya öğrenci kılavuzları bütün ders ve programlar için yazılı biçimde sağlanmıştır. Bu; kabul, ilerleme, mezuniyet şartları, ilişik kesme ve herhangi bir lisanslama gereksinimleri hakkında doğru ve açık ifade edilmiş bilgiler içerir.		
106	Dersler onaylanmış danışman veya öğretim görevlisi ile oryantasyona sahiptir. Öğrencilerin özel ders tartışmalarına erken oryantasyonunu sağlayacak mekanizmalar açıkça yerleştirilir.		
107	Öğrenciler kendi öğrenmelerini destekleyecek uygun hizmet yelpazesine uygun erişime sahiptir.		
108	Okul öğrencinin uygun altyapı, beceri, teknolojik uzmanlık ve uygun teknolojiye sahip olduğundan emin olur.		
109	Yeterli yardım masası ve eğitim hizmetleri mevcuttur.		
110	Okul beklentileri, teknolojileri, destek hizmetlerini (kütüphane hizmetleri, eğitim, yardım masası vs.) ve dersin bitmesi için tahmin edilen zamanı öğrencilere ve / veya ailelerine bildirir.		
111	Öğrencileri programın teknolojik ortamında sunulan öğrenmedeki doğal ve potansiyel tehditlerin yanı sıra bağımsız öğrenmeyi anlamasında, işbirlikçi deneyimlerde destekler.		
112	Öğrencilere nasıl kayıt olacakları, hangi derslerin olduğunda dair sunulan bilgiler rahatça ulaşılabilir ve bütün bu bilgiler yeterli, açık ve doğrudur.		
113	Okulun ön kayıt, kabul, mali yardım vs. için prosedür ve politikaları vardır ve bu bilgiler kolayca erişilebilir ve açıkça ifade edilmiştir.		
114	Kurum uzaktan eğitim programlarının ve derslerinin dağıtımında ve planlamasında engelli bireylerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalıdır.		
115	Uzak öğrencilerle ilişkili bütün politika, prosedür ve maliyet bilgileri çevrimiçi erişilebilir ve açıkça ifade edilmiştir.		

116	Kurum danışmanlık, test, sosyal ve misyon odaklı hizmetler yani ruhsal veya bütün öğrencilerin öğrenmesi hizmeti gibi hizmetler sunarak akademik toplumun bir parçası olarak uzak öğrencilerin yeterli katılımını sağlar.		
117	Öğrencilerin programı, dağıtımı ve ders ve / veya programın yapısını değerlendirecek yöntemi vardır ve kurum öğrenci sorunlarının giderilmesi için yeterli araç sağlar.		
118	Bütün ders ve programlar için bir öğrenci kılavuzu ve okul kataloğu vardır. Bunlar kabul, ilerleme, başarı değerlendirme, çıkarma, şikayet prosedürleri ve yürürlükteki lisanslama gereksinimleri hakkında doğru ve açıkça ifade edilmiş bilgiler içerir.		
119	Uzaktan eğitim programına ve çevrimiçi öğrenmeye öğrenci oryantasyonu sağlanır.		
120	Her bir ders için öğrencilerin ihtiyaç duyduğu özel ders bilgini betimleyen tam bir müfredat mevcuttur.		
121	Sağlayıcı öğrencilerin eğitsel hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olacak açık bir vaatte bulunur ve bunu sürdürür		
122	Öğrenciler kendi öğrenmelerinde bütün sorumluluğu üstlenirler ve sağlayıcının desteği konusunda bilgilendirilir		
123	Sunulan destek öğrencilerin makul ihtiyaçlarını karşılamak, öğrenme sürecinde teşvik edilmeleri ve başarı ile tamamlamalarını kolaylaştırmak için yeterlidir		
124	Sunulan destek kişisel bazda hemen, zamanında ve mümkün olan her yerdedir		
125	Sunulan destek dersin seviyesine uygundur		
126	Sağlayıcının öğrenci ile arasındaki zorluklarla başa çıkabilecek ve öğrencilerin bu zorlukları çözebilmesi için tüm yolları açacak prosedürleri vardır		
127	Öğrenciler dersi bitirmeleri için teşvik edilir. Süreç izlenir ve öğrenenler hedeflerle ve öğrenme beklentileri ile ilgili ilerlemeleri hakkınca anında ve yardımcı dönütlerle desteklenir		
128	Ders talimatlarına nasıl erişileceği açıkça belirtilir veya sunulan teknik desteğin bir açıklamasına giden bağlantı sunar.		
129	Ders talimatları açıkça ifade edilir veya kurumun erişilebilirlik politika ve hizmetlerine bağlantı içerir.		
130	Kurumların akademik destek hizmetleri ve kaynakları öğrencilerin ders içi başarılarına nasıl yardım ettiği ve öğrencilerin bu hizmetlere nasıl eriştiğine dair ders talimatları açıkça ifade edilir veya bağlantı sağlanır.		
131	Kurumun öğrenci destek hizmetleri öğrenci başarılarına nasıl yardım ettiği ve öğrencilerin bu hizmetlere nasıl eriştiğine dair ders talimatları açıkça ifade edilir veya bağlantı sağlanır.		
132	Üye Kuruluşlar uzaktan öğrenenlerin ihtiyaçlarına cevap vermek ve desteklemek için yeterince nitelikli, yetkin akademik, idari ve teknik personel sağlar.		
133	Akademik personel üyeleri uzaktan öğrenenlere akademik yardım sağlamak için mümkün oldukça müsait olurlar.		
134	Uzaktan öğrenenlere kapsamlı, erişilebilir ve zamanında akademik destek sağlanır.		
135	Uzaktan öğrenenler kişisel ve öğrenme ile alakalı konularda destek hizmetlerine erişime sahiptirler ve bu konuda bilgilendirilirler.		
136	Öğrenenler etkili sorun giderme süreçlerine erişim hakkına sahiptir.		
137	Öğrenenlerin değerlendirilen çalışmalarına zamanında geribildirim sağlanır.		

138	Uzaktan öğrenenlere açılan uzaktan eğitim birim ve programları hakkında kapsamlı ve doğru bilgilendirme sağlanır.		
139	Uzaktan öğrenenlere uygun ve yeterli miktarda kütüphane ve öğrenme kaynakları, hizmetleri ve desteği sağlanır.		
140	Uzaktan eğitim ortamlarında etkili öğrenmenin eğitimi öğrenenlere aşağıdakileri sağlar: * Kaynakların doğruluğunu değerlendirme dahil etkili araştırma yöntemleri * Özel öğrenme ortamları için uygun çalışma becerileri * Öğrenci ve personel iletişimi için uygun yollar (örn. Çevrimiçi iletişim rehberi) * Sayısal ve bilgi okuryazarlığı		
141	Tüm öğrenciler uzaktan eğitim olanaklarından eşit erişim hakkına sahiptir.		
142	Ders engelli öğrencilerin özel ihtiyaçlarını seçmeli öğretim yöntemleriyle ve / veya özel öğretim kaynaklarına yönlendirerek giderir.		
143	Kurum programın desteklenmesine uygun kabul, finansal yardım, akademik danışmanlık, ders içeriklerinin dağıtım ve yerleştirme ve rehberlikleri de içeren öğrenci hizmetleri yelpazesine yeterli erişim sağlar.		
144	Kurum öğrenci şikâyetlerini çözmek için yeterli bir araç sağlar.		
145	Kurum öğrencilere mevcut hizmetler, gereksinimler ve programları yeterli ve doğru bir şekilde temsil eden reklamlar, işe alma ve kabul bilgileri sunar.		
146	Kurum öğrenciler için programda kullanılan teknolojinin kullanımı için gereken bilgi ve donanım hakkında zamanında ve eksiksiz bilgi sağlar.		
147	Kurum programdaki öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak "yardım masası" hizmeti sunar. Teknik sorunlar, akademik sorular, faturalandırma soruları, kütüphane araştırması, basılı materyaller ve derece hesaplamaları için zamanında yardım etmek için dikkat edilir. Birçok program haftada yedi gün, yirmi dört saat hizmet gerektirmezken, özellikle farklı zaman dilimlerinde yaşayan uluslararası öğrenciler veya yurtdışında yaşayan birçok öğrenci için akşam ve / veya hafta sonu hizmetleri gerekmektedir. Kampüs öğrenci sorunlarına yanıt için tepki süresi standardı belirler ve bu standartları öğrencilere bildirir.		
148	F. Tesisler ve Finans		
149	Kurum uzaktan eğitim için gerekli olan teknik uzmanlık ve donanıma sahiptir.		
150	Kurumun uzun vadeli planlama, bütçe ve geliştirme süreci politikaları uzaktan eğitim programlarının uygulanabilirliği ve etkililiği için gerekli tesis, personel, donanım ve diğer kaynaklara sahip olduğunu ortaya koyar.		
151	Kurum mevcut programın tasarlanması ve belli zaman dilimlerinde sürdürülebilirliğinin sağlanması için yeterince donanım, tesis, teknik uzmanlık ve finansal planlama olduğundan emin olur. Kampüsler başarı sağlamak için programın sürekliliğini devam ettirmek ve programdaki öğretim elemanlarının desteklenmesi için öğretim elemanı derinliğine ve genişliğine sahip olmalıdır. Uzaktan eğitim programlarında ders veren öğretim elemanları öğrencilerin öğrenme deneyimlerinin kalitesinden emin olmak için öğretim tasarımı desteğine erişeceklerdir.		
152	Kurumların uzun vadeli planlama, bütçeleme ve gelişim süreci politikaları uzaktan eğitim programının etkililiği ve canlılığı için gerekli olan tesis, kadro, donanım ve diğer kaynakların yansıtır.		

153	G. Öğretim Elemanına Destek Ölçütleri		
154	Öğretim elemanlarına çevrimiçi ders geliştirme amaçlı teknik destek hizmeti verilmektedir.		
155	Öğretim elemanları, sınıf öğretiminden çevrimiçi öğretime geçiş sürecinde desteklenmekte ve süreç içerisinde değerlendirilmektedir.		
156	Öğretim elemanlarına verilen destek, akran danışmanlığını da içererek yürütülen çevrimiçi ders boyunca devam etmektedir.		
157	Öğretim elemanlarına, öğrencilerin elektronik ortamlardan eriştikleri verileri kullanmalarından kaynaklanan sorunlarla ilgili kaynaklar temin edilmektedir.		
158	Elektronik ortamda dağıtılan derslerin geliştirilmesi ve uygulanmasında öğretim elemanının iş yükü, tazminat, fikri mülkiyet ve öğretim elemanının değerlendirilmesi gibi konular karşılıklı kabul edilen politikalara dayandırılır.		
159	Kurum öğretim elemanları ve destek personeli için uygun eğitim, teknolojik destek ve mesleki gelişim imkânı sunar.		
160	Kurum özellikle uzaktan eğitime ilişkili uygun destek hizmetleri sağlar.		
161	Kurum programın bütün yönleri ile kalite güvencesinden sorumludur. Örneğin, kurum “üçüncü parti” ürünleri, duruma özel eğitimler, satın alınmış parçalar, özelleştirilmiş yazılım veya programın kaynak dışı yönlerini kullanıyorsa “taşeron” birimlerin veya ürünlerin performansından ve programın uyumundan emin olmak zorundadır.		
162	Ders mimarisi öğrenme imkânlarını genişletmek için içerik, etkinlik ve değerlendirme eklemesine çevrimiçi öğretmene izin verir.		
163	Öğretmen dernek veya devlet lisanslama birimi tarafından oluşturulan profesyonel öğretme standartlarını karşılar veya öğretmen öğretim alanında akademik kimliğe sahip ve çevrimiçi öğretim konusunda eğitim almıştır.		
164	Kurum tarafından desteklenen veya sunulan uzun vadeli planlama, bütçeleme ve gelişim süreci politikaları uzaktan eğitim programlarının etkililiği ve uygulanabilirliği için gerekli olan tesis, kadro, mesleki gelişim, donanım ve diğer gerekli kaynakları yansıtır.		
165	Öğretim üyeleri sınıf içi öğretimden çevrimiçi öğretime geçişte desteklenir ve süreç boyunca değerlendirilir.		
166	Bütün personel, eğitmen ve kolaylaştırıcılar konumları için uygundur ve uygun niteliklere ve deneyimlere sahiptirler.		
167	Öğretim elemanları için personel gelişiminde, eğitimde, programdaki yorumları ve değerlendirmeleri için açık ve adil bir yöntem vardır.		
168	Öğretme ve destek personel üyeleri uzaktan öğrenenler için kaliteli uzaktan eğitim ortamı ve deneyimi sağlayacak donanıma sahiptirler.		
169	Öğretme personeli öğretme ve öğrenmeyi değerlendirme ve performansın devamlı gelişimi ile ilgilenirler.		
170	Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dahil öğretim personelinin pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.		

171	Öğretme ve destek personelinin değerlendirilen ihtiyaçlarına yönelik ilgili eğitim ve mesleki gelişim imkânı sunulur. Öğretme personeli için beklenen yetkinlikler şunlardır: i. Uzaktan eğitime özel eğitim felsefesi ii. Uzaktan eğitime uygun iletişim becerileri iii. Disiplinle alakalı derinlemesine bilgi iv. Uzaktan eğitimde mevcut trendler ve kolaylıklara dair bilgi v. Kullanılan teknoloji / öğrenme yöntemleri ile ilişkili özel öğretim tasarımı vi. Bir sınıfta fiziksel olarak bulunmayan öğrencilerle iletişim becerisi vii. Kullanılan teknolojiler için uygun teknik kapasite		
172	H. Kurumsal Destek Ölçütleri		
173	Şifre koruma, şifreleme, yedekleme gibi elektronik güvenlik ölçümlerini içeren teknoloji planı yürürlükte olup, kalite standartlarını, bilginin bütünlüğünü ve geçerliliğini garanti altına almaktadır.		
174	Kullanılan teknolojiler aksamadan güvenle çalışmaktadır.		
175	Merkezi sistem, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlamaktadır.		
176	Okul misyon ve hedeflerini desteklemek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkanları ve bütçe sağlar.		
177	Okul misyonunu destekleyen ve onunla tutarlı bir yönetim yapısı kurar.		
178	Okul yönetim kurulu, yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.		
179	Okul yürürlükteki bütün yerel, eyalet ve federal güvenlik ve sağlık standartları ve yönetmeliklerine uyumundan emin olur.		
180	Okul kavramsal olandan yönetsel ve öğretim elemanı doğrulamaya, hayata geçirmeye kadar hangi müfredatın geliştiğine bakarak açık ve iyi anlaşılan süreçler kurar ve uygular.		
181	Bütün çevrimiçi / uzaktan dersler geleneksel yüz yüze sınıflarda sunulan aynı derslerle kıyaslandığında aynı akademik titizliğe sahiptir.		
182	Sınıf kredisi ve kredi transferi için açıkça tanımlanmış, belirtilmiş ve iletişim kurulmuş süreçler kurar.		
183	Güvenliğin ve kişisel bilgileri içeren hizmetlerde gizliliğin korunması için hükümler konulur.		
184	Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlıdır.		
185	Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.		
186	Uzaktan eğitimin standartları, politikaları, prosedürleri ve uygulama ve gözden geçirmeyi izleme sistemleri düzenli olarak değerlendirilir.		
187	Uzaktan eğitim için liderlik üye kuruluşlardan haberdar, kalıcı ve temsilcidir.		
188	Bir uzaktan eğitim politikası uzaktan eğitime destek veren iletişim teknolojileri ve etkili bilgi kullanımına ve prosedürlere rehberlik eder.		
189	Uzaktan eğitim uygulamalarının takip politikasına dair süreçler nettir.		
190	SCD destek sistemleri uzaktan eğitim için uygun ve üstün kaliteli altyapı ve öğrenme ortamları sağlamak ve sürdürmek için üye kuruluşlara yardımcı olur.		
191	Uzaktan eğitim standartları, politikaları ve prosedürleri TEQSA standartları ve çalışma şartlarına uyumludur.		
192	Uzaktan eğitim programlarının sürekli geliştirilmeleri bütün Üye Kuruluşlar tarafından takip edilir.		

193	Yeni uzaktan eğitim programlarının geliştirilmesi ya da yeni öğrenme ve öğretim teknolojilerinin tanıtımı için yapılan planlar kurumun politika çerçevesi ve stratejik ve işlevsel planları ile uyumludur.		
194	Uzaktan eğitim programlarının Üye Kuruluşlar tarafından sağlanan kaynakları Ders Sağlayıcısı Akreditasyon Standartları 2.1 ile uyumludur.		
195	Üye kuruluşların uzaktan eğitim akademik ve destek personeli Yüksek Öğretim Standartları Çerçevesi, 2011, 4.1 ile uyumludur.		
196	Her bir Üye kuruluşun bilgi teknolojileri altyapı kalitesi şartlara uygun ve kurumun öğrenme hedefleri ile uyumludur.		
197	Bilgi teknolojileri altyapısı etkili bir şekilde uygulanır, sürdürülür, yönetilir ve desteklenir.		
198	Üçüncü parti, temsilci ve / veya ortak düzenlemeler uzaktan eğitim programlarının kalitesinin korunduğunu garanti eder.		
199	Bütün uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasında telif ve lisanslama gereksinimleri gözetilir ve onurlandırılır.		
200	İ. Ders Geliştirme Ölçütleri		
201	Ders geliştirme, tasarım ve sunum için gereken minimum standartları içeren kılavuzlar, ders içeriğinin sunumunda kullanılan teknolojileri belirlemektedir.		
202	Öğretim materyalleri standartlara uygunluğu açısından, düzenli aralıklarla gözden geçirilmektedir.		
203	Dersler; öğrencilerin dersleri ve programı, analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanmaktadır.		
204	Konu içeriği ve öğrenci etkinlikleri programın misyonu ile tutarlı olup, performansa dayalı özel ders hedefleri belirtilmiştir.		
205	Ders tasarımı açıkça tanımlanmıştır. Dersler uzmanlık temelli öğrenme gibi sağlam öğrenme yaklaşımlarına dayandırılmıştır.		
206	Uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygundur.		
207	Uzaktan eğitim derslerinin tasarım ve planlaması için nitelikli bireyler gerekmektedir.		
208	Derse uygun kaynak materyaller öğrenciye temin edilir.		
209	Ders içerikleri doğru ve zamanındadır.		
210	Önemli ders içeriklerinin belgelenmesi ve IDECC'e rapor edilmesi gerekir. Görevlerde düzenleme yapılması durumunda, bu değişikliklerin belgelenmeli ve uygun düzenleme birimine rapor edilmelidir.		
211	Bir dizi ders bir müfredat içerisinde sunulduğunda, müfredat sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.		
212	Bir komisyon veya düzenleyici birim tarafından yönetilen her bir ders birimin bütün özel şartlarını karşılar.		
213	Çevrimiçi program başlamadan önce öğrencilerin uzaktan öğrenme sorumluluğunu taşıma ve gerekli erişim kaynaklarına sahip olma durumları belirlenmektedir.		
214	Öğrenciler, dersin amaçları, derse ilişkin kavramlar, dersin öğrenme çıktıları gibi derslere ilişkin konularda bilgilendirilmektedir ve her dersin öğrenme çıktıları açıkça, yazılı olarak, anlaşılır bir şekilde özetlenir.		
215	Öğrenciler, web üzerinden sanal kütüphane gibi çevrimiçi öğrenme kaynaklarına erişebilmektedir.		
216	Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim tarihleri ve ödev sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar vermektedirler.		

217	Uzaktan eğitim birim ve programları “bir öğrencinin çalışma yeri ve şekli ne olursa olsun öğrenme çıktılarının eşitliğinden emin olmak” için tasarlanır.		
218	Uzaktan eğitim için uygun öğretme yaklaşım ve pedagojileri kullanılmaktadır.		
219	Uzaktan eğitim programlarını tasarlayan ve dağıtan akademik personel uygun niteliktedir.		
220	Öğrenenler için kaliteli öğrenme deneyimi sağlamak için personel – öğrenci oranları yeterlidir ve PCAS 4.1’e uygundur.		
221	Öğrenmeyi değerlendirmek için kullanılan araç ve yöntemler öğrenme çıktıları, içerik ve öğrenci ve öğrenme ortamı ile ilgili özelliklere uygundur.		
222	Öğrenme çıktıları, içerik ve öğrenci ve öğrenme ortamı ile ilgili özelliklere uygun teknolojiler kullanılır.		
223	Öğrencilerin öğretmenlerle ve kendi aralarında uygun ve zamanında etkileşim kurulması tavsiye edilir ve kolaylaştırılır.		
224	Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi garanti etmeyi kolaylaştırır.		
225	Uzaktan eğitim birim ve programları derin (dönüştürücü) öğrenmeyi kolaylaştırır.		
226	Uzaktan eğitim birim ve programları artan öğrenci katılımını kolaylaştırır.		
227	a. Yüz yüze bileşen gerektiren uzaktan eğitim birimleri için ödev materyalleri bu bileşene katılımın zorunlu olduğunu tartışmasız ve tutarlı bir şekilde belirtir. b. Uzaktan eğitim birimleri öğrenenlerin yüz yüze bileşene katılmadıklarında eksiklik yaşamamasını sağlayacak isteğe bağlı yüz yüze bileşenler içerir.		
228	J. Öğretme ve Öğrenme Süreci Ölçütleri		
229	Öğrencilerin öğretim elemanları ve birbirleri ile etkileşimi gerekli bir özelliktir ve bu sesli mesaj ve e- posta gibi farklı yollarla sağlanmaktadır.		
230	Ödev ve sorulara verilen geribildirim, yapıcı ve güncel olarak zamanında verilmektedir.		
231	Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilmektedir.		
232	Öğrenci öğrenmesi için açıkça tanımlanmış beklentilere dayalı müfredat geliştirir ve uygular.		
233	Onlara uygulamayı araştırma fırsatı da dâhil olmak üzere, öğrencinin öğrenme sürecinde etkin katılımını teşvik eder.		
234	Öğretim stratejileri, yenilik ve araştırma tabanlı ve iyi uygulama yansıtıcı etkinlikleri tasarlar ve kullanır.		
235	Her bir öğrencinin üstün olmasına meydan okuyan, eşitlik için taahhüt yansıtan ve çeşitliliği bir beğenisini gösteren bir müfredat sunar.		
236	Öğrenci öğrenmesini en üst düzeye çıkarması için öğretmenlere öğretim için zaman ayırır ve korur.		
237	Öğrencilerin kendi eğitim hedeflerine ulaşabilmeleri için girişimlerde bulunur.		
238	İstekli bir öğrenme ortamı sunar.		
239	Bütün çevrimiçi / uzaktan dersler geleneksel yüz yüze sınıflarda sunulan aynı derslerle kıyaslandığında aynı akademik titizliğe sahiptir.		
240	Programlar ve dersler müfredat geliştirmekten sorumlu nitelikli akademik personel tarafından geliştirilir.		

241	Program ve dersler bütün ve ilişkili olacak şekilde geliştirilir, dağıtılır ve değerlendirilir.		
242	Kolaylaştırıcılar, eğer kullanılırsa, öğrenme sürecini desteklemek ve öğrencilere faydalı olmak için akademik olarak hazırlanmış ve yeterince eğitilmişlerdir.		
243	Elektronik olarak sunulan müfredatın tasarımında okul öğrencilerin programı tamamlayacakları bütün gerekli derslere erişimleri için bir plan sağlar.		
244	Öğrenciler kendilerini başarılı kılacak bütün destekleyici materyallere, araştırma materyallerine, teknoloji ve hizmetlere erişim hakkına sahiptirler.		
245	Özel bir sınıf / ders öğrencileri sınıf takvimi, kısıtlamalar ve zaman yapıları ile karşılaşabilirler.		
246	Danışman ve öğretim elemanları öğrenci farkındalığı, anlayışı ve ders için değerlendirme ölçütlerini karşılayabilecek kapasiteden emin olur.		
247	Öğrencilerin soru sormasına izin veren ve öğrenmelerini en üst düzeye çıkaran yeterli ve uygun öğrenci-öğretmen etkileşimini (eşzamanlı ve eşzamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.		
248	Öğrencilerin etkinliklerine, sınavlarına ve sorularına öğretmen yanıtları zamanlı ve yeterlidir.		
249	Güvenli, doğru ve bütüncül akademik ve finansal öğrenci kayıtları sistemi eyalet ve federal yönetmeliklere uygun olarak korunur.		
250	Güvenli, istikrarlı ve kapsamlı bir öğretim yönetim sistemi bütün öğrenciler için mevcuttur.		
251	Ders tüm yönleriyle uygun bir şekilde işler ve öğrenci ilerlemesini destekler.		
252	Ders uyum süreci öğrencinin derse aşına olmasını sağlar.		
253	K. Misyon İfadesi		
254	Ders veya program kariyer eğitimi, toplumun çıkarları ve mevcut kaynaklar için uygun açık bir misyon ile yönlendirilir. Misyon ifadesi açıkça belirtmeli ve halka açık olmalıdır.		
255	Misyon ifadesinin düzenli olarak gözden geçirilmesi için mekanizmalar kurulur.		
256	Okul kendi etkililiği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti bildiren açıkça ifade edilmiş bir misyona sahiptir.		
257	Okulun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.		
258	Uzaktan eğitim programı okulun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.		
259	Okulun misyon ve hedefleri taraflara açıkça ifade edilir.		
260	Okulun yönetim yapısı, bütçesi, politikaları ve prosedürleri okulun misyonunu yansıtır ve hedeflerini destekler.		
261	Okul kendi misyon hedeflerini düzenli bir şekilde inceler ve değerlendirir.		
262	Okul kendi misyonu ile ilişkili olan öğrenci öğrenme çıktılarını yeniden incelemek için düzenli işlemlere sahiptir.		
263	L. Etkileşim		
264	Etkileşim özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.		
265	Etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.		
266	Öğrenme etkinlikleri belirtilen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.		
267	Öğrenme etkinlikleri etkin öğrenmeyi destekleyen etkileşim için imkan sunar.		
268	Öğretim elemanlarının sınıf içi cevaplama süresi ve katılımlara geribildirimlerine dair planları açıkça belirtilmiştir.		

269	Öğrenci etkileşimi gereksinimleri açıkça belirtilir.		
270	M. Ders Sunumu		
271	Uzaktan eğitim derslerinin sunumunda teknolojiler nitelikli bireyler tarafından desteklenmiştir.		
272	Dersin hedeflerine ulaşmak için derse atanan sorumlulukları yerine getirebileceği yeterli zamana sahip yeterli sayıda öğretim elemanı gerekir.		
273	Öğretim elemanlarının seçimi ve saklanması etik ve adil bir şekilde yönetilen işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.		
274	N. Donanım ve Öğrenme Ortamı		
275	Seçim ölçütleri ve güvenilirliğe dair detayları içeren uzaktan sunum sistemi için uygun donanım belirtilmiştir.		
276	Kullanılan uzaktan öğrenme yaklaşımlarını destekleyecek uygun öğrenme ortamları sağlanmıştır.		
277	Araçlar ve ortam ders öğrenme hedeflerini destekler.		
278	Ders araçları ve ortam öğrenci katılımını destekler ve öğrencilere etkin öğrenen olmaları konusunda rehberlik eder.		
279	Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme mantıklı, tutarlı ve etkilidir.		
280	Öğrenci ders içerisinde gereken teknolojilere kolayca erişebilir.		
281	Ders teknolojileri günceldir.		
282	O. Sorumluluk		
283	Eğitim sağlayıcısı uzaktan eğitim derslerinin süregelen desteği için sorumluluk gösterir. Bu destek mali ve teknik sorumluluklar tarafından yansıtılır ve öğrenci aradığı herhangi bir sertifikayı almak ve devam ettirmek için öğrenciye fırsat verecek yeterli bir süre için dersin devamlılığını taahhüt eder.		
284	Program eğitim sağlayıcısı dışında herhangi bir organizasyonla ilişki içeriyorsa bu ilişki öğrenme etkinlik ve sorumlulukların tanımlandığı yazılı bir anlaşma içerir. Bu ilişki okulun veya programın misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.		
285	P. İşbirliği Koşulları		
286	İki veya daha fazla organizasyon tarafından sağlanan herhangi bir koşul taraflar arasındaki sorumluluk paylaşımlarının ve herkesin kendi haklarının açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamına alınır.		
287	Bir kuruluş (“ana sağlayıcı”) koşulların teslimatı için yasal sorumluluklara sahiptir ve öğrencilerin bu konudaki farkındalığı sağlanır.		
288	Ana sağlayıcı bir koşulun tüm yönleriyle ODLQC standartlarını karşılamasını sağlayacak yerinde prosedürlere sahiptir.		
289	ODLQC Akreditasyon koşulların belirli bir isme sahip belirli bir hizmetine özgü bir yönüdür. Sağlayıcı kendi akreditasyonunu genişleten kapsam içerisinde olduğu açıkça belirtilmeyen hizmetler anlamına gelen ifadelerden kaçınmalıdır.		
290	Sağlayıcı sahip olmadıkları dersleri kendilerininmiş gibi göstermemelidir.		
291	Q. Çıktılar		
292	Her bir ders öğrenenlerin başarıyla tamamlamasını elde etmek için ne beklendiğine dair açık ifadeler içerir		
293	Ders tarafından sunulan yöntemler, materyaller ve destekler belirlenen çıktıları elde etmek için yeterlidir		
294	Her bir ders açıkça belirlenmiş bir beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır		

295	Çıktılarda yer alan beceri seviyesinde olan ifadeler uygun bulgularla desteklenmiş ulusal kabul görmüş kalite seviyesi ile karşılaştırılabilir. Dersler aşamalara yol gösterdiğinde bu aşamalar uygun bir şekilde doğrulanır.		
296	Eğer sağlayıcı tarafından ders bitirme süre sınırı koyulacaksa maliyet etkileri ile ilişkilendirilen ve muhtemel gecikmelerle birlikte açıkça ifade edilir		
297	Öğrencinin güncel başarısını ve becerilerini doğru bir şekilde değerlendirmek için sağlayıcı tarafından ders süresince veya bitiminde belirlenen her bir değerlendirme uygun ve yeterli miktarda olur ve sonuçlar öğrenciye bildirilir		
298	Çıktıların belgesel onayı tüm öğrencilerin dersi tamamlaması için uygun bir yerdedir.		
299	Harici bir kurum tarafından sunulan sınav barındırma veya uygulanma durumlarında sağlayıcının ve katılımcının sorumlulukları ders çıktılarında açıkça belirtilir ve öğrenciler kayıtlardan önce bilgilendirilir		
300	Ders ve hedefleri geniş bir şekilde eğitsel, mesleki ve profesyonel bir içeriğe yerleştirilir.		
301	R. Satış		
302	Sağlayıcı kendi personeli, temsilcileri ve acenteleri toplumca kabul görmüş en iyi örnekleri takip ederek ve ilgili bütün mevzuata uygun, adil ve etik bir şekilde bütün tanıtım etkinliklerini yürütür		
303	Bütün reklam ve tanıtım ürünleri sağlayıcı, kendi personeli, kendi koşulları, kendi hedefleri ve koşulların çıktıları veya elde edebilecekleri kolaylıkları hakkında açık, doğru ve dengeli bir bakış sunar. Sunulan bütün bilgiler gerçek, güncel ve doğrulanabilir.		
304	Potansiyel katılımcılardan gelen sorunlar anında, uygun ve sempatik bir şekilde halledilir. Yetkili biri yapmadıkça promosyondan sorumlu bir personel eğitsel önerilerde bulunmaz.		
305	Sağlayıcı ev ziyaretleri yoluyla yaptığı satışlarda kayıp yaşama ihtimaline karşı özel dikkat gösterir.		
306	Katılımcıların kayıt öncesinde kendi ihtiyaçları, nitelikleri, yetenekleri ve beklentileriyle dersin uygunluğunu değerlendirme sorumluluğunun farkında olması sağlanır		
307	Sağlayıcılar kayıt öncesi her bir öğrencinin bir derse uygunluğunu tam anlamıyla değerlendirebileceği ve bunu sağlayıcı ile tartışabilme olanağını da içeren yeterli bilgi sunar		
308	Belli bir derse kayıt yaptırmadan önce muhtemel öğrenciler bu kurs ile ilişkili durum ve terimlerden ya yazışma yoluyla iletilen bir açıklama veya benzeri bir materyalle ya da sağlayıcıyla yapılan bir tartışma ile haberdar edilir.		
309	Sağlayıcı tarafından dayatılan herhangi bir derse erişim gereksinimleri asgari ihtiyaçları koruyan, yeterli miktarda belirlenir ve yayımlanır		
310	Tamamlanmış bir kayıt sonrasında daha önce tanımlanmış zaman aralığında dersten ayrılabilen öğrenciye doğrulattır.		
311	Çevrimiçi ders telif hakkı saklı olan üçüncü parti materyallerin kullanımına ilişkin mevcut üniversite politikalarına bağlı kalır veya uygun telif hakkı izni olduğuna dair delil sunulabilir.		
312	S. Sağlayıcılar		
313	Sağlayıcı eğitsel değerlere güçlü bir sorumluluk gösterir ve sürdürür.		
314	Sağlayıcı masraflardan sorumludur ve öğrencilere karşı yükümlülüklerini karşılayabilir.		

315	Sağlayıcı yaygın olarak kabul görmüş istihdam uygulamaları ve iyi etik iş normlarını benimser.		
316	Tedariklerin başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.		
317	Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygundur ve uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.		
318	Bütün öğretim elemanı desteği yüksek kalitededir. Bir sağlayıcının birden fazla öğretim elemanı istihdam ettiği yerde öğretim elemanı desteği sağlanma süreci boyunca atılan adımlar tutarlıdır.		
319	Öğrenci kayıtları yeterli, güncel ve doğru bir şekilde muhafaza edilir. Öğrencilerin kendi kayıtlarının gizliliğine dair endişelerine saygı duyulur.		
320	Her bir öğrencinin bireysel hizmetlerden yeterince faydalanması için yeterli miktarda kaynak mevcuttur.		
321	Sağlayıcı Konsey tarafından yapılan tüm makul taleplerle uyumlu bir şekilde açık ve uzaktan eğitimde ODLQC standartlarına bağlı kalır.		
322	Sağlayıcı sürekli gelişimi taahhüt eder.		
323	T. Gezinme		
324	Ders öğrencilerin ders bilgi ve materyallerine hızlı bir şekilde erişebileceklerine imkân veren tutarlı ve kolay kullanımı olan gezinme sistemine sahiptir.		
325	U. Teknik Destek		
326	Teknik desteğe erişime ilişkin bilgiler açık bir şekilde öğrenciye iletilir.		
327	Uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve dağıtımı için gereken veya seçilen teknolojiler ve teknik altyapılar içeriğe uygun ve öğretim hedeflerine uyumludur.		
328	Teknolojiler ve teknik altyapı programların planlanan elektronik dağıtımını desteklemek için yeterlidir.		
329	Her yeni teknolojinin veya teknik altyapının uygulanması iyi planlanır ve kaynak sağlanır.		
330	Teknolojiler ve teknik altyapı akademik ve idari personelin öğrenme ve öğretme ihtiyaçlarını desteklemek için yeterlidir.		
331	Üye Kuruluşlar kişisel bilgilerin güvenliği ve ders içeriklerinin doğruluğunu korumak için etkili güvenlik ölçümleri sağlar.		
332	Öğrenciler ders için gereken teknolojilere kolayca erişebilirler.		
333	V. Erişim Gereksinimleri		
334	Ders üniversitenin erişime ilişkin rehberlik ve politikalarına bağlı kalır.		
335	Ders erişilebilir teknolojiler kullanır ve konaklama edinme konusunda rehberlik sağlar.		
336	Ders görsel ve işitsel içeriklerin eşdeğer seçeneklerini içerir.		
337	Ders tasarımı okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.		
338	Ders tasarımı yardımcı teknolojilerin kullanımını barındırmaktadır.		
339	W. Öğrenme Hedefleri		
340	Ders öğrenme amaç ve hedeflerine sahiptir.		
341	Ders gelişimini bildirmek için sürekli bir şekilde öğrencilerden girdi elde edecek fırsatlar sağlar.		
342	Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktıları tanımlar.		
343	Parça / birim öğrenme hedefleri ölçülebilen ve ders düzeyindeki hedeflerle tutarlı çıktıları tanımlar.		

344	Bütün öğrenme hedefleri açıkça belirtilir ve öğrencilerin bakış açısıyla yazılır.		
345	Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme yeterli miktarda ve açıkça ifade edilmiştir.		
346	Öğrenme hedefleri dersin seviyesine uygun olarak tasarlanır.		
347	Y. Derse Genel Bakış ve Giriş		
348	Kurumlar çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve nasıl başlanacağını açıkça belirtir.		
349	Öğrenciler dersin amacı ve yapısı hakkında bilgilendirilir.		
350	Çevrimiçi tartışmalar, eposta ve diğer iletişim biçimlerin için görgü kuralları (bazen “adab-ı muaşeret” olarak bilinir) açıkça belirtilir.		
351	Öğrencilerden beklenen ders ve / veya kurum politikaları açıkça belirtilir veya mevcut politikalar için bağlantı sağlanır.		
352	Disiplin ve / veya gerekli yeterliliklerin önkoşul bilgileri açıkça belirtilir.		
353	Öğrencilerden beklenen asgari teknik beceriler açıkça belirtilir.		
354	Öğretim elemanı çevrimiçi ortamda uygun bir şekilde kendini tanıtır.		
355	Öğrencilerden kendilerini sınıfa tanıtılmaları istenir.		
356	Z. Öğretim Materyalleri		
357	Öğretim materyalleri belirtilen ders ve parça / birim öğrenme hedeflerine ulaşılmasına katkıda bulunur.		
358	Öğretim materyallerin amacı ve öğrenme etkinlikleri için nasıl kullanılacakları açıkça ifade edilir.		
359	Ders içinde kullanılan bütün kaynaklar ve materyaller için uygun referanslar kullanılır.		
360	Öğretim materyalleri günceldir.		
361	Öğretim materyalleri ders içeriklerinin çeşitli bakış açılarını gösterir.		
362	Gerekli ve isteğe bağlı olan materyaller arasındaki ayrım açıkça belirtilir.		

EK - 2. İkinci Tur Uzman Görüşü Alınan Standart Maddeleri

Değerli Öğretim Üyesi,

Uzaktan eğitim kalite standartlarını belirlemek amacıyla yapılan çalışmanın 2. tur uzman değerlendirmesi için değerli görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır. 1. tur verilerine göre yapılan çıkarma ve birleştirme işleminden sonra geriye 11 boyut altında 105 madde kalmıştır. Bu maddeler için aşağıda yer alan ölçeğe uygun olarak 1 ile 5 arasında bir puan vererek her bir maddeyi değerlendiriniz.

Ayrıca madde ile ilgili görüşlerinizi görüş alanında belirtebilirsiniz.

SN	Puanlama ölçeği: 1- Kesin çıkarılmalı, 2- Çıkarılabilir, 3- Kararsızım, 4- Kalabilir, 5- Kesin kalmalı	Puan	Görüş
1	A. Öğretim Elemanı		
2	Öğretim elemanının ders içi soruları cevaplama süresi ve katılımcılara geribildirimde bulunmasına dair ölçütleri açıkça belirtilir.		
3	Öğretim elemanı çevrimiçi derslerdeki görevlerini tamamlamak için uygun miktarda zaman ayırır.		
4	Öğretim elemanı öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.		
5	Öğretim elemanı ürün ve performans değerlendirmesi için, açıkça ifade edilmiş ve öğrencilere ilan edilmiş ölçütler kullanır.		
6	Öğretim elemanı çalışma, iş birlikçi öğrenme veya problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçları kullanır.		
7	Öğretim elemanı ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılmaları için sınıf içi tartışma konuları belirler.		
8	Öğretim elemanı eş zamanlı sohbet araçlarını etkili kullanır.		
9	Öğretim elemanı dersleri tasarlarken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemleri kullanır.		
10	Öğretim elemanı e-posta gibi bireysel bir kanal yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.		
11	Öğretim elemanı öğrencilerin çevrimiçi derslerde yaşadıkları sıkıntıların ilgili birime ulaştığından emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.		
12	Öğretim elemanı çevrimiçi ortamda uygun bir şekilde kendini tanıtır.		
13	B. Eğitim Programları ve Öğretim		
14	Kurum, çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve öğretime nasıl başlanacağını açıkça belirtir.		
15	Uzaktan eğitim birimleri ve programları artan öğrenci katılımını destekler.		
16	Çevrimiçi tartışmalar, e-posta ve diğer iletişim biçimlerinin kullanımında uyulacak kurallar açıkça belirtilir.		
17	Kurum, kullanılan teknolojinin, programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.		

SN	Puanlama ölçęęi: 1- Kesin çıkarılmalı, 2- Çıkarılabilir, 3- Kararsızım, 4- Kalabilir, 5- Kesin kalmalı	Puan	Görüş
18	Kurum, özellikle uzaktan eğitime ilişkin uygun destek hizmetlerini sunar.		
19	Kurum, uzaktan ders verecek öğretim üyelerine uygun hizmet içi eğitimleri sağlar.		
20	Kurum içeriklerin, programların ve derslerin güncel olduğundan emin olur.		
21	Kurum, uzaktan eğitim programını planlarken veya dersleri geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alır.		
22	Disiplin ve / veya programa yönelik gerekli yeterliliklerin ön koşul bilgileri açıkça belirtilir.		
23	C. Ölçme ve Değerlendirme		
24	Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dâhil öğretim elemanlarının pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.		
25	Kurum, öğrenme çıktıları ve memnuniyet açısından uzaktan eğitim programlarını örgün öğretim ile karşılaştırır.		
26	Çeşitli yöntemler kullanılarak programın etkililiği ve öğretme-öğrenme süreci değerlendirilir.		
27	Öğrenci, veli ve öğretim elemanı memnuniyetleri, değerlendirme süreçleriyle düzenli olarak ölçülür.		
28	Ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlı bir şekilde seçilen ölçme araçları, belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer.		
29	Başarıyı değerlendirme ilkeleri açıkça belirtilir.		
30	Öğrencinin başarısı ve becerileri uygun bir şekilde değerlendirilir ve sonuçlar öğrenciye bildirilir.		
31	Uzaktan eğitim uygulamalarının değerlendirme süreçleri açıkça tanımlanmış politikalara sahiptir.		
32	Öğrenci değerlendirme verileri öğretme ve öğrenme sürecinin sürekli geliştirilmesinde karar vermek için kullanılır.		
33	D. Kütüphane ve Öğrenme Kaynakları		
34	Öğrencilerin elektronik veri tabanları, kütüphaneler, hükümet arşivleri, haber servisleri ve diğer bilgi kaynaklarından güvenilir ve geçerli bilgilere ulaşmalarını sağlayacak etkinlikler tasarlanır.		
35	Kurum, öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişmesini ve bunları etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.		
36	Kurum, öğrencinin öğrenme kaynaklarını doğru bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler.		
37	Verilen bütün kaynaklar öğrencinin ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygundur.		
38	İçerik, harici bir kurumdan sağlandığında sağlayıcı kurum, ders içeriklerinin etkili olmasından ve önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermemesinden sorumludur.		
39	Uzaktan eğitim için donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye bildirilir.		
40	Ödünç kitap ve belge dağıtım gibi kütüphane hizmetleri sağlanır.		
41	Öğretim Yönetim Sisteminin ana sayfasında, kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı ve uygun elektronik istek formları yer alır.		

SN	Puanlama ölçęęi: 1- Kesin çıkarılmalı, 2- Çıkarılabilir, 3- Kararsızım, 4- Kalabilir, 5- Kesin kalmalı	Puan	Görüş
42	E. Öğrenci Destek Hizmetleri		
43	Öğrenciler derse başlamadan önce derse ait kritik bilgi ve teknolojik gereksinimleri içeren ders izlencesine kolayca erişebilir.		
44	Kurum, program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.		
45	Öğrenciye kayıt olduğu bir dersi ne zamana kadar bırakabileceği bildirilir.		
46	Öğrenciye teknik desteğe nasıl erişeceğine ilişkin bilgiler verilir.		
47	Destek hizmetleri kişiye en kısa sürede, zamanında ve mümkün olan her yerde verilir.		
48	Kurum, öğrencinin yaşayabileceği problemleri çözebilecek politikaları vardır.		
49	Öğrencilere hedeflere ve öğrenme beklentilerine yönelik ilerlemeleri hakkında anında dönüt verilir.		
50	Kurum öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerinin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişim sağlar.		
51	Kurum mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu reklamlar yapar ve program başvuru ve kabul bilgilerini sunar.		
52	Kurum, yeni öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanıma ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur ve gerekli deneyimlere sahip olmalarını sağlar.		
53	Öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergelere ve teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda bilgilendirilir.		
54	Öğrenci şikâyetleri hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanır.		
55	F. Kurumsal İşleyiş		
56	Öğretim elemanlarına çevrimiçi derslerini yönetmeleri için teknik destek hizmeti verilir.		
57	Öğretim elemanları, sınıf öğretiminden uzaktan öğretime geçiş sürecinde desteklenir.		
58	Öğretim elemanının seçiminde adil bir şekilde yönetilen işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.		
59	Kurum ödeme, öğrenci, ders ve personel bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir.		
60	Merkezî bilgi işlem birimi, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlar.		
61	Okul yönetim kurulu yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.		
62	Kurum, başka kurumdan gelen öğrencilerin kredi transferi için açıkça tanımlanmış prosedürleri vardır.		
63	Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlıdır.		
64	Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.		
65	Yeni uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve öğretim teknolojilerinin kullanımı için yapılan planlar kurumun politikaları ile uyumludur.		

SN	Puanlama ölçęęi: 1- Kesin çıkarılmalı, 2- Çıkarılabilir, 3- Kararsızım, 4- Kalabilir, 5- Kesin kalmalı	Puan	Görüş
66	Uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısı etkili bir şekilde yönetilir ve desteklenir.		
67	Kurum, uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasına yönelik telif hakları politikasına sahiptir.		
68	İki veya daha fazla kurum tarafından sağlanan hizmetler, taraflar arasındaki sorumluluk ve hakların açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamına alınır.		
69	İhtiyaçların başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.		
70	Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.		
71	Her yeni teknolojinin veya teknik altyapının uygulanması iyi planlanır ve bunlar için kaynak sağlanır.		
72	G. Ders Geliştirme		
73	Ders, görsel ve işitsel içeriklerin eş değer seçeneklerini içerir.		
74	Ders tasarımı, kullanımına ihtiyaç duyulan teknolojileri barındırır.		
75	Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.		
76	Ders içinde kullanılan bütün konu ve materyallere yönelik kaynak verilir.		
77	Tamamlanması mecburi ve isteğe bağlı olan materyaller arasındaki ayırım açıkça belirtilir.		
78	Ders geliştirme, tasarım ve sunum için gereken minimum standartları içeren kılavuzlar, ders içeriğinin sunumunda kullanılan teknolojileri belirler.		
79	Öğretim materyalleri, standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilir.		
80	Dersler; öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır.		
81	Dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygun uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri kullanılır.		
82	Bir dizi ders, aynı müfredat içerisinde sunulduğunda, müfredat sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.		
83	Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim ve sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar verirler.		
84	Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.		
85	H. Öğretme ve Öğrenme Süreci		
86	Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilir.		
87	Kurum, istekli bir öğrenme ortamı sunar.		
88	Program ve dersler bir bütün olarak ve birbiri ile ilişkili olacak şekilde geliştirilir, dağıtılır ve değerlendirilir.		
89	Danışman ve öğretim elemanları değerlendirme ölçütlerini karşılayabilecek seviyededir.		
90	Öğrencilerin etkinliklerine, sınavlarına ve sorularına öğretmen yanıtları zamanında ve yeterlidir.		
91	Öğretim yönetim sistemi istikrarlı ve kapsamlı bir şekilde yönetilir.		

SN	Puanlama ölçęęi: 1- Kesin çıkarılmalı, 2- Çıkarılabilir, 3- Kararsızım, 4- Kalabilir, 5- Kesin kalmalı	Puan	Görüş
92	Uzaktan eğitim için uygun öğretim yaklaşım ve pedagojileri kullanılır.		
93	Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi kolaylaştırır.		
94	I. Misyon İfadesi		
95	Misyon ifadesi düzenli olarak gözden geçirilir.		
96	Okul kendi etkililiği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti bildiren açıkça ifade edilmiş bir misyona sahiptir.		
97	Okulun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.		
98	Uzaktan eğitim programı, okulun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.		
99	Okul, misyon ve hedeflerini desteklemek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkânları ve bütçe sağlar.		
100	Okul, misyonunu destekleyen ve onunla tutarlı bir yönetim yapısı kurar.		
101	J. Etkileşim		
102	Öğrenci-öğretmen etkileşimini (eş zamanlı ve eş zamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.		
103	Tüm öğrenciler, uzaktan eğitim olanaklarına eşit erişim hakkına sahiptir.		
104	Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir.		
105	Etkileşim özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.		
106	Etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.		
107	Etkileşim için öğrenciden beklenen gereksinimler açıkça belirtilir.		
108	K. Öğrenme Hedefleri ve Çıktılar		
109	Ders, öğrenme amaç ya da hedeflerine sahiptir.		
110	Öğrenme etkinlikleri belirtilen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.		
111	Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktıları tanımlar.		
112	Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme, yeterli düzeyde ve açıkça ifade edilmiştir.		
113	Ders kapsamında kullanılan yöntemler, materyaller ve sunulan destekler belirlenen çıktıları elde etmek için yeterlidir.		
114	Her bir ders açıkça belirlenmiş beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır.		
115	Dersi tamamlayan tüm öğrenciler başarı durumu gösteren onaylı belge alabilirler.		
116	Dersin hedeflerinin ayrıntılı bir şekilde sunulduğu izlenceler hazırlanır.		

EK - 3. Uzaktan Eğitim Standartları Belirleme Envanteri

Sayın Katılımcı,

Bu envanter uzaktan eğitim kalite standartlarının kullanılabilirliği ve önemine yönelik uzman görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Burada vereceğiniz bilgiler sadece çalışma kapsamında kişisel bilgileriniz saklı kalmak şartıyla kullanılacaktır. Katılımınız ve içtenliğiniz için teşekkür ederiz.

Arş. Gör. Abdullatif KABAN

A. KİŞİSEL BİLGİLER

1. Çalıştığınız kurum :
2. Kurumdaki pozisyonunuz : ① Yönetici,
② Öğretim elemanı,
③ Teknik Personel,
④ İçerik Geliştirme,
⑤
3. Kurumdaki görev süreniz (yıl) : ① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑧ ⑨ ⑩

Çok önemsiz	Önemsiz	Fikrim yok	Önemli	Çok önemli	Aşağıda maddelerin her iki tarafına yerleştirilmiş iki ölçek bulunmaktadır. Tablonun solundaki kriterleri standart maddelerinin önemini, sağdaki kriterleri ise standart maddelerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek için kullanınız. Her bir standart maddesi için ayrı ayrı değerlendiriniz.	Kullanılmaz	Kararsızım	Kullanılabilir
1	2	3	4	5	B. ÖĞRETİM ELEMANI ODAKLI	1	2	3
1	2	3	4	5	1. Öğretim elemanı, çevrimiçi ortamda derse başlamadan önce kendini tanıtır.	1	2	3
1	2	3	4	5	2. Öğretim elemanı, öğrencinin öğrenme kaynaklarını etkili bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler.	1	2	3
1	2	3	4	5	3. Öğretim elemanı, izlenice hazırlar ve ders başlamadan önce öğrencilere iletir.	1	2	3
1	2	3	4	5	4. Öğretim elemanı, ders içi soruları cevaplama süresi ve katılımcılara geribildirimde bulunmasına dair ölçütleri açıkça belirtir.	1	2	3
1	2	3	4	5	5. Öğretim elemanı, çevrimiçi derslerdeki görevlerini tamamlamak için yeterli miktarda zaman ayırır.	1	2	3
1	2	3	4	5	6. Öğretim elemanı, öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.	1	2	3
1	2	3	4	5	7. Öğretim elemanı, ürün ve performans değerlendirmesi için, açıkça ifade edilmiş ve öğrencilere ilan edilmiş ölçütler kullanır.	1	2	3
1	2	3	4	5	8. Öğretim elemanı, çalışma, iş birlikçi öğrenme veya problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçlarını kullanır.	1	2	3
1	2	3	4	5	9. Öğretim elemanı, ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılması için sınıf içi tartışma konuları belirler.	1	2	3
1	2	3	4	5	10. Öğretim elemanı, sohbet araçlarını (eş zamanlı ve eş zamansız) etkin bir biçimde kullanır.	1	2	3
1	2	3	4	5	11. Öğretim elemanı, dersleri tasarlarlarken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemlerden faydalanır.	1	2	3
1	2	3	4	5	12. Öğretim elemanı, e-posta gibi bireysel bir kanal yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.	1	2	3

Çok önemsiz	Önemsiz	Fikrim yok	Önemli	Çok önemli	Aşağıda maddelerin her iki tarafına yerleştirilmiş iki ölçek bulunmaktadır. Tablonun solundaki kriterleri standart maddelerinin önemini, sağındaki kriterleri ise standart maddelerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek için kullanınız. Her bir standart maddesi için ayrı ayrı değerlendiriniz.	Kullanılmaz	Kararsızım	Kullanılabilir
1	2	3	4	5	C. EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM	1	2	3
1	2	3	4	5	1. Ders içerikleri müfredat içerisinde sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.	1	2	3
1	2	3	4	5	2. Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir.	1	2	3
1	2	3	4	5	3. Etkileşim için öğrenciden beklenen gereksinimler açıkça belirtilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	4. Kurum, çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve öğretime nasıl başlanacağını açıkça belirtir.	1	2	3
1	2	3	4	5	5. Çevrimiçi tartışmalar, e-posta ve diğer iletişim biçimlerinin kullanımında uyulacak kurallar açıkça belirtilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	6. Kurum, kullanılan teknolojinin, programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.	1	2	3
1	2	3	4	5	7. Kurum, öğretim elemanlarına ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sunar.	1	2	3
1	2	3	4	5	8. Kurum, uzaktan ders verecek öğretim elemanlarına uygun hizmet içi eğitimler sağlar.	1	2	3
1	2	3	4	5	9. Kurum, içeriklerin, programların ve derslerin güncelliğinden sorumludur.	1	2	3
1	2	3	4	5	10. Kurum, uzaktan eğitim programını planlarken veya ders içeriklerini geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alır.	1	2	3
1	2	3	4	5	11. Kurum, disiplin ve / veya programa yönelik ön koşul bilgilerini açıkça belirtir.	1	2	3

Çok önemsiz	Önemsiz	Fikrim yok	Önemli	Çok önemli	Aşağıda maddelerin her iki tarafına yerleştirilmiş iki ölçek bulunmaktadır. Tablonun solundaki kriterleri standart maddelerinin önemini, sağındaki kriterleri ise standart maddelerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek için kullanınız. Her bir standart maddesi için ayrı ayrı değerlendiriniz.	Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
①	②	③	④	⑤	D. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	①	②	③
①	②	③	④	⑤	1. Tüm öğrenciler, uzaktan eğitim olanaklarına eşit erişim hakkına sahiptir.	①	②	③
①	②	③	④	⑤	2. Öğrenci ile etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.	①	②	③
①	②	③	④	⑤	3. Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dâhil öğretim elemanlarının pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.	①	②	③
①	②	③	④	⑤	4. Kurum, öğrenme çıktıları ve memnuniyet açısından uzaktan eğitim programlarını örgün öğretim ile karşılaştırır.	①	②	③
①	②	③	④	⑤	5. Öğretme-öğrenme süreci ve programın etkililiği çeşitli yöntemler kullanılarak değerlendirilir.	①	②	③
①	②	③	④	⑤	6. Öğrenci ve öğretim elemanı memnuniyetleri, değerlendirme süreçleriyle düzenli olarak ölçülür.	①	②	③
①	②	③	④	⑤	7. Ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlı bir şekilde seçilen ölçme araçları, belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer.	①	②	③
①	②	③	④	⑤	8. Başarıyı değerlendirme ilkeleri açıkça belirtilir.	①	②	③
①	②	③	④	⑤	9. Öğrencinin başarısı ve becerileri değerlendirilir ve sonuçlar öğrenciye bildirilir.	①	②	③
①	②	③	④	⑤	10. Değerlendirme sonuçları, öğretme ve öğrenme sürecinin geliştirilmesinde ve karar verme sürecinde kullanılır.	①	②	③
①	②	③	④	⑤	11. Kurumda öğrenci, öğretim elemanı ve genel olarak sistemin değerlendirilmesinden sorumlu bir ölçme değerlendirme birimi bulunur.	①	②	③

Çok önemsiz	Önemsiz	Fikrim yok	Önemli	Çok önemli	Aşağıda maddelerin her iki tarafına yerleştirilmiş iki ölçek bulunmaktadır. Tablonun solundaki kriterleri standart maddelerinin önemini, sağındaki kriterleri ise standart maddelerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek için kullanınız. Her bir standart maddesi için ayrı ayrı değerlendiriniz.	Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
1	2	3	4	5	E. KÜTÜPHANE VE ÖĞRENME KAYNAKLARI	1	2	3
1	2	3	4	5	1. Kurum, öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişmesini ve bunları etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.	1	2	3
1	2	3	4	5	2. Öğrencinin ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygun kaynaklar verilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	3. İçerik, harici bir kurumdan sağlandığında sağlayıcı kurum, ders içeriklerinin etkili olmasından ve önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermemesinden sorumludur.	1	2	3
1	2	3	4	5	4. Uzaktan eğitim için gerekli olan donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye bildirilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	5. Ödünç kitap ve belge dağıtım gibi kütüphane hizmetleri sağlanır.	1	2	3
1	2	3	4	5	6. Öğretim Yönetim Sisteminin ana sayfasında, kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı ve uygun elektronik istek formları yer alır.	1	2	3

Çok önemsiz	Önemsiz	Fikrim yok	Önemli	Çok önemli	Aşağıda maddelerin her iki tarafına yerleştirilmiş iki ölçek bulunmaktadır. Tablonun solundaki kriterleri standart maddelerinin önemini, sağındaki kriterleri ise standart maddelerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek için kullanınız. Her bir standart maddesi için ayrı ayrı değerlendiriniz.	Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
1	2	3	4	5	F. ÖĞRENCİ DESTEK HİZMETLERİ	1	2	3
1	2	3	4	5	1. Kurum, program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.	1	2	3
1	2	3	4	5	2. Kurum, öğrenciye kayıt olduğu bir dersi ne zamana kadar bırakabileceğini bildirir.	1	2	3
1	2	3	4	5	3. Öğrencilere teknik desteğe nasıl erişeceklerine ilişkin bilgiler verilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	4. Destek hizmetleri kişiye en kısa sürede, zamanında ve mümkün olan her yerde verilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	5. Kurumun, öğrencinin yaşayabileceği problemleri çözebilecek politikaları vardır.	1	2	3
1	2	3	4	5	6. Kurum, öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerinin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişim sağlar.	1	2	3
1	2	3	4	5	7. Kurum, mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu tanıtımlar yapar ve program başvuru ve kabul bilgilerini sunar.	1	2	3
1	2	3	4	5	8. Kurum, yeni öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanıma ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur.	1	2	3
1	2	3	4	5	9. Öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergelere ve teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda bilgilendirilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	10. Öğrenci şikâyetleri hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanır.	1	2	3

Çok önemsiz	Önemli	Fikrim yok	Önemli	Çok önemli	Aşağıda maddelerin her iki tarafına yerleştirilmiş iki ölçek bulunmaktadır. Tablonun solundaki kriterleri standart maddelerinin önemini, sağındaki kriterleri ise standart maddelerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek için kullanınız. Her bir standart maddesi için ayrı ayrı değerlendiriniz.	Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
1	2	3	4	5	G. KURUMSAL İŞLEYİŞ	1	2	3
1	2	3	4	5	1. Kurum, öğrencilerin çevrimiçi derslerde yaşadıkları sıkıntıların ilgili birimlere iletiğinden emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.	1	2	3
1	2	3	4	5	2. Öğretim elemanlarına çevrimiçi derslerini yönetmeleri için teknik destek hizmeti verilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	3. Öğretim elemanının seçiminde adil bir şekilde uygulanan işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.	1	2	3
1	2	3	4	5	4. Kurum, öğrenci, ders, personel ve ödeme bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir.	1	2	3
1	2	3	4	5	5. Merkezî bilgi işlem birimi, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlar.	1	2	3
1	2	3	4	5	6. Okul yönetim kurulu yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.	1	2	3
1	2	3	4	5	7. Kurumun, geçiş yapan öğrencilerin kredi transferi için açıkça tanımlanmış prosedürleri vardır.	1	2	3
1	2	3	4	5	8. Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlı bir şekilde belirlenmiştir.	1	2	3
1	2	3	4	5	9. Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	10. Yeni uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve öğretim teknolojilerinin kullanımı için yapılan planlar kurumun politikaları ile uyumludur.	1	2	3
1	2	3	4	5	11. Uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısı etkili bir şekilde yönetilir ve desteklenir.	1	2	3
1	2	3	4	5	12. Kurum, uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasına yönelik telif hakları politikasına sahiptir.	1	2	3
1	2	3	4	5	13. İki veya daha fazla kurum tarafından sağlanan hizmetler, taraflar arasındaki sorumluluk ve hakların açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamında değerlendirilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	14. İhtiyaçların başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı kurum ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.	1	2	3
1	2	3	4	5	15. Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.	1	2	3
1	2	3	4	5	16. Teknoloji ve teknik altyapıda gerçekleştirilecek yenilikler iyi bir şekilde planlanır, bu işlemler ve sürdürülebilirliği için gerekli kaynaklar sağlanır.	1	2	3

Çok önemsiz	Önemsiz	Fikrim yok	Önemli	Çok önemli	Aşağıda maddelerin her iki tarafına yerleştirilmiş iki ölçek bulunmaktadır. Tablonun solundaki kriterleri standart maddelerinin önemini, sağındaki kriterleri ise standart maddelerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek için kullanınız. Her bir standart maddesi için ayrı ayrı değerlendiriniz.	Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
1	2	3	4	5	H. DERS GELİŞTİRME	1	2	3
1	2	3	4	5	1. Öğrenci ile etkileşim, özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.	1	2	3
1	2	3	4	5	2. Ders, görsel ve işitsel içeriklerin eş değer seçeneklerini içerir.	1	2	3
1	2	3	4	5	3. Ders içeriğinin tasarımı, bu içeriğin sunulmasında ihtiyaç duyulan teknolojileri barındırır.	1	2	3
1	2	3	4	5	4. Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.	1	2	3
1	2	3	4	5	5. Ders içinde kullanılan konu ve materyallere yönelik kaynak verilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	6. Öğrencinin tamamlaması gereken materyallerin mecburi veya isteğe bağlı olduğu açıkça belirtilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	7. Ders içeriğinin tasarımında ve sunumunda kullanılacak teknolojiler için, minimum standartları içeren kılavuzlar oluşturulur.	1	2	3
1	2	3	4	5	8. Öğretim materyalleri, standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	9. Dersler; öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır.	1	2	3
1	2	3	4	5	10. Dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygun uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri kullanılır.	1	2	3
1	2	3	4	5	11. Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.	1	2	3
1	2	3	4	5	12. Öğrenci-öğretmen etkileşimini (eş zamanlı ve eş zamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.	1	2	3

Çok önemsiz	Önemsiz	Fikrim yok	Önemli	Çok önemli	Aşağıda maddelerin her iki tarafına yerleştirilmiş iki ölçek bulunmaktadır. Tablonun solundaki kriterleri standart maddelerinin önemini, sağındaki kriterleri ise standart maddelerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek için kullanınız. Her bir standart maddesi için ayrı ayrı değerlendiriniz.	Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
1	2	3	4	5	i. ÖĞRETME VE ÖĞRENME SÜRECİ	1	2	3
1	2	3	4	5	1. Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim ve sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar verirler.	1	2	3
1	2	3	4	5	2. Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	3. Kurum, istekli bir öğrenme ortamı sunar.	1	2	3
1	2	3	4	5	4. Program ve dersler bir bütün olarak ve birbiri ile ilişkili olacak şekilde geliştirilir, yayımlanır ve değerlendirilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	5. Öğretim yönetim sistemi düzenli ve kapsamlı bir şekilde yönetilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	6. Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi kolaylaştırır.	1	2	3

Çok önemsiz	Önemsiz	Fikrim yok	Önemli	Çok önemli	Aşağıda maddelerin her iki tarafına yerleştirilmiş iki ölçek bulunmaktadır. Tablonun solundaki kriterleri standart maddelerinin önemini, sağındaki kriterleri ise standart maddelerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek için kullanınız. Her bir standart maddesi için ayrı ayrı değerlendiriniz.	Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
1	2	3	4	5	J. KURUMUN MİSYONU	1	2	3
1	2	3	4	5	1. Kurumun misyonu düzenli olarak gözden geçirilir.	1	2	3
1	2	3	4	5	2. Kurum, kendi etkinliği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti içeren iyi tanımlanmış bir misyona sahiptir.	1	2	3
1	2	3	4	5	3. Kurumun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.	1	2	3
1	2	3	4	5	4. Uzaktan eğitim programı, kurumun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.	1	2	3
1	2	3	4	5	5. Kurum, misyon ve hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkânları ve bütçe sağlar.	1	2	3
1	2	3	4	5	6. Kurum, misyonunu destekleyen ve misyonu ile tutarlı bir yönetim yapısı kurar.	1	2	3

Çok önemsiz	Önemsiz	Fikrim yok	Önemli	Çok önemli	Aşağıda maddelerin her iki tarafına yerleştirilmiş iki ölçek bulunmaktadır. Tablonun solundaki kriterleri standart maddelerinin önemini, sağındaki kriterleri ise standart maddelerinin kullanılabilirliğini değerlendirmek için kullanınız. Her bir standart maddesi için ayrı ayrı değerlendiriniz.	Kullanılmaz	Kararsız	Kullanılabilir
1	2	3	4	5	K. ÖĞRENME HEDEFLERİ VE ÇIKTILAR	1	2	3
1	2	3	4	5	1. Ders, öğrenme amaç ve/veya hedeflerine sahiptir.	1	2	3
1	2	3	4	5	2. Öğrenme etkinlikleri belirlenen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.	1	2	3
1	2	3	4	5	3. Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktıları tanımlar.	1	2	3
1	2	3	4	5	4. Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme, yeterli düzeyde ve açıkça ifade edilmiştir.	1	2	3
1	2	3	4	5	5. Ders kapsamında kullanılan yöntemler, materyaller ve sunulan destekler belirlenen çıktıları elde etmek için yeterlidir.	1	2	3
1	2	3	4	5	6. Her bir ders açıkça belirlenmiş beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır.	1	2	3
1	2	3	4	5	7. Programları başarı ile tamamlayan tüm öğrencilere, sertifika ve diploma gibi başarı durumunu gösteren onaylı bir belge verilir.	1	2	3

EK - 4. Uzaktan Eğitim Uygulamalarını Değerlendirme Envanteri

Bu envanter uzaktan eğitim programlarının kalitesini ölçmek ve derecelendirmek için geliştirilmiştir. Program değerlendirme süreçlerinde kullanılabilir kolay bir araçtır. Bu araç ayrıca akreditasyon birimlerine uzaktan eğitim programlarının genel seviyesini ve kalite göstergelerinin durumunu göstermek amacıyla da kullanılabilir.

Bu envanter 10 Başlık altında 96 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde ayrı ayrı puanlanmalıdır. Puanlama için aşağıdaki değerler kullanılır.

- 0: Uygulanmıyor. Standardın uygulandığına dair herhangi bir belirtiye rastlanmamıştır.
- 1: Az uygulanıyor. Standardın çok zayıf uygulandığına dair belirtiler vardır. Önemli iyileştirmeler gerekir.
- 2: Kısmen uygulanıyor. Standardın orta derecede uygulandığı görülür. Bazı iyileştirmeler gerekir.
- 3: Uygulanıyor. Standart tamamen uygulanmaktadır. Herhangi bir iyileştirmeye gerek yoktur.

Her bir maddeye verilen puanlar toplanır ve aşağıdaki aralıklara göre değerlendirilir.

Aralıklar	Yorum
% 100 = 288	Mükemmel
% 90-99 = 259-287	Çok İyi (birkaç iyileştirme yeterli)
% 80-89 = 230-258	İyi (küçük iyileştirmeler gerekir)
% 70-79 = 201-229	Orta (birkaç maddede iyileştirmeler gerekir)
% 60-69 = 172-200	Biraz (birçok maddede iyileştirmeler gerekir)
% 50-59 = 143-171	Çok Az (birçok boyutta önemli iyileştirmeler gerekir)
% 00-49 = 000-142	Standartları Karşılamıyor

0: Uygulanmıyor, 1: Çok Az Uygulanıyor, 2: Kısmen Uygulanıyor, 3:Uygulanıyor	Puan
A. ÖĞRETİM ELEMANI ODAKLI	
1. Öğretim elemanı, çevrimiçi ortamda derse başlamadan önce kendini tanıtır.	
2. Öğretim elemanı, öğrencinin öğrenme kaynaklarını etkili bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler.	
3. Öğretim elemanı, izlenince hazırlar ve ders başlamadan önce öğrencilere iletir.	
4. Öğretim elemanı, ders içi soruları cevaplama süresi ve katılımcılara geribildirimde bulunmasına dair ölçütleri açıkça belirtir.	
5. Öğretim elemanı, çevrimiçi derslerdeki görevlerini tamamlamak için yeterli miktarda zaman ayırır.	
6. Öğretim elemanı, öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.	

0: Uygulanmıyor, 1: Çok Az Uygulanıyor, 2: Kısmen Uygulanıyor, 3:Uygulanıyor	Puan
7. Öğretim elemanı, ürün ve performans değerlendirmesi için, açıkça ifade edilmiş ve öğrencilere ilan edilmiş ölçütler kullanır.	
8. Öğretim elemanı, çalışma, iş birlikçi öğrenme veya problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçlarını kullanır.	
9. Öğretim elemanı, ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılması için sınıf içi tartışma konuları belirler.	
10. Öğretim elemanı, sohbet araçlarını (eş zamanlı ve eş zamansız) etkin bir biçimde kullanır.	
11. Öğretim elemanı, dersleri tasarlarlarken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemlerden faydalanır.	
12. Öğretim elemanı, e-posta gibi bireysel bir kanal yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.	
ARA TOPLAM	
B. EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM	
1. Ders içerikleri müfredat içerisinde sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.	
2. Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir.	
3. Etkileşim için öğrenciden beklenen gereksinimler açıkça belirtilir.	
4. Kurum, çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve öğretime nasıl başlanacağını açıkça belirtir.	
5. Çevrimiçi tartışmalar, e-posta ve diğer iletişim biçimlerinin kullanımında uyulacak kurallar açıkça belirtilir.	
6. Kurum, kullanılan teknolojinin, programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.	
7. Kurum, öğretim elemanlarına ihtiyaç duydukları destek hizmetlerini sunar.	
8. Kurum, uzaktan ders verecek öğretim elamanlarına uygun hizmet içi eğitimler sağlar.	
9. Kurum, içeriklerin, programların ve derslerin güncelliğinden sorumludur.	
10. Kurum, uzaktan eğitim programını planlarken veya ders içeriklerini geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alır.	
11. Kurum, disiplin ve / veya programa yönelik ön koşul bilgilerini açıkça belirtir.	
ARA TOPLAM	
C. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
1. Tüm öğrenciler, uzaktan eğitim olanaklarına eşit erişim hakkına sahiptir.	
2. Öğrenci ile etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.	
3. Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dâhil öğretim elemanlarının pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.	
4. Kurum, öğrenme çıktıları ve memnuniyet açısından uzaktan eğitim programlarını örgün öğretim ile karşılaştırır.	
5. Öğretme-öğrenme süreci ve programın etkililiği çeşitli yöntemler kullanılarak değerlendirilir.	
6. Öğrenci ve öğretim elemanı memnuniyetleri, değerlendirme süreçleriyle düzenli olarak ölçülür.	
7. Ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlı bir şekilde seçilen ölçme araçları, belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer.	
8. Başarıyı değerlendirme ilkeleri açıkça belirtilir.	
9. Öğrencinin başarısı ve becerileri değerlendirilir ve sonuçlar öğrenciye bildirilir.	
10. Değerlendirme sonuçları, öğretme ve öğrenme sürecinin geliştirilmesinde ve karar verme sürecinde kullanılır.	
11. Kurumda öğrenci, öğretim elemanı ve genel olarak sistemin değerlendirilmesinden sorumlu bir ölçme değerlendirme birimi bulunur.	

0: Uygulanmıyor, 1: Çok Az Uygulanıyor, 2: Kısmen Uygulanıyor, 3:Uygulanıyor	Puan
ARA TOPLAM	
D. KÜTÜPHANE VE ÖĞRENME KAYNAKLARI	
1. Kurum, öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişmesini ve bunları etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.	
2. Öğrencinin ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygun kaynaklar verilir.	
3. İçerik, harici bir kurumdan sağlandığında sağlayıcı kurum, ders içeriklerinin etkili olmasından ve önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermemesinden sorumludur.	
4. Uzaktan eğitim için gerekli olan donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye bildirilir.	
5. Ödünç kitap ve belge dağıtım gibi kütüphane hizmetleri sağlanır.	
6. Öğretim Yönetim Sisteminin ana sayfasında, kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı ve uygun elektronik istek formları yer alır.	
ARA TOPLAM	
E. ÖĞRENCİ DESTEK HİZMETLERİ	
1. Kurum, program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.	
2. Kurum, öğrenciye kayıt olduğu bir dersi ne zamana kadar bırakabileceğini bildirir.	
3. Öğrencilere teknik desteğe nasıl erişeceklerine ilişkin bilgiler verilir.	
4. Destek hizmetleri kişiye en kısa sürede, zamanında ve mümkün olan her yerde verilir.	
5. Kurumun, öğrencinin yaşayabileceği problemleri çözebilecek politikaları vardır.	
6. Kurum, öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerinin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişim sağlar.	
7. Kurum, mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu tanıtımlar yapar ve program başvuru ve kabul bilgilerini sunar.	
8. Kurum, yeni öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanıma ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur.	
9. Öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergelere ve teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda bilgilendirilir.	
10. Öğrenci şikâyetleri hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanır.	
ARA TOPLAM	
F. KURUMSAL İŞLEYİŞ	
1. Kurum, öğrencilerin çevrimiçi derslerde yaşadıkları sıkıntıların ilgili birimlere iletildiğinden emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.	
2. Öğretim elemanlarına çevrimiçi derslerini yönetmeleri için teknik destek hizmeti verilir.	
3. Öğretim elemanının seçiminde adil bir şekilde uygulanan işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.	
4. Kurum, öğrenci, ders, personel ve ödeme bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir.	
5. Merkezî bilgi işlem birimi, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlar.	
6. Okul yönetim kurulu yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.	
7. Kurumun, geçiş yapan öğrencilerin kredi transferi için açıkça tanımlanmış prosedürleri vardır.	
8. Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlı bir şekilde belirlenmiştir.	
9. Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.	

0: Uygulanmıyor, 1: Çok Az Uygulanıyor, 2: Kısmen Uygulanıyor, 3:Uygulanıyor	Puan
10. Yeni uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve öğretim teknolojilerinin kullanımı için yapılan planlar kurumun politikaları ile uyumludur.	
11. Uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısı etkili bir şekilde yönetilir ve desteklenir.	
12. Kurum, uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasına yönelik telif hakları politikasına sahiptir.	
13. İki veya daha fazla kurum tarafından sağlanan hizmetler, taraflar arasındaki sorumluluk ve hakların açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamında değerlendirilir.	
14. İhtiyaçların başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı kurum ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.	
15. Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.	
16. Teknoloji ve teknik altyapıda gerçekleştirilecek yenilikler iyi bir şekilde planlanır, bu işlemler ve sürdürülebilirliği için gerekli kaynaklar sağlanır.	
ARA TOPLAM	
G. DERS GELİŞTİRME	
1. Öğrenci ile etkileşim, özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.	
2. Ders, görsel ve işitsel içeriklerin eş değer seçeneklerini içerir.	
3. Ders içeriğinin tasarımı, bu içeriğin sunulmasında ihtiyaç duyulan teknolojileri barındırır.	
4. Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.	
5. Ders içinde kullanılan konu ve materyallere yönelik kaynak verilir.	
6. Öğrencinin tamamlaması gereken materyallerin mecburi veya isteğe bağlı olduğu açıkça belirtilir.	
7. Ders içeriğinin tasarımında ve sunumunda kullanılacak teknolojiler için, minimum standartları içeren kılavuzlar oluşturulur.	
8. Öğretim materyalleri, standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilir.	
9. Dersler; öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır.	
10. Dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygun uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri kullanılır.	
11. Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.	
12. Öğrenci-öğretmen etkileşimini (eş zamanlı ve eş zamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.	
ARA TOPLAM	
H. ÖĞRETME VE ÖĞRENME SÜRECİ	
1. Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilir.	
2. Kurum, istekli bir öğrenme ortamı sunar.	
3. Program ve dersler bir bütün olarak ve birbiri ile ilişkili olacak şekilde geliştirilir, yayımlanır ve değerlendirilir.	
4. Öğretim yönetim sistemi düzenli ve kapsamlı bir şekilde yönetilir.	
5. Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi kolaylaştırır.	
ARA TOPLAM	
İ. KURUMUN MİSYONU	
1. Kurumun misyonu düzenli olarak gözden geçirilir.	

0: Uygulanmıyor, 1: Çok Az Uygulanıyor, 2: Kısmen Uygulanıyor, 3:Uygulanıyor	Puan
2. Kurum, kendi etkinliği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti içeren iyi tanımlanmış bir misyona sahiptir.	
3. Kurumun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.	
4. Uzaktan eğitim programı, kurumun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.	
5. Kurum, misyon ve hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkânları ve bütçe sağlar.	
6. Kurum, misyonunu destekleyen ve misyonu ile tutarlı bir yönetim yapısı kurar.	
ARA TOPLAM	
J. ÖĞRENME HEDEFLERİ VE ÇIKTILAR	
1. Ders, öğrenme amaç ve/veya hedeflerine sahiptir.	
2. Öğrenme etkinlikleri belirlenen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.	
3. Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktılarını tanımlar.	
4. Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme, yeterli düzeyde ve açıkça ifade edilmiştir.	
5. Ders kapsamında kullanılan yöntemler, materyaller ve sunulan destekler belirlenen çıktılarını elde etmek için yeterlidir.	
6. Her bir ders açıkça belirlenmiş beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır.	
7. Programları başarı ile tamamlayan tüm öğrencilere, sertifika ve diploma gibi başarı durumunu gösteren onaylı bir belge verilir.	
ARA TOPLAM	
GENEL TOPLAM	

	Kurum :
	Tarih :
Kontrol Edenin	Görevi :
	Adı Soyadı :
	İmzası :

EK - 5. Birinci Tur Uzman Değerlendirmesine İlişkin Betimsel Veriler

Standart Maddesi	\bar{x}	SS
Öğretim elemanı ilgili bir şekilde 24 saat içinde kişisel e-posta ile yanıt verir.	4.13	1.126
Öğretim elemanı öğrencilerle iletişim kurmak için çoklu forum uygulamaları oluşturur.	3.22	1.394
Öğretim elemanı hazır bulunur ve öğrencileri uygun koşullar hakkında bilgilendirir.	3.29	1.254
Öğretim elemanı çalışma grupları, işbirlikçi öğrenme ve problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçları kullanır.	3.63	1.188
Öğretim elemanı tartışma konuları yoluyla ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılmaları için fırsat oluşturur.	3.63	1.408
Öğretim elemanı gerçek zamanlı sohbet araçlarını etkili kullanır.	4.44	1.130
Öğretim elemanı etkin olay, araştırma ve simülasyon kullanarak dersleri tasarlar.	3.56	1.236
Öğretim elemanı e-posta (veya gizliliği korunmak suretiyle başka bir kanal) yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.	4.22	1.394
Öğretim elemanı öğrencilerin sıkıntılarının doğru yere ulaştığından emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.	3.63	1.506
Öğretim elemanı çevrimiçi modülleri tamamlamak için uygun miktarda zaman ayırır.	3.89	1.269
Öğretim elemanı öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.	4.44	.726
Öğretim elemanı öğrencilerin zamanlarında esneklik sağlayacak şekilde dersleri tasarlar.	3.89	1.269
Öğretim elemanı ürün ve performansı değerlendirmek için açıkça ifade edilmiş hatta öğrencilerle birlikte oluşturulmuş ölçütler kullanır.	4.33	.500
Öğretim elemanı mükemmel, orta düzeyde ve hatalı çalışmalardan örnekler vererek standartları belirler.	4.25	.707
Öğretim elemanı güçlü görseller, iyi organize edilmiş yazılar; direkt, dolaylı ve görsel deneyimler ve analiz, sentez ve değerlendirme gerektiren görevler yoluyla, gerçek hayat durumlarına uygulamalarla farklı öğretmen metotlarını kullanır.	2.71	1.704
Öğretim elemanı öz eleştiri ve değerlendirmeyi teşvik eder.	4.00	1.500
Öğretim elemanı öğrenci öğrenme stillerini değerlendirir ve çevrimiçi deneyimleri uyarlar.	2.50	1.309
Öğretim elemanı grup işbirliğini ve problem çözmeyi yürütür.	3.25	1.669
Öğretim elemanının ne zaman yanıt verdiği ve uygunluğu açık bir şekilde öğrenciye iletilir.	3.13	1.808
Program öğrenciler arasında ve öğrenci-öğretim üyeleri arasında zamanında ve uygun etkileşim sağlar.	4.25	1.389
Kurum öğretim elemanları programların kesinliği ve öğretimin kalitesinden emin olmak için uzaktan eğitim üzerindeki gözetim sorumluluğunu üstlenir.	3.57	1.813
Kurum kullanılan teknolojinin programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.	4.56	.726

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Kurumun uzaktan eğitim politikaları materyallerin sahipliğini, telif hakları konusunu, öğretim elemanlarının ödeneklerini ve yazılım, canlı sınıf ve diğer materyalleri üretimlerinden elde edilen gelirin kullanımını net bir şekilde ortaya koyar.	4.29	1.254
Kurum özellikle uzaktan eğitime ilişkin uygun öğretim destek hizmetleri sağlar.	3.56	1.810
Kurum uzaktan ders verecek öğretim üyelerine uygun hizmet içi eğitimleri sağlar.	4.78	.441
Öğrenciler ders başlamadan önce bilmeleri gereken derse ait kritik bilgi ve gereksinimleri içeren ders izlenmesine kolay erişime sahiptirler.	4.22	1.563
Kurumun öğretim elemanları, programın titizliği ve öğretimin kalitesinden emin olmak ve uzaktan eğitim üzerinde gözetimi yerine getirme sorumluluğu üstlenir. Geleneksel eğitim müfredatı ile olduğu gibi öğretimin ve müfredatın kalitesi uzaktan eğitim ile sağlanacaktır. Öğretim üyeleri, bölüm, okul / kolej ve sonuçta kurumun kendisi aşağıda belirtilen alanlarda kalite bakımından sorumludurlar.	2.71	1.704
Kurum içeriklerin, programların ve derslerin güncel olduğundan emin olur.	4.88	.354
Kurum kullanılan teknolojinin programın hedeflerine ve doğasına uygun olduğundan emin olur. Programlar kullanılan teknolojiye uygun öğretim tasarımı sağlamaktadır.	2.63	1.768
Kurumu uzaktan eğitim programlarında ders veren öğretim elemanları için uygun eğitim sağlar.	2.63	1.996
Kurum özellikle uzaktan eğitimle alakalı uygun öğretim elemanı destek hizmetleri sağlar.	2.56	1.878
Programlar öğrencilerin öğretim elemanları ve diğer öğrencilerle uygun ve zamanında etkileşim kurmalarını sağlar.	3.56	1.810
Kurum programın tüm yönleriyle kalite güvencesinden sorumludur. Eğer kurum “üçüncü parti” ürünleri, duruma özel eğitmenler, satın alınmış parçalar, özelleştirilmiş yazılım veya programın kaynak dışı yönlerini kullanıyorsa “taşeron” birimlerin veya ürünlerin performansından ve programın uyumundan emin olmak zorundadır.	3.56	1.740
Kurumların materyallerin sahipliği, öğretim elemanlarının maaşı, telif hakkı meseleleri ve yazılımların, televizyonla öğretim veya diğer ortam ürünlerinin oluşturulması ve üretiminden elde edilen gelirin kullanımına ilişkin uzaktan eğitim politikaları netleştirilmelidir.	2.89	1.900
Kurum duyurduğu ders sıralaması önerisine bağlılığı için öğrencilere bir açıklama sunar. Öğrenciler kabul edildikleri zaman programda önerilen derslere ilişkin hangi hükümlerin veya durumların var olduğunu bilmeye ihtiyaçları var, böylece onlar kayıt konusunda bilinçli bir karar verebilirler.	4.14	.900
Kurum uzaktan eğitim programı veya dersleri geliştirirken veya planlarken engelli bireylerin ihtiyaçlarını karşılayabilmelidir.	4.89	.333
Kurum öğrencinin uzaktan eğitim programlarındaki başarı yeteneklerini ölçer ve sonuçları başvuru ve kabul politikalarını belirlerken kullanır.	4.44	1.333
Kurum uzaktan eğitim programlarının (öğrenci öğrenim çıktıları, kalma kararı ve memnuniyeti dahil) kampüs dersleri ile karşılaştırılabilir olduğundan emin olmak için eğitimsel verimliliğini değerlendirir.	4.75	.463
Programın etkililiği ve öğretme-öğrenme süreci, farklı yöntemlerin kullanıldığı bir ölçme süreci içinde değerlendirilmektedir.	3.75	1.753

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Katılım sayıları, ücretler ve başarılı/yenilikçi teknoloji kullanımına ilişkin veriler, program etkililiğinin ölçülmesi için kullanılmaktadır.	3.89	1.364
Öğrenme çıktıları anlaşılır, yararlı ve uygun olması için düzenli olarak gözden geçirilmektedir.	3.75	1.581
Dersin öğrenci öğrenme çıktılarının, öğrenci hatırlamalarının ve öğretim elemanı ve öğrenci memnuniyetinin değerlendirilmesini içeren öğretim etkililiği değerlendirilir.	4.00	1.604
Program, öğrenci kimliğinin güvenli ve doğru belgelenmesini sağlar.	4.00	1.604
Değerlendirme verileri öğretim elemanları için mevcut ve belki öğrenciler için kullanılabilir hale getirilebilir.	3.86	1.464
Uzaktan eğitim derslerinin öğretimindeki etkililiğin değerlendirilmesi için tarafsız ölçütler oluşturulmuştur.	4.44	1.333
Kurum öğrenci öğrenmesi hakkında geçerli, güvenilir ve önyargısız verim bilgileri sunan performans ölçümleri geliştirir.	3.33	2.000
Okul öğrenci öğrenmesi için beklenenlerin karşılandığına dair sürecin değerlendirilmesi için kapsamlı bir değerlendirme sistemi geliştirir ve uygular.	3.25	1.909
Öğrenci değerlendirme verileri öğretme ve öğrenme sürecinin sürekli geliştirilmesinde karar vermek için kullanılır.	4.78	.441
Eğitsel ve kurumsal etkililiklerin sistematik bir analizi yapılır ve bu bilgi öğrenci performansını artırmak için kullanılır.	3.00	1.936
Öğrenci kimliğinin oluşturulması, test araçlarının güvenliğinin sağlanması, sınavların yönetimi, güvenli ve hızlı değerlendirmelerin yapılması ve öğrenci çalışmalarının bütünlüğü için prosedürler ve politikalar vardır.	3.50	1.604
Değerlendirme sonuçlarının uygun dağıtımı yapılırken kişisel bilgiler korunur.	4.22	1.394
Genel olarak program / ders etkililiğinin değerlendirilmesi için aşağıdaki ölçümler belirlenir:	2.83	2.041
Öğrenci öğrenmesinin amaçlanan çıktıları ne ölçüde karşıladığı	3.44	1.740
Öğrenci hatırlama / tamamlamalarının zamanla değişim oranları	3.13	1.642
Öğrenci, veli ve öğretim elemanı memnuniyetlerinin resmi ve gayri resmi değerlendirme süreçleriyle ve düzenli anket / değerlendirmelerle ölçülmesi	3.75	1.753
İletişim, anlama ve çözümlenme gibi temel becerilerde öğrencilerin yeterlilikleri	3.67	1.323
Programın kendi öğrencilerinin maliyet etkililiğinin örgün seçenekleri ile kıyaslanması	3.22	1.787
Uzaktan eğitim öğrencileri ve örgün öğrenciler arasında eşit ilişkiler ve değerlendirme sonuçları	3.13	1.808
Öğrenme etkinlikleri ve değerlendirme öğrencileri ders içerikleri ile etkileşime girmeye teşvik etmeye ve iyi öğrenci performansının dersin amaç ve öğrenme hedeflerine nasıl ulaştığını belirleye hizmet eder.	3.57	1.813
Seçilen ölçme şekilleri belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer ve ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlıdır.	3.63	1.923
Ders puanlama ilkeleri açıkça belirtilir.	4.89	.333
Öğrencilerin katılım ve çalışmalarını değerlendirmek için sağlanan özel ve tanımlayıcı ölçütler ders puanlama ilkelerine bağlıdır.	3.33	1.871
Seçilen ölçme araçları değerlendirilen öğrenci çalışmalarına uygun, çeşitli ve sıralıdır.	3.56	1.740

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Öğrenciler kendi öğrenmelerindeki ilerlemeleri ölçmek için çoklu fırsatlara sahiptirler.	3.50	1.852
Uzaktan eğitim programlarının etkililiği düzenli ve sistematik bir şekilde değerlendirilir.	2.75	1.909
SCD öğrenci performans verilerini izler ve ona göre davranır.	2.50	1.773
Uzaktan eğitim programlarının düzenli resmi bağımsız değerlendirmesi yapılır.	4.00	1.414
Öğretimin kalitesi ve birim kalitesi hakkında geribildirim toplayarak her dönem öğrenci değerlendirmesi yapılır; sonuçlar incelenir ve sürekli program geliştirmek için kullanılır.	2.00	1.414
Öğrenci hizmetleri sürekli değerlendirilir ve geribildirimler sürekli gelişim planlarına entegre edilir.	3.11	1.833
Öğretim elemanı memnuniyet seviyeleri izlenir ve geribildirimler sürekli gelişim planlarına entegre edilir.	3.11	1.691
Kurum programın beklentileri konusunda öğrencilere bilgi sağlayacaktır. Öğrencilerin uzaktan eğitim ders veya programı için hazır olduklarına dair kendilerini denemeye yardımcı olacak bir uyum süreci tercih edilir. Bu tutum, motivasyon ve zaman yönetim becerileri gibi özelliklerin ölçüldüğü bir değerlendirmeyi içerebilir. Program gereksinimleri hakkındaki bilgilendirme aynı zamanda öğrencilerin kursa katılırken ve hizmetlere erişirken karşılaşacakları teknik gereksinimleri de içermelidir. Kurum her bir öğrenciye destek etkenlerinin başlıklarına dair bir açıklama sunacaktır.	3.00	1.732
Kurum kendi uzaktan eğitim programlarının örgün eğitim programları ile kıyaslanabildiğinden emin olmak için eğitsel etkililiğini (öğrenci öğrenme çıktıları, öğrenci hatırlamaları ve öğrenci memnuniyeti gibi) ölçer. Ders ölçümleri kütüphane hizmetleri, bilgi işlem hizmetleri, danışmanlık erişimi, öğretim elemanı ile iletişim gibi şeylerle birlikte öğrenci memnuniyetine ilişkin soruları içerir. Bazı uzaktan eğitim öğrencileri için kampüsü “bağlantılı olma” ve / veya bir “öğrenci topluluğunun” parçası olma duygusu kendi başarıları için önemlidir. Kampüsler kendi ölçme araçlarını bu yönüyle ele almayı isterler.	2.86	1.864
Kurum öğrenci çalışmalarının bütünlüğünü, derecelerin ödüllendirilmesi ve kredilerin güvenilirliğini garanti eder. Uzaktan eğitim programları geleneksel eğitim programlarına benzer bir biçimde programın gözden geçirilmesine maruz kalır. Bu, UW meslektaşları veya uzmanlar tarafından yapılacak harici bir gözden geçirmeyi içerebilir. Geleneksel programın bir parçası olarak uzaktan eğitimle sunulan dersler geleneksel yöntemle sunulan müfredatın dersleri gibi aynı yöntemle ölçülür.	3.00	1.528
Kurum bütün uzaktan eğitim program ve derslerinin UW standartlarını karşıladığından emin olma noktasında sorumludur.	3.14	1.676
Kurum öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişimini ve etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.	4.56	.882
Kurum öğrencinin öğrenme kaynaklarını doğru bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözler.	4.38	1.061
Kurum program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.	4.50	.926
Verilen bütün kaynaklar belirtilen öğrenen gruplarının ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygundur	4.44	1.333

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Sağlayıcı ders içeriklerinin etkili olduğundan, önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermediğinden emin olmak için sorumlu adımlar atar	4.33	1.323
Ders içerikleri özel ve açıkça ifade edilmiş öğrenci destek seviyesine göre tasarlanır ve bu destekler için içeriğe yerleştirilmiş uygun fırsatlar sunar	3.57	1.813
Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır	4.50	1.069
Donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye iletilir.	4.22	1.563
Kurum öğrencilerin uygun kütüphane kaynaklarına erişimi ve etkili kullanımından emin olur. Bu bunlarla sınırlı kalmaksızın aşağıdakileri de kapsar:	2.43	1.902
Doğrulama ve tanımlama için kimlik doğrulama işlemi	2.57	1.988
Kütüphane içi ödünç ve belge dağıtım hizmeti	3.88	1.553
Kütüphane derlemelerindeki elektronik kaynaklara erişim	3.75	1.389
Elektronik referans hizmetleri, eposta ve telefon yoluyla yapılan doğrudan referans hizmeti	3.00	1.773
Uzaktan eğitim web sayfasının ana sayfasında yer alan kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı, kendi kendine yardım bölümleri ve uygun elektronik istek formları	3.71	1.496
Öğrencilerin bilgi arama becerilerini geliştirebilmeleri için kolaylaştırılmış öğretim. Kütüphane hizmetleri için "800" numaralı telefonun sağlanması.	3.63	1.768
Kurum öğrencilerin kütüphane kaynaklarını uygun bir şekilde kullanıp kullanmadığını izler.	2.57	1.988
Kurum derslerle veya programlarla uygun donanım, tesis ve laboratuvar imkanı sağlar.	2.25	1.581
Kurum öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişimi sağlar.	3.89	1.537
Kurum öğrenci sorunlarına uygun çözüm yolları sunar.	3.88	1.642
Kurum mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu reklam, öğrenci başvuru ve kabul bilgileri sağlar.	4.38	1.408
Kurum başvurusu kabul edilen öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanıma ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur ve gerekli teknolojinin kullanımında yaşanan sıkıntıları giderecek deneyimlere sahip olmalarının sağlar.	3.86	1.952
Öğrenciler, kabul şartları, okul harcı, ders kitapları, teknik donanım, disiplin şartları ve öğrenciye destek hizmetleri vb. program hakkında bilgilendirilmektedir.	3.89	1.453
Öğrencilerin, elektronik veri tabanları, kütüphaneler, hükümet arşivleri, haber servisleri ve diğer bilgi kaynaklardan güvenilir ve geçerli bilgilere ulaşmalarını sağlayacak uygulamalı eğitim verilmektedir.	3.88	.991
Program veya dersin devam süresi boyunca öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergeler, ders başlangıcından önceki uygulamalar ve gerekli teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda teknik destek alma fırsatına sahiptir.	4.67	.707
Öğrenci şikâyetlerini gösteren sorular, öğrenci hizmet personeli tarafından hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanmaktadır.	4.89	.333

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Eksiksiz bir müfredat veya öğrenci kılavuzları bütün ders ve programlar için yazılı biçimde sağlanmıştır. Bu; kabul, ilerleme, mezuniyet şartları, ilişik kesme ve herhangi bir lisanslama gereksinimleri hakkında doğru ve açık ifade edilmiş bilgiler içerir.	4.00	1.604
Dersler onaylanmış danışman veya öğretim görevlisi ile oryantasyona sahiptir. Öğrencilerin özel ders tartışmalarına erken oryantasyonunu sağlayacak mekanizmalar açıkça yerleştirilir.	3.50	1.690
Öğrenciler kendi öğrenmelerini destekleyecek uygun hizmet yelpazesine uygun erişime sahiptir.	2.86	1.864
Okul öğrencinin uygun altyapı, beceri, teknolojik uzmanlık ve uygun teknolojiye sahip olduğundan emin olur.	2.14	1.464
Yeterli yardım masası ve eğitim hizmetleri mevcuttur.	3.00	1.773
Okul beklentileri, teknolojileri, destek hizmetlerini (kütüphane hizmetleri, eğitim, yardım masası vs.) ve dersin bitmesi için tahmin edilen zamanı öğrencilere ve / veya ailelerine bildirir.	3.00	1.604
Öğrencileri programın teknolojik ortamında sunulan öğrenmedeki doğal ve potansiyel tehditlerin yanı sıra bağımsız öğrenmeyi anlamasında, işbirlikçi deneyimlerde destekler.	3.00	1.773
Öğrencilere nasıl kayıt olacakları, hangi derslerin olduğunda dair sunulan bilgiler rahatça ulaşılabilir ve bütün bu bilgiler yeterli, açık ve doğrudur.	3.13	1.808
Okulun ön kayıt, kabul, mali yardım vs. için prosedür ve politikaları vardır ve bu bilgiler kolayca erişilebilir ve açıkça ifade edilmiştir.	3.44	1.878
Kurum uzaktan eğitim programlarının ve derslerinin dağıtımında ve planlamasında engelli bireylerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalıdır.	3.88	1.808
Uzak öğrencilerle ilişkili bütün politika, prosedür ve maliyet bilgileri çevrimiçi erişilebilir ve açıkça ifade edilmiştir.	2.78	1.922
Kurum danışmanlık, test, sosyal ve misyon odaklı hizmetler yani ruhsal veya bütün öğrencilerin öğrenmesi hizmeti gibi hizmetler sunarak akademik toplumun bir parçası olarak uzak öğrencilerin yeterli katılımını sağlar.	3.50	1.690
Öğrencilerin programı, dağıtımı ve ders ve / veya programın yapısını değerlendirecek yöntemi vardır ve kurum öğrenci sorunlarının giderilmesi için yeterli araç sağlar.	3.00	1.915
Bütün ders ve programlar için bir öğrenci kılavuzu ve okul kataloğu vardır. Bunlar kabul, ilerleme, başarı değerlendirme, çıkarma, şikayet prosedürleri ve yürürlükteki lisanslama gereksinimleri hakkında doğru ve açıkça ifade edilmiş bilgiler içerir.	2.50	1.852
Uzaktan eğitim programına ve çevrimiçi öğrenmeye öğrenci oryantasyonu sağlanır.	3.57	1.902
Her bir ders için öğrencilerin ihtiyaç duyduğu özel ders bilgini betimleyen tam bir müfredat mevcuttur.	3.63	1.408
Sağlayıcı öğrencilerin eğitsel hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olacak açık bir vaatte bulunur ve bunu sürdürür	2.63	1.598
Öğrenciler kendi öğrenmelerinde bütün sorumluluğu üstlenirler ve sağlayıcının desteği konusunda bilgilendirilir	3.38	1.685
Sunulan destek öğrencilerin makul ihtiyaçlarını karşılamak, öğrenme sürecinde teşvik edilmeleri ve başarı ile tamamlamalarını kolaylaştırmak için yeterlidir	3.44	1.740

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Sunulan destek kişisel bazda hemen, zamanında ve mümkün olan her yerdedir	4.67	.707
Sunulan destek dersin seviyesine uygundur	3.11	1.616
Sağlayıcının öğrenci ile arasındaki zorluklarla başa çıkabilecek ve öğrencilerin bu zorlukları çözebilmesi için tüm yolları açacak prosedürleri vardır	3.75	1.581
Öğrenciler dersi bitirmeleri için teşvik edilir. Süreç izlenir ve öğrenenler hedeflerle ve öğrenme beklentileri ile ilgili ilerlemeleri hakkında anında ve yardımcı dönütlerle desteklenir	4.63	.744
Ders talimatlarına nasıl erişileceği açıkça belirtilir veya sunulan teknik desteğin bir açıklamasına giden bağlantı sunar.	2.43	1.618
Ders talimatları açıkça ifade edilir veya kurumun erişilebilirlik politika ve hizmetlerine bağlantı içerir.	3.33	1.871
Kurumların akademik destek hizmetleri ve kaynakları öğrencilerin ders içi başarılarına nasıl yardım ettiği ve öğrencilerin bu hizmetlere nasıl eriştiğine dair ders talimatları açıkça ifade edilir veya bağlantı sağlanır.	3.00	1.604
Kurumun öğrenci destek hizmetleri öğrenci başarılarına nasıl yardım ettiği ve öğrencilerin bu hizmetlere nasıl eriştiğine dair ders talimatları açıkça ifade edilir veya bağlantı sağlanır.	2.86	2.035
Üye Kuruluşlar uzaktan öğrenenlerin ihtiyaçlarına cevap vermek ve desteklemek için yeterince nitelikli, yetkin akademik, idari ve teknik personel sağlar.	3.29	1.704
Akademik personel üyeleri uzaktan öğrenenlere akademik yardım sağlamak için mümkün oldukça müsait olurlar.	3.13	1.553
Uzaktan öğrenenlere kapsamlı, erişilebilir ve zamanında akademik destek sağlanır.	2.88	2.031
Uzaktan öğrenenler kişisel ve öğrenme ile alakalı konularda destek hizmetlerine erişime sahiptirler ve bu konuda bilgilendirilirler.	2.50	1.852
Öğrenenler etkili sorun giderme süreçlerine erişim hakkına sahiptir.	3.38	1.768
Öğrenenlerin değerlendirilen çalışmalarına zamanında geribildirim sağlanır.	3.14	1.864
Uzaktan öğrenenlere açılan uzaktan eğitim birim ve programları hakkında kapsamlı ve doğru bilgilendirme sağlanır.	2.29	1.890
Uzaktan öğrenenlere uygun ve yeterli miktarda kütüphane ve öğrenme kaynakları, hizmetleri ve desteği sağlanır.	2.43	1.813
Uzaktan eğitim ortamlarında etkili öğrenmenin eğitimi öğrenenlere aşağıdakileri sağlar: Kaynakların doğruluğunu değerlendirme dahil etkili araştırma yöntemleri Özel öğrenme ortamları için uygun çalışma becerileri Öğrenci ve personel iletişimi için uygun yollar (örn. Çevrimiçi iletişim rehberi)	2.86	2.035
Sayısal ve bilgi okuryazarlığı		
Tüm öğrenciler uzaktan eğitim olanaklarından eşit erişim hakkına sahiptir.	3.56	1.740
Ders engelli öğrencilerin özel ihtiyaçlarını seçmeli öğretim yöntemleriyle ve / veya özel öğretim kaynaklarına yönlendirerek giderir.	3.71	1.890
Kurum programın desteklenmesine uygun kabul, finansal yardım, akademik danışmanlık, ders içeriklerinin dağıtımı ve yerleştirme ve rehberlikleri de içeren öğrenci hizmetleri yelpazesine yeterli erişim sağlar.	2.43	1.813
Kurum öğrenci şikâyetlerini çözmek için yeterli bir araç sağlar.	2.88	1.885

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Kurum öğrencilere mevcut hizmetler, gereksinimler ve programları yeterli ve doğru bir şekilde temsil eden reklamlar, işe alma ve kabul bilgileri sunar.	3.38	1.685
Kurum öğrenciler için programda kullanılan teknolojinin kullanımı için gereken bilgi ve donanım hakkında zamanında ve eksiksiz bilgi sağlar.	3.14	1.864
Kurum programdaki öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak “yardım masası” hizmeti sunar. Teknik sorunlar, akademik sorular, faturalandırma soruları, kütüphane araştırması, basılı materyaller ve derece hesaplamaları için zamanında yardım etmek için dikkat edilir. Birçok program haftada yedi gün, yirmi dört saat hizmet gerektirmezken, özellikle farklı zaman dilimlerinde yaşayan uluslararası öğrenciler veya yurtdışında yaşayan birçok öğrenci için akşam ve / veya hafta sonu hizmetleri gerekmektedir. Kampüs öğrenci sorunlarına yanıt için tepki süresi standardı belirler ve bu standartları öğrencilere bildirir.	2.14	1.676
Kurum uzaktan eğitim için gerekli olan teknik uzmanlık ve donanıma sahiptir.	4.22	1.394
Kurumun uzun vadeli planlama, bütçe ve geliştirme süreci politikaları uzaktan eğitim programlarının uygulanabilirliği ve etkililiği için gerekli tesis, personel, donanım ve diğer kaynaklara sahip olduğunu ortaya koyar.	3.56	1.944
Kurum mevcut programın tasarlanması ve belli zaman dilimlerinde sürdürülebilirliğinin sağlanması için yeterince donanım, tesis, teknik uzmanlık ve finansal planlama olduğundan emin olur. Kampüsler başarı sağlamak için programın sürekliliğini devam ettirmek ve programdaki öğretim elemanlarının desteklenmesi için öğretim elemanı derinliğine ve genişliğine sahip olmalıdır. Uzaktan eğitim programlarında ders veren öğretim elemanları öğrencilerin öğrenme deneyimlerinin kalitesinden emin olmak için öğretim tasarımı desteğine erişeceklerdir.	2.86	1.864
Kurumların uzun vadeli planlama, bütçeleme ve gelişim süreci politikaları uzaktan eğitim programının etkililiği ve canlılığı için gerekli olan tesis, kadro, donanım ve diğer kaynakların yansıtır.	2.86	2.035
Öğretim elemanlarına çevrimiçi ders geliştirme amaçlı teknik destek hizmeti verilmektedir.	4.33	1.323
Öğretim elemanları, sınıf öğretiminden çevrimiçi öğretime geçiş sürecinde desteklenmekte ve süreç içerisinde değerlendirilmektedir.	4.75	.463
Öğretim elemanlarına verilen destek, akran danışmanlığını da içererek yürütülen çevrimiçi ders boyunca devam etmektedir.	3.78	1.563
Öğretim elemanlarına, öğrencilerin elektronik ortamlardan eriştikleri verileri kullanmalarından kaynaklanan sorunlarla ilgili kaynaklar temin edilmektedir.	3.78	1.641
Elektronik ortamda dağıtılan derslerin geliştirilmesi ve uygulanmasında öğretim elemanının iş yükü, tazminat, fikri mülkiyet ve öğretim elemanının değerlendirilmesi gibi konular karşılıklı kabul edilen politikalara dayandırılır.	3.56	1.944
Kurum öğretim elemanları ve destek personeli için uygun eğitim, teknolojik destek ve mesleki gelişim imkânı sunar.	3.63	1.768
Kurum özellikle uzaktan eğitime ilişkili uygun destek hizmetleri sağlar.	3.00	2.000

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Kurum programın bütün yönleri ile kalite güvencesinden sorumludur. Örneğin, kurum “üçüncü parti” ürünleri, duruma özel eğitmenler, satın alınmış parçalar, özelleştirilmiş yazılım veya programın kaynak dışı yönlerini kullanıyorsa “taşeron” birimlerin veya ürünlerin performansından ve programın uyumundan emin olmak zorundadır.	3.50	1.690
Ders mimarisi öğrenme imkânlarını genişletmek için içerik, etkinlik ve değerlendirme eklemesine çevrimiçi öğretime izin verir.	3.00	1.773
Öğretmen dernek veya devlet lisanslama birimi tarafından oluşturulan profesyonel öğretme standartlarını karşılar veya öğretmen öğretim alanında akademik kimliğe sahip ve çevrimiçi öğretim konusunda eğitim almıştır.	3.38	1.598
Kurum tarafından desteklenen veya sunulan uzun vadeli planlama, bütçeleme ve gelişim süreci politikaları uzaktan eğitim programlarının etkililiği ve uygulanabilirliği için gerekli olan tesis, kadro, mesleki gelişim, donanım ve diğer gerekli kaynakları yansıtır.	3.13	1.808
Öğretim üyeleri sınıf içi öğretimden çevrimiçi öğretime geçişte desteklenir ve süreç boyunca değerlendirilir.	3.00	2.000
Bütün personel, eğitmen ve kolaylaştırıcılar konumları için uygundur ve uygun niteliklere ve deneyimlere sahiptirler.	3.13	1.885
Öğretim elemanları için personel gelişiminde, eğitimde, programdaki yorumları ve değerlendirmeleri için açık ve adil bir yöntem vardır.	3.88	1.458
Öğretme ve destek personel üyeleri uzaktan öğrenenler için kaliteli uzaktan eğitim ortamı ve deneyimi sağlayacak donanıma sahiptirler.	3.67	1.500
Öğretme personeli öğretme ve öğrenmeyi değerlendirme ve performansın devamlı gelişimi ile ilgilenirler.	3.13	1.885
Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dahil öğretim personelinin pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.	4.13	1.356
Öğretme ve destek personelinin değerlendirilen ihtiyaçlarına yönelik ilgili eğitim ve mesleki gelişim imkânı sunulur. Öğretme personeli için beklenen yetkinlikler şunlardır:		
i. Uzaktan eğitime özel eğitim felsefesi		
ii. Uzaktan eğitime uygun iletişim becerileri		
iii. Disiplinle alakalı derinlemesine bilgi	3.57	1.512
iv. Uzaktan eğitimde mevcut trendler ve kolaylıklara dair bilgi		
v. Kullanılan teknoloji / öğrenme yöntemleri ile ilişkili özel öğretim tasarımı		
vi. Bir sınıfta fiziksel olarak bulunmayan öğrencilerle iletişim becerisi		
vii. Kullanılan teknolojiler için uygun teknik kapasite		
Şifre koruma, şifreleme, yedekleme gibi elektronik güvenlik ölçümlerini içeren teknoloji planı yürürlükte olup, kalite standartlarını, bilginin bütünlüğünü ve geçerliliğini garanti altına almaktadır.	4.67	.707
Kullanılan teknolojiler aksamadan güvenle çalışmaktadır.	4.33	1.323
Merkezi sistem, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlamaktadır.	4.13	1.458
Okul misyon ve hedeflerini desteklemek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkanları ve bütçe sağlar.	3.78	1.716
Okul misyonunu destekleyen ve onunla tutarlı bir yönetim yapısı kurar.	4.00	1.323
Okul yönetim kurulu, yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.	4.67	.707

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Okul yürürlükteki bütün yerel, eyalet ve federal güvenlik ve sağlık standartları ve yönetmeliklerine uyumundan emin olur.	3.38	1.506
Okul kavramsal olandan yönetsel ve öğretim elemanı doğrulamaya, hayata geçirmeye kadar hangi müfredatın geliştiğine bakarak açık ve iyi anlaşılabilir süreçler kurar ve uygular.	3.50	1.512
Bütün çevrimiçi / uzaktan dersler geleneksel yüz yüze sınıflarda sunulan aynı derslerle kıyaslandığında aynı akademik titizliğe sahiptir.	3.00	1.773
Sınıf kredisi ve kredi transferi için açıkça tanımlanmış, belirtilmiş ve iletişim kurulmuş süreçler kurar.	3.63	1.598
Güvenliğin ve kişisel bilgileri içeren hizmetlerde gizliliğin korunması için hükümler konulur.	3.25	1.982
Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlıdır.	4.63	.744
Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.	4.67	.707
Uzaktan eğitimin standartları, politikaları, prosedürleri ve uygulama ve gözden geçirmeyi izleme sistemleri düzenli olarak değerlendirilir.	3.13	1.642
Uzaktan eğitim için liderlik üye kuruluşlardan haberdar, kalıcı ve temsilcidir.	2.86	1.864
Bir uzaktan eğitim politikası uzaktan eğitime destek veren iletişim teknolojileri ve etkili bilgi kullanımına ve prosedürlere rehberlik eder.	3.25	1.753
Uzaktan eğitim uygulamalarının takip politikasına dair süreçler nettir.	3.89	1.453
SCD destek sistemleri uzaktan eğitim için uygun ve üstün kaliteli altyapı ve öğrenme ortamları sağlamak ve sürdürmek için üye kuruluşlara yardımcı olur.	2.71	1.380
Uzaktan eğitim standartları, politikaları ve prosedürleri TEQSA standartları ve çalışma şartlarına uyumludur.	2.86	1.464
Uzaktan eğitim programlarının sürekli geliştirilmeleri bütün Üye Kuruluşlar tarafından takip edilir.	3.50	1.690
Yeni uzaktan eğitim programlarının geliştirilmesi ya da yeni öğrenme ve öğretim teknolojilerinin tanıtımı için yapılan planlar kurumun politika çerçevesi ve stratejik ve işlevsel planları ile uyumludur.	4.50	.756
Uzaktan eğitim programlarının Üye Kuruluşlar tarafından sağlanan kaynakları Ders Sağlayıcısı Akreditasyon Standartları 2.1 ile uyumludur.	3.29	1.799
Üye kuruluşların uzaktan eğitim akademik ve destek personeli Yüksek Öğretim Standartları Çerçevesi, 2011, 4.1 ile uyumludur.	3.00	1.633
Her bir Üye kuruluşun bilgi teknolojileri altyapı kalitesi şartlara uygun ve kurumun öğrenme hedefleri ile uyumludur.	3.25	1.669
Bilgi teknolojileri altyapısı etkili bir şekilde uygulanır, sürdürülür, yönetilir ve desteklenir.	3.89	1.691
Üçüncü parti, temsilci ve / veya ortak düzenlemeler uzaktan eğitim programlarının kalitesinin korunduğunu garanti eder.	3.22	1.787
Bütün uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasında telif ve lisanslama gereksinimleri gözetilir ve onurlandırılır.	4.33	1.118
Ders geliştirme, tasarım ve sunum için gereken minimum standartları içeren kılavuzlar, ders içeriğinin sunumunda kullanılan teknolojileri belirlemektedir.	4.63	.744
Öğretim materyalleri standartlara uygunluğu açısından, düzenli aralıklarla gözden geçirilmektedir.	4.63	.744

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Dersler; öğrencilerin dersleri ve programı, analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanmaktadır.	4.38	.744
Konu içeriği ve öğrenci etkinlikleri programın misyonu ile tutarlı olup, performansa dayalı özel ders hedefleri belirtilmiştir.	3.50	1.773
Ders tasarımı açıkça tanımlanmıştır. Dersler uzmanlık temelli öğrenme gibi sağlam öğrenme yaklaşımlarına dayandırılmıştır.	4.00	1.512
Uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygundur.	4.13	1.642
Uzaktan eğitim derslerinin tasarım ve planlaması için nitelikli bireyler gerekmektedir.	3.75	1.832
Derse uygun kaynak materyaller öğrenciye temin edilir.	3.75	1.753
Ders içerikleri doğru ve zamanındadır.	3.38	1.685
Önemli ders içeriklerinin belgelenmesi ve IDECC'e rapor edilmesi gerekir. Görevlerde düzenleme yapılması durumunda, bu değişikliklerin belgelenmeli ve uygun düzenleme birimine rapor edilmelidir.	2.43	1.618
Bir dizi ders bir müfredat içerisinde sunulduğunda, müfredat sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.	3.88	1.458
Bir komisyon veya düzenleyici birim tarafından yönetilen her bir ders birimin bütün özel şartlarını karşılar.	3.38	1.302
Çevrimiçi program başlamadan önce öğrencilerin uzaktan öğrenme sorumluluğunu taşıma ve gerekli erişim kaynaklarına sahip olma durumları belirlenmektedir.	3.50	1.852
Öğrenciler, dersin amaçları, derse ilişkin kavramlar, dersin öğrenme çıktıları gibi derslere ilişkin konularda bilgilendirilmektedir ve her dersin öğrenme çıktıları açıkça, yazılı olarak, anlaşılır bir şekilde özetlenir.	3.86	1.464
Öğrenciler, web üzerinden sanal kütüphane gibi çevrimiçi öğrenme kaynaklarına erişebilmektedir.	4.00	1.528
Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim tarihleri ve ödev sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar vermektedirler.	4.33	1.323
Uzaktan eğitim birim ve programları "bir öğrencinin çalışma yeri ve şekli ne olursa olsun öğrenme çıktılarının eşitliğinden emin olmak" için tasarlanır.	3.25	1.581
Uzaktan eğitim için uygun öğretme yaklaşım ve pedagojileri kullanılmaktadır.	3.75	1.753
Uzaktan eğitim programlarını tasarlayan ve dağıtan akademik personel uygun niteliktedir.	2.86	1.574
Öğrenenler için kaliteli öğrenme deneyimi sağlamak için personel – öğrenci oranları yeterlidir ve PCAS 4.1'e uygundur.	3.14	1.215
Öğrenmeyi değerlendirmek için kullanılan araç ve yöntemler öğrenme çıktıları, içerik ve öğrenci ve öğrenme ortamı ile ilgili özelliklere uygundur.	3.63	1.768
Öğrenme çıktıları, içerik ve öğrenci ve öğrenme ortamı ile ilgili özelliklere uygun teknolojiler kullanılır.	3.00	1.773
Öğrencilerin öğretmenlerle ve kendi aralarında uygun ve zamanında etkileşim kurulması tavsiye edilir ve kolaylaştırılır.	4.22	1.093
Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi garanti etmeyi kolaylaştırır.	4.13	1.458
Uzaktan eğitim birim ve programları derin (dönüştürücü) öğrenmeyi kolaylaştırır.	4.11	1.364
Uzaktan eğitim birim ve programları artan öğrenci katılımını kolaylaştırır.	3.63	1.768

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
a. Yüz yüze bileşen gerektiren uzaktan eğitim birimleri için ödev materyalleri bu bileşene katılımın zorunlu olduğunu tartışmasız ve tutarlı bir şekilde belirtir. b. Uzaktan eğitim birimleri öğrenenlerin yüz yüze bileşene katılmadıklarında eksiklik yaşamamasını sağlayacak isteğe bağlı yüz yüze bileşenler içerir.	3.29	1.799
Öğrencilerin öğretim elemanları ve birbirleri ile etkileşimi gerekli bir özelliktir ve bu sesli mesaj ve e- posta gibi farklı yollarla sağlanmaktadır.	4.38	.744
Ödev ve sorulara verilen geribildirim, yapıcı ve güncel olarak zamanında verilmektedir.	3.88	1.642
Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilmektedir.	4.33	.866
Öğrenci öğrenmesi için açıkça tanımlanmış beklentilere dayalı müfredat geliştirir ve uygular.	3.13	1.642
Onlara uygulamayı araştırma fırsatı da dâhil olmak üzere, öğrencinin öğrenme sürecinde etkin katılımını teşvik eder.	3.13	1.642
Öğretim stratejileri, yenilik ve araştırma tabanlı ve iyi uygulama yansıtıcı etkinlikleri tasarlar ve kullanır.	3.88	1.356
Her bir öğrencinin üstün olmasına meydan okuyan, eşitlik için taahhüt yansıtan ve çeşitliliği bir beğenisini gösteren bir müfredat sunar.	3.13	1.642
Öğrenci öğrenmesini en üst düzeye çıkarması için öğretmenlere öğretim için zaman ayırır ve korur.	3.43	1.512
Öğrencilerin kendi eğitim hedeflerine ulaşabilmeleri için girişimlerde bulunur.	2.88	1.458
İstekli bir öğrenme ortamı sunar.	4.14	1.069
Bütün çevrimiçi / uzaktan dersler geleneksel yüz yüze sınıflarda sunulan aynı derslerle kıyaslandığında aynı akademik titizliğe sahiptir.	2.57	1.813
Programlar ve dersler müfredat geliştirmekten sorumlu nitelikli akademik personel tarafından geliştirilir.	3.71	1.890
Program ve dersler bütün ve ilişkili olacak şekilde geliştirilir, dağıtılır ve değerlendirilir.	3.63	1.506
Kolaylaştırıcılar, eğer kullanılırsa, öğrenme sürecini desteklemek ve öğrencilere faydalı olmak için akademik olarak hazırlanmış ve yeterince eğitilmişlerdir.	3.33	1.658
Elektronik olarak sunulan müfredatın tasarımında okul öğrencilerin programı tamamlayacakları bütün gerekli derslere erişimleri için bir plan sağlar.	2.75	1.581
Öğrenciler kendilerini başarılı kılacak bütün destekleyici materyallere, araştırma materyallerine, teknoloji ve hizmetlere erişim hakkına sahiptirler.	3.14	1.864
Özel bir sınıf / ders öğrencileri sınıf takvimi, kısıtlamalar ve zaman yapıları ile karşılaşabilirler.	3.38	1.685
Danışman ve öğretim elemanları öğrenci farkındalığı, anlayışı ve ders için değerlendirme ölçütlerini karşılayabilecek kapasiteden emin olur.	3.63	1.768
Öğrencilerin soru sormasına izin veren ve öğrenmelerini en üst düzeye çıkaran yeterli ve uygun öğrenci-öğretmen etkileşimini (eşzamanlı ve eşzamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.	4.44	1.333
Öğrencilerin etkinliklerine, sınavlarına ve sorularına öğretmen yanıtları zamanlı ve yeterlidir.	3.71	1.890

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Güvenli, doğru ve bütüncül akademik ve finansal öğrenci kayıtları sistemi eyalet ve federal yönetmeliklere uygun olarak korunur.	2.38	1.685
Güvenli, istikrarlı ve kapsamlı bir öğretim yönetim sistemi bütün öğrenciler için mevcuttur.	4.50	.926
Ders tüm yönleriyle uygun bir şekilde işler ve öğrenci ilerlemesini destekler.	3.50	1.512
Ders uyum süreci öğrencinin derse aşına olmasını sağlar.	4.13	1.126
Ders veya program kariyer eğitimi, toplumun çıkarları ve mevcut kaynaklar için uygun açık bir misyon ile yönlendirilir. Misyon ifadesi açıkça belirtilmeli ve halka açık olmalıdır.	4.13	1.356
Misyon ifadesinin düzenli olarak gözden geçirilmesi için mekanizmalar kurulur.	4.25	1.389
Okul kendi etkililiği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti bildiren açıkça ifade edilmiş bir misyona sahiptir.	4.14	1.464
Okulun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.	3.89	1.691
Uzaktan eğitim programı okulun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.	4.25	1.389
Okulun misyon ve hedefleri taraflara açıkça ifade edilir.	2.88	2.031
Okulun yönetim yapısı, bütçesi, politikaları ve prosedürleri okulun misyonunu yansıtır ve hedeflerini destekler.	3.13	1.885
Okul kendi misyon hedeflerini düzenli bir şekilde inceler ve değerlendirir.	2.43	1.902
Okul kendi misyonu ile ilişkili olan öğrenci öğrenme çıktılarını yeniden incelemek için düzenli işlemlere sahiptir.	3.13	1.885
Etkileşim özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.	4.13	1.458
Etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.	4.25	1.389
Öğrenme etkinlikleri belirtilen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.	4.22	1.394
Öğrenme etkinlikleri etkin öğrenmeyi destekleyen etkileşim için imkan sunar.	3.57	1.813
Öğretim elemanlarının sınıf içi cevaplama süresi ve katılımlara geribildirimlerine dair planları açıkça belirtilmiştir.	4.11	1.167
Öğrenci etkileşimi gereksinimleri açıkça belirtilir.	3.89	1.537
Uzaktan eğitim derslerinin sunumunda teknolojiler nitelikli bireyler tarafından desteklenmiştir.	2.88	2.031
Dersin hedeflerine ulaşmak için derse atanan sorumlulukları yerine getirebileceği yeterli zamana sahip yeterli sayıda öğretim elemanı gerekir.	3.25	1.753
Öğretim elemanlarının seçimi ve saklanması etik ve adil bir şekilde yönetilen işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.	4.22	1.394
Seçim ölçütleri ve güvenilirliğe dair detayları içeren uzaktan sunum sistemi için uygun donanım belirtilmiştir.	3.88	1.458
Kullanılan uzaktan öğrenme yaklaşımlarını destekleyecek uygun öğrenme ortamları sağlanmıştır.	3.57	1.813
Araçlar ve ortam ders öğrenme hedeflerini destekler.	3.57	1.813
Ders araçları ve ortam öğrenci katılımını destekler ve öğrencilere etkin öğrenen olmaları konusunda rehberlik eder.	3.57	1.902
Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme mantıklı, tutarlı ve etkilidir.	3.89	1.764
Öğrenci ders içerisinde gereken teknolojilere kolayca erişebilir.	3.71	1.380
Ders teknolojileri günceldir.	3.63	1.506

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Eđitim sağlayıcısı uzaktan eğitim derslerinin sūregelen desteği için sorumluluk gōsterir. Bu destek mali ve teknik sorumluluklar tarafından yansıtılır ve oğrenci aradığı herhangi bir sertifikayı almak ve devam ettirmek için oğrenciye fırsat verecek yeterli bir sūre için dersin devamlılığını taahhūt eder.	2.57	1.618
Program eğitim sağlayıcısı dışında herhangi bir organizasyonla ilişki içeriyorsa bu ilişki oğrenme etkinlik ve sorumlulukların tanımlandığı yazılı bir anlaşma içerir. Bu ilişki okulun veya programın misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.	3.63	1.768
İki veya daha fazla organizasyon tarafından sağlanan herhangi bir koşul taraflar arasındaki sorumluluk paylaşmalarının ve herkesin kendi haklarının açıkça ifade edildiği yazılı bir sōzleřme kapsamına alınır.	3.75	1.753
Bir kuruluş (“ana sağlayıcı”) koşulların teslimatı için yasal sorumluluklara sahiptir ve oğrencilerin bu konudaki farkındalığı sağlanır.	3.63	1.768
Ana sađlayıcı bir kořulun tūm yōnleriyle ODLQC standartlarını karřılamasını sađlayacak yerinde prosedūrlere sahiptir.	2.29	1.496
ODLQC Akreditasyon kořulların belirli bir isme sahip belirli bir hizmetine ođgū bir yōnūdür. Sađlayıcı kendi akreditasyonunu geniřleten kapsam içerisinde olduđu açıkça belirtilmeyen hizmetler anlamına gelen ifadelerden kaçınmalıdır.	2.29	1.496
Sağlayıcı sahip olmadıkları dersleri kendilerininmiş gibi gōstermemelidir.	2.71	1.704
Her bir ders oğrenenlerin başarıyla tamamlamasını elde etmek için ne beklendiğine dair açık ifadeler içerir	4.13	1.458
Ders tarafından sunulan yōntemler, materyaller ve destekler belirlenen ıktıları elde etmek için yeterlidir	3.75	1.753
Her bir ders açıkça belirlenmiř bir beceri seviyesinden bařlar ve ođrencinin daha yūksək beceri seviyesine geçiřini kolaylařtırır	3.88	1.808
ıktılarda yer alan beceri seviyesinde olan ifadeler uygun bulgularla desteklenmiş ulusal kabul gōrmūř kalite seviyesi ile karşılaştırılabilir. Dersler aşamalara yol gōsterdiđinde bu aşamalar uygun bir şekilde doğrulandır.	3.00	1.852
Eđer sağlayıcı tarafından ders bitirme sūre sınırı koyulacaksa maliyet etkileri ile ilişkilendirilen ve muhtemel gecikmelerle birlikte açıkça ifade edilir	2.86	1.676
Ođrencinin gūncel bařarısını ve becerilerini dođru bir řekilde deđerlendirmek için sađlayıcı tarafından ders sūresince veya bitiminde belirlenen her bir deđerlendirme uygun ve yeterli miktarda olur ve sonuçlar ođrenciye bildirilir	4.00	1.581
Çıktıların belgesel onayı tūm oğrencilerin dersi tamamlaması için uygun bir yerdedir.	3.86	1.574
Harici bir kurum tarafından sunulan sınav barındırma veya uygulanma durumlarında sağlayıcının ve katılımcının sorumlulukları ders çıktılarında açıkça belirtilir ve oğrenciler kayıtlardan oñce bilgilendirilir	3.33	1.871
Ders ve hedefleri geniş bir şekilde eğitsel, mesleki ve profesyonel bir içeriğe yerleştirilir.	3.63	1.506
Sađlayıcı kendi personeli, temsilcileri ve acenteleri toplumca kabul gōrmūř en iyi oñnekleri takip ederek ve ilgili bütūn mevzuata uygun, adil ve etik bir řekilde bütūn tanıtım etkinliklerini yūrütür	3.44	1.509

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Bütün reklam ve tanıtım ürünleri sağlayıcı, kendi personeli, kendi koşulları, kendi hedefleri ve koşulların çıktıkları veya elde edebilecekleri kolaylıkları hakkında açık, doğru ve dengeli bir bakış sunar. Sunulan bütün bilgiler gerçek, güncel ve doğrulanabilir.	3.14	1.676
Potansiyel katılımcılardan gelen sorunlar anında, uygun ve sempatik bir şekilde halledilir. Yetkili biri yapmadıkça promosyondan sorumlu bir personel eğitsel önerilerde bulunmaz.	3.29	1.799
Sağlayıcı ev ziyaretleri yoluyla yaptığı satışlarda kayıp yaşama ihtimaline karşı özel dikkat gösterir.	1.88	.991
Katılımcıların kayıt öncesinde kendi ihtiyaçları, nitelikleri, yetenekleri ve beklentileriyle dersin uygunluğunu değerlendirme sorumluluğunun farkında olması sağlanır	3.44	1.944
Sağlayıcılar kayıt öncesi her bir öğrencinin bir derse uygunluğunu tam anlamıyla değerlendirebileceği ve bunu sağlayıcı ile tartışabilme olanağını da içeren yeterli bilgi sunar	3.63	1.598
Belli bir derse kayıt yaptırmadan önce muhtemel öğrenciler bu kurs ile ilişkili durum ve terimlerden ya yazışma yoluyla iletilen bir açıklama veya benzeri bir materyalle ya da sağlayıcıyla yapılan bir tartışma ile haberdar edilir.	3.50	1.512
Sağlayıcı tarafından dayatılan herhangi bir derse erişim gereksinimleri asgari ihtiyaçları koruyan, yeterli miktarda belirlenir ve yayımlanır	3.86	1.464
Tamamlanmış bir kayıt sonrasında daha önce tanımlanmış zaman aralığında dersten ayrılabilmesi öğrenciye doğrulattır.	4.13	1.356
Çevrimiçi ders telif hakkı saklı olan üçüncü parti materyallerin kullanımına ilişkin mevcut üniversite politikalarına bağlı kalır veya uygun telif hakkı izni olduğuna dair delil sunabilir.	4.00	1.732
Sağlayıcı eğitsel değerlere güçlü bir sorumluluk gösterir ve sürdürür.	3.50	1.690
Sağlayıcı masraflardan sorumludur ve öğrencilere karşı yükümlülüklerini karşılayabilir.	3.13	1.458
Sağlayıcı yaygın olarak kabul görmüş istihdam uygulamaları ve iyi etik iş normlarını benimser.	3.22	1.481
Tedariklerin başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.	3.67	1.658
Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygundur ve uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.	3.89	1.691
Bütün öğretim elemanı desteği yüksek kalitededir. Bir sağlayıcının birden fazla öğretim elemanı istihdam ettiği yerde öğretim elemanı desteği sağlanma süreci boyunca atılan adımlar tutarlıdır.	3.86	1.464
Öğrenci kayıtları yeterli, güncel ve doğru bir şekilde muhafaza edilir. Öğrencilerin kendi kayıtlarının gizliliğine dair endişelerine saygı duyulur.	4.13	1.458
Her bir öğrencinin bireysel hizmetlerden yeterince faydalanması için yeterli miktarda kaynak mevcuttur.	3.56	1.740
Sağlayıcı Konsey tarafından yapılan tüm makul taleplerle uyumlu bir şekilde açık ve uzaktan eğitimde ODLQC standartlarına bağlı kalır.	2.86	1.676
Sağlayıcı sürekli gelişimi taahhüt eder.	3.38	1.685
Ders öğrencilerin ders bilgi ve materyallerine hızlı bir şekilde erişebileceklerine imkân veren tutarlı ve kolay kullanımı olan gezinme sistemine sahiptir.	3.88	1.808
Teknik desteğe erişime ilişkin bilgiler açık bir şekilde öğrenciye iletilir.	3.88	1.808

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve dağıtımını için gereken veya seçilen teknolojiler ve teknik altyapılar içeriğe uygun ve öğretim hedeflerine uyumludur.	3.13	1.885
Teknolojiler ve teknik altyapı programların planlanan elektronik dağıtımını desteklemek için yeterlidir.	3.78	1.716
Her yeni teknolojinin veya teknik altyapının uygulanması iyi planlanır ve kaynak sağlanır.	4.11	1.537
Teknolojiler ve teknik altyapı akademik ve idari personelin öğrenme ve öğretme ihtiyaçlarını desteklemek için yeterlidir.	3.75	1.753
Üye Kuruluşlar kişisel bilgilerin güvenliği ve ders içeriklerinin doğruluğunu korumak için etkili güvenlik ölçümleri sağlar.	3.43	1.813
Öğrenciler ders için gereken teknolojilere kolayca erişebilirler.	2.86	1.676
Ders üniversitenin erişime ilişkin rehberlik ve politikalarına bağlı kalır.	2.88	1.727
Ders erişilebilir teknolojiler kullanır ve konaklama edinme konusunda rehberlik sağlar.	3.29	1.704
Ders görsel ve işitsel içeriklerin eşdeğer seçeneklerini içerir.	3.56	1.333
Ders tasarımı okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.	4.00	1.414
Ders tasarımı yardımcı teknolojilerin kullanımını barındırmaktadır.	4.00	1.414
Ders öğrenme amaç ve hedeflerine sahiptir.	4.44	1.333
Ders gelişimini bildirmek için sürekli bir şekilde öğrencilerden girdi elde edecek fırsatlar sağlanır.	3.50	1.773
Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktılar tanımlar.	4.11	1.537
Parça / birim öğrenme hedefleri ölçülebilen ve ders düzeyindeki hedeflerle tutarlı çıktılar tanımlar.	3.86	1.574
Bütün öğrenme hedefleri açıkça belirtilir ve öğrencilerin bakış açısıyla yazılır.	3.38	1.996
Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme yeterli miktarda ve açıkça ifade edilmiştir.	4.00	1.732
Öğrenme hedefleri dersin seviyesine uygun olarak tasarlanır.	3.57	1.813
Kurumlar çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve nasıl başlanacağını açıkça belirtir.	3.67	1.803
Öğrenciler dersin amacı ve yapısı hakkında bilgilendirilir.	2.75	1.909
Çevrimiçi tartışmalar, eposta ve diğer iletişim biçimlerin için görgü kuralları (bazen “adab-ı muaşeret” olarak bilinir) açıkça belirtilir.	3.75	1.832
Öğrencilerden beklenen ders ve / veya kurum politikaları açıkça belirtilir veya mevcut politikalar için bağlantı sağlanır.	3.00	1.915
Disiplin ve / veya gerekli yeterliliklerin önkoşul bilgileri açıkça belirtilir.	4.75	.463
Öğrencilerden beklenen asgari teknik beceriler açıkça belirtilir.	4.00	1.604
Öğretim elemanı çevrimiçi ortamda uygun bir şekilde kendini tanıtır.	3.78	1.716
Öğrencilerden kendilerini sınıfa tanıtmaları istenir.	3.22	1.641
Öğretim materyalleri belirtilen ders ve parça / birim öğrenme hedeflerine ulaşılmasına katkıda bulunur.	3.25	1.909
Öğretim materyallerin amacı ve öğrenme etkinlikleri için nasıl kullanılacakları açıkça ifade edilir.	3.38	1.996
Ders içinde kullanılan bütün kaynaklar ve materyaller için uygun referanslar kullanılır.	4.00	1.414

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Öğretim materyalleri günceldir.	3.38	1.847
Öğretim materyalleri ders içeriklerinin çeşitli bakış açılarını gösterir.	3.50	1.414
Gerekli ve isteğe bağlı olan materyaller arasındaki ayırım açıkça belirtilir.	4.00	1.118

EK - 6. İkinci Tur Uzman Değerlendirmesine İlişkin Betimsel Veriler

Standart Maddesi	\bar{x}	SS
Öğretim elemanının ders içi soruları cevaplama süresi ve katılımcılara geribildirimde bulunmasına dair ölçütleri açıkça belirtilir.	3.93	.917
Öğretim elemanı çevrimiçi derslerdeki görevlerini tamamlamak için uygun miktarda zaman ayırır.	3.93	1.207
Öğretim elemanı öğrencileri uygun kaynaklara yönlendirir.	4.50	.760
Öğretim elemanı ürün ve performans değerlendirmesi için, açıkça ifade edilmiş ve öğrencilere ilan edilmiş ölçütler kullanır.	4.57	.646
Öğretim elemanı çalışma, iş birlikçi öğrenme veya problem çözme grupları oluşturmak için çevrimiçi iletişim araçları kullanır.	4.21	.699
Öğretim elemanı ödev ve kavramların sınıf içinde tartışılmaları için sınıf içi tartışma konuları belirler.	4.29	.726
Öğretim elemanı eş zamanlı sohbet araçlarını etkili kullanır.	4.50	.760
Öğretim elemanı dersleri tasarlarken etkin olay, araştırma ve simülasyon gibi yöntemleri kullanır.	4.00	1.177
Öğretim elemanı e-posta gibi bireysel bir kanal yoluyla öğrencilere hızlı, yapıcı ve anlamlı geribildirimler verir.	4.43	.852
Öğretim elemanı öğrencilerin çevrimiçi derslerde yaşadıkları sıkıntıların ilgili birime ulaştığından emin olmak için çevrimiçi sınıfları düzenli olarak gözlemler.	3.43	1.284
Öğretim elemanı çevrimiçi ortamda uygun bir şekilde kendini tanıtır.	3.67	1.557
Kurum, çeşitli ders içeriklerine nereden erişileceği ve öğretime nasıl başlanacağını açıkça belirtir.	4.64	.633
Uzaktan eğitim birimleri ve programları artan öğrenci katılımını destekler.	3.86	1.167
Çevrimiçi tartışmalar, e-posta ve diğer iletişim biçimlerinin kullanımında uyulacak kurallar açıkça belirtilir.	4.14	.949
Kurum, kullanılan teknolojinin, programların doğasına ve hedeflerine uygun olmasını sağlar.	4.64	.633
Kurum, özellikle uzaktan eğitime ilişkin uygun destek hizmetlerini sunar.	4.57	.852
Kurum, uzaktan ders verecek öğretim üyelerine uygun hizmet içi eğitimleri sağlar.	4.71	.469
Kurum içeriklerin, programların ve derslerin güncel olduğundan emin olur.	4.57	.852
Kurum, uzaktan eğitim programını planlarken veya dersleri geliştirirken engelli bireylerin ihtiyaçlarını dikkate alır.	4.71	.469
Disiplin ve / veya programa yönelik gerekli yeterliliklerin ön koşul bilgileri açıkça belirtilir.	4.14	1.167
Uzaktan eğitimin tasarımı ve dağıtımı dâhil öğretim elemanlarının pedagojik, teknik ve diğer gerekli becerileri düzenli olarak değerlendirilir.	4.07	.917
Kurum, öğrenme çıktıları ve memnuniyet açısından uzaktan eğitim programlarını örgün öğretim ile karşılaştırır.	4.23	.832
Çeşitli yöntemler kullanılarak programın etkililiği ve öğretme-öğrenme süreci değerlendirilir.	4.64	.497
Öğrenci, veli ve öğretim elemanı memnuniyetleri, değerlendirme süreçleriyle düzenli olarak ölçülür.	4.50	.519
Ders etkinlik ve kaynakları ile tutarlı bir şekilde seçilen ölçme araçları, belirtilen öğrenme hedeflerini ölçer.	3.79	1.188
Başarıyı değerlendirme ilkeleri açıkça belirtilir.	4.57	.756

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Öğrencinin başarısı ve becerileri uygun bir şekilde değerlendirilir ve sonuçlar öğrenciye bildirilir.	4.71	.469
Uzaktan eğitim uygulamalarının değerlendirme süreçleri açıkça tanımlanmış politikalara sahiptir.	4.00	1.301
Öğrenci değerlendirme verileri öğretme ve öğrenme sürecinin sürekli geliştirilmesinde karar vermek için kullanılır.	4.36	.842
Öğrencilerin elektronik veri tabanları, kütüphaneler, hükümet arşivleri, haber servisleri ve diğer bilgi kaynaklarından güvenilir ve geçerli bilgilere ulaşmalarını sağlayacak etkinlikler tasarlanır.	3.86	1.231
Kurum, öğrencinin uygun kütüphane kaynaklarına erişmesini ve bunları etkili bir şekilde kullanmasını sağlar.	3.71	1.326
Kurum, öğrencinin öğrenme kaynaklarını doğru bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler.	3.64	.842
Verilen bütün kaynaklar öğrencinin ihtiyaçlarına, bilgi ve deneyimlerine uygundur.	4.36	.745
İçerik, harici bir kurumdan sağlandığında sağlayıcı kurum, ders içeriklerinin etkili olmasından ve önemli hatalar, yanıltıcı veya güncelliğini yitirmiş yaklaşım, kavram ve bilgi içermemesinden sorumludur.	3.92	1.498
Uzaktan eğitim için donanım, yazılım veya özel kaynak gereksinimleri açık bir şekilde öğrenciye bildirilir.	4.36	1.151
Ödünç kitap ve belge dağıtım gibi kütüphane hizmetleri sağlanır.	3.43	1.158
Öğretim Yönetim Sisteminin ana sayfasında, kütüphane hizmetlerine doğrudan bağlantı ve uygun elektronik istek formları yer alır.	4.29	.825
Öğrenciler derse başlamadan önce derse ait kritik bilgi ve teknolojik gereksinimleri içeren ders izlencesine kolayca erişebilir.	4.64	.633
Kurum, program veya dersler için uygun donanım, tesis ve laboratuvar sağlar.	4.57	.646
Öğrenciye kayıt olduğu bir dersi ne zamana kadar bırakabileceği bildirilir.	4.43	.852
Öğrenciye teknik desteğe nasıl erişeceğine ilişkin bilgiler verilir.	4.57	.756
Destek hizmetleri kişiye en kısa sürede, zamanında ve mümkün olan her yerde verilir.	4.71	.469
Kurum, öğrencinin yaşayabileceği problemleri çözebilecek politikaları vardır.	4.57	.646
Öğrencilere hedeflere ve öğrenme beklentilerine yönelik ilerlemeleri hakkında anında dönüt verilir.	4.36	.745
Kurum öğrenci kabulü, yerleştirme, finansal yardım, akademik danışmanlık ve ders materyallerinin ulaştırılması gibi geniş bir yelpazesi olan öğrenci hizmetlerine uygun erişim sağlar.	4.29	.994
Kurum mevcut hizmetlerin, programların ve kabul şartlarının uygun bir şekilde sunulduğu reklamlar yapar ve program başvuru ve kabul bilgilerini sunar.	4.07	.997
Kurum, yeni öğrencilerin programın sunumunda kullanılan teknoloji için uygun donanıma ve teknoloji yeterliliğine sahip olduğundan emin olur ve gerekli deneyimlere sahip olmalarını sağlar.	3.93	1.141
Öğrenciler, elektronik ortamların kullanılmasına yönelik yönergelere ve teknik destek ekibine ulaşım ile ilgili konularda bilgilendirilir.	4.43	.938
Öğrenci şikâyetleri hızlı ve doğru bir şekilde cevaplanır.	4.43	.852
Öğretim elemanlarına çevrimiçi derslerini yönetmeleri için teknik destek hizmeti verilir.	4.64	.497
Öğretim elemanları, sınıf öğretiminden uzaktan öğretime geçiş sürecinde desteklenir.	4.07	1.207

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Öğretim elemanının seçiminde adil bir şekilde yönetilen işlemler, kurallar ve prosedürler kullanılır.	4.36	1.082
Kurum ödeme, öğrenci, ders ve personel bilgilerini güvenli bir şekilde saklar ve yönetir.	4.64	.633
Merkezî bilgi işlem birimi, uzaktan eğitim alt yapısının gelişmesine destek sağlar.	4.36	.929
Okul yönetim kurulu yürütme, idare ve liderlik gibi her bir yönetim seviyesinin açıkça tanımlı olduğu rollere sahiptir.	4.21	.893
Kurum, başka kurumdan gelen öğrencilerin kredi transferi için açıkça tanımlanmış prosedürleri vardır.	4.57	.646
Uzaktan eğitim kalite standartları açık ve kapsamlıdır.	4.29	0.994
Uzaktan eğitim kalite standartları tutarlı bir şekilde uygulanır ve düzenli olarak gözden geçirilir.	4.43	1.089
Yeni uzaktan eğitim programlarının tasarımı ve öğretim teknolojilerinin kullanımı için yapılan planlar kurumun politikaları ile uyumludur.	4.14	1.167
Uzaktan eğitim programlarının teknoloji altyapısı etkili bir şekilde yönetilir ve desteklenir.	4.64	.497
Kurum, uzaktan eğitim materyallerinin hazırlanması ve dağıtılmasına yönelik telif hakları politikasına sahiptir.	4.79	.426
İki veya daha fazla kurum tarafından sağlanan hizmetler, taraflar arasındaki sorumluluk ve hakların açıkça ifade edildiği yazılı bir sözleşme kapsamına alınır.	4.50	.650
İhtiyaçların başka bir ülkeden karşılanması durumunda sağlayıcı ilgili tüm yasal gereksinimlere bağlı kalır.	3.69	1.316
Bütün personel ve öğretim elemanları kendi pozisyonlarına uygun nitelik ve deneyimlere sahiptirler.	4.21	.893
Her yeni teknolojinin veya teknik altyapının uygulanması iyi planlanır ve bunlar için kaynak sağlanır.	4.36	1.082
Ders, görsel ve işitsel içeriklerin eş değer seçeneklerini içerir.	3.79	1.369
Ders tasarımı, kullanımına ihtiyaç duyulan teknolojileri barındırır.	4.50	.760
Ders tasarımı, okunabilirliği kolaylaştırır ve dikkat dağılımını en aza indirir.	4.36	1.082
Ders içinde kullanılan bütün konu ve materyallere yönelik kaynak verilir.	4.43	1.089
Tamamlanması mecburi ve isteğe bağlı olan materyaller arasındaki ayırım açıkça belirtilir.	4.50	.855
Ders geliştirme, tasarım ve sunum için gereken minimum standartları içeren kılavuzlar, ders içeriğinin sunumunda kullanılan teknolojileri belirler.	3.92	1.441
Öğretim materyalleri, standartlara uygunluğu açısından düzenli aralıklarla gözden geçirilir.	4.64	.497
Dersler; öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme yapmalarını sağlayacak şekilde tasarlanır.	4.21	1.051
Dersin uzaktan eğitimle verilmesi için uygun uzaktan eğitim biçimi ve öğretim stratejileri kullanılır.	4.57	.646
Bir dizi ders, aynı müfredat içerisinde sunulduğunda, müfredat sıralı bir gelişim ve mantıksal ilerleme sağlar.	4.14	1.027
Öğretim elemanları ve öğrenciler, ödevlerin teslim ve sonuçlarının açıklanma tarihleri konusunda birlikte karar verirler.	3.69	1.437
Ders içerikleri bireysel çalışmayı kolaylaştıracak ve çalışma becerilerini geliştirecek şekilde tasarlanır.	4.50	.760
Öğrencilere, kaynakların doğruluğunu değerlendirebilecek seviyede etkili araştırma yöntemleri bilgisi verilir.	4.14	.864

Standart Maddesi	\bar{X}	SS
Kurum, istekli bir öğrenme ortamı sunar.	3.77	1.363
Program ve dersler bir bütün olarak ve birbiri ile ilişkili olacak şekilde geliştirilir, dağıtılır ve değerlendirilir.	4.64	.633
Danışman ve öğretim elemanları değerlendirme ölçütlerini karşılayabilecek seviyededir.	4.21	1.122
Öğrencilerin etkinliklerine, sınavlarına ve sorularına öğretmen yanıtları zamanında ve yeterlidir.	4.14	.949
Öğretim yönetim sistemi istikrarlı ve kapsamlı bir şekilde yönetilir.	4.21	.893
Uzaktan eğitim için uygun öğretme yaklaşım ve pedagojileri kullanılır.	4.15	.899
Uzaktan eğitim birim ve programları eleştirel ve bağımsız düşünmeyi ve yaşam boyu öğrenmeyi kolaylaştırır.	4.50	.650
Misyon ifadesi düzenli olarak gözden geçirilir.	4.08	1.115
Okul kendi etkililiği ve öğrenci performansının gelişimi için paylaşılan amaç ve istikameti bildiren açıkça ifade edilmiş bir misyona sahiptir.	4.29	.914
Okulun misyonu müfredat ve öğrenme sürecine rehberlik eder.	4.29	.611
Uzaktan eğitim programı, okulun misyon ve hedefleri ile tutarlıdır.	4.29	.825
Okul, misyon ve hedeflerini desteklemek için yeterli insan kaynağı, teknoloji, fiziksel tesis imkânları ve bütçe sağlar.	4.14	.949
Okul, misyonunu destekleyen ve onunla tutarlı bir yönetim yapısı kurar.	3.86	1.231
Öğrenci-öğretmen etkileşimini (eş zamanlı ve eş zamansız) sağlayacak mekanizmalar vardır.	4.57	.852
Tüm öğrenciler, uzaktan eğitim olanaklarına eşit erişim hakkına sahiptir.	4.64	.633
Çevrimiçi içerikler arasındaki gezinme yapısı mantıklı, tutarlı ve etkilidir.	4.64	.633
Etkileşim özel öğrenme yöntemleriyle desteklenir.	4.43	.756
Etkileşim uygun mekanizmalarla değerlendirilir.	4.14	1.099
Etkileşim için öğrenciden beklenen gereksinimler açıkça belirtilir.	4.64	.633
Ders, öğrenme amaç ya da hedeflerine sahiptir.	4.79	.426
Öğrenme etkinlikleri belirtilen hedeflere ulaşmayı teşvik eder.	4.50	.941
Ders öğrenme hedefleri ölçülebilen, öğrencilerin bakış açılarıyla yazılmış ve dersin seviyesine uygun olarak tasarlanmış çıktılarını tanımlar.	4.43	.756
Öğrencilerin öğrenme hedeflerini nasıl karşılayacaklarına dair bilgilendirme, yeterli düzeyde ve açıkça ifade edilmiştir.	4.69	.480
Ders kapsamında kullanılan yöntemler, materyaller ve sunulan destekler belirlenen çıktılarını elde etmek için yeterlidir.	4.36	.929
Her bir ders açıkça belirlenmiş beceri seviyesinden başlar ve öğrencinin daha yüksek beceri seviyesine geçişini kolaylaştırır.	4.54	.776
Dersi tamamlayan tüm öğrenciler başarı durumu gösteren onaylı belge alabilirler.	4.07	.917
Dersin hedeflerinin ayrıntılı bir şekilde sunulduğu izlenceler hazırlanır.	3.64	1.598

